

PHENO:ORIZON

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI

dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

Spis treści

WSTĘP	4
1. WPROWADZENIE	5
1.1. METODOLOGIA OPRACOWANIA GPR	5
1.2. STRUKTURA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	7
2. DIAGNOZA CZYNNIKÓW KRYZYSOWYCH	8
2.1. SYNTeza DIAGNOZY SŁUŻĄCEJ WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI	10
2.1.1. Metoda delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	11
2.1.2. Dobór wskaźników delimitacji obszaru zdegradowanego	14
2.1.3. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego Gminy Poręba	17
2.1.4. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji Gminy Poręba	25
2.2. SZCZEGÓŁOWA (POGŁĘBIONA) DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI	28
2.2.1. Sfera społeczna	29
2.2.2. Sfera pozaspółeczna	43
2.3. PODSUMOWANIE DIAGNOZY POGŁĘBIONEJ OBSZARU REWITALIZACJI ORAZ WIZJA PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI	68
3. OPIS SPOSOBU REALIZACJI PRZEZ GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH GMINY	70
4. WIZJA STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI	83
5. CELE REWITALIZACJI WRAZ Z KIERUNKAMI DZIAŁAŃ	84
6. OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	89
6.1. PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWE	91
PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 1	93
PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 2	97
PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 3	100
PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 4	104
PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 5	108
PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 6	111
PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 7	114
PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 8	118
PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 9	122
PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 10	126
PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 11	131
6.2. PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCE	136
7. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	139

7.1. KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA.....	139
7.2. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA	140
7.3. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTYTUCJONALNA.....	141
7.4. KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA.....	142
7.5. KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA	143
7.6. PODUMOWANIE KOMPLEMENTARNOŚCI.....	143
8. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE.....	144
9. STRUKTURA ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	149
10. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	155
11. SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI	158
12. SPOSÓB REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	158
13. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH O KTÓRYCH MOWA W ART. 21 UST. 1 USTAWY Z DNIA 21 CZERWCA 2001 r. O OCHRONIE PRAW LOKATORÓW MIESZKANIOWYM ZASOBIE GMINY I O ZMIANIE KODEKSU CYWILNEGO	159
14. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWALE, O KTÓREJ MOWA W ART. 7 UST. USTAWY Z DNIA 9 PAŹDZIERNIKA 2015 r. O REWITALIZACJI.....	161
15. UDZIAŁ INTERESARIUSZY W PROCESIE REWITALIZACJI, W TYM W RAMACH KOMITETU REWITALIZACJI	161
16. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	176
17. SPIS TABEL I RYCIN	177

Załączniki

Załącznik 1. Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

WSTĘP

Gminny Program Rewitalizacji (GPR) sporządzony dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba jest dokumentem operacyjnym, który stanowi narzędzie do przygotowania, koordynacji i integracji działań służących przeciwdziałaniu procesom degradacji społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej oraz technicznej. Dokument ten określa kierunki interwencji oraz przewidywane przedsięwzięcia, których realizacja ma przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców, zwiększenia aktywności osadniczej i inwestycyjnej oraz wzmacniania lokalnego potencjału rozwojowego. **Program został opracowany na lata 2026-2035. 20**

Gminny Program Rewitalizacji został przygotowany w oparciu o ustalenia *ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278)* dla obszaru rewitalizacji, przyjętego *Uchwałą nr XII/95/25 Rady Miasta Poręba z dnia 28 kwietnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Poręba*. Następnie, Rada Miasta Poręba *przyjęła Uchwałę Nr XV/118/25 z dnia 25 sierpnia 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji*.

Niniejszy dokument jest kontynuacją działań podejmowanych wcześniej przez władze samorządowe. W poprzednich latach na terenie Miasta Poręba realizowany był Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+, przyjęty, *Uchwałą Nr LIX/375/18 Rady Miasta Poręba z dnia 15 października 2018 r.*, a następnie jego aktualizacja na lata 2021-2023, przyjęta *Uchwałą Nr XXXI/322/21 Rady Miasta Poręba z dnia 29 listopada 2021 r.*

Decyzja o przygotowaniu niniejszego Gminnego Programu Rewitalizacji wynika z konieczności dostosowania dokumentu do aktualnych przepisów prawa, obowiązujących wytycznych dotyczących rewitalizacji oraz potrzeby uwzględnienia nowych danych społeczno-gospodarczych, przestrzennych, środowiskowych i technicznych. Nowy dokument został opracowany zgodnie z aktualnymi zasadami polityki rozwoju, obejmując kompleksowe, zintegrowane i partycypacyjne podejście do problemów występujących na obszarach zdegradowanych.

GPR stanowi podstawę do prowadzenia działań rewitalizacyjnych w sposób skoordynowany i długofalowy, przy zaangażowaniu mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji społecznych oraz innych interesariuszy, a jego realizacja ma zapewnić trwałe i efektywne zmiany jakościowe w strukturze społecznej, gospodarczej, przestrzennej, technicznej i środowiskowej Gminy Poręba.

1. WPROWADZENIE

Rewitalizacja jest skoordynowanym procesem, prowadzonym wspólnie przez władzę samorządową, społeczność lokalną i innych uczestników, będącym elementem polityki rozwoju. Stanowi jedno z nieobowiązkowych zadań gminy. Do najważniejszych założeń procesu rewitalizacji należy realizacja działań, w wyniku których – przy wykorzystaniu istniejącego potencjału – rozwiązane zostaną główne problemy wpływające na pogorszenie jakości życia na analizowanym obszarze i zaburzające jego rozwój.

„Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.”

*Art.2. ust.1. Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji
(t.j. Dz.U. 2024 poz. 278)*

Skuteczne planowanie działań rewitalizacyjnych wymaga przeprowadzenia szczegółowej diagnozy stanu obecnego, pozwalającej na identyfikację obszaru zdegradowanego, czyli terenów, na których kumulują się zjawiska kryzysowe. Dopiero na tej podstawie możliwe jest właściwe określenie potrzeb rozwojowych oraz zaplanowanie adekwatnych, zintegrowanych interwencji przeciwdziałających dalszej degradacji.

1.1. METODOLOGIA OPRACOWANIA GPR

Metodyka wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Poręba oparta jest na kompleksowej diagnozie problemów społecznych, gospodarczych, funkcjonalno-przestrzennych, technicznych oraz środowiskowych. Analiza ta została przeprowadzona z wykorzystaniem różnych metod badawczych, co pozwoliło na rzetelne określenie obszarów wymagających interwencji rewitalizacyjnej.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego oparte było na szczegółowej analizie obszaru gminy w pięciu sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej. W przygotowaniach dokumentu bazowano na zebranych danych jakościowych jak i ilościowych, pozyskanych w głównej mierze od osób zaangażowanych w sprawy miasta, podejmujących decyzje na szczeblu lokalnym oraz lokalnej społeczności. Dane jakościowe zostały uzyskane przede wszystkim dzięki zaangażowaniu mieszkańców podczas całego procesu GPR. Analiza miała charakter wielokryterialny i opierała się na przyjętych obiektywnych i konsekwentnych wskaźnikach. Za obszar zdegradowany uznano teren w stanie kryzysowym, gdzie występuje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, takich jak bezrobocie, ubóstwo, przestępczość czy niski poziom edukacji oraz przynajmniej jedno negatywne zjawisko w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

Kolejnym etapem było wyznaczenie obszaru rewitalizacji, obejmującego część lub całość obszaru zdegradowanego, charakteryzującego się znaczną koncentracją negatywnych zjawisk, a jednocześnie mającego kluczowe znaczenie dla rozwoju lokalnego. Powierzchnia

obszaru rewitalizacji nie mogła przekraczać 20% całkowitej powierzchni gminy, a liczba mieszkańców – 30% całkowitej populacji gminy.

Z uwagi na niewielką powierzchnię Gminy Poręba (40,04 km²), miejski charakter przestrzeni oraz brak formalnego podziału na mniejsze jednostki funkcjonalno-osadnicze (np. dzielnice)¹, zdecydowano o zastosowaniu metody jednostek modułowych GRID. Wybór ten umożliwił obiektywne, powtarzalne i precyzyjne rozpoznanie rozmieszczenia zjawisk kryzysowych oraz identyfikację rzeczywistych centrów problemowych. Przy opracowywaniu siatki GRID uwzględniono potrzebę wyważenia dwóch kluczowych kwestii: precyzji lokalizowania zjawisk problemowych oraz zapewnienia ochrony danych osobowych mieszkańców. Zastosowanie zbyt małych jednostek analitycznych mogłoby prowadzić do zwiększenia ryzyka identyfikacji osób, co pozostawałoby w sprzeczności z obowiązującymi regulacjami w zakresie ochrony danych. W związku z tym przyjęto moduł o wymiarach 800 m × 800 m, który pozwala na skuteczną anonimizację danych, przy jednoczesnym zachowaniu odpowiedniego poziomu szczegółowości analiz przestrzennych, w tym identyfikacji i mapowania zjawisk kryzysowych.

W efekcie teren Gminy Poręba podzielono na 79 jednakowych jednostek modułowych, które zostały poddane kompleksowej analizie wskaźnikowej. Uzyskane wyniki stanowiły podstawę do wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, a także punkt wyjścia do dalszych prac diagnostycznych i programowych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji.

Zrealizowana diagnoza miała charakter pogłębiony i wieloaspektowy – obejmowała zarówno sferę społeczną, jak i obszary pozaspołeczne funkcjonowania Gminy Poręba. Takie ujęcie pozwoliło na identyfikację wewnętrznego zróżnicowania gminy, określenie skali i intensywności problemów oraz ich jednoznaczne przypisanie do konkretnych jednostek analitycznych.

Analiza została oparta na obiektywnych i mierzalnych wskaźnikach, umożliwiających rzetelną ocenę koncentracji zjawisk kryzysowych. W sferze społecznej badano w szczególności negatywne tendencje dotyczące demografii, bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, poziomu edukacji oraz aktywności obywatelskiej.

Równocześnie przeprowadzono analizy w pozostałych obszarach funkcjonowania gminy – gospodarczym, przestrzenno-funkcyjnym, technicznym oraz środowiskowym – co pozwoliło na kompleksowe rozpoznanie procesów degradacyjnych oraz istniejących potencjałów rozwojowych.

Zestaw wskaźników wykorzystanych w procesie diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz poszczególne etapy prac diagnostycznych zostały przedstawione w kolejnych rozdziałach dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji sporządzonego dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba.

Konsultacje dotyczące treści i sposobu wprowadzenia zmian w mieście prowadzone były na wielu poziomach decydentów, wśród różnych grup interesariuszy, w wielu formach. Gromadzenie danych z różnych źródeł, pozyskanych różnymi technikami badawczymi

¹ Gmina Poręba dzieli się na 5 obrębów ewidencyjnych, jednak z powodu znacznego zróżnicowania ich wielkości oraz liczby mieszkańców w każdym z obrębów nie zdecydowano się na zastosowanie takiego podziału.

pozwoło na lepszy, dokładniejszy i obarczony mniejszym ryzykiem błędu pomiarowego wynik.

Podczas prowadzenia prac przeprowadzono serię spotkań z przedstawicielami Urzędu Miasta Poręba, a także interesariuszami i mieszkańcami Gminy. Spotkania stanowiły stały element opracowywania dokumentu. Program więc został opracowany nie tylko z uwzględnieniem danych ilościowych, ale przede wszystkim w oparciu o badanie realnych odczuć i potrzeb odbiorców procesu. Ważnymi działaniami okazały się zatem spotkania konsultacyjne, a także badanie ankietowe dotyczące proponowanych kierunków rozwoju Gminy Poręba, w tym potrzeb rewitalizacyjnych. Działania te potwierdziły zasadność podejmowania działań rewitalizacyjnych w wyznaczonym obszarze i posłużyły do pogłębionej diagnozy problemów, przyczyn i potrzeb rewitalizacyjnych.

1.2. STRUKTURA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Zawartość **Gminnego Programu Rewitalizacji** dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba wynika z *art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz.U. 2024, poz. 278)* oraz wytycznych krajowych i regionalnych dotyczących przygotowania dokumentów strategicznych w zakresie rewitalizacji.

Tabela 1. Struktura Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba według wytycznych ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji

Wymagane treści – art. 15 ust.1 ustawy	Rozdział/podrozdział w GPR
1) Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji, obejmująca analizę negatywnych zjawisk oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru	podrozdział 2.2.
2) Opis sposobu realizacji przez gminny program rewitalizacji dokumentów strategicznych gminy, w tym strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego, oraz strategii rozwiązywania problemów społecznych	rozdział 3.
3) Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	rozdział 4
4) Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk	rozdział 5
5) opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym, w tym:	rozdział 6
a) lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wraz z ich opisami zawierającymi w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia	podrozdział 6.1.
b) charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, realizujących kierunki działań,	podrozdział 6.2.
6) mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych	rozdział 7
7) szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych	rozdział 8
8) opis struktury zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, wskazanie kosztów tego zarządzania wraz z ramowym harmonogramem realizacji programu	rozdział 9
8a) opis sposobu zapewnienia udziału interesariuszy w procesie rewitalizacji, w tym w ramach Komitetu Rewitalizacji	rozdział 14
9) system monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji	rozdział 10
10) określenie niezbędnych zmian w uchwałach o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego	rozdział 13

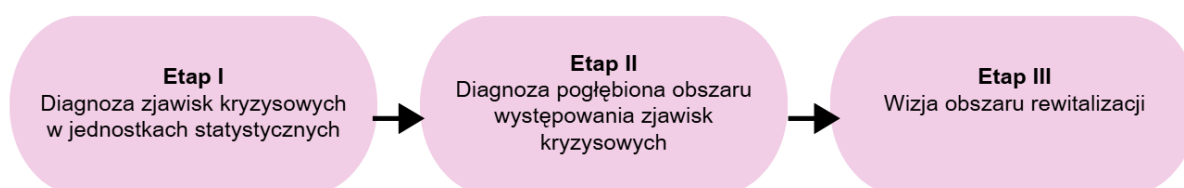
Wymagane treści – art. 15 ust.1 ustawy	Rozdział/podrozdział w GPR
11) określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3	rozdział 14
12) wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji wraz ze wskazaniem okresu jej obowiązywania	rozdział 11
13) wskazanie sposobu realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, w tym: a) wskazanie zakresu niezbędnych zmian w planie ogólnym gminy b) wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany c) w przypadku wskazania konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, wskazanie granic obszarów, dla których plan ten będzie procedowany łącznie z procedurą scaleń i podziałów nieruchomości, a także wytyczne w zakresie ustaleń tego planu	rozdział 12
14) załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno--przestrzennych obszaru rewitalizacji	Załącznik do GPR

Źródło: opracowanie własne na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 278)

2. DIAGNOZA CZYNNIKÓW KRYZYSOWYCH

Proces diagnostyczny poprzedzający opracowanie **Gminnego Programu Rewitalizacji** został przeprowadzony w sposób kompleksowy, wieloetapowy i zgodny z zasadami wynikającymi z ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz.U. 2024 poz. 278) oraz aktualnych wytycznych dotyczących prowadzenia procesów rewitalizacyjnych. Diagnoza umożliwiła określenie skali, charakteru i przestrzennego rozmieszczenia negatywnych zjawisk, a także identyfikację grup zagrożonych kryzysem i obszarów wymagających interwencji.

Prace diagnostyczne zostały podzielone na III etapy, zgodnie z poniższym schematem:

Ryc. 1. Etapy prac diagnostycznych przeprowadzonych na potrzeby Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba
Źródło: opracowanie własne.

Etap I (diagnoza ogólna obszaru całej gminy wraz ze wskazaniem zjawisk kryzysowych w jednostkach analitycznych)

Pierwszy etap prac diagnostycznych stanowił analizę sytuacji społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej w ujęciu całościowym, obejmującym obszar całej Gminy Poręba. Celem etapu było rozpoznanie zjawisk kryzysowych oraz określenie ich rozmieszczenia przestrzennego w podziale na jednostki analityczne.

Zakres prac Etapu I obejmował:

- ❖ przeprowadzenie diagnozy problemowej, obejmującej pięć sfer funkcjonowania gminy: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną,
- ❖ identyfikację obszarów koncentracji negatywnych zjawisk jako podstawy do delimitacji obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji,
- ❖ analizę wskaźnikową jednostek statystycznych, opartą na 30 wskaźnikach, którym nadano zróżnicowane wagi w zależności od ich znaczenia diagnostycznego,
- ❖ prezentację uzyskanych wyników w formie kartogramów, obrazujących intensywność zjawisk kryzysowych w poszczególnych częściach gminy,
- ❖ opracowanie wskaźników syntetycznych dla poszczególnych sfer problemowych, pozwalających na ocenę stopnia nasilenia negatywnych zjawisk w jednostkach analitycznych,
- ❖ przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Poręba. Konsultacje społeczne prowadzone były w terminie od 17 marca 2025 r. do 22 kwietnia 2025 r. zgodnie z wytycznymi określonymi w *art. 6 ust. 2 oraz art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2024 poz. 278)*;
- ❖ zakończenie etapu przyjęciem *Uchwały Nr XII/95/25 Rady Miasta Poręba z dnia 28 kwietnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Poręba.*

Wyniki Etapu I stanowiły podstawę do podjęcia analiz pogłębionych oraz przejścia do kolejnej fazy badań.

Etap II (diagnoza pogłębiona obszaru występowania zjawisk kryzysowych)

W drugim etapie opracowano szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, wyznaczonego *Uchwałą Nr XII/95/25 Rady Miasta Poręba z dnia 28 kwietnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Poręba.* Analizie poddano m.in. przyczyny występowania negatywnych zjawisk, ich historyczne i współczesne uwarunkowania, skalę problemów oraz ich wpływ na jakość życia mieszkańców.

Zgodnie z dobrymi praktykami i rekomendacjami metodologicznymi, diagnoza pogłębiona obejmowała zarówno analizę danych ilościowych (m.in. wskaźniki monitorujące stan kryzysu), jak i danych jakościowych, pozyskanych poprzez narzędzia partycypacyjne określone w *art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji* (m.in. ankiety, spotkania konsultacyjne, spacerowanie badawcze).

Umożliwiło to precyzyjne określenie charakteru i przestrzennego rozmieszczenia problemów, lecz także identyfikację ich przyczyn, kontekstu społecznego oraz konsekwencji rozwojowych. Tym samym diagnoza pogłębiona pozwoliła na:

- ❖ rozpoznanie mechanizmów stojących za występowaniem negatywnych zjawisk,
- ❖ określenie barier i ograniczeń rozwojowych,
- ❖ identyfikację lokalnych zasobów i potencjałów,
- ❖ rozpoznanie oczekiwań i priorytetów interesariuszy procesu rewitalizacji.

Wyniki diagnozy pogłębionej stanowiły podstawę do formułowania celów i kierunków interwencji rewitalizacyjnych, gwarantując ich adekwatność, zasadność i ukierunkowanie na realne potrzeby mieszkańców.

Etap III (wizja obszaru rewitalizacji)

Etap trzeci był podsumowaniem i finalnym etapem procesu diagnostycznego. Na podstawie wyników analiz, ocen, opinii oraz zgromadzonych danych określono skalę potrzeb rewitalizacyjnych oraz pożądaną stan obszaru po zakończeniu procesu rewitalizacji.

W ramach etapu:

- ❖ opracowano wizję obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu interwencji,
- ❖ określono oczekiwane kierunki zmian społecznych, przestrzennych, gospodarczych, technicznych oraz środowiskowych,
- ❖ przygotowano podstawy do opracowania części strategicznej GPR, obejmującej cele, działania, projekty i system wdrażania.

Wizja stanowi punkt odniesienia dla projektowania oczekiwanych rezultatów oraz sposobów ich osiągnięcia, zapewniając spójność pomiędzy diagnozą a planowaną interwencją.

2.1. SYNTEZA DIAGNOZY SŁUŻĄCEJ WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

W niniejszym rozdziale przedstawiono syntetyczne podsumowanie diagnozy delimitacyjnej opracowanej na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji Gminy Poręba, zgodnie z zasadami określonymi w *ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji* oraz wytycznymi Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej w zakresie programowania procesów rewitalizacyjnych.

Diagnoza została wykonana w oparciu o dane ilościowe i jakościowe pozyskane z dostępnych źródeł statystycznych, dokumentów gminnych oraz narzędzi partycypacyjnych, stanowiąc podstawę merytoryczną do podjęcia decyzji o kierunkach działań naprawczych.

Wyniki przeprowadzonej diagnozy zostały przedstawione i poddane procesowi konsultacji społecznych, zgodnie z zasadą partycypacyjnego prowadzenia procesu rewitalizacji. Na ich podstawie *Rada Miasta Poręba podjęła Uchwałę Nr XII/95/25 z dnia 28 kwietnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji Gminy Poręba*, co stanowiło formalne rozpoczęcie procesu zmierzającego do opracowania niniejszego Gminnego Programu Rewitalizacji.

2.1.1. Metoda delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Delimitacja obszaru zdegradowanego w Gminie Poręba została przeprowadzona zgodnie z wytycznymi wynikającymi z *ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji* oraz rekomendacjami metodycznymi Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju². Celem procesu delimitacji było precyzyjne wskazanie obszarów, na których występuje kumulacja negatywnych zjawisk społecznych oraz towarzyszących im problemów gospodarczych, środowiskowych, technicznych oraz przestrzenno-funkcjonalnych.

Aby umożliwić szczegółową analizę rozmieszczenia zjawisk kryzysowych, obszar gminy podzielono na jednostki przestrzenne (analityczne), stanowiące podstawę porównań wskaźnikowych. Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa rekomenduje wykorzystanie w procesie delimitacji jednej z dwóch metod definiowania jednostek odniesienia:

1. jednostki pseudonaturalne – nawiązujące do istniejącej struktury osadniczej, np. dzielnic, osiedli, sołectw czy obrębów ewidencyjnych;
2. jednostki modułowe (GRID) – siatkę geometrycznych, równych pól odniesienia, pozwalającą na niezależną i zobiektywizowaną analizę danych przestrzennych³.

Z uwagi na niewielką powierzchnię Gminy Poręba (40,04 km²), miejski charakter przestrzeni oraz brak formalnego podziału na mniejsze jednostki funkcjonalno-osadnicze (np. dzielnice)⁴, zdecydowano o zastosowaniu **metody jednostek modułowych GRID**. Wybór ten umożliwił obiektywne, powtarzalne i precyzyjne rozpoznanie rozmieszczenia zjawisk kryzysowych oraz identyfikację rzeczywistych centrów problemowych. Rozwiązanie to posiada istotne zalety analityczne, w tym⁵:

- ❖ możliwość doboru wielkości pól odniesienia w zależności od rodzaju, skali i dostępności danych, co zwiększa dokładność lokalizacji przestrzennej zjawisk,
- ❖ większą szczegółowość i wrażliwość przestrzenną niż podział administracyjny lub ewidencyjny,
- ❖ obiektywizację procesu analitycznego poprzez eliminację wpływu granic administracyjnych na wyniki oceny.

W trakcie projektowania siatki GRID uwzględniono konieczność zrównoważenia dwóch aspektów: dokładności lokalizacji zjawisk problemowych oraz ochrony danych osobowych mieszkańców. Zbyt małe jednostki mogłyby zwiększyć ryzyko możliwej identyfikacji osób, co byłoby niezgodne z przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych. Dlatego też przyjęto rozmiar 800 m × 800 m, umożliwiającą skuteczną anonimizację danych przy jednoczesnym

² Jadach-Sepiolo A. (kier. proj.), *Gminny Program Rewitalizacji – praktyczny poradnik dla mieszkańców i władz lokalnych*, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, Warszawa, 2018 r.

³ *Delimitacja krok po kroku. Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na potrzeby Gminnych Programów Rewitalizacji*. Praca zbiorowa pod redakcją Wojciecha Jarczewskiego.

⁴ Gmina Poręba dzieli się na 5 obrębów ewidencyjnych, jednak z powodu znacznego zróżnicowania ich wielkości oraz liczby mieszkańców w każdym z obrębów nie zdecydowano się na zastosowanie takiego podziału.

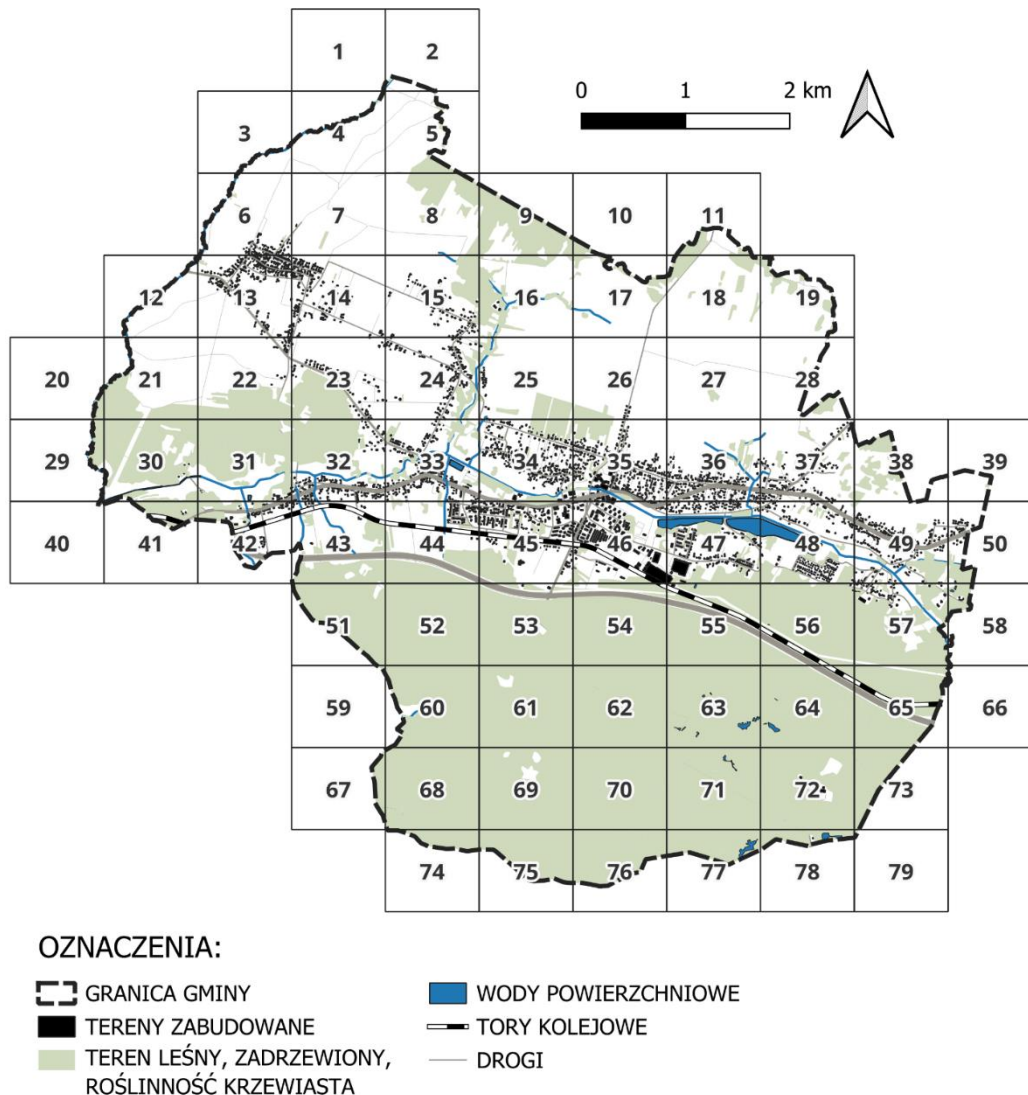
⁵ Jadach-Sepiolo, A., & Spadło, K. (2018). Metodyka delimitacji obszarów rewitalizacji na potrzeby opracowania gminnych programów rewitalizacji w Małopolsce. *Studia komitetu przestrzennego zagospodarowania kraju PAN*, 192, 83-106.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

zachowaniu optymalnej szczegółowości analiz przestrzennych, w tym mapowania zjawisk kryzysowych.

W rezultacie **obszar Gminy Poręba został podzielony na 79 równych jednostek modułowych**, które poddano wieloaspektowej analizie wskaźnikowej. Wyniki tej analizy posłużyły do wskazania obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, stanowiąc podstawę do dalszych etapów prac diagnostycznych oraz programistycznych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji.

Ryc. 2. Podział Gminy Poręba na jednostki statystyczne

Źródło: opracowanie własne. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k).

Przeprowadzona diagnoza miała charakter szczegółowy i wielokryterialny, obejmując zarówno zjawiska o charakterze społecznym, jak i pozaspołecznym występujące na terenie Gminy Poręba. Takie podejście umożliwiło dokładne określenie zróżnicowania wewnętrznego, skali i natężenia problemów oraz ich precyzyjne umiejscowienie geograficzne w ramach jednostek analitycznych.

Diagnoza opierała się przede wszystkim na zobiektywizowanych i mierzalnych zmiennych, które pozwalają na rzetelną ocenę występowania i koncentracji zjawisk kryzysowych. W zakresie sfery społecznej analizowano występowanie negatywnych zjawisk społecznych w zakresie: demografii, bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, poziomu edukacji oraz uczestnictwa w życiu publicznym.

Równolegle prowadzono analizy pozostałych sfer funkcjonowania gminy: gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej oraz środowiskowej, pozwalające na wielowymiarowe spojrzenie na procesy degradacyjne i potencjały rozwojowe obszaru Gminy Poręba.

Metodyka delimitacji obszaru zdegradowanego oraz wyznaczenia obszaru rewitalizacji została przedstawiona w sposób syntetyczny na schemacie poniżej (**Tabela 2**). Szczegółowe wyniki i procedury analityczne opisane są w opracowaniu „**Diagnoza – wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Poręba**”.

Przyjęta metodyka umożliwiła nie tylko precyzyjne wskazanie obszarów problemowych, ale także wyznaczenie kierunków przyszłych działań rewitalizacyjnych w sposób spójny i kompleksowy.

Tabela 2. Schemat etapów prac diagnostycznych przy delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

Źródło: opracowanie własne.

2.1.2. Dobór wskaźników delimitacji obszaru zdegradowanego

Prawidłowe przeprowadzenie procesu delimitacji obszaru zdegradowanego i wyznaczenia obszaru rewitalizacji wymagało opracowania spójnego katalogu wskaźników, które w sposób obiektywny i mierzalny różnicują jednostki analityczne oraz umożliwiają identyfikację problemów w poszczególnych sferach funkcjonowania gminy. Wskaźniki te zostały dobrane w taki sposób, aby odzwierciedlały zarówno występowanie zjawisk kryzysowych, jak i lokalne potencjały rozwojowe, zgodnie z wymogami określonymi w ustawie o rewitalizacji.

W poniższej tabeli ujęto wskaźniki zastosowane w analizie delimitacyjnej Gminy Poręba, pogrupowane według sfer: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej oraz środowiskowej.

Tabela 3. Zestawienie wskaźników delimitacji obszaru zdegradowanego.

SFERA	Lp.	Wskaźnik	Opis wskaźnika	Charakter wskaźnika
SFERA SPOŁECZNA	W1	Udział osób w wieku poprodukcyjnym spośród wszystkich mieszkańców obszaru	Dane według stanu na 12.2024 r.; źródło: Urząd Miasta Poręba	Destymulanta
	W2	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zawierciu w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	Dane według stanu na 02.2025 r.; źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Zawierciu	Destymulanta
	W3	Liczba osób długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy	Dane według stanu na 02.2025 r.; źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Zawierciu	Destymulanta

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

SFERA	Lp.	Wskaźnik	Opis wskaźnika	Charakter wskaźnika
		w Zawierciu w odniesieniu do ogólnej liczby osób bezrobotnych		
	W4	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	Dane według stanu na 2023 r.; źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Porębie	Destymulanta
	W5	Liczba osób pobierających zasiłki stałe w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	Dane według stanu na 2023 r.; źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Porębie	Destymulanta
	W6	Liczba osób pobierających zasiłki okresowe w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	Dane według stanu na 2023 r.; źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Porębie	Destymulanta
	W7	Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych ze względu na alkoholizm i narkomanię	Dane: według stanu na 2023 r.; Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Porębie	Destymulanta
	W8	Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	Dane: według stanu na 2023 r.; Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Porębie	Destymulanta
	W9	Występowanie rodzin pobierających dodatek mieszkaniowy	Dane: według stanu na 2023 r.; Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Porębie	Destymulanta
	W10	Liczba dokonywanych przestępstw (tj. bójki, pobicia i uszkodzenia ciała oraz pozostałe*)	Dane: według stanu na 2023 r.; Źródło: Posterunek Policji w Porębie	Destymulanta
	W11	Liczba zgłaszanych kradzieży oraz włamań	Dane: według stanu na 2023 r.; Źródło: Posterunek Policji w Porębie	Destymulanta
	W12	Liczba interwencji policji związanych z nadużywaniem alkoholu oraz w sprawach narkotykowych	Dane: według stanu na 2023 r.; Źródło: Posterunek Policji w Porębie	Destymulanta
	W13	Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty	Dane: według stanu na 2023 r.; Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Porębie	Destymulanta
	W14	Udział uczniów uczęszczających na zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze w odniesieniu do ogólnej liczby uczniów	Dane: według stanu na lata 2023-2024; Źródło: Szkoła Podstawowa nr 1 im. Wojska Polskiego w Porębie oraz Szkoła Podstawowa nr 2 – im. Jana Pawła II w Porębie	Destymulanta
	W15	Udział uczniów osiągających niskie wyniki w nauce w odniesieniu do liczby wszystkich uczniów	Dane: według stanu na lata 2023-2024; Źródło: Szkoły podstawowe w Porębie	Destymulanta
	W16	Udział uczniów wykazujących wysoką absencję na zajęciach szkolnych w odniesieniu do ogólnej liczby uczniów	Dane: według stanu na lata 2023-2024; Źródło: Szkoły podstawowe w Porębie	Destymulanta
	W17	Liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru.	Dane: według stanu na luty 2025; Źródło: Urząd Miasta Poręba	Stymulanta

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

SFERA	Lp.	Wskaźnik	Opis wskaźnika	Charakter wskaźnika
SFERA GOSPODARCZA	W18	Udział dzieci uczęszczających na zajęcia w Miejskim Ośrodku Kultury w Porębie w odniesieniu do ogólnej liczby dzieci	Dane: według stanu na luty 2025; Źródło: Urząd Miasta Poręba, Miejski Ośrodek Kultury w Porębie	Stymulanta
	W19	Liczba osób dorosłych uczęszczających na zajęcia w Miejskim Ośrodku Kultury w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	Dane: według stanu na luty 2025; Źródło: Urząd Miasta Poręba, Miejski Ośrodek Kultury w Porębie	Stymulanta
	W20	Liczba seniorów uczęszczających do klubu NESTOR oraz klubu SENIOR w Miejskim Domu Kultury w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru w wieku 65+	Dane: według stanu na luty 2025; Źródło: Urząd Miasta Poręba, Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów I Inwalidów "Nestor" w Porębie, Klub Senior+ w Porębie	Stymulanta
	W1	Liczba podmiotów gospodarczych, które zakończyły swoją działalność	Dane: według stanu na grudzień 2024; Źródło: Urząd Miasta Poręba,	Destymulanta
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	W1	Liczba obiektów publicznych nieprzystosowanych dla osób z niepełnosprawnością	Dane: według stanu na grudzień 2024; Źródło: Urząd Miasta Poręba,	Destymulanta
	W2	Liczba przystanków komunikacji miejskiej przypadająca na 100 mieszkańców obszaru	Dane: według stanu na 2019 rok; Źródło: Uchwała nr IV/32/19 Rady Miasta Poręba z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXV/209/13 z dnia 26 lutego 2013 r. w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych na terenie Gminy Poręba oraz warunków i zasad korzystania z tych przystanków	Stymulanta
SFERA TECHNICZNA	W1	Występowanie budynków gminnych w złym stanie technicznym	Dane: według stanu na grudzień 2024; Źródło: Urząd Miasta Poręba,	Destymulanta
	W2	Występowanie obiektów zabytkowych w złym stanie technicznym	Dane: według stanu na grudzień 2024; Źródło: Urząd Miasta Poręba,	Destymulanta
	W3	Liczba pustostanów w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	Dane: według stanu na grudzień 2024; Źródło: Urząd Miasta Poręba,	Destymulanta

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

SFERA	Lp.	Wskaźnik	Opis wskaźnika	Charakter wskaźnika
SFERA ŚRODOWISKA	W4	Liczba lokali niepodłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej	Dane: według stanu na grudzień 2024; Źródło: Urząd Miasta Poręba,	Destymulanta
	W5	Liczba zgłaszanych awarii sieci wodociągowo-kanalizacyjnej	Dane: według stanu lata 2020-2024; Źródło: Urząd Miasta Poręba,	Destymulanta
	W1	Liczba osób korzystających z dofinansowań na OZE w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	Dane: według stanu na grudzień 2024; Źródło: Urząd Miasta Poręba,	Stymulanta
	W2	Udział mieszkańców wykorzystujących węgiel jako nośnik ciepła	Dane: według stanu na grudzień 2024; Źródło: Urząd Miasta Poręba,	Destymulanta

Źródło: opracowanie własne.

2.1.3. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego Gminy Poręba

Proces wyznaczenia obszaru zdegradowanego w Gminie Poręba przeprowadzono zgodnie z metodyką opisaną we wcześniejszych podrozdziałach, w oparciu o diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej oraz środowiskowej. Analizy wykonano na poziomie jednostek referencyjnych opartych na siatce kwadratów badawczych.

Każdą z analizowanych sfer oceniono za pomocą zestawu mierzalnych wskaźników (podrozdział 2.1.2. [Dobór wskaźników delimitacji obszaru zdegradowanego](#)), a następnie obliczono syntetyczny wskaźnik oceny, który umożliwił obiektywne porównanie koncentracji zjawisk kryzysowych pomiędzy jednostkami analitycznymi. W kolejnych etapach przeprowadzono analizę sumaryczną, polegającą na zestawieniu wskaźników syntetycznych wszystkich pięciu sfer, co pozwoliło ocenić łączne natężenie problemów.

Kryteria i etapy delimitacji

Za kluczowe kryterium identyfikacji obszaru zdegradowanego przyjęto występowanie zjawisk kryzysowych w sferze społecznej, wraz ze stwierdzonym współwystępowaniem negatywnych zjawisk w co najmniej jednej pozostałej sferze: gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej.

Proces delimitacji obszaru zdegradowanego obejmował dwa zasadnicze kroki:

1

Wytypowanie jednostek (kwadratów) o najwyższej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz występowaniu problemów w co najmniej jednej dodatkowej sferze – gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej.

2

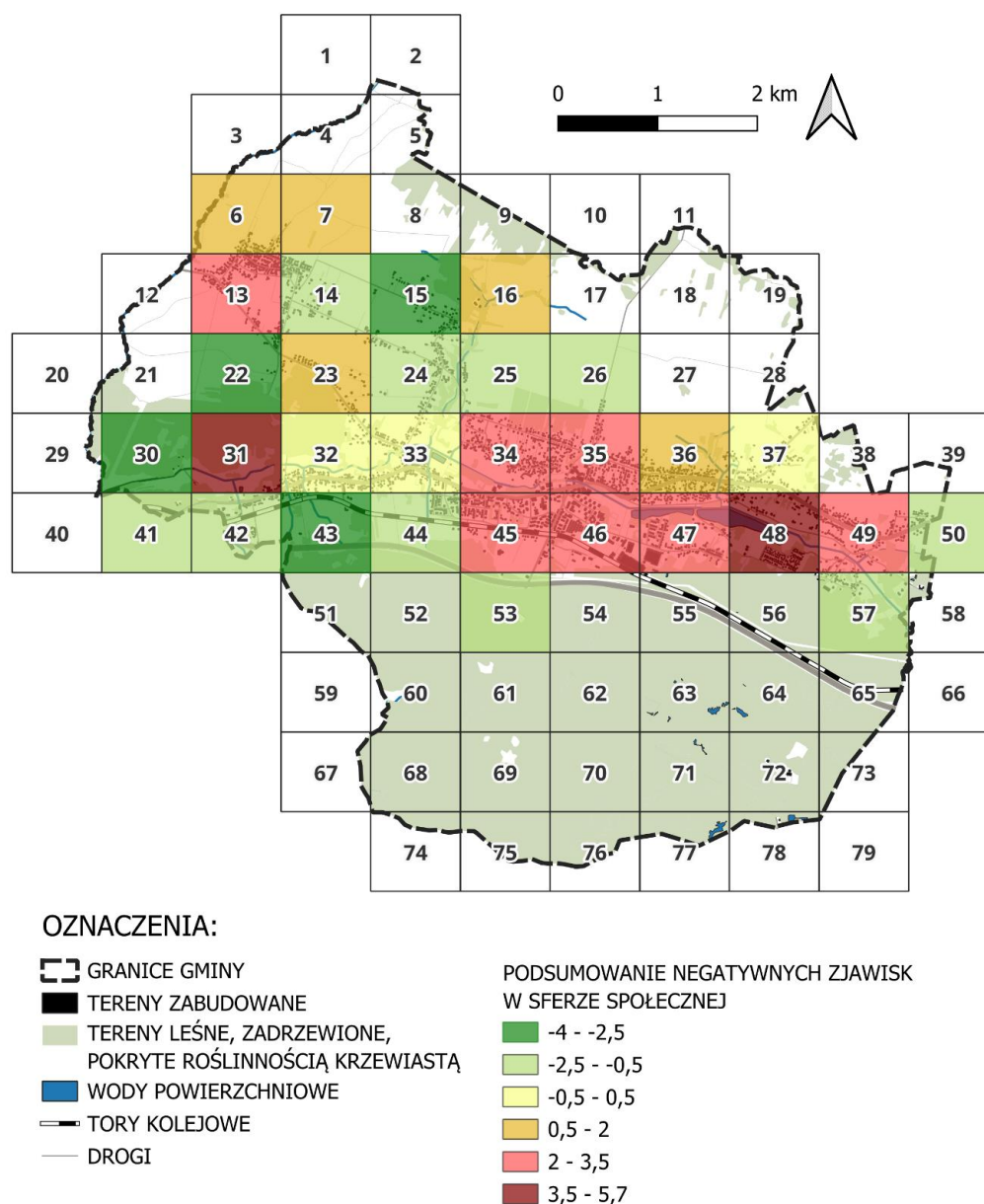
Precyzyjne określenie zasięgu obszaru zdegradowanego, poprzez doprecyzowanie granic do poziomu działek ewidencyjnych.

Wyniki analiz

W pierwszym etapie wskazano jednostki analityczne o najtrudniejszej sytuacji społecznej, obejmujące przede wszystkim: podwyższony udział osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych, słabsze wskaźniki bezpieczeństwa oraz podwyższone ryzyko trudności ekonomicznych gospodarstw domowych. Do jednostek tych należały obszar o następujących numerach: **31, 34, 35, 45, 46, 47, 48 i 49**.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

Ryc. 3. Podsumowanie wskaźników syntetycznych w sferze społecznej.

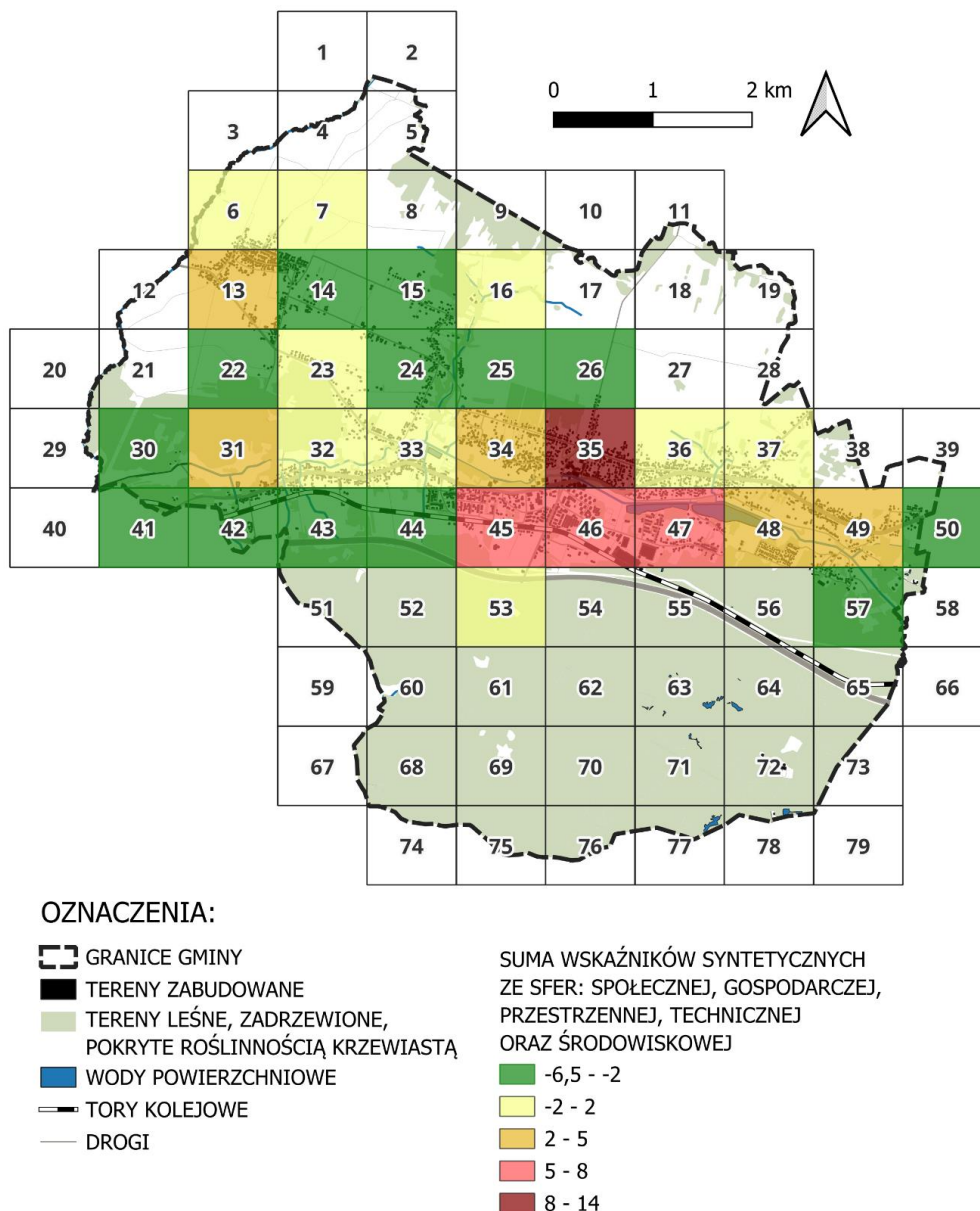
Źródło: opracowanie własne. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

Następnie jednostki zostały poddane analizie porównawczej pod kątem sytuacji w pozostałych sferach. Wyniki wykazały, że najbardziej złożone, wielowymiarowe problemy występują w jednostkach **35, 45, 46 oraz 47**, zlokalizowanych w centralnej części miasta - w rejonie zabudowy mieszkaniowej oraz obszarów pomiędzy przebiegającą przez obszar miasta linią kolejową nr 182 a doliną rzeki Czarnej Przemszy.

Sumaryczne zestawienie wskaźników syntetycznych wszystkich pięciu sfer potwierdziło, że najwyższy poziom kumulacji zjawisk kryzysowych występuje na wymienionych obszarach (wyniki przedstawiono na poniższej grafice).

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

Ryc. 4. Zbiorcze zestawienie sumy wskaźników syntetycznych we wszystkich analizowanych sferach.
Źródło: opracowanie własne. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

Na podstawie analizy potencjałów rozwojowych oraz koncepcji kierunków działań rewitalizacyjnych, zdecydowano o włączeniu do obszaru zdegradowanego również jednostki nr **48** – obejmującej tereny w rejonie stawów Poręba I i Poręba II. Obszar ten, oprócz występujących zjawisk kryzysowych, posiada istotne walory środowiskowo-krajobrazowe, które w przyszłości mogą zostać wykorzystane jako ważny element rewitalizacji, zwłaszcza w zakresie tworzenia przestrzeni publicznych o charakterze rekreacyjnym, integracyjnym i prozdrowotnym.

W rezultacie przeprowadzonych analiz ilościowych i jakościowych oraz na podstawie zweryfikowanego potencjału aktywizacyjnego, **za obszar zdegradowany Gminy Poręba uznano jednostki analityczne: 35, 45, 46, 47 oraz 48.**

Obszar ten łączy w sobie zarówno najwyższą intensywność problemów społecznych, jak i współwystępowanie barier rozwojowych o charakterze gospodarczym, funkcjonalno-przestrzennym, technicznym i środowiskowym (**Tabela 3**), co nadaje mu priorytetowy status w kontekście przyszłych działań rewitalizacyjnych.

Tabela 4. Analiza kryteriów ustawowych wyznaczenia obszaru zdegradowanego.

	Kwadrat nr 35	Kwadrat nr 45	Kwadrat nr 46	Kwadrat nr 47	Kwadrat nr 48
Sfera społeczna	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Sfera gospodarcza	TAK	NIE	TAK	NIE	NIE
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
Sfera techniczna	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Sfera środowiskowa	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE

Źródło: opracowanie własne

Tabela 5. Charakterystyka jednostek analitycznych w granicach obszaru zdegradowanego (opracowanie własne)

Jednostka (nr kwadratu)	Charakterystyka obszaru	Zidentyfikowane zjawiska kryzysowe (syntetyczny opis)
35	Obszar położony na północ od DK78, obejmujący zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, usługi, obiekty przemysłowe oraz elementy dziedzictwa technicznego, w tym zabytkową Wieżę Gichtową. W zasięgu obszaru znajduje się również jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej. Obszar dysponuje przestrzenią o potencjale dla rozwoju aktywności i integracji mieszkańców	<ol style="list-style-type: none">1. Wysoki udział osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych2. Wysokie nasilenie problemów socjalnych, w tym najwyższy wskaźnik udziału mieszkańców korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu ubóstwa wśród analizowanych jednostek zdegradowanych3. Jeden z obszarów o największej koncentracji zdarzeń przestępczych (tj. bójki, pobicia, włamania, kradzieże itp.)4. Jedna z najwyższych wartości wskaźnika udziału uczniów korzystających z zajęć dydaktyczno-wyrównawczych wśród analizowanych jednostek5. Najwyższa wartość wskaźnika w zakresie spadku aktywności gospodarczej (zamknięcia działalności gospodarczych)6. Najwyższe nasilenie problemów w sferze technicznej, obejmujące zły stan obiektów, w tym zabytkowych oraz największy udział pustostanów7. Bariery dostępności przestrzenno-funkcjonalnej, tj. występowanie licznych obiektów o funkcjach publicznych nieprzystosowanych dla osób ze szczególnymi potrzebami8. Powtarzające się awarie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz występowanie znaczącego udziału lokali niepodłączonych do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej
45	Obszar obejmujący osiedla zabudowy wielorodzinnej oraz mieszkaniowej jednorodzinnej. W ramach obszaru zlokalizowane są funkcje publiczne i społeczne (Szkoła Podstawowa nr 1, Miejski Ośrodek Kultury, Kościół par. św. Józefa Oblubieńca NMP).	<ol style="list-style-type: none">1. Wysoki udział osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych2. Występowanie problemów socjalnych, w tym w zakresie ubóstwa3. Wysoka wartość wskaźnika liczby interwencji służb związanych z alkoholem i środkami odurzającymi4. Jeden z obszarów o największej koncentracji zdarzeń przestępczych, takich jak: włamania i kradzieże5. Bariery dostępności przestrzenno-funkcjonalnej, tj. występowanie licznych obiektów o funkcjach publicznych nieprzystosowanych dla osób ze szczególnymi potrzebami6. Występowanie budynków gminnych w złym stanie technicznym7. Powtarzające się awarie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej
46	Obszar o dominującej zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej. Obszar pełni również funkcje edukacyjne, sportowe i usługowe. Zlokalizowane są tu m.in. Zespół Szkół w Porębie, wielofunkcyjny kompleks „Orlik”, Park Miejski oraz niewykorzystany teren dawnego odkrytego basenu miejskiego – miejsca dawniej szczególnie istotnego w zakresie integracji społecznej. W zasięgu obszaru występuje również zabudowa	<ol style="list-style-type: none">1. Wysoki udział osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych2. Wysoki poziom wsparcia socjalnego z tytułu ubóstwa3. Najwyższa wartość wskaźnika udziału mieszkańców korzystających ze wsparcia socjalnego z tytułu problemów opiekuńczo-wychowawczych i uzależnień4. Jeden z obszarów o najwyższym odsetku rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”5. Jeden z obszarów o największej koncentracji zdarzeń przestępczych, takich jak bójki i pobicia

infrastruktury magazynowej i przemysłowej.

47

Obszar obejmujący zabudowę jednorodzinną oraz tereny zieleni i rekreacji w sąsiedztwie zbiornika wodnego. W jego granicach zlokalizowane są zasoby społeczno-rekreacyjne, w tym Przedszkole nr 1 oraz amfiteatr, który nie pełni obecnie funkcji aktywizującej, a wykorzystywany jest jako miejsce sprzyjające występowaniu niekorzystnych zjawisk społecznych.

48

Obszar o dużym udziale terenów zieleni, w tym ogrodów działkowych, z niewielkim udziałem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Położony w bezpośrednim sąsiedztwie zbiornika „Staw Poręba II”, stanowiącego cenny element środowiskowo-krajobrazowy gminy.

6. Obszar o najwyższej wartości interwencji służb związanych z alkoholem i środkami odurzającymi
7. Ograniczona aktywność gospodarcza (zamknięcia podmiotów gospodarczych)
8. Występowanie budynków gminnych w złym stanie technicznym
9. Powtarzające się awarie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej

1. Wysoki udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym
2. Częste interwencje służb związane z nadużywaniem alkoholu i substancji psychoaktywnych
3. Jeden z obszarów o najwyższym odsetku rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”
4. Występowanie budynków gminnych w złym stanie technicznym oraz wysoki udział pustostanów
5. Bariery dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

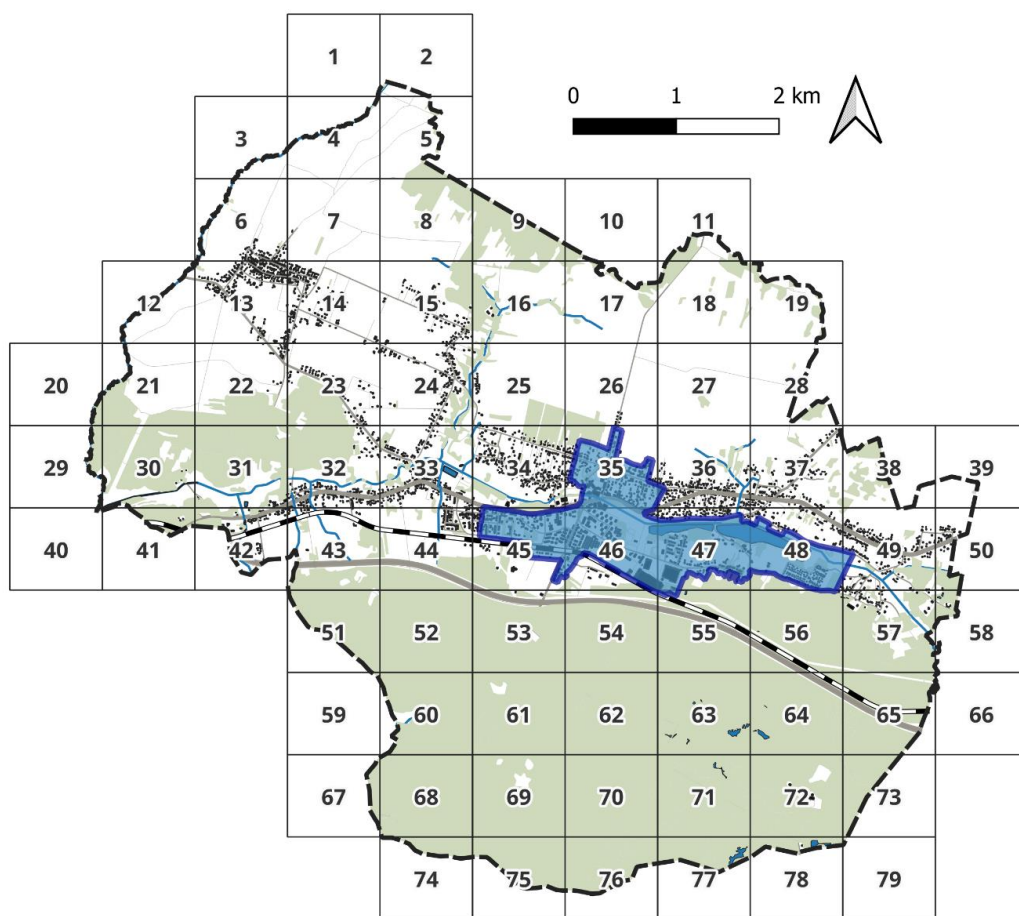
1. Wysoki udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym
2. Wysoki udział osób bezrobotnych
3. Występowanie problemów socjalnych, w tym w zakresie ubóstwa
4. Jeden z najwyższych wyników dla wskaźników dotyczących przestępczości (kradzieże, włamania, przestępstwa przeciwko zdrowiu i mieniu)
5. Wysoki odsetek uczniów mieszkających na tym obszarze charakteryzujących się podwyższoną absencją szkolną
6. Występowanie budynków gminnych w złym stanie technicznym

Wyniki analizy wskaźnikowej, przedstawione w układzie jednostek analitycznych, pozwoliły na wstępne wytypowanie obszarów o największej koncentracji zjawisk kryzysowych. Etap ten stanowił podstawę do dalszego, bardziej precyzyjnego określenia zasięgu obszaru zdegradowanego. W kolejnym kroku dokonano szczegółowej weryfikacji przestrzennej, prowadzącej do doprecyzowania granic obszaru do poziomu działek ewidencyjnych.

Graficzne przedstawienie granic obszaru zdegradowanego zaprezentowano na poniższej grafice.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

OZNACZENIA:

GRANICE GMINY	TORY KOLEJOWE
TERENY ZABUDOWANE	DROGI
TERENY LEŚNE, ZADRZEWIONE,
POKRYTE ROŚLINNOŚCIĄ KRZEWIASTĄ	OBSZAR ZDEGRADOWANY GMINY PORĘBA
WODY POWIERZCHNIOWE	

Ryc. 5. Obszar zdegradowany Gminy Poręba.

Źródło: opracowanie własne. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

OZNACZENIA:

 GRANICE GMINY OBSZAR ZDEGRADOWANY GMINY PORĘBA

Ryc. 6. Obszar zdegradowany Gminy Poręba na tle ortofotomapy.
Źródło: opracowanie własne. Podkład: ortofotomapa.

Wyznaczony obszar zdegradowany Gminy Poręba zajmuje powierzchnię 2,22 km², co stanowi 5,54% powierzchni Gminy. Obszar ten zamieszkuje 3 771 osób, co stanowi 48,33% ogólnej populacji Gminy.

2.1.4. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

„Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji”.

*Art.10. ust.1. Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji
(t.j. Dz.U. 2024 poz. 278)*

Jako obszar rewitalizacji wskazano fragment obszaru zdegradowanego, który charakteryzuje się istotną koncentracją negatywnych zjawisk, a jednocześnie posiada znaczący potencjał dla rozwoju lokalnego Gminy Poręba.

Granice obszaru zostały określone zgodnie z granicami działek ewidencyjnych. Takie podejście umożliwiło precyzyjne wskazanie terenów, w których najintensywniej występują zidentyfikowane problemy społeczne, gospodarcze, przestrzenne, środowiskowe i techniczne, przy jednoczesnym zachowaniu spójności przestrzennej oraz uwzględnieniu potencjału terenów dla przyszłych działań rewitalizacyjnych w zdegradowanej części Gminy.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

W kontekście układu urbanistycznego Gminy Poręba, większość zabudowy koncentruje się wzdłuż byłej drogi krajowej DK78, a zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, w której mieszka największa część mieszkańców Gminy, skupiona jest w jednym fragmencie miasta. Włączenie w obszar rewitalizacji całej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej mogłoby spowodować przekroczenie limitów określonych w *ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji* w zakresie maksymalnej liczby mieszkańców obszaru rewitalizacji. W związku z tym część zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, w której liczba i natężenie negatywnych zjawisk były stosunkowo niskie, została wyłączona z obszaru rewitalizacji, zachowując zgodność z obowiązującymi przepisami.

„Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic”.

*Art. 10. ust. 2. Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji
(t.j. Dz.U. 2024 poz. 278)*

Wyznaczony obszar rewitalizacji Gminy Poręba ma powierzchnię 1,16 km², co stanowi 2,90% całkowitej powierzchni gminy i zamieszkiwany jest przez 2 243 osoby, czyli 27,55% mieszkańców. W ten sposób spełnione zostały kryteria ustawowe dotyczące maksymalnego udziału powierzchni i liczby mieszkańców w obszarze rewitalizacji.

POWIERZCHNIA OBSZARU REWITALIZACJI:

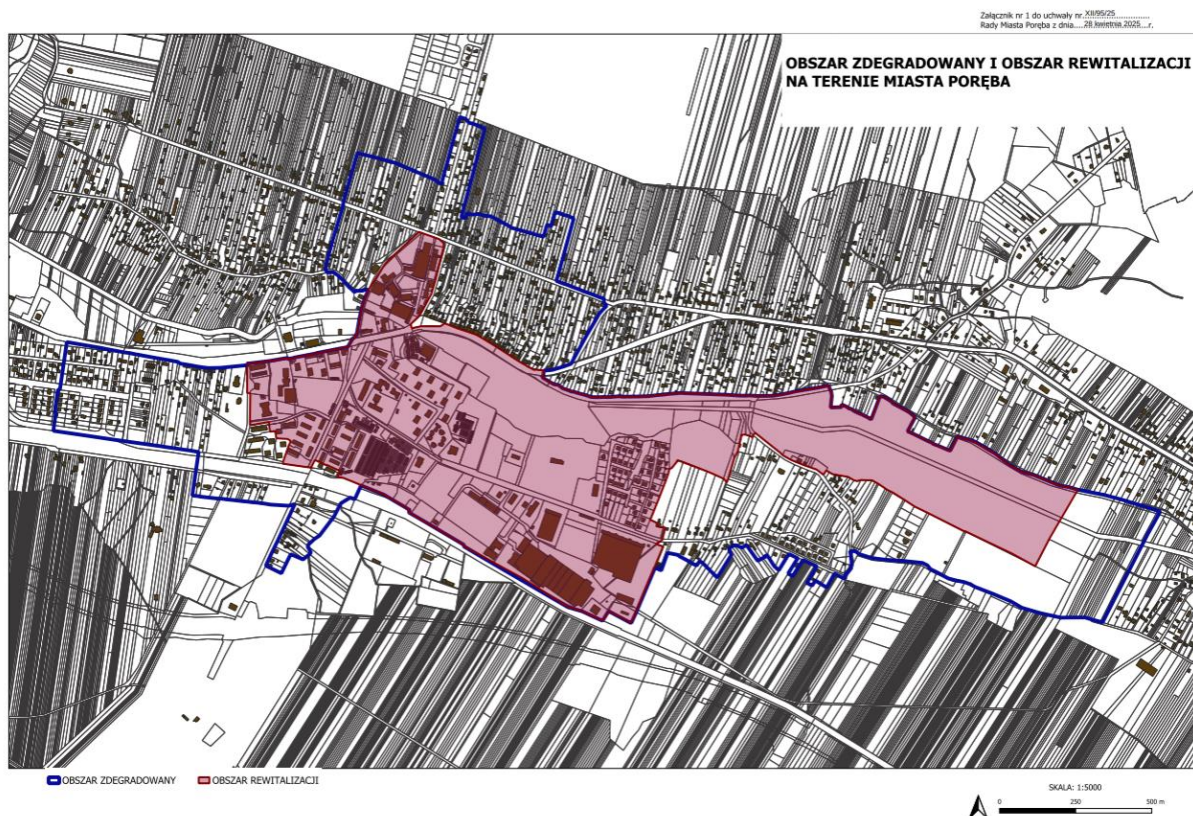
1,16 km²

ok. 2,9% ogólnej powierzchni Gminy Poręba

LICZBA MIESZKAŃCÓW OBSZARU REWITALIZACJI:

2 243 osób

ok. 27,55% ogólnej liczby ludności gminy

Ryc. 7. Obszar rewitalizacji i obszar zdegradowany Gminy Poręba

Źródło: Załącznik do Uchwały nr XII/95/25 Rady Miasta Poręba z dnia 28 kwietnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

Dokładna granica obszaru rewitalizacji przedstawiają się następująco:

- **Granica północna:** Rozpoczyna się w rejonie skrzyżowania z ul. Wojska Polskiego z ul. Dworcową. Następnie biegnie wzdłuż ul. Wojska Polskiego zakręcając w ul. Mierzejewskiego, następnie przez fragment ul. Roździeńskiego zawraca ul. Fabryczną, obejmując tym samym swoim zasięgiem zabytkową wieżę oraz tereny przemysłowe. Dalej granica przebiega ponownie wzdłuż ul. Wojska Polskiego, ul. Rzecznej oraz doliny rzeki Czarnej Przemszy.
- **Granica wschodnia:** Przebiega na wschód od stawu Poręba II, a następnie przebiega wzdłuż fragmentu ul. Łąkowej. Dalej biegnie ul. Łąkową oraz wzdłuż działki, na której znajduje się zbiornik wodny (działka 8077/8 obręb Poręba). Następnie granica przebiega wzdłuż fragmentu ul. Górnej, zakręcając w stronę południową przy działkach znajdujących się przy ul. Akacyjowej.
- **Granica południowa:** W dalszej kolejności granica przebiega wzdłuż torów kolejowych, przecinając ul. Fryderyka Chopina, aż do osiedla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, które znajduje się przy ul. Mickiewicza.
- **Granica zachodnia:** Rozpoczyna się wzdłuż działki 7422/15 obrębu Poręba. Następnie przez niewielki fragment biegnie wzdłuż ul. Mickiewicza, zakręcając w ul. Dworcową. Przebiega przy Miejskim Ośrodku Kultury w Porębie oraz Urzędzie Miasta Poręba, kończąc na granicy północnej, czyli skrzyżowaniu ulic Dworcowej i Wojska Polskiego.

2.2. SZCZEGÓŁOWA (POGŁĘBIONA) DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, gminny program rewitalizacji powinien zawierać szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji. Diagnoza pogłębiona obszaru rewitalizacji umożliwiła wyłonienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które stanowią odpowiedź na aktualne potrzeby mieszkańców i mają szansy przyczynić się do rozwiązania problemów i kryzysów, których występowanie zostało zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji.

Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji stanowi rozwinięcie diagnozy delimitacyjnej, na podstawie której wyznaczono obszar zdegradowanego i obszar rewitalizacji. Odnosi się ona do katalogu zjawisk kryzysowych, które były przedmiotem analizy delimitacyjnej i które wprost wynikają z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, z zastrzeżeniem, iż pogłębiona diagnoza dotyczy wyłącznie obszaru rewitalizacji (nie zaś całego obszaru Gminy).

Jako obszar rewitalizacji wskazano część obszaru zdegradowanego, która charakteryzuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, a jednocześnie ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego Gminy Poręba. Wyznaczony obszar jest kluczowym obszarem w mieście – obejmuje swoim zasięgiem liczne tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej, a także liczne placówki usługowe, obiekty przemysłowe i poprzemysłowe oraz tereny zielone, które stanowią potencjał do tworzenia miejsc integracji i spędzania wolnego czasu dla mieszkańców. Jest to główny rdzeń miasta, w którym koncentruje się życie mieszkańców. Wskazany do rewitalizacji obszar pełni ważną rolę historyczną i kulturalną. W skład obszaru weszły istotne dla historii miasta budowle jak biurowiec FUM, będący dawniej siedzibą Fabryki Urządzeń Mechanicznych “Poręba” z 1798 r. oraz Wieża Gichtowa, będąca wizytówką miasta i symbolem występującym w herbie.

Obszar rewitalizacji został przyjęty Uchwałą Nr XII/95/25 Rady Miasta Poręba z dnia 28 kwietnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Poręba.

Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji Gminy Poręba została opracowana z wykorzystaniem zróżnicowanych metod badawczych oraz komplementarnych źródeł danych, łączących analizy ilościowe i jakościowe. Jej celem było możliwie pełne rozpoznanie skali, charakteru oraz przestrzennej koncentracji zjawisk kryzysowych, a także identyfikacja lokalnych potencjałów rozwojowych i potrzeb rewitalizacyjnych.

W procesie diagnostycznym wykorzystano w szczególności następujące źródła danych i metody badawcze:

(1) Analiza danych zastanych (*desk research*)

- dane statystyki publicznej oraz dane administracyjne jednostek gminnych,
- analizy wskaźnikowe w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej,
- dokumenty strategiczne i planistyczne szczebla lokalnego i ponadlokalnego,
- dane kartograficzne i analizy przestrzenne (GIS),
- analiza porównawcza trendów rozwojowych.

(2) Badanie ankietowe prowadzone wśród mieszkańców i interesariuszy

Badanie przeprowadzone zostało w okresie od 30 września do 14 października 2024 r. w formie elektronicznej. Udział w badaniu ankietowym wzięło 149 respondentów. Zakres tematyczny obejmował identyfikację problemów społecznych, gospodarczych, przestrzennych, środowiskowych i infrastrukturalnych oraz oczekiwań rozwojowych mieszkańców. Zastosowanie pytań otwartych oraz elementów mapowych ankiety umożliwiło pozyskanie pogłębionych informacji jakościowych oraz przestrzenne wskazanie obszarów problemowych i potencjałów rozwojowych. Wyniki badania wykorzystano jako uzupełnienie statystycznych analiz delimitacyjnych oraz materiał wspierający identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych.

(3) Działania partycypacyjne – w szczególności spotkanie warsztatowe z mieszkańcami i interesariuszami rewitalizacji

Spotkanie diagnostyczno-warsztatowe z interesariuszami rewitalizacji odbyło się w dniu 16 października 2024 r. Celem spotkania było włączenie społeczności lokalnej w identyfikację problemów oraz weryfikację wstępnych ustaleń diagnostycznych. Podczas warsztatu odbyło się mapowanie problemów i obszarów wymagających interwencji. Uczestnicy wskazywali miejsca koncentracji zjawisk kryzysowych, w tym deficyty w zakresie dostępu do usług publicznych, stanu infrastruktury technicznej, jakości przestrzeni publicznych oraz występowania kluczowych problemów społecznych. Udział mieszkańców, Radnych Miasta Poręba, Radnych Młodzieżowej Rady Miasta Poręba a także przedstawicieli lokalnych organizacji społecznych (m.in. OSP, Klubu Seniora+) umożliwił uwzględnienie perspektywy różnych grup interesariuszy. Uzyskane wnioski wykorzystane zostały do weryfikacji analiz eksperckich i uzupełnienia diagnozy jakościowej.

(4) Spacer badawczy

W procesie diagnozy pogłębionej wykorzystano również metodę spacerów badawczych, która umożliwiła bezpośrednią obserwację stanu zagospodarowania przestrzeni, jakości infrastruktury technicznej i społecznej oraz funkcjonowania przestrzeni publicznych wraz z dokumentacją fotograficzną.

Zastosowanie komplementarnych metod badawczych umożliwiło wieloaspektową ocenę sytuacji obszaru rewitalizacji oraz zwiększyło wiarygodność wniosków diagnostycznych, stanowiących podstawę formułowania celów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych w **Gminnym Programie Rewitalizacji** dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba.

2.2.1. Sfera społeczna

Sfera społeczna stanowi kluczową i najważniejszą ze sfer analizowanych na potrzeby diagnozy obszaru rewitalizacji, ponieważ to właśnie jakość relacji społecznych, poziom integracji, aktywność obywatelska, bezpieczeństwo i sytuacja rodzinna w największym stopniu kształtują codzienne doświadczenia mieszkańców i ich subiektywne poczucie dobrostanu. Problemy społeczne wpływają negatywnie nie tylko na jakość życia jednostek, lecz także osłabiają możliwości rozwojowe wspólnot lokalnych, sprzyjając narastaniu wykluczenia, izolacji i marginalizacji. Identyfikacja stanu kryzysowego w sferze społecznej

w danej jednostce jest warunkiem kwalifikującym do uznania jej za obszar zdegradowany a następnie obszar rewitalizacji. W ramach analizy sfery społecznej przeanalizowano zjawiska bezrobocia, bezpieczeństwa, poziomu edukacji, patologii społecznych, ubóstwa oraz aktywności obywatelskiej.

Znaczenie sfery społecznej dla rozwoju gminy jest fundamentalne, ponieważ obejmuje ona procesy i zjawiska bezpośrednio warunkujące codzienne funkcjonowanie mieszkańców, w tym bezpieczeństwo publiczne, poziom życia, dostęp do edukacji oraz jakość więzi społecznych i uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym. Występujące w tym obszarze problemy społeczne mają zazwyczaj charakter strukturalny, narastają w długim horyzoncie czasowym i skutkują trwałymi negatywnymi następstwami, zwłaszcza tam, gdzie współwystępuje wiele czynników kryzysowych. Na poziomie ogólnokrajowym do najczęściej identyfikowanych problemów społecznych należą m.in. bezrobocie lub niestabilne i niskiej jakości zatrudnienie, ubóstwo, niski poziom wykształcenia oraz kompetencji społecznych, niekorzystne warunki mieszkaniowe, ograniczony dostęp do usług społecznych, trudności opiekuńczo-wychowawcze, a także zjawiska przemocy domowej i uzależnień.

Skutki kryzysów społecznych w największym stopniu dotyczą grupy wymagające wzmożonego wsparcia, w szczególności osoby starsze i samotne, osoby z niepełnosprawnościami oraz dzieci i młodzież wychowujące się w rodzinach zagrożonych marginalizacją społeczną. Braki w zakresie systemowego wsparcia, ograniczone możliwości instytucji pomocowych oraz niedostateczny zakres działań profilaktycznych i integracyjnych sprzyjają utrwalaniu się problemów społecznych oraz ich międzypokoleniowej reprodukcji. Negatywne procesy społeczne są ponadto potęgowane przez czynniki przestrzenne, takie jak peryferyjne usytuowanie obszarów, niska dostępność transportowa, degradacja przestrzeni publicznych oraz niewystarczający standard infrastruktury mieszkaniowej, co prowadzi do trwałej izolacji części społeczności i obszarów gminy.

Wielowymiarowość problemów społecznych oraz ich współzależność sprawiają, że wystąpienie nawet jednego negatywnego zjawiska może generować szerokie i trwałe konsekwencje dla funkcjonowania lokalnej społeczności.

Starzenie się społeczeństwa

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę osób w wieku poprodukcyjnym zamieszkującej obszar rewitalizacji w roku 2023 w porównaniu do liczby ludności osób w wieku poprodukcyjnym mieszkających ogółem w Gminie Poręba.

Tabela 6. Porównanie udziału ludności w wieku poprodukcyjnym w Gminie Poręba i na obszarze rewitalizacji (dane na 2023 r.)

Wyszczególnienie	Gmina Poręba	Obszar Rewitalizacji
Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym	1688 os.	421 os.
Łączna liczba mieszkańców w danym obszarze	7 802 os.	2 243 os.
Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w liczbie mieszkańców ogółem (w odniesieniu do danego obszaru)	21,6%	18,7%

Źródło: Opracowanie własne.

W nawiązaniu do powyższej tabeli (**Tabela 6**) istotnym problemem demograficznym zidentyfikowanym na obszarze rewitalizacji jest starzenie się społeczeństwa. Niższy udział osób w wieku poprodukcyjnym na obszarze rewitalizacji (18,7%) w porównaniu do wartości obejmującej całą Gminę (21,6%) nie świadczy o korzystniejszej sytuacji tego obszaru. Udział ludności w obszarze rewitalizacji Poręby kształtuje się na relatywnie wysokim poziomie, co wskazuje, że zjawisko starzenia się ludności jest na obszarze rewitalizacji wyraźnie zauważalne i ma charakter strukturalny.

Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym zamieszkujących obszar rewitalizacji w stosunku do liczby ludności w wieku poprodukcyjnym zamieszkującej w całym obszarze Gminy stanowi zaś ok. 25%.

Na podstawie diagnozy można stwierdzić, że **obszar rewitalizacji znajduje się pod wpływem długotrwałych procesów demograficznych i społecznych, które mają charakter strukturalny i mogą w przyszłości pogłębiać jego problemy rozwojowe.** Wysoki udział seniorów oraz fakt, że około jedna czwarta wszystkich mieszkańców w wieku poprodukcyjnym gminy zamieszkuje obszar rewitalizacji, wskazują na znaczną koncentrację tej grupy ludności i potwierdzają, że starzenie się społeczeństwa ma na tym terenie charakter wyraźny i trwały.

Do głównych problemów społecznych obszaru rewitalizacji należy zatem zaliczyć niekorzystne trendy demograficzne, w tym postępujące starzenie się mieszkańców, możliwe osłabienie więzi międzypokoleniowych oraz rosnące ryzyko izolacji społecznej osób starszych. Proces ten może również wpływać na zmniejszenie aktywności społecznej i gospodarczej, a w konsekwencji na obniżenie atrakcyjności obszaru jako miejsca zamieszkania dla młodszych grup ludności. Do przyczyn degradacji w sferze społecznej można zaliczyć przede wszystkim długotrwałe procesy demograficzne, odpływ osób młodych i w wieku produkcyjnym, ograniczone możliwości zatrudnienia oraz niedostateczną ofertę usług dostosowanych do potrzeb różnych grup wiekowych.

Jednocześnie obszar rewitalizacji posiada pewne potencjały, które mogą stanowić podstawę działań naprawczych. Należy do nich istniejąca infrastruktura społeczna, doświadczenie lokalnych instytucji publicznych i organizacji pozarządowych w pracy z mieszkańcami oraz stosunkowo duża koncentracja ludności, co sprzyja efektywności działań integracyjnych i usługowych.

Kluczowe potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze społecznej obejmują przede wszystkim:

- ❖ rozwój usług społecznych i zdrowotnych dostosowanych do starzejącej się populacji,
- ❖ wzmocnianie integracji społecznej oraz przeciwdziałanie izolacji osób starszych.
- ❖ tworzenie warunków sprzyjających zatrzymaniu młodszych mieszkańców oraz przyciąganiu nowych, m.in. poprzez rozwój oferty społecznej, edukacyjnej i mieszkaniowej.
- ❖ Działania rewitalizacyjne powinny koncentrować się na budowaniu spójności społecznej, wspieraniu aktywności mieszkańców, rozwijaniu usług opiekuńczych i środowiskowych oraz wzmocnianiu kapitału społecznego, tak aby obszar rewitalizacji mógł funkcjonować jako przestrzeń przyjazna zarówno osobom starszym, jak i młodszemu pokoleniu.

Bezrobocie

Bezrobocie jest jednym z najbardziej istotnych i najtrudniejszych do rozwiązania wyzwań w obszarze rewitalizacji. Potwierdzają to liczne analizy dotyczące sytuacji.

Wskaźnik bezrobocia dla jednostek analitycznych (kwadratów) na terenie których położony jest obszar rewitalizacji wynosi 2,7% i jest wyższy niż wskaźnik dla całej Gminy, gdzie wynosi on 2%. Warto również podkreślić, że **70% wszystkich bezrobotnych w Gminie Poręba zamieszkuje obszar jednostek analitycznych (kwadratów) na terenie którego położony jest obszar rewitalizacji**. Osoby długotrwale bezrobotne stanowią 34,5% wszystkich bezrobotnych na terenie jednostek analitycznych które obejmuje swoim zasięgiem obszar rewitalizacji, jest to nieco mniejsza wartość niż w przypadku całej gminy, gdzie wskaźnik ten wynosi 38,5%. Najwięcej osób bezrobotnych oraz długotrwale bezrobotnych zamieszkuje okolice: ul. Adama Mickiewicza, ul. Fryderyka Chopina, ul. Zakładową, ul. Przemysłową oraz część ul. Zakładowej.

Na podstawie diagnozy można stwierdzić, że bezrobocie stanowi jeden z kluczowych problemów w obszarze rewitalizacji Gminy Poręba. Szczególnie istotny jest fakt, że aż 70% wszystkich osób bezrobotnych w mieście zamieszkuje właśnie te jednostki, co świadczy o silnej koncentracji problemu na obszarze rewitalizacji i wskazuje na jego strukturalny charakter.

Do głównych problemów obszaru rewitalizacji należy zatem zaliczyć koncentrację bezrobocia, ryzyko jego dziedziczenia społecznego, niedopasowanie kompetencji mieszkańców do potrzeb gospodarki oraz ograniczoną mobilność zawodową.

Jednocześnie obszar rewitalizacji posiada potencjały, które mogą wspierać działania naprawcze. Należą do nich koncentracja ludności, dostępność infrastruktury publicznej, obecność instytucji pomocy społecznej oraz możliwość powiązania działań aktywizacyjnych z innymi działaniami rewitalizacyjnymi, np. modernizacją przestrzeni miejskiej czy rozwojem funkcji usługowych.

Kluczowe potrzeby obszaru rewitalizacji obejmują przede wszystkim:

- ❖ rozwój programów aktywizacji zawodowej i społecznej,
- ❖ wsparcie podnoszenia kwalifikacji mieszkańców,
- ❖ rozwijanie usług doradczych i szkoleniowych, a także tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy w sektorze usług lokalnych i gospodarki społecznej,
- ❖ łączenie działań zawodowych z działaniami społecznymi – w szczególności wsparciem rodzin zagrożonych ubóstwem oraz młodych osób wchodzących na rynek pracy – tak aby ograniczyć ryzyko trwałego wykluczenia zawodowego i wzmocnić potencjał rozwojowy obszaru rewitalizacji.

Ubóstwo

Jak wynika z analizy danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Porębie **udział osób korzystających z różnego rodzaju świadczeń pomocowych jest wyższy w obszarze rewitalizacji niż średnio w całej Gminie**. W 2023 roku udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w obszarze rewitalizacji wyniósł 1,9% i była to wartość wyższa niż dla obszaru całej Gminy Poręba. Spośród 85 osób, które pobierało

taką pomoc w całej Gminie aż 47% zamieszkuje obszar rewitalizacji. Kolejnym wypłacanym przez MOPS w Porębie świadczeniem jest zasiłek stały, jest to świadczenie pieniężne dla osób niezdolnych do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, których dochód jest niższy od kryterium dochodowego. W obszarze rewitalizacji korzystało z niego 0,6% mieszkańców (w całej Gminie 0,4%). Spośród 29 osób pobierających to świadczenie w całej Gminie 45% zamieszkuje obszar rewitalizacji. Zasiłek okresowy pobierało w 2023 roku 27 mieszkańców Gminy Poręba co stanowiło 1% wszystkich mieszkańców gminy. Ponad połowa osób (52,4%) pobierających to świadczenie zamieszkiwała obszar rewitalizacji, udział osób pobierających zasiłek okresowy w stosunku do liczby wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji wyniósł 1,9%. Udział osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej ze względu na alkoholizm i narkomanię w stosunku do liczby ludności całej gminy wyniósł w 2023 roku 0,3%. W samym obszarze rewitalizacji udział osób pobierających świadczenie w stosunku do liczby ludności w tym obszarze wyniósł 0,4% a zatem nieco więcej niż wartość dla całej Gminy. Świadczenia socjalne z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego to formy wsparcia finansowego przyznawane osobom lub rodzinom, które mają trudności w samodzielnym zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, szczególnie w zakresie opieki nad dziećmi i prowadzenia gospodarstwa domowego. Z tego rodzaju świadczenia w 2023 roku skorzystało 47 mieszkańców Gminy Poręba co stanowiło 0,6% wszystkich mieszkańców Gminy. Aż 64% osób pobierających ten zasiłek zamieszkiwało strefę rewitalizacji. Udział osób pobierających świadczenie w stosunku do liczby mieszkańców obszaru rewitalizacji wyniósł 1,3%. Dodatek mieszkaniowy to świadczenie pieniężne wypłacane przez gminę osobom o trudnej sytuacji materialnej, które nie są w stanie pokryć kosztów utrzymania mieszkania lub domu. W 2023 r. 71 mieszkańców Gminy Poręba skorzystało z dodatku mieszkaniowego. Stanowiło to 0,9% wszystkich mieszkańców gminy. Spośród wszystkich osób pobierających ten zasiłek aż 75% zamieszkuje obszar rewitalizacji, a udział osób korzystających z dodatku mieszkaniowego w stosunku do liczby mieszkańców obszaru rewitalizacji wyniósł 2,4%.

Ryc. 8. Natężenie występowania rodzin pobierających dodatek mieszkaniowy oraz rodziny objęte procedurą niebieskiej karty w zasięgu obszaru rewitalizacji Gminy Poręba.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Porębie.

Obszarem szczególnej koncentracji osób pobierających ten zasiłek są ul. Fryderyka Chopina oraz Przemysłowa, zlokalizowane w ścisłym centrum miasta. Jest to teren zabudowy mieszkaniowej, wielorodzinnej, znajdują się tam głównie bloki z wielkiej płyty.

Tabela 7. Podsumowanie wskaźników sfery społecznej w zakresie ubóstwa dla obszaru rewitalizacji

Wskaźniki	Gmina Poręba	Obszar Rewitalizacji
Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa	1,1%	1,9%
Odsetek mieszkańców korzystających z zasiłku stałego	0,4%	0,6%
Odsetek mieszkańców korzystających z zasiłku okresowego	1%	1,9%
Odsetek mieszkańców korzystających ze świadczeń pomocy społecznej ze względu na alkoholizm i narkomanię	0,3%	0,4%
Odsetek mieszkańców korzystających z świadczeń socjalnych z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	0,6%	1,3%
Odsetek mieszkańców korzystających z dodatku mieszkaniowego	0,9%	2,4%

Źródło: Opracowanie własne.

Na podstawie diagnozy można stwierdzić, że ubóstwo stanowi jedno z kluczowych zjawisk kryzysowych w obszarze rewitalizacji Gminy Poręba, a jego skala i koncentracja przestrzenna wskazują na strukturalny charakter problemu. Do głównych problemów społecznych obszaru rewitalizacji należy zatem zaliczyć ponadprzeciętną koncentrację ubóstwa, wysoką zależność części mieszkańców od systemu pomocy społecznej, trudności w samodzielnym prowadzeniu gospodarstw domowych oraz współwystępowanie innych problemów społecznych. Zjawiska te mogą prowadzić do utrwalania wykluczenia społecznego, ograniczenia mobilności społecznej mieszkańców oraz pogorszenia jakości życia w przestrzeni miejskiej. Przyczyn degradacji w tej sferze można upatrywać w kumulacji problemów społeczno-ekonomicznych.

Jednocześnie obszar rewitalizacji posiada potencjały, które mogą sprzyjać przeciwdziałaniu ubóstwu. Należą do nich obecność instytucji pomocy społecznej, koncentracja usług publicznych oraz możliwość prowadzenia zintegrowanych działań środowiskowych skierowanych do rodzin zagrożonych wykluczeniem. Wykorzystanie tych zasobów pozwala na prowadzenie kompleksowych programów wsparcia, łączących pomoc finansową z aktywizacją społeczną i zawodową.

Kluczowe potrzeby obszaru rewitalizacji w zakresie przeciwdziałania ubóstwu obejmują przede wszystkim:

- ❖ rozwój działań integracyjnych i aktywizujących osoby korzystające z pomocy społecznej,
- ❖ poprawę warunków mieszkaniowych w zabudowie wielorodzinnej,
- ❖ łączenie wsparcia socjalnego z działaniami na rzecz zatrudnienia i edukacji,
- ❖ prowadzenie programów środowiskowych.

Bezpieczeństwo

W kwestii bezpieczeństwa zebrano dane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Porębie oraz Komendy Powiatowej Policji w Zawierciu. W 2023 roku procedurą niebieskiej karty było objętych 12 rodzin z całej Gminy. Tylko jedna z nich zamieszkiwała obszar rewitalizacji, co stanowi ok. 8,3% wszystkich przypadków rodzin objętych tą procedurą. Skala zjawiska przemocy domowej w samym obszarze rewitalizacji nie jest zatem dominująca w strukturze miasta, jednak jego występowanie potwierdza obecność problemów społecznych, które wymagają działań profilaktycznych i wspierających. Nawet jednostkowe przypadki przemocy domowej mają istotne znaczenie dla jakości życia mieszkańców i poczucia bezpieczeństwa społecznego.

Najbardziej wyraźne dysproporcje widoczne są w zakresie przestępczości ogólnej. W 2023 roku w Gminie Poręba odnotowano 22 przestępstwa z czego 7 popełniono na obszarze rewitalizacji, stanowi to około 32% wszystkich przestępstw popełnionych w gminie. **Wskazuje to na ponadprzeciętne nagromadzenie zdarzeń o charakterze przestępczym w stosunku do jego skali przestrzennej i liczby mieszkańców.** Taka koncentracja może wpływać na pogorszenie subiektywnego poczucia bezpieczeństwa, utrwaląc negatywny wizerunek części miasta oraz sprzyjać dalszej degradacji społecznej i przestrzennej.

Istotnym elementem diagnozy są również wyniki badania ankietowego dotyczącego proponowanych kierunków rozwoju Gminy Poręba, w tym potrzeb rewitalizacyjnych -

przeprowadzonego wśród mieszkańców. W odpowiedzi na pytanie dotyczące działań, które powinny zostać podjęte, aby młode pokolenie chciało pozostać w gminie, często **wskazywano potrzebę wzmocnienia poczucia bezpieczeństwa i poprawy komfortu życia**. Postulaty te dotyczyły zarówno przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, jak i poprawy estetyki oraz porządku w przestrzeni publicznej. Mieszkańcy zwracali uwagę na konieczność zwiększenia obecności policji, rozszerzenia monitoringu miejskiego, poprawy bezpieczeństwa na drogach i przejściach dla pieszych oraz podniesienia poziomu czystości i utrzymania przestrzeni wspólnych.

W obszarze bezpieczeństwa społecznego i publicznego **diagnoza wskazuje na występowanie zarówno negatywnych zjawisk wymagających interwencji, jak i potencjałów**, które mogą zostać wykorzystane w procesie rewitalizacji. Zdiagnozowane negatywne zjawiska mają charakter zarówno obiektywny (statystycznie zauważalna koncentracja przestępstw), jak i subiektywny (obniżone poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców). W kontekście rewitalizacji jest to szczególnie istotne – percepcja zagrożenia może wpływać na ograniczenie aktywności społecznej, unikanie określonych przestrzeni, spadek atrakcyjności osiedleńczej oraz odpływ młodych mieszkańców.

Jednocześnie należy wskazać potencjały obszaru. Funkcjonowanie lokalnych instytucji, takich jak MOPS oraz współpraca z Policją, stanowi podstawę do prowadzenia zintegrowanych działań społecznych, edukacyjnych i prewencyjnych. Potrzeby obszaru rewitalizacji w zakresie bezpieczeństwa obejmują przede wszystkim: wzmocnienie działań profilaktycznych i edukacyjnych przeciwdziałających przemocy i innym negatywnym zjawiskom społecznym, zwiększenie widoczności służb porządkowych w przestrzeni publicznej, rozwój systemu monitoringu w miejscach newralgicznych, poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego, w szczególności w rejonie przejść dla pieszych, poprawę estetyki i czystości przestrzeni publicznych, co wpływa na ograniczenie zjawiska tzw. „rozprzestrzeniania się zaniedbania” i wzmacnia poczucie kontroli społecznej.

W perspektywie rewitalizacji działania w sferze bezpieczeństwa powinny być ściśle powiązane z poprawą jakości przestrzeni publicznej oraz aktywizacją społeczną mieszkańców. Dobrze zaprojektowana, oświetlona i zagospodarowana przestrzeń sprzyja naturalnej obecności użytkowników, co zwiększa nieformalną kontrolę społeczną i realnie ogranicza ryzyko przestępczości. Tym samym wzmacnianie bezpieczeństwa powinno być traktowane jako element kompleksowej poprawy jakości życia, kluczowy dla zatrzymania młodego pokolenia w gminie oraz budowania pozytywnego wizerunku obszaru rewitalizacji.

Poziom edukacji

W zasięgu obszaru rewitalizacji znajdują się dwie publiczne szkoły podstawowe:

- ❖ Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Wojska Polskiego w Porębie, ul. Wojska Polskiego 4,
- ❖ Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Jana Pawła II w Porębie, ul. Wiedzy 3 wraz z oddziałami przedszkolnymi.

Analiza wyników egzaminów ósmoklasisty w Gminie Poręba wskazuje, że uczniowie obu szkół podstawowych osiągnęli wyniki z języka polskiego i matematyki poniżej średniej krajowej. Natomiast w przypadku języka angielskiego uzyskali rezultaty ponad 5 punktów procentowych powyżej średniej, co świadczy o skutecznej metodologii nauczania. Na

poziomie wojewódzkim szkoły te plasują się w połowie rankingu, odzwierciedlając stabilny poziom edukacji. W 2023 r. SP Nr 1 im. Wojska Polskiego zajęła 13. miejsce w powiecie zawierciańskim, a SP Nr 2 im. Jana Pawła II – 8. miejsce.

Tabela 8. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Poręba w 2023 r.

	język polski	matematyka	język angielski
Szkoła Podstawowa nr. 1	64,08%	45,29%	72,71%
Szkoła Podstawowa nr 2	59,39%	49,04%	78,57%
Średnia krajowa	66%	53%	66%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: <https://waszaedukacja.pl/> (dostęp: 08.10.2024)

Do problemów w części dotyczącej edukacji zaliczyć można udział uczniów uczestniczących w zajęciach dydaktyczno – wyrównawczych, wskaźnik określający odsetek uczniów osiągających niskie wyniki w nauce oraz liczba osób z wysoką absencją w stosunku do ogólnej liczby uczniów. Ze względu na brak możliwości przekazania dokładnych danych adresowych poszczególnych uczniów analiza w tej sferze opierać się będzie o jednostki analityczne (kwadraty) wyznaczone w części diagnostycznej Gminnego Programu Rewitalizacji.

W jednostkach analitycznych na których obszarze wyznaczony został obszar rewitalizacji można zaobserwować koncentrację problemów związanych z edukacją. 66,7% wszystkich uczniów wykazujących dużą absencję na zajęciach zamieszkuje wyżej wspomniany obszar, odpowiednio 53,3% uczniów ze średnią poniżej 3,5 oraz 54,7% uczniów uczęszczających na zajęcia wyrównawcze również zamieszkuje obszar tych jednostek analitycznych. Oznacza to, że **ponad połowa uczniów z obszaru całej Gminy doświadczająca trudności z edukacją zamieszkuje obszar, na którym wyznaczono obszar rewitalizacji.**

Analiza sytuacji społeczno-edukacyjnej w obszarze rewitalizacji wskazuje na **utrzymujące się deficyty w zakresie integracji dzieci i młodzieży ze szczególnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi w środowisku szkolnym.** W szkołach obserwuje się m.in. ograniczony poziom włączania uczniów z orzeczeniami i opiniami poradni psychologiczno-pedagogicznej w pełne życie klasy i szkoły, zjawisko izolacji rówieśniczej części uczniów wymagających wsparcia, potrzeba wzmacniania kompetencji społecznych w zakresie współpracy i budowania relacji między uczniami różnych środowisk. Jednocześnie szkoła dysponuje ograniczonymi zasobami kadrowymi w zakresie specjalistów, co utrudnia skuteczną realizację modelu edukacji włączającej. Niezbędne jest więc wprowadzenie kompleksowych działań mających na celu wsparcie uczniów ze szczególnymi potrzebami, zwiększenie ich udziału w edukacji ogólnodostępnej, wzmocnienie kadry specjalistycznej, rozwój współpracy z rodzicami oraz budowanie środowiska szkolnego opartego na integracji i równości szans.

Powyższe stwierdzenia uzasadniają wdrożenie działań rewitalizacyjnych ukierunkowanych na wzrost jakości poziomu edukacji oraz wsparcia integracji dzieci i młodzieży. Istotne będą działania rewitalizacyjne o charakterze społecznym i edukacyjnych tj. dalsza organizacja zajęć wyrównawczych, dostosowanie metod i narzędzi dydaktycznych do zróżnicowanych potrzeb uczniów, wsparcie świetlic szkolnych, projekty klasowe i międzyszkolne angażujące uczniów z różnych środowisk, zajęcia specjalistyczne z zakresu

pomocy psychologiczno-pedagogicznej czy też zajęcia integracyjne dla dzieci z różnych środowisk prowadzone także we współpracy z rodzicami/opiekunami.

Uczestnictwo w życiu publicznym

W 2023 roku w Gminie Poręba funkcjonowało 13 organizacji pozarządowych a 6 z nich (53,8%) znajdowały się na terenie obszaru rewitalizacji. Oznacza to, że **na obszarze wymagającym szczególnego wsparcia proces rewitalizacji może być oparty na potencjale instytucji i podmiotów, których statutowa działalność koncentruje się na rozwiązywaniu problemów społecznych oraz aktywizacji lokalnej społeczności.** Może to stanowić potencjał obszaru rewitalizacji. Instytucje te, dzięki posiadanej infrastrukturze, kadrze oraz doświadczeniu w animowaniu życia lokalnego, mogą spełnić rolę centrów integracji i aktywizacji mieszkańców.

Ryc. 9. Lokalizacja organizacji pozarządowych na obszarze rewitalizacji Gminy Poręba
Źródło: opracowanie własne

Wśród organizacji występujących w obszarze rewitalizacji, można wymienić m.in.:

OSP Poręba

OSP Poręba to organizacja, która działa na rzecz ochrony życia, zdrowia, mienia i środowiska, przed pożarami, klęskami żywiołowymi i zagrożeniami ekologicznymi lub innymi miejscowymi zagrożeniami. Oprócz działań ratunkowych, OSP Poręba prowadzi działalność mającą na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie z instytucjami i stowarzyszeniami. Organizacja również rozwija i upowszechnia kulturę, sztukę oraz ochronę dóbr kultury, historii i tradycji.

Fundacja Adapter

Fundacja Adapter prowadzi działalność z zakresu pomocy i integracji społecznej – tworzenie, prowadzenie i wspieranie działań edukacyjnych, artystycznych, aktywizujących na rzecz społeczności lokalnej. Fundacja ma swoją siedzibę w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Porębie. Wśród przykładowych zrealizowanych działań można wymienić m.in. cykl spotkań organizowanych wspólnie z Młodzieżową Radą Miasta - pod nazwą Akcja Renowacja. Spotkania miały na celu szeroko pojęte działania porządkowe na terenie Amfiteatru w Porębie.

Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów i Inwalidów „Nestor” w Porębie

Wśród celów organizacji wskazuje się przede wszystkim dbałość o poprawę warunków socjalno-bytowych jej członków, ochronę praw w przypadku naruszenia podstawowych interesów emerytów, rencistów i inwalidów, upowszechnianiem wiedzy o przepisach, ustawach, zarządzeniach itp. Zadaniem organizacji jest również organizowanie życia koleżeńskiego i kulturalnego emerytów, rencistów i inwalidów, udzielanie pomocy członkom w trudnych warunkach materialnych oraz upowszechnianie i rozwijanie kultury regionalnej.

Międzyzakładowy Związek Zawodowy Pracowników Pomocy Społecznej Województwa Śląskiego

Organizacja zawodowa, która zajmuje się organizacją i wspieraniem pracowników pomocy społecznej. Związek ten jest odpowiedzialny za zapewnienie odpowiednich warunków pracy, wsparcia zawodowego oraz organizację aktywności zawodowych dla pracowników pomocy społecznej. W Porębie związek ten działa na rzecz ochrony praw pracowników oraz ich zadowolenia zawodowego.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Porębie

Publiczny podmiot leczniczy działający od 2003 r. Zakład oferuje szeroki zakres usług medycznych, w tym podstawową opiekę zdrowotną, porady specjalistyczne, opiekę domową oraz diagnostykę. Zgodnie ze statutem, SPZOZ w Porębie realizuje również zadania z zakresu zdrowia publicznego, w tym profilaktyki chorób oraz promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej. Placówka podejmuje również działania ukierunkowane na: edukację zdrowotną mieszkańców, profilaktykę medyczną oraz medycynę szkolną.

Stowarzyszenie „Himalaje Naszych Możliwości” w Porębie

Stowarzyszenie promuje turystykę oraz wędrowki górskie. Stowarzyszenie angażuje się w działania edukacyjno-społeczne i wspieranie inicjatyw lokalnych skierowanych do dzieci, młodzieży i rodzin. Wśród przykładowych zrealizowanych działań organizacji można wskazać m.in. wsparcie realizacji projektu Miejskiego Ośrodka Kultury w Porębie – w ramach projektu „EKO Porębianie” pomagało jako partner w organizacji bezpłatnych warsztatów ekologicznych dla dzieci i młodzieży.

Na obszarze całej Gminy obserwuje się **zjawisko ograniczonego uczestnictwa dzieci i młodzieży w działaniach społecznych, obywatelskich i lokalnych inicjatywach**. Pomimo dostępnej infrastruktury edukacyjnej i rekreacyjnej, aktywność społeczna młodych mieszkańców w sferze wspólnotowej pozostaje na relatywnie niskim poziomie, co może wpływać negatywnie na jakość życia społeczności lokalnej oraz potencjał rozwoju społecznego. W obszarze rewitalizacji znajdują się obiekty, tj. świetlica środowiskowa, Miejski

Ośrodek Kultury, które warto wzmocnić poprzez zapewnienie odpowiedniego wyposażenia, modernizację oraz prowadzenie działań mających na celu aktywizację mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu.

Na podstawie diagnozy można stwierdzić, że poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym na obszarze rewitalizacji Gminy Poręba ma charakter zróżnicowany – z jednej strony występuje relatywnie silne zaplecze instytucjonalne i organizacyjne, z drugiej zaś widoczne są symptomy ograniczonej aktywności części społeczności, szczególnie młodego pokolenia. Koncentracja podmiotów społecznych świadczy o znaczącym potencjale instytucjonalnym tego obszaru i możliwości opierania procesów rewitalizacji na istniejących organizacjach, które posiadają doświadczenie w pracy z mieszkańcami, prowadzeniu inicjatyw lokalnych oraz integrowaniu społeczności.

Jednocześnie **zdiagnozowano istotne problemy ograniczające rozwój uczestnictwa w życiu publicznym**. Najważniejszym z nich jest niski poziom zaangażowania części mieszkańców, szczególnie dzieci i młodzieży, w działania społeczne i obywatelskie. Pomimo dostępności infrastruktury edukacyjnej, rekreacyjnej i kulturalnej, aktywność młodych mieszkańców w sferze wspólnotowej pozostaje ograniczona, co może prowadzić do osłabienia więzi społecznych, zmniejszenia identyfikacji z miejscem zamieszkania oraz obniżenia poziomu kapitału społecznego w dłuższej perspektywie. Problemem jest również niedostateczne wykorzystanie potencjału istniejących instytucji lokalnych, a także potrzeba modernizacji i doposażenia części obiektów społecznych, takich jak świetlica środowiskowa czy ośrodek kultury, aby mogły pełnić funkcję atrakcyjnych miejsc spotkań i aktywizacji mieszkańców. Wskazuje się także na potrzebę przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu, które może ograniczać dostęp części mieszkańców do informacji, usług publicznych i form partycypacji społecznej.

Do przyczyn degradacji w sferze uczestnictwa publicznego można zaliczyć przede wszystkim osłabienie tradycyjnych więzi lokalnych, niedostateczne mechanizmy angażowania mieszkańców w sprawy wspólnotowe oraz ograniczoną ofertę działań dostosowanych do potrzeb młodszych grup wiekowych.

Jednocześnie obszar rewitalizacji posiada wyraźne potencjały, które mogą zostać wykorzystane w procesie odnowy. Należą do nich koncentracja organizacji społecznych, funkcjonowanie instytucji kultury i pomocy społecznej, dostępność przestrzeni publicznych oraz istniejące doświadczenia w realizacji projektów lokalnych.

Kluczowe potrzeby obszaru rewitalizacji w tej sferze obejmują przede wszystkim:

- ❖ wzmocnianie aktywności społecznej mieszkańców, zwłaszcza dzieci i młodzieży,
- ❖ rozwijanie programów animacyjnych i edukacyjnych wspierających partycypację obywatelską,
- ❖ współpraca i wspieranie organizacji i stowarzyszeń działających w obszarze rewitalizacji,
- ❖ modernizację i doposażenie infrastruktury społecznej oraz tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji lokalnej,
- ❖ działania ograniczające wykluczenie cyfrowe.

Institucje kultury

Działające w obszarze kultury organizacje pozarządowe oraz instytucje kulturalne skoncentrowane na terenach objętych rewitalizacją stanowią istotny potencjał, który może wspierać proces wychodzenia obszaru z kryzysu. Ośrodki kultury znajdujące się na obszarze rewitalizacji to: Miejski Ośrodek Kultury w Porębie oraz Miejska Biblioteka Publiczna w Porębie.

Miejski Ośrodek Kultury w Porębie (MOK) jest ważnym centrum kulturalnym w gminie, oferującym różnorodne działania i wydarzenia dla mieszkańców. Organizuje wydarzenia kulturalne, takie jak koncerty, spektakle teatralne, wystawy sztuki, pokazy filmowe, warsztaty artystyczne i spotkania literackie. Jest to miejsce spotkań i integracji społecznej. Regularne wydarzenia kulturalne stanowią doskonałą okazję do spotkań i wymiany doświadczeń między mieszkańcami, przyczyniając się do budowania silnej społeczności lokalnej. W Miejskim Ośrodku Kultury działają m. in. Pracownia Orange, która rozwija kompetencje technologiczne i informatyczne, zespoły wokalne, taneczne, teatralne, koła plastyczne, Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów i Inwalidów „Nestor”, Koło Gospodyń Wiejskich „Niwczanki” i wiele innych.

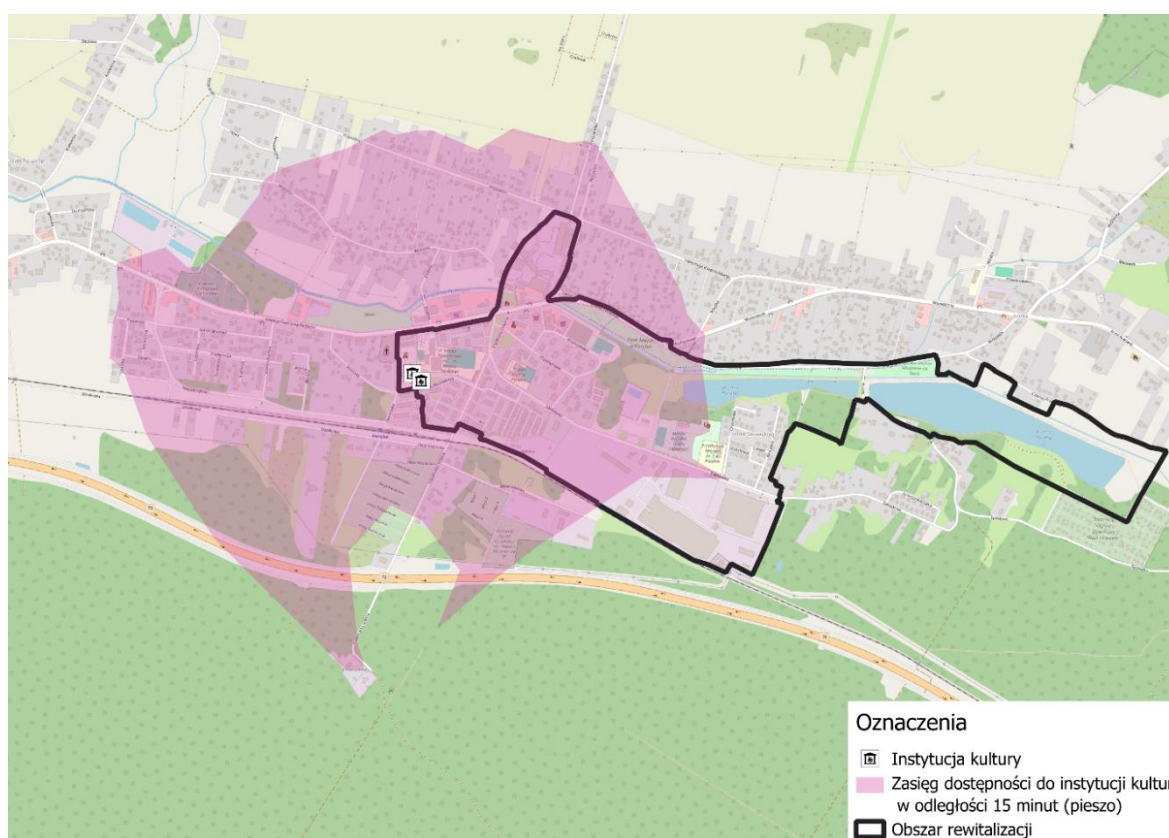
Miejska Biblioteka Publiczna w Porębie działa m.in. na rzecz promocji czytelnictwa i rozbudzania zainteresowań czytelniczych. W budynku, w wydzielonej części biblioteki dla dzieci znajduje się czytelnia z podręcznym księgozbiorem popularnonaukowym oraz prasą. Czytelnicy mogą również bezpłatnie korzystać z Internetu na stanowiskach komputerowych. Pełnoletnie osoby mogą należeć do Dyskusyjnego Klubu Książki.

Fotografia 1. Miejski Ośrodek Kultury w Porębie
Źródło: Materiały Urzędu Miasta Poręba

Analiza dostępności wskazuje, że większość mieszkańców obszaru rewitalizacji ma dostęp do tych instytucji w zasięgu 15 minutowego spaceru (Ryc. 10). Wskazanie 15 minut pieszo jako kryterium dostępności wynika z przyjętych w planowaniu miejskim rekomendacji dotyczących rozmieszczenia usług publicznych. Jest to czas, który większość mieszkańców jest w stanie pokonać pieszo w codziennych sytuacjach, co zapewnia realną możliwość korzystania z instytucji kultury bez konieczności korzystania z transportu. Na podstawie przedstawionych danych wynika, że większość mieszkańców ma łatwy dostęp do szerokiego wachlarza działań kulturalnych i edukacyjnych. Jednocześnie analiza przestrzenna wskazuje, że obszary skrajne rewitalizacji, szczególnie na wschodnim i południowym krańcu, mają nieco gorszą dostępność. W perspektywie planowania działań rewitalizacyjnych warto więc rozszerzać obszary działań na np. szkoły, przedszkola, czy też organizować wydarzenia plenerowe w tych częściach obszaru.

Ryc. 10. Dostępność do instytucji kultury dla mieszkańców obszaru rewitalizacji w zasięgu 15 minut (pieszo)
Źródło: Analiza przy użyciu narzędzia: <https://tools.databout.pl/Accessibility/5108>

Obszar rewitalizacji w sferze społecznej charakteryzuje się wyraźnym potencjałem związanym z funkcjonującymi instytucjami kultury. Obecność tych instytucji sprzyja budowaniu kapitału społecznego, integracji lokalnej i rozwijaniu kompetencji mieszkańców.

Jednocześnie diagnoza wskazuje na pewne ograniczenia i problemy. Głównym wyzwaniem jest nierównomierna dostępność usług społecznych i kulturalnych. Oznacza to ograniczoną możliwość udziału mieszkańców w wydarzeniach kulturalnych i edukacyjnych, co może prowadzić do wykluczenia społecznego i zmniejszenia aktywności lokalnej. Dodatkowo, choć instytucje działają aktywnie, istnieje potrzeba rozszerzenia oferty

edukacyjnej i integracyjnej o działania w przestrzeni publicznej, szkołach, przedszkolach oraz organizowanie wydarzeń plenerowych, które docierałyby do mieszkańców w mniej dostępnych częściach obszaru.

W perspektywie rewitalizacji **kluczowe potrzeby obejmują przede wszystkim:**

- ❖ zwiększenie dostępności działań kulturalnych i edukacyjnych w całym obszarze rewitalizacji,
- ❖ wzmocnienie inicjatyw lokalnych wspierających integrację społeczną,
- ❖ rozwój kompetencji cyfrowych i artystycznych mieszkańców, a także włączenie w proces planowania i realizacji wydarzeń kulturalnych.

2.2.2. Sfera pozaspołeczna

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Aspekt przestrzenny stanowi atut w dużej części obszaru rewitalizacji z powodu aspektów krajobrazowych, co zostanie przedstawione w dalszej części diagnozy. Jednak zły stan techniczny wielu budynków i zaniedbane przestrzenie publiczne sprawiają, że obszar rewitalizacji jest odbierany negatywnie przez większość mieszkańców obszaru.

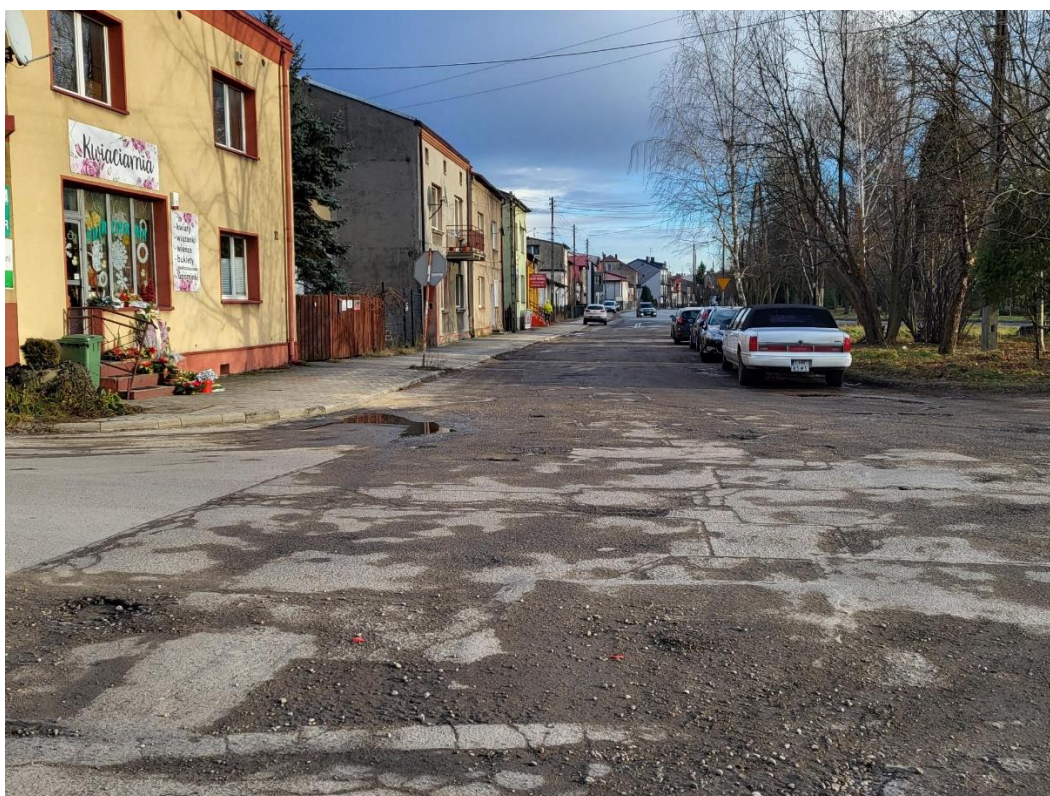
Jednym z największych problemów Gminy Poręba, który łączy w sobie sferę społeczną oraz przestrzenno-funkcjonalną jest **ograniczona liczba miejsc spotkań oraz rekreacji**. Jak wynika z przeprowadzonego badania ankietowego, dotyczącego proponowanych kierunków rozwoju Gminy Poręba, w tym potrzeb rewitalizacyjnych (rozdział **15. UDZIAŁ INTERESARIUSZY W PROCESIE REWITALIZACJI, W TYM W RAMACH KOMITETU REWITALIZACJI**), w Porębie **brakuje zdefiniowanego centrum**, gdzie mieszkańcy mogliby się integrować i spędzać czas wolny. Parki i tereny zieleni są wymagają dalszych nakładów finansowych, aby jeszcze bardziej poprawić ich funkcjonalność oraz zwiększyć ich estetykę. Oświetlenie uliczne zostało zmodernizowane w obszarze większości ulic, włącznie z dobudową licznych punktów świetlnych, jednak w mieście nadal znajdują się obszary wymagające doświetlenia. Chodniki i nawierzchnia ulic są często nierówne i dziurawe. Stan przestrzeni publicznych w obszarze rewitalizacji Gminy Poręba uległ głębokiej degradacji. Zachowanie wartości kulturowych i przyrodniczych oraz ożywienie przestrzeni obszarów wymaga prowadzenia szeroko zakrojonych, kompleksowych działań konserwacyjnych i modernizacyjnych, przy jednoczesnym racjonalnym zagospodarowaniu przestrzeni.

Mieszkańcy sygnalizowali potrzeby prowadzenia działań, które poprawią czystość przestrzeni publicznych. We wspomnianym badaniu ankietowym prowadzonym wśród mieszkańców respondentów zapytano z czym obecnie kojarzy im się Gmina Poręba. Wśród powtarzających się skojarzeń wytypowano jedną z kilku grup - Zanieczyszczenia, gdzie mieszkańcy zwrócili przede wszystkim uwagę na:

- „*Budne ulice*”,
- „*Nie ma wystarczającej ilości koszy na śmieci*”,
- „*Odór z wysypiska w Zawierciu*”,
- „*Zaniedbana rzeka*”,
- „*Miasto jest zaniedbane*”

Problem z zaniedbaną przestrzenią został poruszony również podczas spotkania partycypacyjnego, które odbyło się na etapie diagnostycznym. Spotkanie to miało charakter informacyjny i warsztatowy i było skierowane do mieszkańców Gminy Poręba oraz pozostałych interesariuszy rewitalizacji (**15. UDZIAŁ INTERESARIUSZY W PROCESIE REWITALIZACJI, W TYM W RAMACH KOMITETU REWITALIZACJI**). Podczas warsztatów uczestnicy wskazywali na mapie miejsca występowania poszczególnych problemów przestrzeni Gminy Poręba. Miejsce, w którym najbardziej widoczny jest problem z zaśmiecaniem ulic, zdaniem mieszkańców znajduje się w obszarze, który zdefiniowano jako obszar rewitalizacji.

Fotografia 2. Ulica Wojska Polskiego w Porębie
Źródło: fotografia własna

W obszarze rewitalizacji Gminy Poręba zlokalizowany jest **teren dawnego basenu miejskiego**, który w przeszłości stanowił jedno z kluczowych miejsc rekreacji i integracji mieszkańców. Obiekt funkcjonował w strukturze Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Porębie i był istotnym elementem lokalnej oferty sportowo-rekreacyjnej. Basen miał charakter sezonowy i w okresie letnim cieszył się dużą popularnością wśród mieszkańców – zarówno dzieci i młodzieży, jak i osób dorosłych. Oprócz niecki basenowej dostępne były m.in. plaża, brodzik oraz dodatkowe atrakcje rekreacyjne, co sprzyjało aktywnemu wypoczynkowi i budowaniu relacji społecznych. Obecnie basen od kilku lat pozostaje nieczynny, a jego infrastruktura znajduje się w stanie postępującej degradacji technicznej. Brak bieżącego użytkowania oraz niewystarczające utrzymanie przestrzeni wpływają negatywnie na estetykę i funkcjonalność tego obszaru, ograniczając jego rolę jako miejsca rekreacji i integracji społecznej. Mieszkańcy w badaniu ankietowym dotyczącym proponowanych kierunków rozwoju Gminy Poręba, w tym potrzeb rewitalizacyjnych (**15. UDZIAŁ INTERESARIUSZY**

W PROCESIE REWITALIZACJI, W TYM W RAMACH KOMITETU REWITALIZACJI), wskazywali **potrzebę modernizacji odkrytego basenu**. Inwestycja ta należała do najczęściej wskazywanych odpowiedzi w pytaniu dotyczącym obszarów wymagających wzmocnienia i interwencji w opinii społeczności lokalnej. Rewitalizacja tego obszaru powinna mieć charakter **kompleksowy** i łączyć modernizację infrastruktury sportowo-rekreacyjnej z poprawą jakości przestrzeni publicznej.

Fotografia 3. Basen Miejski w przeszłości
Źródło: Materiały Urzędu Miasta Poręba.

Fotografia 4. Nieczynny Basen Miejski – obecnie
Źródło: Materiały Urzędu Miasta Poręba.

Mieszkańcy w badaniu ankietowym wskazywali również na **niewystarczające zagospodarowanie terenów otaczających dwa zbiorniki wodne – Staw Poręba I oraz Staw Poręba II** – zlokalizowane w granicach obszaru rewitalizacji. Według ankietowanych mieszkańców, okolice zbiorników wodnych, które obecnie nie są odpowiednio zagospodarowane i nie służą mieszkańcom, stanowią doskonałą lokalizację do stworzenia zielonych przestrzeni rekreacyjnych, takich jak bulwary. Zbiorniki te są zbiornikami sztucznymi, o powierzchni: Staw Poręba I o powierzchni 0,039 km² i staw Poręba II o powierzchni 0,11 km². Potencjał miejsca nie został w pełni wykorzystany. Obecnie teren jest zaniedbany – dominuje przerośnięta, nieurządzona zieleń, niski stopień zagospodarowania oraz ograniczona funkcjonalna dostępność dla mieszkańców. Brak spójnej koncepcji urządzenia terenów zbiorników powoduje, że przestrzenie te nie pełnią znaczącej roli rekreacyjnej ani społecznej. Tereny wokół stawów mogą w przyszłości pełnić rolę jednego z kluczowych, reprezentatywnych obszarów, po przeprowadzeniu odpowiednich działań rewitalizacyjnych. **Teren ten może stanowić wizytówkę pozytywnych zmian zachodzących w obszarze rewitalizacji.** Zagospodarowanie tych terenów w kierunku zielonych przestrzeni rekreacyjnych – poprzez wprowadzenie elementów małej architektury, ścieżek przyrodniczo-dydaktycznych oraz miejsc wypoczynku – sprzyjałoby zarówno poprawie jakości życia mieszkańców, jak i budowaniu nowej tożsamości przestrzennej obszaru. Istotne będzie również podjęcie działań mających na celu przeciwdziałanie utracie różnorodności biologicznej środowiska naturalnego. W tym zakresie należy m.in. wspierać rozwój lokalnych gatunków w ich naturalnych siedliskach, oczyszczać i odmulać staw oraz likwidować nielegalne zrzuty ścieków.

Fotografia 5. Tereny wokół zbiorników wodnych - Staw Poręba I oraz Staw Poręba II
Źródło: [www.google.com /maps/](http://www.google.com/maps/).

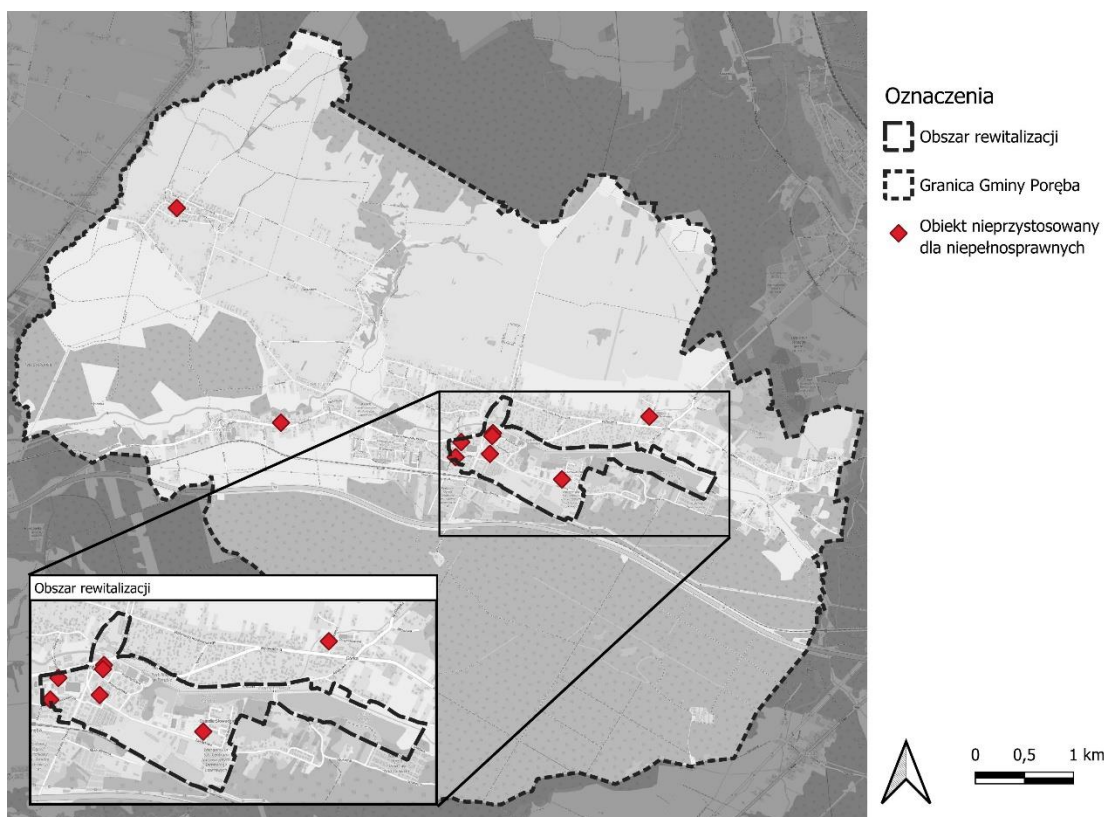
Fotografia 6. Zieleń w obszarze zbiorników wodnych
Źródło: [www.google.com /maps/](http://www.google.com/maps/).

Ważne jest także **edukowanie mieszkańców poprzez prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnych**, mających na celu podniesienie świadomości ekologicznej. Ponadto rewitalizacja otoczenia Stawu Poręba I i Stawu Poręba II mogłaby przyczynić się do integracji społecznej, aktywizacji mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności obszaru w skali miasta. W dłuższej perspektywie tereny te mogą stać się istotnym elementem systemu

zielono-błękitnej infrastruktury, wzmacniając funkcje środowiskowe, rekreacyjne i wizerunkowe tej części Gminy Poręba.

W celu przeprowadzenia pogłębionej oceny sfery przestrzenno-funkcjonalnej obszaru rewitalizacji **zweryfikowano także liczbę obiektów publicznych nieprzystosowanych dla osób z niepełnosprawnością**. Pozwoliło to na ocenę dostępności przestrzeni publicznych w obszarze rewitalizacji dla wszystkich grup mieszkańców. Ze względu na fakt, że obszar rewitalizacji obejmuje ściśle centrum Poręby, w jego granicach znajdują się liczne obiekty publiczne, niezbędne do funkcjonowania Gminy i jej mieszkańców. Są to m.in. Miejski Ośrodek Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna, Szkoła Podstawowa nr 1 im. Wojska Polskiego, Zespół Szkół przy ulicy Zakładowej 1, Ochotnicza Straż Pożarna, Posterunek Policji, Poczta, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Porębie oraz Przedszkole Miejskie nr 1 w Porębie. **Spośród wszystkich dziesięciu obiektów publicznych nieprzystosowanych dla osób z niepełnosprawnościami siedem z nich znajduje się w obszarze rewitalizacji**. Wynika to między innymi z faktu, że większość obiektów publicznych znajduje się w centrum miasta, a zatem również w obszarze rewitalizacji. Niedostosowane budynki to między innymi szkoły podstawowe, przedszkole, żłobek, biblioteki, Miejski Ośrodek Kultury, MOPS, a nawet Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Porębie, a zatem miejsca, które powinny być przystosowane dla wszystkich mieszkańców zwłaszcza tych z ograniczeniami ruchowymi. Można zatem wskazać na poważny kryzys w kwestii niedostosowania obiektów publicznych dla osób z niepełnosprawnościami w obszarze rewitalizacji Gminy Poręba.

Ryc. 11. Obiekty użyteczności publicznej nieprzystosowane do osób z niepełnosprawnościami - w całej Gminie i w obszarze rewitalizacji
Źródło: Opracowanie własne.

Kolejnym analizowanym aspektem w celu oceny sfery przestrzenno-funkcjonalnej obszaru rewitalizacji jest ilość przystanków komunikacji miejskiej na 100 mieszkańców. Przez obszar Gminy Poręba kursują dwie linie autobusowe łączące Porębę z miastami Zawiercie oraz Siewierz. Łączna liczba przystanków komunikacji publicznej na terenie całej Gminy wynosi 29 a wskaźnik liczby przystanków przypadających na 100 mieszkańców w całej Gminie wynosi 0,36. **W obszarze rewitalizacji znajdują się 4 przystanki komunikacji publicznej a wskaźnik liczby przystanków przypadających na 100 mieszkańców wynosi 0,06 (Tabela 9).** Oznacza to, że obszar rewitalizacji Gminy Poręba charakteryzuje się niższym wskaźnikiem dostępności przystanków. Analiza wskazuje, że system komunikacji publicznej na obszarze rewitalizacji jest zapewniony w stopniu umożliwiającym realizację podstawowych potrzeb mieszkańców. Ewentualne uzupełnienia powinny być realizowane w obrębie osiedli mieszkaniowych, czy też w obszarach o największym natężeniu usług. Możliwe kierunki interwencji mogą także objąć modernizację wiat przystankowych, poprawę dostępności dla osób z niepełnosprawnościami czy też lepsze oznakowanie oraz integrację przystanków z ciągami pieszymi i rowerowymi.

Tabela 9. Porównanie - liczba przystanków w Gminie oraz liczba przystanków w Obszarze Rewitalizacji

	Gmina Poręba	Obszar Rewitalizacji
Liczba przystanków komunikacji publicznej	29	3
Wskaźnik liczby przystanków przypadających na 100 mieszkańców	0,36	0,04

Źródło: Opracowanie własne.

Historia Gminy Poręba w sposób bezpośredni przełożyła się na dzisiejsze uwarunkowania przestrzenne miasta. Jego obecny układ, charakter zabudowy, struktura funkcjonalna oraz sposób zagospodarowania terenów są efektem wiekowych procesów osadniczych i przemysłowych, które przebiegały tu w specyficznych warunkach środowiskowych i politycznych. Początki Poręby jako osady smolarzy powstałej na terenach leśnych wokół Czarnego Jeziora ukształtowały rozproszony model zabudowy. Osada nie rozwijała się wokół rynku czy centralnego placu, jak w przypadku typowych miast lokacyjnych, lecz stopniowo rozrastała się wśród kompleksów leśnych. Ten pierwotny, „leśny” charakter miejscowości jest widoczny do dziś w dużym udziale terenów zielonych oraz w niejednorodnym, miejscami luźnym układzie urbanistycznym. Poszczególne części miasta – takie jak Krawce, Niwki czy Kierszula – zachowały w pewnym stopniu swoją odrębność przestrzenną, co wpływa na mniejszą spójność struktury miejskiej. Decydujący wpływ na przekształcenia przestrzenne miała jednak industrializacja. Od końca XVIII wieku, wraz z budową wielkiego pieca hutniczego, Poręba zaczęła rozwijać się jako ośrodek przemysłowy. W kolejnych dekadach przemysł – najpierw hutniczy, potem odlewniczy i maszynowy – stał się głównym czynnikiem organizującym przestrzeń. Zakłady produkcyjne lokalizowano w określonych częściach miejscowości, a wokół nich powstawała zabudowa mieszkaniowa dla pracowników. W ten sposób ukształtował się układ typowy dla miast przemysłowych: dominacja funkcji produkcyjnych nad reprezentacyjnymi, ograniczona liczba wysokiej jakości przestrzeni publicznych oraz silne powiązanie zabudowy mieszkaniowej z terenami zakładów. Ten układ zauważalny jest w szczególności w obszarze rewitalizacji. Widoczne są tereny poprzemysłowe oraz zabudowa o genezie robotniczej. **Część obszaru uległa degradacji, co stanowi jedno z wyzwań w kontekście rewitalizacji. Jednocześnie jest to obszar**

o dużym potencjale przekształceń – mogący pełnić funkcje społeczne, usługowe, kulturalne lub rekreacyjne, stanowiąc nowy impuls rozwojowy dla miasta. Kolejnym czynnikiem wpływającym na współczesny obraz Poręby były zmiany administracyjne i polityczne. Częste zmiany przynależności państwowej oraz późne przywrócenie praw miejskich sprawiły, że miejscowość przez długi czas funkcjonowała bardziej jako osiedle przemysłowe niż jako w pełni wykształcone miasto. W przestrzeni widoczny jest niedobór reprezentacyjnych przestrzeni publicznych oraz ograniczone wykształcenie klasycznego centrum miejskiego. To również stanowi istotne wyzwanie dla planowania rozwoju i działań rewitalizacyjnych. Podsumowując, dzisiejsze uwarunkowania przestrzenne Poręby są rezultatem kilku nakładających się procesów: leśnej genezy osadniczej, dynamicznej industrializacji, działalności górniczej oraz przemysłowego modelu rozwoju. **Skutkuje to obecnością terenów poprzemysłowych oraz nie w pełni wykształconym centrum miejskim w obszarze rewitalizacji.** Jednocześnie te same czynniki stanowią potencjał rozwojowy – poprzez rewitalizację terenów zdegradowanych, odpowiednie zagospodarowanie terenów oraz wykorzystanie dziedzictwa przemysłowego jako elementu budującego tożsamość i atrakcyjność miasta.

Fotografia 7. Archiwalne zdjęcie miasta – Poręba jako ośrodek przemysłowy
Źródło: Materiały własne UM Poręba.

Diagnoza wykazała oczekiwane urozmaicenia przestrzeni, które mogłyby spełniać potrzeby różnych grup wiekowych (młodzieży, dzieci, seniorów). W badaniu ankietowym dotyczącym proponowanych kierunków rozwoju Gminy Poręba, w tym potrzeb rewitalizacyjnych (**15. UDZIAŁ INTERESARIUSZY W PROCESIE REWITALIZACJI, W TYM W RAMACH KOMITETU REWITALIZACJI**) przeprowadzonym wśród mieszkańców Gminy, wskazywano na potrzebę urozmaicenia przestrzeni czy też tworzenia nowych miejsc spotkań. Obecny stan przestrzeni obszaru, nie stanowi miejsca atrakcyjnego w opinii badanych.

Wśród odpowiedzi mieszkańców na pytanie z czym obecnie kojarzy im się Poręba można przytoczyć odpowiedzi tj.

- „Opuszczone i niezagospodarowane budynki przemysłowe, brak połączenia transportu publicznego ze stolicą województwa”,
- „Brak kanalizacji, brzydkie centrum, złomowisko straszy, zaniedbana rzeka (zarośnięta), dziurawe drogi, brakuje miejsc, gdzie można by się spotkać, brak ścieżek rowerowych”
- „Brak zdefiniowanego centrum miasta – zarówno pod względem fizycznym, jak i mentalnym. Chyba największym miejscem spotkań ludzi i życiem miasta jest Biedronka. Nie ma fajnego baru, restauracji, kawiarni, żadnej z tego typu usług, tworzących zarówno psychiczne i fizyczne centrum miasta, gdzie ludzie mogą się spotykać.”

Z przytoczonych wyników diagnozy i wypowiedzi mieszkańców wyłania się **wyraźny obraz problemów obszaru rewitalizacji, które mają zarówno wymiar przestrzenny, funkcjonalny, jak i społeczny**. Co istotne, problemy te nie dotyczą wyłącznie estetyki, lecz wpływają na codzienne funkcjonowanie mieszkańców oraz na sposób, w jaki postrzegają oni swoje miasto. Przede wszystkim widoczny jest **brak wyraźnie ukształtowanego, atrakcyjnego centrum miasta**. Problem ten ma charakter podwójny – fizyczny i mentalny. W sensie przestrzennym centrum nie posiada czytelnie zdefiniowanej struktury, reprezentacyjnej przestrzeni publicznej ani funkcji integrujących mieszkańców. W sensie społecznym nie pełni roli symbolicznego „serca miasta”. Wypowiedź mieszkańca wskazująca, że największym miejscem spotkań jest dyskont handlowy, pokazuje deficyt przestrzeni wspólnych o charakterze społecznym i tożsamościowym. Brakuje kawiarni, restauracji, niewielkich lokali usługowych czy przestrzeni półpublicznych, które budowałyby życie miejskie i sprzyjały integracji. W odpowiedzi na te problemy, realizowane są prace związane z budową nowego centrum Poręby zwanego „Agorą”, które obecnie jest w trakcie realizacji. Kolejnym istotnym problemem jest **degradacja przestrzeni poprzemysłowych i ich negatywny wpływ na wizerunek miasta**. Opuszczone i niezagospodarowane budynki przemysłowe, złomowiska oraz tereny o obniżonej estetyce tworzą obraz stagnacji i zaniedbania. Tego typu obszary często stanowią bariery przestrzenne, rozdzielają poszczególne części miasta i obniżają poczucie bezpieczeństwa. W kontekście rewitalizacji są to miejsca szczególnie istotne, ponieważ kumulują zarówno problemy infrastrukturalne, jak i wizerunkowe. Istotnym problemem jest również zaśmiecanie przestrzeni miasta. Brak jest wystarczającej liczby działań mających na celu poprawę infrastruktury porządkowej oraz prowadzenia działań edukacyjnych dla mieszkańców. Diagnoza wskazuje również na **niedostateczny poziom infrastruktury technicznej i komunikacyjnej**. Brak kanalizacji w części obszaru, zły stan dróg, niedostateczne połączenia transportu publicznego ze stolicą województwa oraz brak ścieżek rowerowych ograniczają dostępność przestrzenną i obniżają jakość życia mieszkańców. Problemy te wpływają także na atrakcyjność inwestycyjną i osadniczą miasta. Niedostateczna komunikacja zewnętrzna sprzyja marginalizacji Gminy Poręba w skali regionu. Istotnym elementem diagnozy jest także stan środowiska i przestrzeni przyrodniczych. Zaniedbana, zarośnięta rzeka czy niewykorzystane tereny zielone wskazują na **brak kompleksowego zagospodarowania i utrzymania przestrzeni rekreacyjnych**. W kontekście rosnącego znaczenia jakości środowiska i dostępności terenów zielonych, stanowi to niewykorzystany potencjał rozwojowy. Wszystkie te czynniki składają się na problem niskiej jakości przestrzeni

publicznych i niedoboru miejsc spotkań dostosowanych do potrzeb różnych grup wiekowych. Młodzież, dzieci i seniorzy nie posiadają wystarczającej liczby atrakcyjnych, bezpiecznych i funkcjonalnych przestrzeni do aktywności i integracji. Brak urozmaiconych miejsc spotkań sprzyja ograniczeniu aktywności społecznej i osłabia więzi lokalne.

Na podstawie diagnozy można wskazać następujące **kluczowe potrzeby obszaru rewitalizacji**:

- ❖ Po pierwsze, potrzeba wykreowania czytelnego i atrakcyjnego centrum miasta, które pełniłoby funkcję integracyjną i reprezentacyjną. Niezbędne jest uporządkowanie przestrzeni, poprawa estetyki, wprowadzenie funkcji usługowych oraz stworzenie przyjaznych przestrzeni publicznych sprzyjających spotkaniom.
- ❖ Po drugie, potrzeba zagospodarowania terenów zdegradowanych, w szczególności przemysłowych, poprzez nadanie im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, rekreacyjnych lub gospodarczych. Rewitalizacja tych obszarów może znacząco poprawić wizerunek miasta i zwiększyć jego atrakcyjność.
- ❖ Po trzecie, konieczna jest poprawa infrastruktury technicznej i komunikacyjnej – modernizacja dróg, rozwój sieci kanalizacyjnej, poprawa połączeń transportu publicznego oraz budowa infrastruktury rowerowej. Działania te zwiększą dostępność przestrzenną i komfort życia mieszkańców.
- ❖ Po czwarte, istnieje potrzeba uporządkowania i aktywizacji terenów zielonych oraz cieków wodnych poprzez ich rewitalizację i przekształcenie w przestrzenie rekreacyjne.
- ❖ Kluczową potrzebą jest również stworzenie zróżnicowanej oferty przestrzeni publicznych odpowiadających na potrzeby różnych grup wiekowych. Powinny to być miejsca bezpieczne, estetyczne i funkcjonalne, umożliwiające zarówno aktywność fizyczną, jak i integrację społeczną.
- ❖ Ważną kwestią wymagającą interwencji w obszarze rewitalizacji jest problem zaśmiecania przestrzeni publicznej oraz obniżonej estetyki otoczenia. Istotne jest podjęcie działań o charakterze kompleksowym, obejmujących zarówno poprawę infrastruktury porządkowej (doposażenie w kosze, systematyczne utrzymanie czystości, zagospodarowanie terenów problemowych), jak i działania edukacyjne oraz animacyjne, budujące postawy odpowiedzialności za przestrzeń wspólną.

Podsumowując, głównym problemem obszaru rewitalizacji jest niska jakość i niedostateczna funkcjonalność przestrzeni publicznej, połączona z degradacją terenów przemysłowych i deficytem infrastrukturalnym. Potrzeby mieszkańców koncentrują się wokół poprawy estetyki, dostępności, integracji społecznej oraz stworzenia realnego, żywego centrum miasta. **Rewitalizacja powinna zatem zmierzać nie tylko do poprawy stanu technicznego przestrzeni, ale również do odbudowy jej znaczenia społecznego i tożsamościowego.**

Sfera Techniczna

Na obszarze rewitalizacji zauważalny jest również chaos przestrzenny i brak spójności estetycznej – w szczególności w centralnych częściach miasta. W Gminie Poręba według stanu na 2023 rok, znajduje się 35 pustostanów, należących do Gminy, z czego tylko niewielka część nadaje się do zamieszkania. Proces odnowy tych zasobów jest jednak złożony

i wymaga m.in. wielu wyzwań technicznych, organizacyjnych co bardzo zwiększa stopień złożoności rozwiązania tego zagadnienia.

Kolejnym elementem kryzysu przestrzenno-funkcjonalnego i technicznego jest **obecność opuszczonych obiektów przemysłowych, w tym dawnego biurowca Fabryki Urządzeń Mechanicznych „FUM”**. Budynek ten pozostaje nieużytkowany, jest częściowo zabezpieczony poprzez zamurowanie otworów okiennych i drzwiowych, a dostęp do niego jest ograniczony. Mimo że obiekt wykorzystywany jest incydentalnie do ćwiczeń służb policyjnych, jego obecny stan techniczny i brak funkcji użytkowej powodują utratę potencjału rozwojowego. Jednocześnie nieruchomość ta stanowi znaczący zasób przestrzenny, który – przy odpowiedniej interwencji – mógłby zostać przeznaczony na rozwój usług społecznych, administracyjnych lub innych funkcji publicznych, odpowiadających na zdiagnozowane potrzeby mieszkańców. W badaniu ankietowym dotyczącym proponowanych kierunków rozwoju Gminy Poręba, w tym potrzeb rewitalizacyjnych (**15. UDZIAŁ INTERESARIUSZY W PROCESIE REWITALIZACJI, W TYM W RAMACH KOMITETU REWITALIZACJI**), mieszkańcy zwracali uwagę na potencjał obiektu. W pytaniu otwartym, w którym zapytano o to co może wyróżnić w przyszłości Gminę Porębę na tle innych gmin, padały odpowiedzi tj.

- *„Zieleń miejsca, basen, amfiteatr, którego nie ma nigdzie w okolicy, odnowiony i nowoczesny biurowiec FUM”*,
- *„Nowoczesny basen, zagospodarowanie starego budynku FUM Poręba, zagospodarowanie obszarów wokół drugiego stawu w Porębie”*

Mieszkańców zapytano również jakie funkcje chcieliby zobaczyć w obecnie opuszczonym biurowcu. Wśród najczęściej wskazywanych odpowiedzi pojawiły się m.in. biura do wynajęcia, nowe mieszkania komunalne, centrum rozwoju przedsiębiorczości, nowy budynek mieszkalny oraz biura coworkingowe.

Fotografia 8. Dawny biurowiec Fabryki Urządzeń Mechanicznych „FUM”
Źródło: <https://www.google.com/maps/> [dostęp dnia 13.02.2026 r.]

W obszarze Gminy występują również **obiekty gminne w złym stanie technicznym**. Na całym obszarze Gminy wyróżnia się 4 takich budynków, z czego 2 z nich mieszczą się w wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Znajdują się one przy ulicy Akacyjowej, Zakładowej i Wojska Polskiego. Zły stan techniczny budynków wpływa negatywnie na jakość przestrzeni publicznej oraz estetykę otoczenia, a w niektórych przypadkach może stanowić barierę dla pełnienia przez nie funkcji społecznych, usługowych lub administracyjnych. Degradacja tych obiektów ogranicza również możliwość ich efektywnego wykorzystania na potrzeby mieszkańców, co ma znaczenie w kontekście identyfikowanych problemów społecznych i funkcjonalnych obszaru rewitalizacji. Z tego względu problem złego stanu technicznego gminnych budynków należy uznać za istotny element kryzysu przestrzenno-funkcjonalnego, wymagający interwencji.

Ryc. 12. Obiekty gminne w złym stanie technicznym znajdujące się w obszarze rewitalizacji
Źródło: opracowanie własne

W obszarze rewitalizacji Gminy Poręba znajduje się amfiteatr plenerowy – obiekt o istotnym znaczeniu społecznym i kulturowym, który w przeszłości pełnił funkcję lokalnego centrum wydarzeń artystycznych i integracyjnych. Przestrzeń ta była miejscem organizacji koncertów, przedstawień, festynów oraz innych imprez plenerowych, stanowiąc ważny punkt spotkań mieszkańców i element tożsamości lokalnej. Obecnie stan techniczny amfiteatru jest niezadowolający. Degradacja infrastruktury ogranicza możliwość bezpiecznego i efektywnego wykorzystywania obiektu zgodnie z jego pierwotnym przeznaczeniem. Postępujące zużycie techniczne oraz brak kompleksowych działań modernizacyjnych przyczyniły się do stopniowego zaniku funkcji społeczno-kulturalnych tego miejsca. W toku prac diagnostycznych, w tym w ramach przeprowadzonego badania ankietowego oraz podczas

spotkania partycypacyjnego z interesariuszami (**15. UDZIAŁ INTERESARIUSZY W PROCESIE REWITALIZACJI, W TYM W RAMACH KOMITETU REWITALIZACJI**), mieszkańcy wskazywali amfiteatr jako przestrzeń wymagającą pilnej interwencji. Zgłaszane problemy dotyczyły zarówno złego stanu infrastruktury, jak i negatywnych zjawisk społecznych występujących w jego otoczeniu. **Obszar ten postrzegany jest jako miejsce koncentracji problemów społecznych, w tym przypadków nielegalnego spożywania alkoholu oraz zachowań obniżających poczucie bezpieczeństwa.** Utrata pierwotnych funkcji amfiteatru oraz brak bieżącego zagospodarowania przestrzeni sprzyjają marginalizacji tego obszaru i pogłębianiu się negatywnych zjawisk społecznych. Jednocześnie mieszkańcy podkreślają jego potencjał jako miejsca integracji międzypokoleniowej i odbudowy więzi społecznych. Rewitalizacja amfiteatru powinna być ukierunkowana na przywrócenie jego funkcji społecznych, poprawę bezpieczeństwa oraz estetyki przestrzeni, a także stworzenie warunków do regularnej organizacji wydarzeń kulturalnych i integracyjnych, odpowiadających na potrzeby mieszkańców Poręby.

Kolejnym zbadanym aspektem w sferze technicznej jest występowanie **obiektów wpisanych do rejestru zabytków w złym stanie technicznym.** Na obszarze całej Gminy Poręba znajdują się dwa obiekty wpisane do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków, tj. wieża wyciągowa do transportu wsadu wielkopiecowego (Wieża Gichtowa) oraz Kościół pw. Zesłania Ducha Świętego. **Zlokalizowana w zasięgu wyznaczonego obszaru rewitalizacji wieża gichtowa charakteryzuje się złym stanem technicznym.**

Fotografia 9 - Wieża Gichtowa w Porębie - zabytek w złym stanie technicznym (stan na 2025 r.)
Źródło: Archiwum własne.

Wieża Gichtowa w Porębie stanowi obiekt o kluczowym znaczeniu dla tożsamości przestrzennej i historycznej miasta. Jest najstarszym zachowanym zabytkiem związanym z lokalną tradycją hutniczą, wybudowanym w 1798 roku jako element infrastruktury wielkopiecowej służącej do transportu wsadu do przetapiania rudy. Obiekt ten pełni funkcję nie tylko materialnego świadectwa rozwoju przemysłowego Poręby, ale także symbolu miasta – jego wizerunek znajduje się w herbie gminy, a sama wieża jest rozpoznawalnym punktem orientacyjnym w strukturze przestrzennej. Jej znaczenie zostało potwierdzone również na poziomie regionalnym – została wskazana w Wojewódzkim Programie Opieki nad Zabytkami w województwie śląskim na lata 2022–2025 jako jeden z obiektów wyróżniających się w skali kraju i Europy. Dodatkowo jako jedyny tego rodzaju

obiekt na pograniczu śląsko-małopolskim, posiada wyjątkową wartość historyczno-techniczną.

Jednocześnie diagnoza wykazuje istotne negatywne zjawisko w postaci złego stanu technicznego wieży oraz jej wyłączenia z codziennego użytkowania. Postępująca degradacja konstrukcji i otoczenia powoduje ograniczenie funkcji społecznych i turystycznych obiektu, a także obniża estetykę przestrzeni publicznej. Wizerunkowo stanowi to dysonans – symbol miasta, będący jego wizytówką i elementem identyfikacji lokalnej, znajduje się w stanie, który nie odpowiada jego randze historycznej i symbolicznej. W dłuższej perspektywie brak interwencji może prowadzić do dalszego pogłębiania negatywnego odbioru przestrzeni, zarówno przez mieszkańców, jak i odwiedzających.

Problem ten wpisuje się w szersze zjawisko występowania obiektów zabytkowych w złym stanie technicznym na terenie gminy, co ogranicza możliwość pełnego wykorzystania potencjału dziedzictwa kulturowego jako czynnika rozwojowego. W przypadku Wieży Gichtowej mamy do czynienia z obiektem o bardzo wysokim kapitale symbolicznym. Ograniczona dostępność oraz brak odpowiedniego zagospodarowania terenu wokół wieży powodują, że przestrzeń ta nie pełni funkcji atrakcyjnej przestrzeni publicznej ani miejsca integracji mieszkańców.

Jednocześnie diagnoza wskazuje na wyraźne potencjały, które mogą zostać uruchomione w procesie rewitalizacji. Wieża Gichtowa jest silnie zakorzeniona w świadomości lokalnej społeczności – corocznie odbywające się przy niej wydarzenie Industriada (święto zabytków techniki) potwierdza jej rolę jako nośnika pamięci o przemysłowym dziedzictwie regionu. Obiekt posiada zdolność do pełnienia funkcji edukacyjnych, kulturowych i turystycznych, stanowiąc element szerszej narracji o historii przemysłowej Poręby. Jego unikatowość w skali ponadlokalnej stwarza możliwość włączenia go w regionalne i krajowe szlaki turystyki poprzemysłowej.

Z perspektywy potrzeb obszaru rewitalizacji kluczowe jest zabezpieczenie obiektu przed dalszą degradacją poprzez kompleksowe prace remontowe i konserwatorskie. Niezbędne jest przywrócenie jego wartości technicznej i estetycznej, tak aby mógł ponownie pełnić funkcję reprezentacyjną i stać się aktywnym elementem przestrzeni publicznej. Równocześnie istotne jest zagospodarowanie terenu wokół wieży – stworzenie uporządkowanej, dostępnej i atrakcyjnej przestrzeni sprzyjającej organizacji wydarzeń, spotkań mieszkańców oraz ruchowi turystycznemu. Potrzeby te mają charakter zarówno materialny, jak i społeczny. Rewitalizacja wieży powinna służyć nie tylko ochronie zabytku, lecz także budowaniu silniejszej tożsamości lokalnej opartej na przemysłowym dziedzictwie regionu. Wzmocnienie funkcji społecznych i edukacyjnych obiektu może przyczynić się do integracji mieszkańców, zwiększenia dumy z miejsca zamieszkania oraz poprawy wizerunku gminy w oczach inwestorów i turystów. Realizacja działań umożliwi przekształcenie obiektu w nową, unikatową atrakcję turystyczną oraz funkcjonalną przestrzeń publiczną. Tym samym przyczyni się do ograniczenia negatywnych zjawisk związanych z degradacją dziedzictwa kulturowego oraz do uruchomienia potencjału rozwojowego, jaki niesie ze sobą historyczna tożsamość Poręby jako miasta o silnych tradycjach przemysłowych.

Analiza sfery technicznej wskazuje, że obszar rewitalizacji Gminy Poręba charakteryzuje się kumulacją problemów infrastrukturalnych i budowlanych, które

przekładają się na obniżoną jakość przestrzeni, ograniczoną funkcjonalność obiektów oraz negatywny wizerunek centralnej części miasta. Zjawiska te mają charakter strukturalny i są efektem wieloletnich procesów degradacyjnych, niedoinwestowania oraz utraty pierwotnych funkcji części obiektów.

Nieskoordynowana zabudowa, zdegradowane elewacje, opuszczone obiekty oraz niewystarczająco zagospodarowane przestrzenie wspólne powodują wrażenie nieładu i tymczasowości. Tego typu środowisko przestrzenne nie sprzyja ani integracji społecznej, ani budowaniu pozytywnego wizerunku miasta. Kolejnym elementem kryzysu przestrzenno-funkcjonalnego jest obecność opuszczonych obiektów przemysłowych, w tym dawnego biurowca Fabryki Urządzeń Mechanicznych „FUM”. Jednocześnie nieruchomość ta stanowi znaczący zasób przestrzenny, który – przy odpowiedniej interwencji – mógłby zostać przeznaczony na rozwój usług społecznych, administracyjnych, kulturalnych lub innych funkcji publicznych, odpowiadających na zdiagnozowane potrzeby mieszkańców. W obszarze rewitalizacji zidentyfikowano również dwa gminne budynki w złym stanie technicznym (spośród czterech takich obiektów w całej Gminie). W niektórych przypadkach stan techniczny stanowi realną barierę dla pełnienia funkcji publicznych, co pogłębia deficyt infrastruktury odpowiadającej na potrzeby lokalnej społeczności. Szczególnym przypadkiem w sferze technicznej jest Wieża Gichtowa – obiekt wpisany do rejestru zabytków, zlokalizowany w obszarze rewitalizacji i jednocześnie znajdujący się w złym stanie technicznym. Zdiagnozowane problemy techniczne mają kilka wspólnych przyczyn. Należą do nich: wieloletnie niedoinwestowanie substancji budowlanej, utrata funkcji przemysłowych i administracyjnych przez część obiektów, brak kompleksowych działań modernizacyjnych w przeszłości oraz ograniczone możliwości finansowe gminy. Jednocześnie **obszar rewitalizacji dysponuje istotnymi potencjałami**. Należą do nich: znaczące zasoby nieruchomości gminnych, możliwość adaptacji opuszczonych obiektów do nowych funkcji społecznych i usługowych, a także unikatowe dziedzictwo przemysłowe w postaci Wieży Gichtowej. Obiekty te, mimo obecnej degradacji, stanowią realny kapitał rozwojowy – mogą stać się przestrzenią integracji społecznej, rozwoju usług publicznych oraz budowania marki miasta opartej na dziedzictwie przemysłowym.

Należy podkreślić również, że na obszarze rewitalizacji zlokalizowana jest infrastruktura elektroenergetyczna, w tym linie elektroenergetyczne napowietrzne wysokiego napięcia 110 kV (GPZ Kądziałów – GPZ FUM Poręba, GPZ FUM Poręba – GPZ Siewierz), stacja elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV GPZ FUM Poręba, linie elektroenergetyczne średniego i niskiego napięcia, stacje SN i SN/nN oraz infrastruktura teletechniczna. Na obszarze rewitalizacji zlokalizowane są również istniejące sieci przesyłowe energii elektrycznej 400 kV.

Obecność wskazanej infrastruktury technicznej stanowi istotne uwarunkowanie dla realizacji działań rewitalizacyjnych. W szczególności konieczne jest uwzględnienie ograniczeń wynikających z przebiegu infrastruktury technicznej oraz zachowanie stref ochronnych zgodnie z przepisami odrębnymi i wymaganiami operatorów sieci infrastrukturalnych.

W świetle przeprowadzonej diagnozy pogłębionej **kluczowe potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze technicznej obejmują:**

- ❖ Kompleksową modernizację i remont gminnych budynków w złym stanie technicznym,
- ❖ Adaptację pustostanów i obiektów przemysłowych do nowych funkcji społecznych, administracyjnych i usługowych,
- ❖ Przywrócenie wartości użytkowej i estetycznej Wieży Gichtowej wraz z zagospodarowaniem jej otoczenia,
- ❖ Uporządkowanie i poprawę estetyki przestrzeni publicznych w centralnej części miasta,
- ❖ Przeciwdziałanie dalszej degradacji substancji budowlanej poprzez systematyczne działania remontowe i konserwatorskie.

Zieleń

Gmina Poręba cechuje się wysoką lesistością. Lasy stanowią ok. 40% obszaru miasta. Największe kompleksy leśne występują w południowej części miasta, natomiast w części północnej lesistość jest niewielka. Wyznaczony obszar rewitalizacji nie obejmuje jednak żadnego z obszarów leśnych.

Obszar rewitalizacji koncentruje większość publicznych terenów zieleni i miejsc rekreacyjnych, takich jak Park Miejski w Porębie, Agora, Staw Poręba I oraz Staw Poręba II. Występują tu również pojedyncze przysiadkowe przestrzenie zielone oraz niewielkie tereny przed instytucjami publicznymi. Mimo tej koncentracji, diagnoza wskazuje na niewystarczającą jakość zagospodarowania części tych terenów oraz ich nie w pełni wykorzystany potencjał społeczny i rekreacyjny.

W obszarze miasta jedyną występującą formą ochrony przyrodniczej są pomniki przyrody. W wyznaczonym obszarze rewitalizacji występuje 1 z 3 pomników przyrody – dąb szypułkowy „Bartek”.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

Ryc. 13. Formy ochrony przyrody w Gminie Poręba i w obszarze rewitalizacji
Źródło: opracowanie własne

Mieszkańcy Gminy wskazują potrzebę przeprowadzenia działań w obszarze rewitalizacji. Poniżej zawarto cytaty wypowiedzi mieszkańców Gminy Poręba, którzy wzięli udział w przeprowadzonym badaniu ankietowym dotyczącym proponowanych kierunków rozwoju Gminy Poręba, w tym potrzeb rewitalizacyjnych (**15. UDZIAŁ INTERESARIUSZY W PROCESIE REWITALIZACJI, W TYM W RAMACH KOMITETU REWITALIZACJI**):

- „Zadbać o oświetlenie parku obok Biedronki i przy Przemszy – zadbać o zieleni w parku, żeby był bardziej atrakcyjny i zachęcający do spędzenia w nim czasu.”
- „Renowacja istniejącego parku, oświetlenie w nim!”
- „STAWY – to jest potencjał do rozwinięcia”
- „Według mnie gmina nie ma szans na pozyskanie nowych dużych firm przemysłowych, więc trzeba skupić się na atrakcyjności miasta, tzn. zrobić ładne skwery, zagospodarować park, a przede wszystkim tereny wokół zalewów”

Wśród najczęściej wskazywanych inwestycji, które powinny zostać zrealizowane w Gminie mieszkańcy wskazywali m.in. miejsca rekreacji przy jeziorach, nowe parki/skwery, parki kieszonkowe, tereny spacerowe, miejsca do odpoczynku i grillowania itp.

Analiza sfery środowiskowej wskazuje, że Gmina Poręba jako całość charakteryzuje się wysokim udziałem zieleni. Większość publicznych terenów zieleni i miejsc rekreacji

występuje w obszarze rewitalizacji. Zidentyfikowane negatywne zjawiska dotyczą przede wszystkim: niedostatecznego oświetlenia parków i terenów zieleni, niewystarczającego poziomu utrzymania i pielęgnacji zieleni, ograniczonej atrakcyjności przestrzeni parkowych i nadrzecznych, braku spójnej koncepcji zagospodarowania terenów wokół zbiorników wodnych, obecności terenów niezagospodarowanych. Wypowiedzi mieszkańców jednoznacznie potwierdzają, że obecne zagospodarowanie zieleni w obszarze rewitalizacji nie odpowiada ich oczekiwaniom. W obszarze rewitalizacji znajduje się również jeden z trzech pomników przyrody występujących w Gminie. Stanowi on istotny element przyrodniczy i symboliczny, który może zostać włączony w działania edukacyjne i promocyjne.

Przyczyny obecnego stanu należy upatrywać w braku kompleksowej polityki zagospodarowania terenów zieleni w centralnej części miasta, niedostatecznych nakładach inwestycyjnych w infrastrukturę rekreacyjną oraz braku spójnej wizji rozwoju funkcji wypoczynkowych w oparciu o istniejące zasoby wodne i parkowe. Dodatkowo historyczny, przemysłowy charakter rozwoju Poręby powodował, że przestrzenie produkcyjne dominowały nad terenami rekreacyjnymi, co do dziś wpływa na strukturę funkcjonalną miasta. Diagnoza wskazuje na wyraźne potencjały rozwojowe obszaru rewitalizacji w sferze zieleni, tj. koncentracja głównych terenów zieleni publicznej w obrębie obszaru rewitalizacji, obecność zbiorników wodnych o wysokich walorach krajobrazowych, możliwość tworzenia nowych skwerów, parków kieszonkowych i terenów spacerowych na niezagospodarowanych działkach, a także społeczne poparcie dla działań zmierzających do poprawy atrakcyjności przestrzeni zielonych.

Kluczowe potrzeby obszaru rewitalizacji w zakresie zieleni obejmują:

- ❖ Kompleksową modernizację Parku Miejskiego wraz z poprawą oświetlenia i estetyki,
- ❖ Zagospodarowanie terenów wokół zbiorników wodnych Staw Poręba I i Staw Poręba II jako stref rekreacyjno-wypoczynkowych,
- ❖ Tworzenie nowych parków i skwerów
- ❖ Poprawę dostępności, czystości i bezpieczeństwa terenów nadrzecznych,
- ❖ Rozwój infrastruktury towarzyszącej,
- ❖ Włączenie walorów przyrodniczych w działania edukacyjne i promocyjne.

Pomnik przyrody – Dąb szypułkowy „Bartek”

Niezagospodarowane tereny zieleni w obszarze rewitalizacji

Tereny wokół Stawu Poręba I i Stawu Poręba II

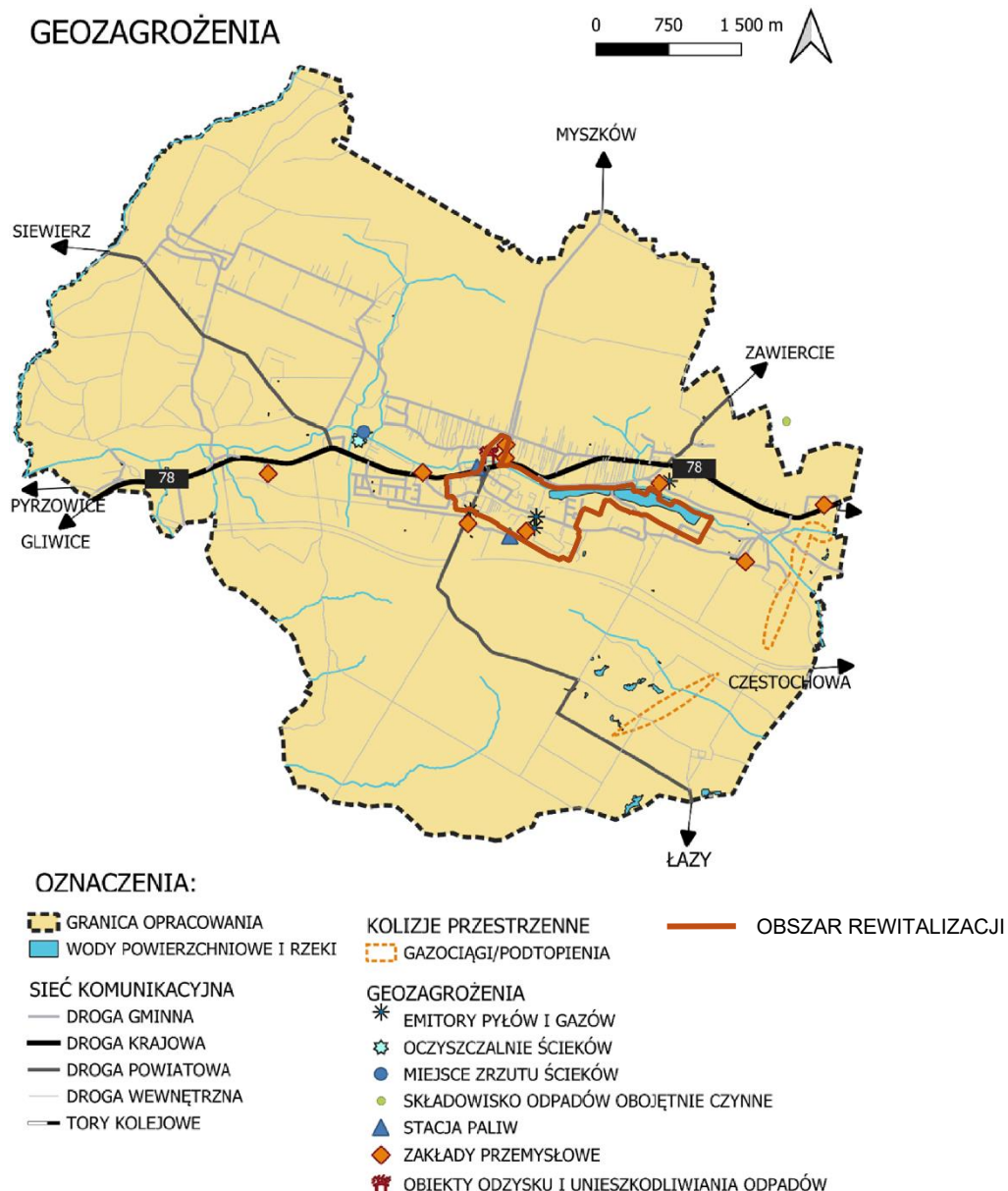
Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów UM Poręba.

Sfera środowiskowa

Jakość powietrza w Gminie jest kluczowym zagadnieniem wpływającym na zdrowie mieszkańców oraz środowisko, dlatego ważne jest monitorowanie stężenia zanieczyszczeń, takich jak pyły zawieszone (PM10 i PM2,5), tlenki azotu, dwutlenek siarki oraz ozon, a także podejmowanie działań mających na celu poprawę tej jakości poprzez ograniczenie emisji spalin, promowanie transportu publicznego i ekologicznych źródeł energii, a także edukację mieszkańców w zakresie ochrony środowiska. Gmina Poręba leży w województwie śląskim, które charakteryzuje się stosunkowo niską jakością powietrza ze względu na intensywne uprzemysłowienie, z dużą liczbą zakładów przemysłowych, hut, kopalń i elektrowni, które emitują duże ilości zanieczyszczeń, dlatego jakość powietrza powinna być na bieżąco śledzona a gminy powinny podejmować środki zaradcze. Na jakość powietrza w Porębie wpływają różne czynniki antropopresji, które zostały przedstawione na poniższej mapie:

GEOZAGROŻENIA

Ryc. 14. Geozagrożenia na obszarze Gminy Poręba i obszaru rewitalizacji
Źródło: Opracowanie własne.

Analiza wskazuje, że **obszar rewitalizacji charakteryzuje się znaczną koncentracją presji środowiskowych oraz kolizji przestrzennych**. W granicach obszaru rewitalizacji oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie zlokalizowane są liczne obiekty potencjalnie oddziałujące na środowisko, w tym emitory pyłów i gazów, zakłady przemysłowe, stacje paliw, obiekty odzysku i unieszkodliwiania odpadów. Obszar znajduje się również w obszarze oddziaływania składowiska odpadów w Zawierciu. Taka koncentracja punktowych źródeł emisji może generować podwyższone ryzyko zanieczyszczenia powietrza, gleb i wód powierzchniowych, a także negatywnie oddziaływać na komfort życia mieszkańców (uciążliwości zapachowe, hałas, emisje pyłów). W ujęciu rewitalizacyjnym stanowi to istotny czynnik degradacyjny sfery środowiskowej.

Istotnym elementem kontekstu przestrzennego jest także przebieg przez obszar rewitalizacji drogi powiatowej, pełniącej do czasu oddania do użytkowania obwodnicy Poręby i Zawiercia funkcję drogi krajowej nr 78. Trasa ta zapewnia wysoką dostępność komunikacyjną, jednak jednocześnie generuje obciążenia środowiskowe w postaci hałasu i emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych. Może również stanowić barierę przestrzenną, ograniczającą spójność tkanki miejskiej oraz bezpieczeństwo ruchu pieszego i rowerowego.

Analiza przestrzenna wskazuje na **wyraźną kumulację czynników środowiskowych i infrastrukturalnych w obrębie obszaru rewitalizacji**. Nakładanie się presji przemysłowej, komunikacyjnej w obszarze rewitalizacji wzmacnia procesy degradacyjne. Jednocześnie obecność istniejącej infrastruktury oraz koncentracja funkcji miejskich stwarzają potencjał do wdrażania zintegrowanych działań naprawczych – w szczególności w zakresie poprawy jakości środowiska, zwiększenia retencji i terenów zieleni oraz ograniczenia emisji.

Tabela 10. Porównanie - udział mieszkańców wykorzystujących węgiel jako nośnik ciepła

	Gmina Poręba	Obszar Rewitalizacji
Udział mieszkańców wykorzystujących węgiel jako nośnik ciepła	997	74
Łączna liczba mieszkańców w danym obszarze	7 802 os.	2 243 os.
Wskaźnik liczby mieszkańców wykorzystujących węgiel jako nośnik ciepła na 100 mieszkańców	12,78	3,30

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urzędu Miasta Poręba.

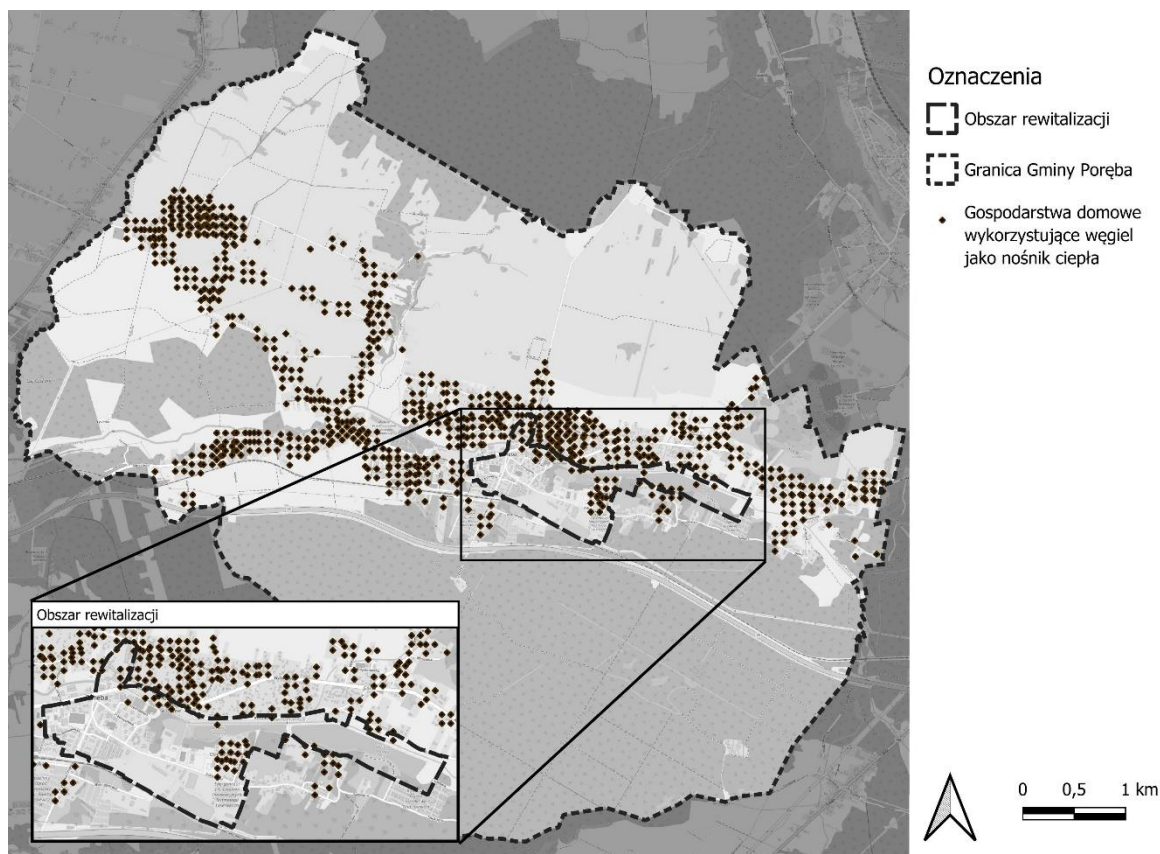
Wykorzystanie węgla jako nośnika ciepła w Gminie Poręba stanowi istotny element diagnozy w sferze środowiskowej, w szczególności w kontekście zjawiska niskiej emisji. Zgodnie z przedstawionymi danymi liczba mieszkańców wykorzystujących węgiel wynosi 997 gospodarstw w skali całej gminy oraz 74 gospodarstwa w granicach obszaru rewitalizacji. Wskaźnik liczby mieszkańców korzystających z węgla na 100 mieszkańców wynosi odpowiednio 12,78 dla gminy oraz 3,30 dla obszaru rewitalizacji.

Analiza rozmieszczenia przestrzennego wskazuje, że punkty oznaczające gospodarstwa wykorzystujące węgiel koncentrują się przede wszystkim wzdłuż zwartej zabudowy centralnej części gminy, w pasie przebiegającym równoległe do byłej drogi krajowej nr 78. W obrębie samego obszaru rewitalizacji natężenie zjawiska nie jest najwyższe, jednak w jego bezpośrednim otoczeniu – szczególnie w strefach zabudowy jednorodzinnej oraz w rejonie przyległym do terenów rekreacyjnych i jezior – obserwuje się wyraźne skupiska takich źródeł ogrzewania. Oznacza to, że **choć wskaźnik dla obszaru rewitalizacji jest relatywnie niski w porównaniu do średniej gminnej, obszar ten pozostaje pod wpływem oddziaływania emisji pochodzących z terenów sąsiednich**.

Zjawisko to ma bezpośrednie znaczenie dla jakości powietrza oraz warunków życia mieszkańców. Ogrzewanie węglem w indywidualnych źródłach ciepła stanowi jedno z głównych źródeł emisji pyłów zawieszonych i innych zanieczyszczeń w sezonie grzewczym. W połączeniu z uwarunkowaniami przestrzennymi (zwarta zabudowa) może prowadzić do lokalnej kumulacji zanieczyszczeń. W kontekście Gminnego Programu Rewitalizacji należy zatem uznać, że mimo relatywnie niskiego udziału mieszkańców wykorzystujących węgiel w samym obszarze rewitalizacji, jego bezpośrednie otoczenie generuje presję środowiskową,

która oddziałuje również na ten teren. Uzasadnia to potrzebę uwzględnienia działań ograniczających niską emisję – w szczególności wsparcia wymiany źródeł ciepła – jako elementu komplementarnego wobec interwencji rewitalizacyjnych.

Ryc. 15. Gospodarstwa domowe wykorzystujące węgiel jako nośnik ciepła w Gminie i w obszarze rewitalizacji
Źródło: opracowanie własne

Analiza rozmieszczenia instalacji odnawialnych źródeł energii (OZE) oraz przypadków skorzystania z dofinansowań na wymianę nieekologicznych źródeł ciepła stanowi istotny element diagnozy pogłębionej. Na podstawie przedstawionej mapy można stwierdzić, że instalacje OZE koncentrują się przede wszystkim w pasie zwartej zabudowy przebiegającej równolegle do byłej drogi krajowej nr 78, a więc w centralnej, najbardziej zurbanizowanej części gminy. Widoczne są wyraźne skupiska w obrębie Poręby oraz w jednostkach osadniczych przyległych, co wskazuje na rosnącą aktywność mieszkańców w zakresie modernizacji systemów grzewczych i poprawy efektywności energetycznej budynków. W granicach obszaru rewitalizacji instalacje OZE również występują, jednak ich zagęszczenie nie należy do najwyższych w skali gminy (**Tabela 11**). Zdecydowanie większe natężenie punktów obserwuje się w jego bezpośrednim otoczeniu, szczególnie w strefach zabudowy jednorodzinnej.

Należy jednak podkreślić, że **skala dotychczasowych działań modernizacyjnych – choć zauważalna – nie jest jeszcze wystarczająca w kontekście wcześniej zidentyfikowanego problemu wysokiego udziału gospodarstw wykorzystujących węgiel jako nośnik ciepła**. Liczba budynków generujących niską emisję nadal pozostaje

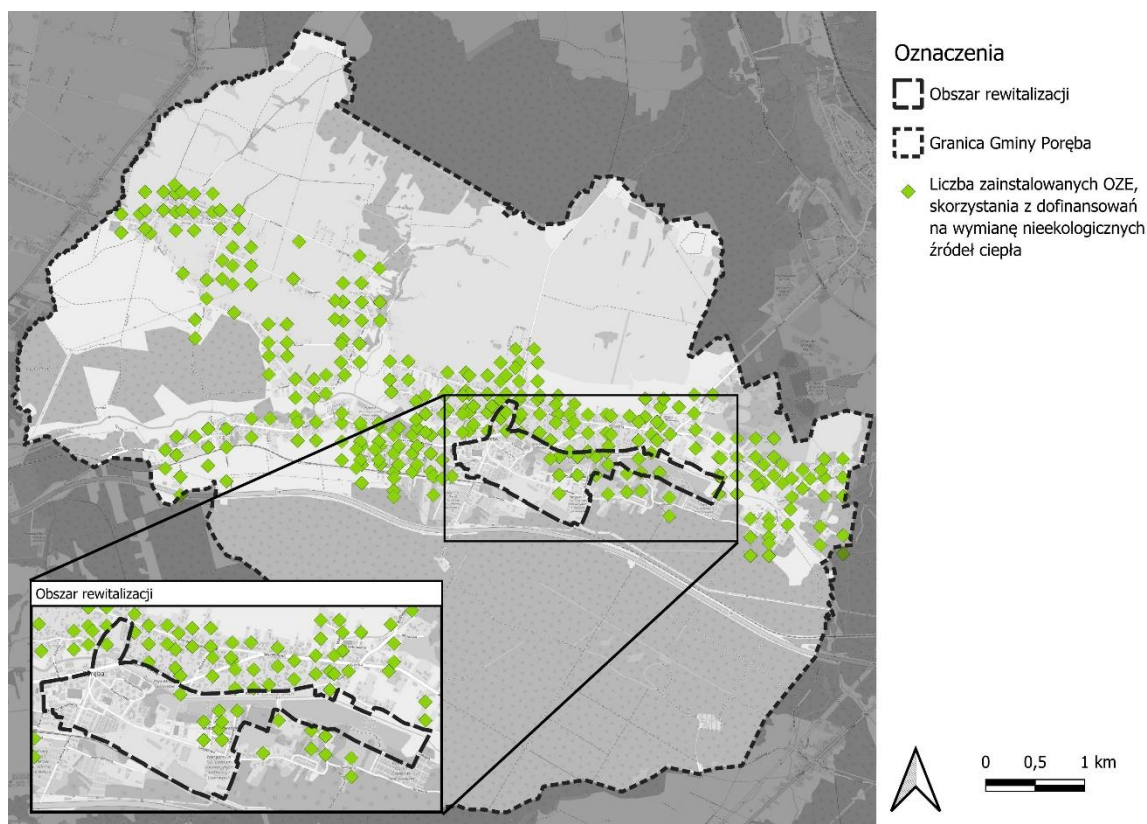

znacząca. Oznacza to, że proces transformacji energetycznej w gminie ma charakter postępujący, lecz niewystarczający z punktu widzenia poprawy jakości powietrza i ograniczenia presji środowiskowej. Skala instalacji OZE nie kompensuje jeszcze w pełni problemu niskiej emisji wynikającej z indywidualnych kotłów węglowych. W kontekście Gminnego Programu Rewitalizacji uzasadnione jest zatem dalsze wzmacnianie działań wspierających wymianę źródeł ciepła, rozwój odnawialnych źródeł energii oraz systemów bardziej efektywnych i niskoemisyjnych, szczególnie w odniesieniu do budynków o niższym standardzie technicznym, czy budynkach użyteczności publicznej zlokalizowanych w obszarze rewitalizacji.

Tabela 11. Porównanie - liczba instalowanych OZE, skorzystania z dofinansowań na wymianę nieekologicznych źródeł ciepła

	Gmina Poręba	Obszar Rewitalizacji
Liczba instalowanych OZE, skorzystania z dofinansowań na wymianę nieekologicznych źródeł ciepła	303	68
Łączna liczba mieszkańców w danym obszarze	7 802 os.	2 243 os.
Wskaźnik liczby instalowanych OZE, skorzystania z dofinansowań na wymianę nieekologicznych źródeł ciepła na 100 mieszkańców	3,88%	3,02%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urzędu Miasta Poręba.

Ryc. 16. Liczba zainstalowanych OZE/skorzystania z dofinansowań na wymianę nieekologicznych źródeł ciepła w Gminie Poręba oraz w obszarze rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne.

Według danych Hydroportalu Polskiego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie⁶, na obszarze objętym opracowaniem nie identyfikuje się obszarów zagrożonych powodzią. Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły z 2023 r., Plan ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry z 2022 r. oraz mapy zagrożenia powodziowego z 2020 r. nie wskazują na istotne zagrożenie powodzią terenów gminy. Na ten moment zagrożeniem dla stanu czystości wód powierzchniowych na terenie miasta Poręba są przede wszystkim wprowadzane do nich ścieki, zarówno komunalne jak i przemysłowe. Najbliższe okolice rzeki Czarnej Przemszy wskazywane są jako miejsca zagrożone podtopieniami.

Na podstawie pogłębionej diagnozy sfery środowiskowej obszaru rewitalizacji Gmina Poręba można wskazać szereg problemów, negatywnych zjawisk, potencjałów oraz potrzeb, które należy uwzględnić w planowaniu działań rewitalizacyjnych. **Obszar rewitalizacji charakteryzuje się znaczną koncentracją presji środowiskowych.** W jego granicach oraz w najbliższym otoczeniu zlokalizowane są liczne obiekty potencjalnie oddziałujące na środowisko. Takie skupienie punktowych źródeł emisji generuje podwyższone ryzyko zanieczyszczenia powietrza, gleb i wód powierzchniowych, a także obniża komfort życia mieszkańców poprzez uciążliwość zapachową, hałas oraz emisję pyłów. Dodatkowo, przez obszar rewitalizacji przebiegała była droga krajowa nr 78, która zapewnia dobrą dostępność komunikacyjną, lecz jednocześnie wprowadza znaczące obciążenia środowiskowe.

Znaczącym czynnikiem degradacyjnym jest także wykorzystanie węgla jako źródła ciepła, które prowadzi do emisji pyłów i innych zanieczyszczeń, szczególnie w sezonie grzewczym. Jednocześnie analiza rozmieszczenia instalacji odnawialnych źródeł energii i działań modernizacyjnych wskazuje na rosnącą aktywność mieszkańców w zakresie poprawy efektywności energetycznej, choć skala tych działań nie jest jeszcze wystarczająca, aby w pełni zrekompensować problem niskiej emisji. W zakresie wód powierzchniowych nie zidentyfikowano istotnego zagrożenia powodziowego, natomiast jako główne zagrożenia środowiskowe wskazuje się **zanieczyszczenia pochodzące ze ścieków komunalnych i przemysłowych oraz ryzyko podtopień w rejonie rzeki Czarnej Przemszy.**

Potencjałem obszaru rewitalizacji jest natomiast koncentracja istniejącej infrastruktury miejskiej oraz zwartej zabudowy, co stwarza możliwość wdrażania zintegrowanych działań naprawczych w sferze środowiskowej, w tym poprawy jakości powietrza, zwiększenia retencji i terenów zieleni oraz ograniczenia emisji zanieczyszczeń.

Kluczowe potrzeby obszaru rewitalizacji obejmują:

- ❖ Wsparcie wymiany indywidualnych źródeł ciepła na bardziej ekologiczne,
- ❖ Wymiana źródeł ciepła w budynkach instytucji publicznych,
- ❖ Działania na rzecz poprawy jakości wód powierzchniowych
- ❖ Działania mające na celu ograniczenie hałasu komunikacyjnego,
- ❖ Kształtowanie terenów zieleni i elementów przyrodniczych, które wzmocnią odporność obszaru na presje środowiskowe i poprawią jakość życia mieszkańców.

⁶ wody.isok.gov.pl [dostęp dnia 10.06.2025]

Sfera gospodarcza

Gmina Poręba charakteryzuje się rozproszoną strukturą gospodarczą z przewagą małych i średnich przedsiębiorstw, a także obecnością firm o charakterze usługowym i produkcyjnym. Gospodarka w obszarze rewitalizacji, jak i w całej Gminie opiera się głównie na lokalnym handlu i usługach.

Działalności gospodarcze prowadzone w granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji opierają się przede wszystkim na lokalnym handlu i usługach. Analiza danych Urzędu Miasta Poręba wskazuje na niepokojący trend – w 2024 roku **działalność gospodarczą zakończyło w Gminie 18 podmiotów, z czego aż 11 (61%) znajdowało się na obszarze rewitalizacji**. Sytuacja ta w połączeniu z relatywnie wysokim wskaźnikiem bezrobocia (Sfera społeczna) w tym obszarze wskazuje na istotną potrzebę działań mających na celu tworzenie nowych miejsc pracy oraz stabilizację lokalnej gospodarki.

Potencjałem w zakresie dalszego rozwoju gospodarczego może być fakt obecności niezagospodarowanych terenów, które po podjęciu odpowiednich działań mogą być przeznaczone pod inwestycje. Dodatkowo istotne może okazać się wspieranie działań centrotwórczych w obszarze rewitalizacji, poprzez przeznaczanie lokali na działalności usługowe. Mieszkańcy w badaniu ankietowym dotyczącym proponowanych kierunków rozwoju Gminy Poręba, w tym potrzeb rewitalizacyjnych (**15. UDZIAŁ INTERESARIUSZY W PROCESIE REWITALIZACJI, W TYM W RAMACH KOMITETU REWITALIZACJI**) w pytaniu jakie działania Gmina powinna podjąć, aby młode pokolenie chciało pozostać w Porębie wskazywali także potrzeby w zakresie rozwoju przedsiębiorczości tj.:

- *„Wzmacnianie potencjału pod rozwój małych przedsiębiorców, bezpośrednie połączenie kolejowe z aglomeracją górnośląska, rozwój mieszkalnictwa wielorodzinnego”*,
- *„Zakłady pracy - jakaś fabryka jak kiedyś FUM”*,
- *„Przywileje podatkowe dla osób, które otwierają biznes w Porębie. W tym jednoosobowe działalności gospodarcze”*

Do kluczowych problemów należy zaliczyć przede wszystkim ograniczoną liczbę dużych inwestorów i brak silnych zakładów przemysłowych, które mogłyby generować stałe zatrudnienie. Lokalny rynek pracy jest uzależniony od małych firm usługowych i handlowych. Zidentyfikowane potencjały rozwoju gospodarki obejmują przede wszystkim dostępność niezagospodarowanych terenów, które mogą być wykorzystane pod inwestycje, oraz możliwość wspierania działalności centrotwórczych poprzez przeznaczenie lokali na działalności usługowe, co sprzyja ożywieniu handlu i usług. Ważnym atutem jest również lokalne zainteresowanie rozwojem przedsiębiorczości mieszkańców.

W perspektywie rewitalizacji **kluczowe potrzeby sfery gospodarczej** obszaru obejmują:

- ❖ wspieranie powstawania nowych miejsc pracy,
- ❖ rewitalizację i wykorzystanie niezagospodarowanych terenów pod inwestycje,
- ❖ rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez szkolenia i ulgi dla przedsiębiorców,
- ❖ tworzenie warunków sprzyjających zakładaniu działalności jednoosobowych

2.3. PODSUMOWANIE DIAGNOZY POGŁĘBIONEJ OBSZARU REWITALIZACJI ORAZ WIZJA PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Uchwałą Nr XII/95/25 Rady Miasta Poręba z dnia 28 kwietnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Poręba wyznaczony został obszar rewitalizacji, który obejmuje fragment centralnej części Gminy Poręba. Jest to obszar, który cechuje się koncentracją zjawisk kryzysowych, a także stanowi miejsce ważne dla mieszkańców gminy. Obszar znajduje uzasadnienie w charakterze miasta i rozłożenia problemów na jego obszarze, co umożliwi prowadzenie skutecznej interwencji w miejscach, w których jest ona najbardziej potrzebna. Niniejszy podrozdział ma charakter podsumowania i podkreśla najważniejsze cechy obszaru rewitalizacji Gminy Poręba. Nie zastępuje głównej części diagnozy. Aby w pełni zrozumieć kontekst podobszaru, konieczne jest także odniesienie się do wcześniejszych rozdziałów diagnozy, w których szerzej omówiono kwestie dotyczące obszaru rewitalizacji. Poniżej przedstawiono syntetyczny opis obszaru rewitalizacji, w zależności od stanu sytuacji.

Tabela 12. Podsumowanie diagnozy w obszarze rewitalizacji

Sytuacja lepsza niż przeciętnie w mieście
Blisko przeciętnej
Sytuacja gorsza niż średnio w mieście
Sytuacja znacznie gorsza niż średnio w mieście
Sytuacja wybitnie niekorzystna

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji
Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w liczbie mieszkańców ogółem dla danego obszaru	Udział osób w wieku poprodukcyjnym stanowiący 18,7% ludności obszaru rewitalizacji
Mieszkańcy korzystający z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa	Udział osób wynoszący 1,9%
Wskaźnik bezrobocia	Wskaźnik bezrobocia wynoszący 2,7%
Liczba osób pobierająca zasiłek stały	45% osób pobierających zamieszkuje obszar rewitalizacji
Miejsce zamieszkania osób bezrobotnych	70% osób bezrobotnych zamieszkuje obszar rewitalizacji
Mieszkańcy pobierający zasiłek okresowy	52,4% osób pobierających zasiłek zamieszkuje obszar rewitalizacji
Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa	1,9% w obszarze rewitalizacji
Udział osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej ze względu na alkoholizm i narkomanię	0,4% w stosunku do liczby osób zamieszkujących obszar
Osoby pobierające świadczenia socjalne z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	64% osób zamieszkuje obszar
Osoby korzystające z dodatku mieszkaniowego	75% osób zamieszkuje obszar

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

Liczba rodzin objętych procedurą niebieskiej karty	1 rodzina
Miejsca popełnianych przestępstw	32% wszystkich popełnionych przestępstw miało miejsce w obszarze
Uczniowie wykazujący dużą absencję na zajęciach	66,7% uczniów zamieszkuje obszar
Uczniowie uczęszczający na zajęcia wyrównawcze	54,7% uczniów zamieszkuje obszar
Uczniowie ze średnią poniżej 3,5	53,3% uczniów zamieszkuje obszar
Deficyty w zakresie integracji dzieci i młodzieży ze szczególnymi potrzebami w środowisku szkolnym	Obserwacje osób pracujących w Szkole Podstawowej nr 1
Obecność organizacji pozarządowych	53,8% znajduje się w o obszarze
Uczestnictwo dzieci i młodzieży w działaniach społecznych, obywatelskich i lokalnych inicjatywach	Zbliżone do ogólnego trendu gminnego
Działalność i obecność instytucji kultury	Obecność największej instytucji kultury w Gminie – Miejskiego Ośrodka Kultury w Porębie wraz z Miejską Biblioteką Publiczną
Dostępność do instytucji kultury (w zasięgu 15-minut)	Obszary skrajne rewitalizacji, szczególnie na wschodnim i południowym krańcu, mają nieco gorszą dostępność
Degradacja przestrzeni i przestrzeni publicznych	Zauważalne w szczególności w obszarze, ze względu na występowanie w nim większości przestrzeni publicznych. Opinie mieszkańców miasta
Obecność przestrzeni/obiektów charakterystycznych wymagających modernizacji	Występowanie obiektów tj. Basen Miejski, Jezioro Porębskie I i Jezioro Poręba II. Potrzeby modernizacji i zagospodarowania przestrzeni sygnalizowane przez mieszkańców
Liczba obiektów nieprzystosowanych do osób z niepełnosprawnością	70% znajduje się w obszarze
Wskaźnik liczby przystanków przypadających na 100 osób	Wskaźnik wynosi 0,04
Historia Poręby warunkująca uwarunkowania przestrzenne miasta	Układ zauważalny jest w szczególności w obszarze rewitalizacji. Widoczne są tereny przemysłowe oraz zabudowa o genezie robotniczej. Część obszaru uległa degradacji
Obecność obiektów przemysłowych, pustostanów	Zauważalne w szczególności w obszarze
Obiekty gminne znajdujące się w złym stanie technicznym	50% obiektów znajduje się w obszarze
Występowanie obiektów wpisanych do rejestru zabytków w złym stanie technicznym	50% znajduje się w obszarze. Obiekt jest symbolem Gminy
Występowanie publicznych terenów zieleni	Znacząca ilość w obszarze. Potrzeba jednak poprawy stanu zagospodarowania większości z nich
Geozagrożenia	Większość geozagrożeń występuje w obszarze rewitalizacji bądź przy jego granicach
Udział mieszkańców wykorzystujących węgiel jako nośnik ciepła na 100 mieszkańców	Wskaźnik wynosi 3,30. Nie jest on wyższy niż wskaźnik całego obszaru, jednak analiza

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

	rozmieszczenia przestrzennego wskazuje największą koncentrację w jego bezpośrednim otoczeniu
Wskaźnik liczby instalowanych OZE, skorzystania z dofinansowań na wymianę nieekologicznych źródeł ciepła na 100 mieszkańców	Wskaźnik wynoszący 3,02
Działalności gospodarcze które zakończyły swoją działalność	61% działalności znajdowało się w obszarze

Źródło: Opracowanie własne.

3. OPIS SPOSOBU REALIZACJI PRZEZ GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH GMINY

Założenia **Gminnego Programu Rewitalizacji** sporządzonego dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba są ściśle powiązane z założeniami dokumentów strategicznych wytyczających kierunki rozwoju na obszarze miasta.

W poniższych tabelach przedstawiono stopień zbieżności dokumentu z założeniami kluczowych dokumentów obowiązujących na poziomie lokalnym, tj.:

- Strategia Rozwoju Miasta Poręba 2035, przyjęta *Uchwałą nr XV/119/25 Rady Miasta Poręba z dnia 25 sierpnia 2025,*
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Poręba na lata 2022 – 2026, przyjęta *Uchwałą nr XL/425/22 Rady Miasta Poręba z dnia 29 sierpnia 2022 r.*

Dokonując oceny zbieżności dokumentów przyjęto następującą skalę oceny:

- - cele są ze sobą zbieżne
- - cele są ze sobą zbieżne w wysokim stopniu
- - cele są ze sobą zbieżne w bardzo wysokim stopniu

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

Tabela 13. Zbieżność celów strategicznych Gminnego Programu Rewitalizacji z założeniami Strategii Rozwoju Miasta Poręba 2035.

Strategia Rozwoju Miasta Poręba 2035	Gminny Program Rewitalizacji			
	CS1	CS2	CS3	CS4
	Wzmocnienie aktywności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców	Poprawa warunków edukacyjnych i wyrównanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży	Rewitalizacji przestrzeni publicznych i przywrócenie funkcji zdegradowanym obszarom	Rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej wspierającej zrównoważony rozwój obszaru rewitalizacji
I CEL STRATEGICZNY - WZROST KONKURENCYJNOŚCI GOSPODARKI LOKALNEJ I POPRAWA WARUNKÓW INWESTYCYJNYCH				
Cel operacyjny 1.1. Rozwijanie lokalnej infrastruktury i adaptacja terenów przemysłowych na funkcje usługowe i społeczne	● ●		● ● ●	
Cel operacyjny 1.2. Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości	● ● ●			
II CEL STRATEGICZNY - ZRÓWNOWAŻONE ZARZĄDZANIE PRZESTRZENIA I POPRAWA ESTETYKI MIASTA				
Cel operacyjny 2.1. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej i poprawa jakości infrastruktury miejskiej			● ● ●	● ● ●
Cel operacyjny 2.2. Tworzenie i modernizacja przestrzeni publicznych dla integracji społecznej	● ● ●	● ● ●	● ● ●	●
Cel operacyjny 2.3. Podniesienie estetyki i atrakcyjności otoczenia centrum oraz miejsc kluczowych dla miasta			● ● ●	●
Cel operacyjny 2.4. Porządkowanie kwestii z zakresu planowania przestrzennego	-	-	-	-
III CEL STRATEGICZNY - ZRÓWNOWAŻONA OCHRONA ŚRODOWISKA I ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU				
Cel operacyjny 3.1. Usprawnienie zarządzania gospodarką odpadami i gospodarką wodno-kanalizacyjną				● ● ●
Cel operacyjny 3.2. Poprawa jakości powietrza i wdrażanie przyjaznych środowisku rozwiązań energetycznych				● ● ●
Cel operacyjny 3.3. Ochrona terenów przyrodniczych i rozwój bioróżnorodności				● ● ●
Cel operacyjny 3.4. Edukacja prośrodowiskowa i zaangażowanie mieszkańców				● ● ●

Strategia Rozwoju Miasta Poręba 2035	Gminny Program Rewitalizacji			
	CS1	CS2	CS3	CS4
	Wzmocnienie aktywności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców	Poprawa warunków edukacyjnych i wyrównanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży	Rewitalizacji przestrzeni publicznych i przywrócenie funkcji zdegradowanym obszarom	Rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej wspierającej zrównoważony rozwój obszaru rewitalizacji
IV CEL STRATEGICZNY - WZMOCNIONY KAPITAŁ SPOŁECZNY ORAZ POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW				
Cel operacyjny 4.1. Zwiększanie atrakcyjności mieszkaniowej miasta	•	•	•	•
Cel operacyjny 4.2. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych	•••	•••		•••
Cel operacyjny 4.3. Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjnej oraz wzmacnianie aktywności społecznej mieszkańców	•••		•	
Cel operacyjny 4.4. Poprawa zdrowia i bezpieczeństwa mieszkańców			•••	•••
Cel operacyjny 4.5. Efektywne zarządzanie gminą	-	-	-	-

Źródło: opracowanie własne

Tabela 14. Zbieżność celów strategicznych Gminnego Programu Rewitalizacji z założeniami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Poręba na lata 2022 - 2026

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Poręba na lata 2022 - 2026	Gminny Program Rewitalizacji			
	CS1	CS2	CS3	CS4
	Wzmocnienie aktywności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców	Poprawa warunków edukacyjnych i wyrównanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży	Rewitalizacji przestrzeni publicznych i przywrócenie funkcji zdegradowanym obszarom	Rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej wspierającej zrównoważony rozwój obszaru rewitalizacji
CEL STRATEGICZNY 1 - Wsparcie rodziny				
Cel operacyjny 1. Pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo oraz opieka nad dzieckiem	••	••		
Cel operacyjny 2. Pomoc rodzinom będącym w ciężkiej sytuacji materialnej z powodu wielodzietności lub samotnego rodzicielstwa	•••			

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Poręba na lata 2022 - 2026	Gminny Program Rewitalizacji			
	CS1	CS2	CS3	CS4
	Wzmocnienie aktywności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców	Poprawa warunków edukacyjnych i wyrównanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży	Rewitalizacji przestrzeni publicznych i przywrócenie funkcji zdegradowanym obszarom	Rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej wspierającej zrównoważony rozwój obszaru rewitalizacji
Cel operacyjny 3. Zapewnianie dzieciom oraz młodzieży właściwego dostępu do kształcenia wszechstronnego rozwoju	● ●	● ● ●		
Cel operacyjny 4. Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia oraz zdrowego stylu życia	● ● ●			
CEL STRATEGICZNY 2 - Przeciwdziałanie ubóstwu oraz bezrobociu				
Cel operacyjny 2.1 Wsparcie dla osób i rodzin ubogich oraz zapewnienie im bezpieczeństwa Socjalnego	● ● ●			
2.2 Wsparcie dla osób bezrobotnych	● ● ●			
CEL STRATEGICZNY 3 - Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie				
Cel operacyjny 3.1 Wsparcie dla osób i rodzin z problemami uzależnień	● ● ●			
Cel operacyjny 3.2 Wsparcie dla rodzin, w których występuje problem przemocy w rodzinie	● ● ●			
CEL STRATEGICZNY 4 - Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych				
Cel operacyjny 4.1 Likwidacja barier architektonicznych i społecznych		● ●		● ● ●
Cel operacyjny 4.2 Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych	● ● ●			

Źródło: opracowanie własne

Analiza zbieżności potwierdza, że GPR stanowi uszczegółowienie i rozwinięcie celów rozwojowych Gminy Poręba oraz narzędzie wspierające ich praktyczną realizację w wymiarze społecznym, gospodarczym, technicznym, przestrzennym i środowiskowym.

Analizie poddano również obowiązujące w gminie dokumenty planistyczne. Rada Miejska w Porębie przyjęła *Uchwałę nr LXII/621/24 z dnia 21 marca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania planu ogólnego Miasta Poręba*. W treści uzasadnienia do projektu POG Miasta Poręba dostępnego w czasie opracowywania Gminnego Programu

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

Rewitalizacji⁷ uwzględniono obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji wskazany w opracowanej na potrzeby GPR „[Diagnozy wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji](#)”. Uzasadnienie nie wskazuje zasad zagospodarowania obszarów wymagających rewitalizacji.

Jako obszar zdegradowany i wymagający rewitalizacji oznaczony na rysunku kierunków zagospodarowania przestrzennego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Poręba (przyjętego *Uchwałą nr LX/608/24 Rady Miasta Poręba z dnia 29 stycznia 2024 r.*) wskazano obszar miejski. Studium nie wskazuje zasad zagospodarowania obszarów wymagających rewitalizacji.

Dodatkowo, stwierdza się, iż założenie **Gminnego Programu Rewitalizacji** sporządzonego dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba nie stoją w sprzeczności z założeniami pozostałych (niewymienionych powyżej) dokumentów obowiązujących w mieście.

Gminny Program Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba **jest również komplementarny z polityką rozwoju województwa śląskiego**, w tym z dokumentami strategicznymi oraz programami regionalnymi określającymi cele i obszary wsparcia w perspektywie średnio- i długoterminowej. Analizie poddano dokumenty na poziomie regionalnym, tj:

- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” – Zielone Śląskie, przyjęta *Uchwałą nr VI/24/1/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 19.10.2020 roku*,
- Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030, przyjęta *Uchwałą nr VI/25/1/2020 Sejmik Województwa Śląskiego z dnia 16 listopada 2020*,
- Regionalna Polityka Rewitalizacji Województwa Śląskiego, przyjęta *Uchwałą Zarządu Województwa Śląskiego nr 2327/383/VI/2022 z dnia 21 grudnia 2022 r.*,
- Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami w województwie śląskim na lata 2022–2025, przyjęty *Uchwałą nr VI/43/9/2022 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 25 kwietnia 2022*,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+, przyjęty *Uchwałą nr V/26/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r.*,

W poniższych tabelach przedstawiono stopień zbieżności GPR z założeniami kluczowych dokumentów obowiązujących na poziomie regionalnym.

⁷ <https://bip.umporeba.pl/menu-przedmiotowe/projekt-przekazany-do-opiniowania-i-uzgadniania-17122025-r> [dostęp dnia 21.01.2026 r.]

Tabela 15. Zbieżność celów strategicznych Gminnego Programu Rewitalizacji z założeniami Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” – Zielone Śląskie

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” – Zielone Śląskie	Gminny Program Rewitalizacji			
	CS1	CS2	CS3	CS4
	Wzmocnienie aktywności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców	Poprawa warunków edukacyjnych i wyrównanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży	Rewitalizacji przestrzeni publicznych i przywrócenie funkcji zdegradowanym obszarom	Rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej wspierającej zrównoważony rozwój obszaru rewitalizacji
CEL STRATEGICZNY A: Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej				
A.1. Konkurencyjna gospodarka	●		●	
A.2. Innowacyjna gospodarka				
A.3. Silna lokalna przedsiębiorczość	●		●●	
CEL STRATEGICZNY B: Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca				
B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych	●●●	●●●		
B.2. Aktywny mieszkaniec	●●●	●●		
B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki		●●●		
CEL STRATEGICZNY C: Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni				
C.1. Wysoka jakość środowiska				●●
C.2. Efektywna infrastruktura				●●●
C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu	●	●	●●●	●●●
CEL STRATEGICZNY D: Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym				
D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny	-	-	-	-
D.2. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu			●	
D.3. Nowoczesna administracja publiczna	-	-	-	-

Źródło: opracowanie własne

GINNY PROGRAM REWITALIZACJI dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

Tabela 16. Zbieżność celów strategicznych Gminnego Programu Rewitalizacji z założeniami Strategii Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030	Gminny Program Rewitalizacji			
	CS1	CS2	CS3	CS4
CEL STRATEGICZNY 1: Aktywna polityka prorodzinna. Wspieranie właściwego funkcjonowania rodziny, zapewniającej prawidłowy rozwój i opiekę wszystkim jej członkom, zwłaszcza osobom zależnym.	•••			
CEL STRATEGICZNY 2: Rozwój warunków sprzyjających aktywnemu i pełnemu uczestnictwu osób starszych w życiu społecznym. Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb starzejącego się społeczeństwa.	•••			•
CEL STRATEGICZNY 3: Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadr służb społecznych oraz instytucji wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej	•••			
CEL STRATEGICZNY 4: Wzmocnienie instytucji, organizacji i innych podmiotów realizujących zadania na rzecz włączenia społecznego mieszkańców regionu oraz skuteczności działań w tym obszarze. Organizowanie społeczności lokalnej.	•••	•		
CEL STRATEGICZNY 5. Wzmocnienie roli ekonomii społecznej i solidarnej w integracji społeczno-zawodowej oraz w dostarczaniu usług społecznych.	•			
CEL STRATEGICZNY 6. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.	•••			

Źródło: opracowanie własne

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

Tabela 17. Zbieżność celów strategicznych Gminnego Programu Rewitalizacji z założeniami Regionalnej Polityki Rewitalizacji Województwa Śląskiego

Regionalna Polityka Rewitalizacji Województwa Śląskiego	Gminny Program Rewitalizacji			
	CS1	CS2	CS3	CS4
	Wzmocnienie aktywności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców	Poprawa warunków edukacyjnych i wyrównanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży	Rewitalizacji przestrzeni publicznych i przywrócenie funkcji zdegradowanym obszarom	Rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej wspierającej zrównoważony rozwój obszaru rewitalizacji
Cel 1 Wzrost kompetencji społecznych i aktywności mieszkańców oraz ich udziału w życiu społeczności lokalnych i regionu na terenach i obszarach zdegradowanych				
1.1 Podnoszenie kompetencji społecznych i zawodowych zwiększających zdolność adaptacji mieszkańców z różnych grup wiekowych do zachodzących zmian.	● ● ●	● ● ●		
1.2 Wspieranie osób zagrożonych dziedziczeniem biernych postaw społecznych, trwałym bezrobociem oraz uzależnieniem od systemu pomocy społecznej.	● ● ●			
1.3 Budowanie tożsamości lokalnej opartej na tradycji i kulturze.			● ● ●	
1.4 Wzmocnienie wspólnot i oddolnych inicjatyw mieszkańców podnoszących aktywność i integrujących społeczności lokalne.	● ● ●			
1.5 Wspieranie partycypacji społecznej w procesach zarządzania rozwojem, w tym kształtowania polityki rewitalizacji. Wsparcie procesów inkluzji społecznej, aktywizacji mieszkańców regionu oraz podniesienie warunków ich życia przy wykorzystaniu narzędzi rozwoju przedsiębiorczości, poprawy jakości środowiska oraz dostosowania przestrzeni życia do potrzeb mieszkańców	● ● ●			
1.6 Promocja współpracy międzysektorowej i różnych grup mieszkańców na rzecz rewitalizacji.	Założenia rozdziału 9. STRUKTURA ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI			
1.7 Rozwój relacji opartych na współpracy poprzez wspieranie rozwiązań ekonomii współdzielenia.	● ●			●

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

Regionalna Polityka Rewitalizacji Województwa Śląskiego	Gminny Program Rewitalizacji			
	CS1	CS2	CS3	CS4
1.8 Wspieranie inkluzji społecznej i odpowiadanie na potrzeby grup wrażliwych oraz z ograniczoną mobilnością (m.in. osób starszych, dzieci, osób z niepełnosprawnościami).	•••	•••		•
Cel 2 Wzrost funkcjonalności i jakości przestrzeni publicznych oraz mieszkalnictwa na terenach i obszarach zdegradowanych				
2.1 Zachowanie i nadanie nowych funkcji historycznej zabudowie w centrach miast i starych dzielnicach mieszkaniowych.			•••	••
2.2 Rozwój funkcji miastotwórczych i ożywiających przestrzeń w centrach miast.			•••	•••
2.3 Tworzenie reprezentacyjnych przestrzeni publicznych, służących integracji społecznej oraz stanowiących element promocji i konkurencyjności miast.			•••	•
2.4 Poprawa systemów bezpieczeństwa publicznego służących rozwiązywaniu wyzwań rewitalizacyjnych.	•	•	••	
2.5 Kształtowanie postaw w zakresie odpowiedzialności za przestrzeń publiczną.	•	•	••	
2.6 Rozwój systemu mieszkalnictwa socjalnego, opartego o deinstytucjonalizację usług społecznych i inkluzję społeczną oraz poprawa stanu technicznego mieszkań.	•••		•	••
2.7 Ochrona i podniesienie walorów architektonicznych zabudowy oraz ograniczenie barier architektonicznych			•••	•••
Cel 3 Poprawa konkurencyjności gospodarki regionalnej i lokalnej na obszarach oraz terenach zdegradowanych				
3.1 Rozwój podmiotów i instrumentów wspierających przedsiębiorczość, w tym przedsiębiorczość społeczną	•••	••		
3.2 Wspieranie rozwoju współpracy sektora biznesu i edukacji w celu kształtowania	•••	•••		

Regionalna Polityka Rewitalizacji Województwa Śląskiego	Gminny Program Rewitalizacji			
	CS1	CS2	CS3	CS4
umiejętności i kompetencji dostosowanych do potrzeb regionalnej gospodarki.				
3.3 Kreowanie wdrażania instrumentów organizacyjnych wspierających rozwój przedsiębiorczości.	•••	•		
3.4 Przygotowanie terenów inwestycyjnych, w szczególności przekształcenie terenów typu brownfield i wspieranie lokowania na nich przedsiębiorstw działających w sferze nowoczesnej gospodarki, w tym przemysłu 4.0.			•••	••
3.5 Wspieranie współpracy sektora publicznego i inwestorów w celu efektywnej rewitalizacji.	•••			
3.6 Pobudzanie przedsiębiorczości lokalnej opartej na zasobach lokalnych.	•••		•••	
3.7 Ochrona walorów przyrodniczych i kulturowych oraz ich wykorzystanie do tworzenia produktu lokalnego wspierającego rozwój obszarów wiejskich.			•••	•
Cel 4 Zagospodarowanie terenów i obszarów zdegradowanych				
4.1 Rozwój funkcji rekreacyjnych i usług czasu wolnego, w szczególności w centrach miast.	•		•••	•
4.2 Rozwój obszarów aktywności gospodarczej, w szczególności na terenach o największej dostępności transportowej.			•••	••
4.3 Zagospodarowanie terenów zdegradowanych na cele gospodarcze, kulturowe, turystyczne i społeczne oraz sportowo-rekreacyjne, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony zabytków dziedzictwa przemysłowego.			•••	••
4.4 Wspieranie współpracy na rzecz zarządzania zrewitalizowanymi obiektami.	••		••	•

Regionalna Polityka Rewitalizacji Województwa Śląskiego	Gminny Program Rewitalizacji			
	CS1	CS2	CS3	CS4
	Wzmocnienie aktywności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców	Poprawa warunków edukacyjnych i wyrównanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży	Rewitalizacji przestrzeni publicznych i przywrócenie funkcji zdegradowanym obszarom	Rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej wspierającej zrównoważony rozwój obszaru rewitalizacji
4.5 Tworzenie kompleksowych produktów sieciowych w zrewitalizowanych obiektach.	●		● ● ●	
4.6 Wykorzystanie terenów zdegradowanych w celu zwiększenia proekologicznego potencjału energetycznego województwa poprzez inwestycje OZE.			● ● ●	● ● ●
4.7 Stworzenie rozwiązań systemowych w obszarze zagospodarowywania terenów zdegradowanych, w tym wzmocnienie udziału społeczności lokalnej w procesie identyfikacji nowych funkcji.	● ● ●	● ●		
C5 Poprawa jakości środowiska na terenach i obszarach zdegradowanych				
5.1 Poprawa warunków środowiskowych, w szczególności ograniczenie uciążliwości generowanych przez niską emisję, przemysł tradycyjny i hałas, a także przeciwdziałanie powstawaniu miejskich wysp ciepła oraz poprawa warunków retencji wód.			●	● ● ●
5.2 Ekorewitalizacja z uwzględnieniem funkcji środowiskowych, utrzymania i wzmacniania powiązań przyrodniczych oraz rozwoju terenów zieleni miejskiej.			● ●	● ● ●
5.3 Rekultywacja i renaturalizacja terenów zdegradowanych, rozwój funkcji ekosystemowych i wzmacnianie bioróżnorodności.			● ● ●	● ●
5.4 Monitorowanie stanu terenów zdegradowanych i terenów wykorzystywanych przez podmioty gospodarcze znacząco oddziałujące na środowisko.				●

Źródło: opracowanie własne

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

Tabela 18. Zbieżność celów strategicznych Gminnego Programu Rewitalizacji z założeniami Wojewódzkiego Programu Opieki nad Zabytkami w województwie śląskim na lata 2022-2025

	Gminny Program Rewitalizacji			
	CS1	CS2	CS3	CS4
Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami w województwie śląskim na lata 2022–2025	Wzmocnienie aktywności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców	Poprawa warunków edukacyjnych i wyrównanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży	Rewitalizacji przestrzeni publicznych i przywrócenie funkcji zdegradowanym obszarom	Rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej wspierającej zrównoważony rozwój obszaru rewitalizacji
CEL STRATEGICZNY I Kształtowanie kulturowego obrazu województwa		●	●●	●●
CEL STRATEGICZNY II Kształtowanie pozytywnych postaw społeczeństwa wobec dziedzictwa kulturowego regionu	●	●●●		

Źródło: opracowanie własne

Tabela 19. Zbieżność celów strategicznych Gminnego Programu Rewitalizacji z założeniami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+

	Gminny Program Rewitalizacji			
	CS1	CS2	CS3	CS4
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+	Wzmocnienie aktywności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców	Poprawa warunków edukacyjnych i wyrównanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży	Rewitalizacji przestrzeni publicznych i przywrócenie funkcji zdegradowanym obszarom	Rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej wspierającej zrównoważony rozwój obszaru rewitalizacji
1. NOWOCZESNA GOSPODARKA – PROMOCJA GOSPODARCZEGO WZROSTU I INNOWACJI				
1.1. Tworzenie warunków przestrzennych rozwoju przedsiębiorczości, innowacyjności gospodarczej i transferu technologii.			●●●	●●
1.2. Wzmocnienie funkcji metropolitalnych ośrodka wojewódzkiego oraz wspieranie rozwoju funkcji metropolitalnych ośrodków regionalnych.			●	

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+	Gminny Program Rewitalizacji			
	CS1	CS2	CS3	CS4
	Wzmocnienie aktywności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców	Poprawa warunków edukacyjnych i wyrównanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży	Rewitalizacji przestrzeni publicznych i przywrócenie funkcji zdegradowanym obszarom	Rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej wspierającej zrównoważony rozwój obszaru rewitalizacji
1.3. Poprawa dostępności wewnętrznej regionu			•••	•
2. SZANSE ROZWOJOWE MIESZKAŃCÓW – ZAPEWNIENIE MIESZKAŃCOM DOSTĘPU DO USŁUG PUBLICZNYCH				
2.1 Rozwój obszarów objętych procesami dyfuzji rozwoju z wykorzystaniem ich wewnętrznych potencjałów	•		•••	
2.2 Rozwój obszarów wymagających wsparcia procesów rozwojowych	•••		•••	
2.3 Poprawa wewnętrznej integracji regionu			•••	•••
3. PRZESTRZEŃ – ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTYWANIE ZASOBÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO I KULTUROWEGO				
3.1 Ochrona zasobów środowiska.			•	•••
3.2 Kształtowanie krajobrazów kulturowych w obszarach miejskich.			••	••
3.3 Kształtowanie krajobrazów kulturowych w obszarach wiejskich.	Nie dotyczy Gminy Miejskiej Poręba			
4. RELACJE Z OTOCZENIEM – INFRASTRUKTURALNE POWIĄZANIA REGIONU				
4.1 Rozwój ponadregionalnej i międzynarodowej infrastruktury transportowej.				•
4.2 Rozwój ponadregionalnej i regionalnej infrastruktury technicznej.				•
4.3 Rozwijanie współpracy międzyregionalnej.	•			

Źródło: opracowanie własne

Kierunki działań przewidziane w **Gminnym Programie Rewitalizacji** sporządzonym dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba są zgodne z założeniami regionalnej polityki rozwoju oraz wspierają realizację celów i priorytetów województwa, w tym w zakresie wykorzystania potencjałów lokalnych, wzmacniania konkurencyjności gmin i przeciwdziałania degradacji społeczno-przestrzennej.

4. WIZJA STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych stanowi obligatoryjny element Gminnego Programu Rewitalizacji, wynikający z przepisów *ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji*. Jej celem jest określenie pożądanego kierunku zmian oraz docelowego obrazu obszaru rewitalizacji po zakończeniu realizacji zaplanowanego procesu.

Wizja pełni funkcję nadrzędnych ram dla planowania i realizacji procesu rewitalizacji. Integruje ustalenia wynikające z diagnozy obszaru rewitalizacji oraz wskazuje oczekiwane efekty działań podejmowanych w sferze społecznej, przestrzennej, gospodarczej, środowiskowej i technicznej. Stanowi punkt odniesienia dla formułowania celów strategicznych, kierunków działań oraz doboru przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w Programie.

Wizja obszaru rewitalizacji Gminy Poręba została opracowana w oparciu o wyniki analiz diagnostycznych, identyfikację kluczowych problemów i potencjałów rozwojowych oraz wnioski płynące z przeprowadzonych działań partycypacyjnych. Odzwierciedla ona dążenie do trwałej poprawy jakości życia mieszkańców, odbudowy i wzmocnienia funkcji społecznych oraz przestrzennych obszarów dotkniętych kryzysem, a także do kształtowania spójnej, atrakcyjnej i dostępnej przestrzeni miejskiej, odpowiadającej na potrzeby obecnych i przyszłych użytkowników.

Wizja obszaru rewitalizacji Gminy Poręba po przeprowadzeniu rewitalizacji została zdefiniowana następująco:

Obszar rewitalizacji Gminy Poręba to nowoczesne, dostępne i przyjazne miejsce życia, w którym mieszkańcy korzystają z wysokiej jakości usług publicznych, bezpiecznej i estetycznej przestrzeni oraz bogatej oferty społecznej, edukacyjnej i kulturalnej. Odtworzona i zagospodarowana zabytkowa infrastruktura wraz z terenami zielonymi i zbiornikami wodnymi stała się wizytówką miasta, wzmacniając jego tożsamość i atrakcyjność zarówno dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, jak i całej gminy.

Mieszkańcy obszaru rewitalizacji są aktywni społecznie, korzystają z możliwości rozwoju zawodowego i edukacyjnego, natomiast lokalna gospodarka rozwija się w oparciu o nowe funkcje usługowe i rekreacyjne.

Efektywna infrastruktura techniczna (w tym rozwiązania oparte na OZE oraz zmodernizowane sieci wodno-kanalizacyjne) i budynki publiczne, poprawiają jakość życia i wspierają zrównoważony rozwój Gminy Poręba.

5. CELE REWITALIZACJI WRAZ Z KIERUNKAMI DZIAŁAŃ

Proces rewitalizacji w Gminie Poręba ukierunkowany jest na kompleksowe przeciwdziałanie zjawiskom kryzysowym zidentyfikowanym w diagnozie oraz ograniczanie ich skutków poprzez działania społeczne, infrastrukturalne, gospodarcze, edukacyjne i środowiskowe realizowane na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Działania podejmowane w ramach Programu mają charakter komplementarny, wzajemnie powiązany i prowadzą do trwałej poprawy warunków życia mieszkańców, wzmocnienia potencjałów rozwojowych oraz odbudowy funkcji zdegradowanych części miasta.

Na podstawie diagnozy oraz przeprowadzonych działań partycypacyjnych wyznaczono cztery cele strategiczne rewitalizacji wraz z celami szczegółowymi i kierunkami działań. Służą one realizacji założeń wizji i osiągnięcia zakładanych rezultatów. Poszczególne cele i kierunki działań odpowiadają przedsięwzięcia rewitalizacyjne, nakierowane na urzeczywistnienie zapisów zawartych w wizji.

Ryc. 17. Logika interwencji rewitalizacji Gminy Poręba.
Źródło: opracowanie własne

CEL STRATEGICZNY 1.

Wzmocnienie aktywności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców

Założeniem celu jest przeciwdziałanie oraz ograniczanie negatywnych zjawisk społecznych występujących na obszarze rewitalizacji, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, długotrwałego korzystania ze świadczeń społecznych, niskiej aktywności zawodowej i społecznej, a także problemów opiekuńczo-wychowawczych i innych wynikających z kumulacji trudnych sytuacji życiowych.

Działania realizowane w ramach celu będą koncentrować się przede wszystkim na osobach i rodzinach zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym rodzinach wieloprotymowych, osobach z niepełnosprawnościami, seniorach, osobach długotrwale bezrobotnych oraz dzieciach i młodzieży wychowujących się w środowiskach defaworyzowanych. Podejmowane interwencje będą miały charakter kompleksowy i zintegrowany, łącząc aktywizację zawodową z działaniami społecznymi, edukacyjnymi, zdrowotnymi oraz animacyjnymi, prowadzącymi do

zwiększenia samodzielności mieszkańców, poprawy ich sytuacji życiowej oraz trwałej integracji społecznej.

Realizacja celu przyczyni się do zwiększenia uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym i obywatelskim, poprawy dostępu do wysokiej jakości usług społecznych, kulturalnych, edukacyjnych i rekreacyjnych, a także do wzmocnienia lokalnego kapitału społecznego i poczucia współodpowiedzialności za rozwój obszaru rewitalizacji.

Cele szczegółowe:

- 1.1.** Zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób z niepełnosprawnościami
- 1.2.** Ograniczenie ubóstwa oraz poprawa sytuacji życiowej rodzin i osób znajdujących się w kryzysie społecznym
- 1.3.** Wzrost zaangażowania mieszkańców w życie społeczne i obywatelskie oraz rozwój postaw odpowiedzialności i współpracy
- 1.4.** Zwiększenie dostępności oraz podniesienie jakości oferty społecznej, kulturalnej i rekreacyjnej na obszarze rewitalizacji

Kierunki działań:

- realizacja programów aktywizacji zawodowej, obejmującej doradztwo zawodowe, szkolenia, kursy podnoszące kwalifikacje, staże oraz praktyki zawodowe,
- współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami i instytucjami rynku pracy w celu tworzenia miejsc pracy, ofert stażowych i zatrudnienia wspieranego,
- wsparcie rozwoju kompetencji społecznych i życiowych,
- wzmocnianie i rozwój usług Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz organizacji pozarządowych w zakresie kompleksowego wsparcia rodzin, seniorów i osób zagrożonych marginalizacją,
- realizacja programów pracy z rodzinami doświadczającymi wielowymiarowych problemów społecznych, w tym rozwój usług asystenckich (np. asystent osoby z niepełnosprawnością, asystent rodziny),
- realizacja działań z zakresu profilaktyki zdrowotnej, w tym programów edukacyjnych dotyczących zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej,
- zapewnianie wsparcia psychologicznego, pedagogicznego i socjalnego dla osób w kryzysie,
- przeciwdziałanie dziedziczenia ubóstwa i wykluczenia społecznego poprzez długofalowe programy profilaktyczne i edukacyjne,
- kształcenie i doskonalenie zawodowe kadr służb społecznych,
- rozwijanie oferty animacyjnej i integracyjnej, obejmującej warsztaty, lokalne wydarzenia integracyjne, zajęcia rekreacyjne, programy środowiskowe itp.,
- wspieranie inicjatyw oddolnych mieszkańców, grup nieformalnych i liderów lokalnych, w tym poprzez mechanizmy mikrograntów i konkursów inicjatyw lokalnych,
- rozwijanie wolontariatu i działań międzypokoleniowych,
- wdrażanie mechanizmów partycypacji społecznej, w tym konsultacji społecznych i działań wzmocniających współodpowiedzialność mieszkańców za rozwój obszaru rewitalizacji,
- wzmocnianie funkcji społecznych instytucji publicznych (m.in. szkół, Miejskiego Ośrodka Kultury, Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, Świetlicy środowiskowej itp.),

- rozwój dostępnej i zróżnicowanej oferty kulturalnej, edukacyjnej i sportowo-rekreacyjnej, dostosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, seniorów oraz rodzin w trudnej sytuacji życiowej,
- realizacja działań środowiskowych i mobilnych, umożliwiających dotarcie do mieszkańców biernych lub zagrożonych izolacją społeczną.

CEL STRATEGICZNY 2

Poprawa warunków edukacyjnych i wyrównywanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży

Cel koncentruje się na ograniczeniu negatywnych zjawisk edukacyjnych występujących na obszarze rewitalizacji.

Działania realizowane w ramach celu będą koncentrować się na dzieciach i młodzieży wymagających dodatkowego wsparcia edukacyjnego i rozwojowego, w tym uczniach z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, uczniach ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, doświadczających kryzysów emocjonalnych lub trudności adaptacyjnych. Podejmowane interwencje będą miały charakter kompleksowy i obejmą zarówno wsparcie dydaktyczne i motywacyjne uczniów, jak i wzmacnianie kompetencji kadry pedagogicznej oraz poprawę warunków infrastrukturalnych placówek edukacyjnych.

Realizacja celu przyczyni się do wyrównywania szans edukacyjnych, wzrostu kompetencji kluczowych dzieci i młodzieży, poprawy ich dobrostanu psychicznego oraz zwiększenia dostępności nowoczesnej, włączającej i wysokiej jakości edukacji.

Cele szczegółowe:

- 2.1.** Podniesienie wyników edukacyjnych uczniów poprzez kompleksowe wsparcie dydaktyczne, motywacyjne i rozwojowe
- 2.2.** Wzmocnienie systemu edukacji włączającej oraz zwiększenie dostępności wsparcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i rozwojowymi
- 2.3.** Poprawa warunków nauki oraz dostępności placówek edukacyjnych
- 2.4.** Rozwijanie kompetencji zawodowych nauczycieli i kadry wspomagającej

Kierunki działań:

- wspieranie organizacji zajęć dydaktyczno-wyrównawczych oraz programów rozwijających kompetencje uczniów,
- zwiększanie dostępności zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych rozwijających zainteresowania, talenty oraz kompetencje społeczne i cyfrowe dzieci i młodzieży,
- zapewnianie wsparcia psychologicznego, pedagogicznego i terapeutycznego dla uczniów doświadczających trudności edukacyjnych, emocjonalnych i adaptacyjnych,
- rozwijanie współpracy szkół z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi oraz organizacjami pozarządowymi świadczącymi specjalistyczne wsparcie,
- dostosowywanie metod nauczania i organizacji procesu edukacyjnego do zróżnicowanych potrzeb uczniów,
- modernizacja i doposażenie pracowni, bibliotek i przestrzeni dydaktycznych w nowoczesny sprzęt i pomoce edukacyjne,
- adaptacja pomieszczeń szkolnych i przedszkolnych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz uczniów ze szczególnymi potrzebami rozwojowymi,

- doskonalenie kompetencji kadry nauczycielskiej i wspomagającej w zakresie nowoczesnych i aktywizujących metod nauczania,
- rozwijanie kompetencji w obszarze edukacji włączającej, pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami oraz współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

CEL STRATEGICZNY 3.

Rewitalizacja przestrzeni publicznych i przywrócenia funkcji zdegradowanym obszarom

Cel zakłada przywrócenie zdegradowanym przestrzeniom publicznym oraz obiektom przemysłowym ich funkcjonalności, atrakcyjności i znaczenia społecznego poprzez kompleksowe działania inwestycyjne, organizacyjne i środowiskowe. Podejmowane interwencje będą ukierunkowane na odtwarzanie i rozwijanie funkcji społecznych, kulturalnych, edukacyjnych, rekreacyjnych i turystycznych, a także na poprawę jakości estetycznej i użytkowej przestrzeni miejskiej.

Działania realizowane w ramach celu będą służyć zwiększeniu dostępności i bezpieczeństwa przestrzeni publicznych, poprawie jakości życia mieszkańców oraz wzmocnieniu lokalnej tożsamości i integracji społecznej. Rewitalizowane obszary staną się miejscami aktywności mieszkańców, sprzyjającymi wypoczynkowi, rekreacji, kontaktom społecznym oraz rozwojowi inicjatyw lokalnych, przy jednoczesnym poszanowaniu walorów przyrodniczych i krajobrazowych.

Cele szczegółowe:

- 3.1.** Przywrócenie funkcjonalności i atrakcyjności zdegradowanych przestrzeni i obiektów publicznych
- 3.2.** Nadanie nowych funkcji społecznych, edukacyjnych, kulturalnych i turystycznych obiektom przemysłowym oraz pustostanom
- 3.3.** Poprawa jakości estetycznej i użytkowej przestrzeni miejskiej oraz zwiększenie bezpieczeństwa jej użytkowników
- 3.4.** Zrównoważone wykorzystanie terenów przyrodniczych na potrzeby rekreacyjne i wypoczynkowe mieszkańców

Kierunki działań:

- odnowa parków, skwerów oraz innych terenów zielonych, w tym przestrzeni nad zbiornikami wodnymi,
- zagospodarowanie terenów wokół zbiorników wodnych Staw Poręba I i Staw Poręba II na potrzeby rekreacji, turystyki i sportu, z zachowaniem zasad ochrony środowiska i dostępności dla mieszkańców,
- tworzenie i modernizacja ogólnodostępnych miejsc sportu i rekreacji, wypoczynku i integracji społecznej,
- zagospodarowanie przestrzeni wokół Wieży Gichtowej na cele społeczne, kulturalne i turystyczne, wzmocniające tożsamość lokalną i ofertę czasu wolnego,
- podejmowanie działań na rzecz adaptacji pustostanów i obiektów przemysłowych na potrzeby rozwoju usług publicznych, działalności społecznej, kulturalnej, edukacyjnej oraz inkubatorów przedsiębiorczości i inicjatyw lokalnych,

- uporządkowanie przestrzeni ulic i ciągów komunikacyjnych, obejmujące modernizację nawierzchni, oświetlenia, małej architektury oraz zieleni,
- poprawa dostępności przestrzeni publicznych dla osób z niepełnosprawnościami, seniorów i rodzin z dziećmi,
- rozwijanie monitoringu miejskiego oraz inteligentnych rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo przestrzeni publicznych,
- poprawa oświetlenia i widoczności w miejscach zagrożonych degradacją społeczną i przestrzenną.

CEL STRATEGICZNY 4.

Rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej wspierającej zrównoważony rozwój obszaru rewitalizacji

Cel koncentruje się na poprawie standardów infrastruktury technicznej, dostępności infrastruktury społecznej oraz jakości środowiska na obszarze rewitalizacji. Podejmowane działania będą ukierunkowane na modernizację i rozbudowę infrastruktury komunalnej, poprawę warunków użytkowania budynków publicznych oraz wdrażanie rozwiązań sprzyjających ochronie klimatu i racjonalnemu gospodarowaniu zasobami.

Realizacja celu przyczyni się do podniesienia jakości życia mieszkańców, zwiększenia odporności obszaru rewitalizacji na zmiany klimatyczne oraz poprawy dostępności przestrzeni i usług publicznych, w szczególności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Cele szczegółowe:

- 4.1.** Poprawa standardu i niezawodności infrastruktury technicznej na obszarze rewitalizacji
- 4.2.** Podniesienie efektywności energetycznej budynków zlokalizowanych w obszarze rewitalizacji oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii
- 4.3.** Zwiększenie dostępności usług publicznych, w tym dla osób ze szczególnymi potrzebami
- 4.4.** Poprawa stanu środowiska i ładu przestrzennego na obszarze rewitalizacji

Kierunki działań:

- modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowych i kanalizacyjnych w obszarze rewitalizacji,
- poprawa niezawodności i jakości świadczenia usług komunalnych na rzecz mieszkańców,
- termomodernizacja i modernizacja budynków publicznych zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji,
- wdrażanie rozwiązań opartych na odnawialnych źródłach energii,
- podejmowanie działań na rzecz ograniczenia emisji zanieczyszczeń i poprawy jakości powietrza,
- likwidowanie barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej oraz przestrzeniach publicznych,
- modernizacja i rozbudowa przystanków autobusowych oraz elementów poprawiających dostępność komunikacyjną,

- podejmowanie działań na rzecz poprawy jakości środowiska, w tym rekultywacja, zagospodarowanie i pielęgnacja terenów zielonych oraz nadwodnych,
- rozwijanie zielonej i niebieskiej infrastruktury, sprzyjającej adaptacji do zmian klimatu,
- realizacja programów edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska, efektywnego korzystania z zasobów naturalnych oraz ograniczania emisji zanieczyszczeń.

6. OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Gminny Program Rewitalizacji obejmuje zestaw przedsięwzięć rewitalizacyjnych zaplanowanych do realizacji na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, których celem jest kompleksowe przeciwdziałanie zdiagnozowanemu zjawiskom kryzysowym oraz trwała poprawa jakości życia mieszkańców.

Przedsięwzięcia te zostały opracowane w sposób zgodny z przepisami *ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji*, w szczególności *art. 15 ust. 1 pkt 5*, który wskazuje konieczność ujęcia w GPR listy podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z ich charakterystyką.

Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych obejmuje zarówno projekty własne Gminy Poręba, realizowane przez Urząd Miasta Poręba oraz jednostki organizacyjne gminy, jak również przedsięwzięcia zgłoszone w ramach otwartego naboru przedsięwzięć rewitalizacyjnych, przeprowadzonego w celu zapewnienia partycypacyjnego charakteru procesu rewitalizacji oraz umożliwienia interesariuszom aktywnego udziału w programowaniu działań naprawczych.

Proces identyfikacji i naboru przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Otwarty nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych prowadzony był w terminie **od 11 grudnia 2025 r. do 31.12.2025 r.** Nabór skierowany był do wszystkich interesariuszy rewitalizacji, w szczególności mieszkańców obszaru rewitalizacji, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, instytucji publicznych oraz właścicieli i zarządców nieruchomości zlokalizowanych na tym obszarze.

W ramach naboru zastosowano różnorodne formy dotarcia do interesariuszy oraz zapewniono możliwość zgłaszania przedsięwzięć zarówno w formule standardowej, jak i uproszczonej (formularz pomysłów rewitalizacyjnych). Informacje o naborze zostały podane do publicznej wiadomości m.in. poprzez:

- oficjalną stronę internetową Gminy Poręba,
- Biuletyn Informacji Publicznej,
- media społecznościowe Gminy,
- materiały informacyjne oraz komunikaty zachęcające do udziału w procesie rewitalizacji.

W trakcie trwania naboru zorganizowano również działania partycypacyjne, które opisano szczegółowo rozdziale **15. UDZIAŁ INTERESARIUSZY W PROCESIE REWITALIZACJI, W TYM W RAMACH KOMITETU REWITALIZACJI** (część „Nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych”).

Selekcja i kwalifikacja zgłoszonych przedsięwzięć

W ramach przeprowadzonego naboru propozycję przedsięwzięć rewitalizacyjnych zgłosiły:

- **Szkoła Podstawowa nr 1 w Porębie** – projekt dotyczący programu edukacji włączającej dla uczniów,
- **Miejski Ośrodek Kultury w Porębie** – projekt dotyczący organizacji programów aktywizacji mieszkańców (edukacja komputerowa, aktywizacja artystyczna).

Przedsięwzięcia te spełniały kryteria przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności w zakresie:

- lokalizacji w obszarze rewitalizacji lub bezpośredniego powiązania z obszarem rewitalizacji,
- odpowiedzi na zdiagnozowane problemy społeczne i edukacyjne,
- zgodności z celami rewitalizacji określonymi w GPR,
- komplementarności z innymi działaniami planowanymi przez Gminę.

W związku z powyższym zgłoszone przedsięwzięcia zostały włączone do listy podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (patrz: **PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 7**, **PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 8**, **PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 9**).

W trakcie trwania naboru przedsięwzięć rewitalizacyjnych pojawiła się również propozycja **Radych Miasta Poręba**, obejmująca projekt w zakresie rewitalizacji i przebudowy historycznego Stadionu Miejskiego w Porębie. Projekt został ujęty w Gminnym Programie Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba jako przedsięwzięcia uzupełniające.

Propozycję projektu rewitalizacyjnego zgłosił również **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Porębie** w zakresie dostosowania obiektu i otaczającej go przestrzeni publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami (projekt pn. „Pozbawieni Barrier”). Projekt został ujęty w Gminnym Programie Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba jako przedsięwzięcia uzupełniające.

Do Urzędu Miasta Poręba wpłynęła również fiszka projektowa zgłoszona przez **Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Porębie** w zakresie modernizacji infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej. Z uwagi na sektorowy charakter i brak bezpośredniego komponentu społecznego, przedsięwzięcie to nie zostało zakwalifikowane jako przedsięwzięcie rewitalizacyjne w rozumieniu *ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji*. Zakres działań związanych z modernizacją infrastruktury technicznej został natomiast ujęty w ramach dopuszczalnych przedsięwzięć uzupełniających o elastycznym i otwartym charakterze, które wspierają proces rewitalizacji i ogólną poprawę życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Charakterystyka przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne ujęte w **Gminnym Programie Rewitalizacji** dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba koncentrują się na kluczowych problemach zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji, w szczególności:

- niskiej aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców,

- wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym,
- deficytach w zakresie jakości i dostępności usług edukacyjnych,
- degradacji przestrzeni publicznych i obiektów o wartości historycznej,
- niskiej estetyki i porządku w przestrzeniach publicznych,
- niskiej efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej,
- niedostosowaniu infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami,
- niewystarczającym wykorzystaniu potencjałów środowiskowych i rekreacyjnych

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych prowadzona będzie przede wszystkim przez Gminę Poręba, przy współudziale jej jednostek organizacyjnych oraz partnerów instytucjonalnych. Przedsięwzięcia te łączą komponenty społeczne, przestrzenne, techniczne, środowiskowe i gospodarcze, co zapewnia ich kompleksowy charakter oraz trwałość efektów rewitalizacji.

Przyjęta w dokumencie **lista przedsięwzięć podstawowych GPR** stanowi zestaw działań realnych do realizacji, dostosowanych do aktualnych możliwości finansowych, organizacyjnych i instytucjonalnych Gminy Poręba. Zestawienie przedsięwzięć zostało zaplanowane w sposób racjonalny i etapowy, umożliwiające stopniowe osiąganie zakładanych celów rewitalizacji oraz minimalizację ryzyk realizacyjnych. Jednocześnie lista przedsięwzięć ma charakter otwarty, co oznacza możliwość jej aktualizacji i modyfikacji w kolejnych latach obowiązywania Programu, w odpowiedzi na zmieniające się potrzeby obszaru rewitalizacji oraz pojawiające się nowe możliwości finansowania i partnerstwa.

Równoległe do listy przedsięwzięć podstawowych w Gminnym Programie Rewitalizacji wyodrębniono **przedsięwzięcia uzupełniające**, które pełnią funkcję wspierającą i komplementarną wobec działań podstawowych. Przedsięwzięcia te nie stanowią samodzielnych interwencji rewitalizacyjnych w rozumieniu *ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji*, jednak ich realizacja przyczynia się do wzmacniania efektów procesu rewitalizacji oraz poprawy warunków funkcjonowania obszaru rewitalizacji.

6.1. PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWE

Poniżej w sposób zbiorczy zaprezentowano wykaz przedsięwzięć podstawowych. Wszystkie przedsięwzięcia zostały szczegółowo opisane w dedykowanych im kartach przedsięwzięć.

Tabela 20. Zestawienie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa projektu	Podmiot realizujący	Lokalizacja	Okres realizacji	Szacunkowy koszt projektu
1	Odbudowa bioróżnorodności zbiornika wodnego oraz działania proekologiczne w Porębie	Gmina Poręba	ul. Rzeczna, 42-480 Poręba (obszar rewitalizacji)	2024-2035	3 000 000,00 PLN
2	Rozwój infrastruktury OZE drogą do bezpieczeństwa energetycznego w Gminie Poręba	Gmina Poręba	ul. Wojska Polskiego 20, ul. Wojska Polskiego 7 42-480 Poręba (obszar rewitalizacji)	2026	188 202,30 PLN

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

Lp.	Nazwa projektu	Podmiot realizujący	Lokalizacja	Okres realizacji	Szacunkowy koszt projektu
3	Rozwój energetyki rozproszonej opartej o OZE w Porębie.	Gmina Poręba	obszar rewitalizacji	2026-2027	2 271 003,84 PLN
4	Odbudowa i remont Wieży Gichtowej w Porębie.	Gmina Poręba	ul. Fabryczna 42-480 Poręba (obszar rewitalizacji)	2026-2035	2 424 196,64 PLN
5	Remont pomieszczenia Świetlicy Środowiskowej wraz z doposażeniem w sprzęt komputerowy	Gmina Poręba	Świetlica Środowiskowa w Porębie ul. Mickiewicza 2, 42-480 Poręba (obszar rewitalizacji)	2026	35 000,00 zł
6	Dostępny Samorząd 2.0.	Gmina Poręba	ul. Dworcowa 1, ul. Chopina 1a, 42-480 Poręba (obszar rewitalizacji)	2026	300 000,00 PLN
7	„Jesteśmy razem” – Edukacja włączająca w Szkole Podstawowej nr 1 w Porębie	Gmina Poręba	Szkoła Podstawowa nr 1 im. Wojska Polskiego w Porębie, ul. Wojska Polskiego 4 ,42-480 Poręba (obszar rewitalizacji)	2026-2028	738 522,00 PLN
8	Aktywna Poręba – program artystycznej aktywizacji osób dorosłych	Miejski Ośrodek Kultury w Porębie	Miejski Ośrodek Kultury w Porębie ul. Mickiewicza 2 42-480 Poręba Agora miejska (obszar rewitalizacji)	2027	50 000,00 PLN
9	Cyfrowy Start – aktywizacja osób dorosłych poprzez edukację komputerową	Miejski Ośrodek Kultury w Porębie	Miejski Ośrodek Kultury w Porębie / Mediateka ul. Mickiewicza 2 42-480 Poręba Pracownia Orange Poręba ul. Mickiewicza 2 42-480 Poręba (obszar rewitalizacji)	2027	40 000,00 PLN
10	Adaptacja dawnego biurowca Fabryki Urządzeń Mechanicznych „FUM” na nowe funkcje – etap przygotowawczy	Gmina Poręba	ul. Zakładowa 2 42-480 Poręba dz. nr ewid. 9891/8, 9891/9 obręb Poręba (obszar rewitalizacji)	2027-2029	2 500 000, 00 PLN
11	Modernizacja i przywrócenie dawnej funkcji rekreacyjnej basenu miejskiego – etap przygotowawczy	Gmina Poręba	ul. Zakładowa 13 42-480 Poręba dz. nr ewid. 7458/89 obręb Poręba (obszar rewitalizacji)	2027-2029	500 000,00 PLN

Źródło: Urząd Miasta Poręba

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 1

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 1	
NAZWA PROJEKTU	Odbudowa bioróżnorodności zbiornika wodnego oraz działania proekologiczne w Porębie
PODMIOT REALIZUJĄCY	Gmina Poręba
PARTNERZY	nie dotyczy
LOKALIZACJA	42-480 Poręba, ul. Rzeczna <i>Lokalizacja w obszarze rewitalizacji wyznaczonym Uchwałą nr XII/95/25 Rady Miasta Poręba z dnia 28 kwietnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Poręba</i>
OPIS PROJEKTU	<p>Projekt ma na celu rozwiązanie problemu utraty różnorodności biologicznej środowiska naturalnego w Gminie Poręba oraz deficytu wysokiej jakości przestrzeni publicznych i rekreacyjnych w Gminie.</p> <p>Zbiornik Poręba I wraz z terenami przyległymi stanowią obszar o wysokim potencjale rozwojowym, szczególnie w kontekście tworzenia przestrzeni publicznych i rekreacyjnych, co stanowi jeden z kluczowych elementów procesów rewitalizacyjnych.</p> <p>Projekt zakłada przywrócenie bioróżnorodności zbiornika wodnego poprzez odbudowanie walorów naturalnych terenów przyległych do zbiornika Poręba I zlokalizowanego na terenie miejskim Gminy poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ likwidację nielegalnych zrzutów ścieków, oczyszczenie stawu i odmulenie dna,▪ likwidację inwazyjnych gatunków roślin i zwierząt w celu wsparcia rozwoju lokalnych gatunków w ich naturalnych siedliskach, zwierząt oraz roślin występujących na obszarze realizacji projektu,▪ tworzenie elementów zielono - niebieskiej infrastruktury,▪ wpływające na poprawę mikroklimatu: pomosty i ławki do obserwacji ornitologicznej, ścieżki przyrodniczo-dydaktyczne w okolicy zbiornika, nasadzenia roślin i utrzymanie mokradła,▪ przeprowadzenie dla mieszkańców kampanii edukacyjno-informacyjnej zwiększającej poziom świadomości ekologicznej. <p><u>Spójność z celami i kierunkami Gminnego Programu Rewitalizacji:</u></p> <p>Przedsięwzięcie wpisuje się w następujące cele i kierunki Gminnego Programu Rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Cel strategiczny 1: Wzmocnienie aktywności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców▪ Cele szczegółowe:<ul style="list-style-type: none">○ 1.4. Zwiększenie dostępności oraz podniesienie jakości oferty społecznej, kulturalnej i rekreacyjnej na obszarze rewitalizacji▪ Kierunki działań:<ul style="list-style-type: none">○ rozwój dostępnej i zróżnicowanej oferty kulturalnej, edukacyjnej i sportowo-rekreacyjnej, dostosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, seniorów oraz rodzin w trudnej sytuacji życiowej,▪ Cel strategiczny 3: Rewitalizacja przestrzeni publicznych i przywrócenie funkcji zdegradowanym obszarom▪ Cele szczegółowe:<ul style="list-style-type: none">○ 3.1. Przywrócenie funkcjonalności i atrakcyjności zdegradowanych przestrzeni publicznych○ 3.4. Zrównoważone wykorzystanie terenów przyrodniczych na potrzeby rekreacyjne i wypoczynkowe mieszkańców

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 1

	<ul style="list-style-type: none">▪ Kierunki działań:<ul style="list-style-type: none">○ zagospodarowanie terenów wokół zbiorników wodnych Staw Poręba I i Staw Poręba II na potrzeby rekreacji, turystyki i sportu, z zachowaniem zasad ochrony środowiska i dostępności dla mieszkańców,○ odnowa parków, skwerów oraz innych terenów zielonych, w tym przestrzeni nad zbiornikami wodnymi,○ tworzenie i modernizacja ogólnodostępnych miejsc rekreacji, wypoczynku i integracji społecznej,▪ Cel strategiczny 4: Rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej▪ Cele szczegółowe:<ul style="list-style-type: none">○ 4.3. Zwiększenie dostępności usług publicznych, w tym dla osób ze szczególnymi potrzebami○ 4.4. Poprawa stanu środowiska i ładu przestrzennego na obszarze rewitalizacji▪ Kierunki działań:<ul style="list-style-type: none">○ rozwijanie zielonej i niebieskiej infrastruktury, sprzyjającej adaptacji do zmian klimatu,○ podejmowanie działań na rzecz poprawy jakości środowiska, w tym rekultywacja, zagospodarowanie i pielęgnacja terenów zielonych oraz nadwodnych,○ realizacja programów edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska, efektywnego korzystania z zasobów naturalnych oraz ograniczania emisji zanieczyszczeń.○ likwidowanie barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej oraz przestrzeniach publicznych.
ZAKRES DZIAŁAŃ DO REALIZACJI	<p>Ochrona różnorodności biologicznej.</p> <p>W ramach zadania zaplanowano następujące prace:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Montaż obiektów małej architektury, tj. ławki, kosze na odpady, domki dla owadów, tablice informacyjne;▪ Zagospodarowanie terenów zielonych w zakresie objętym opracowaniem (nasadzenia, likwidacje, wzbogacenie roślinności poprzez nasadzenia gatunków zwiększające bioróżnorodność terenu);▪ Oczyszczenie zbiornika wodnego (odmulenie dna, likwidacja nielegalnych zrzutów ścieków). <p>Wszystkie wymienione działania mają na celu wykonanie opisywanego zadania. Okres realizacji zadania jest optymalny pod względem technicznym co umożliwi jego sprawną realizację. Czas realizacji oszacowany został na bazie doświadczeń z uprzednio realizowanych inwestycji.</p> <p>Szacunkowy koszt realizacji niniejszego działania wynosi: 164 537.10 złotych</p> <p>Kampania edukacyjno – informacyjna</p> <p>W ramach niniejszego zadania przewidziana została kompleksowa realizacja działań edukacyjnych w celu rozpowszechniania wiedzy o ochronie przyrody oraz wspieraniu bioróżnorodności.</p> <p>Planowane działania mają na celu podniesienie świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców oraz władz lokalnych na temat pozytywnego wpływu różnorodności biologicznej na rozwój miast, kreowanie wysokiej jakości życia a także zagrożeń, jakie mogą wynikać z braku ochrony bioróżnorodności. Planowana kampania będzie angażować szeroką społeczność, w tym dzieci, młodzież, dorosłych oraz osoby decyzyjne, za pomocą różnorodnych działań komunikacyjnych.</p> <p>Szacunkowy koszt realizacji niniejszego działania wynosi: 18 447.40 złotych</p> <p>Formy planowanych do realizacji działań:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Kampanie medialne: Korzystanie z mediów społecznościowych do przekazywania informacji o bioróżnorodności i zachęcania do działań proekologicznych;

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 1

	<ul style="list-style-type: none">▪ Materiały informacyjne: Broszury, plakaty, ulotki, pomogą w dotarciu do szerszej grupy odbiorców (dystrybucja w formie elektronicznej oraz papierowej);▪ Organizacja wydarzenia plenerowego, w ramach którego planowana jest edukacyjna gra terenowa, skupiająca się na roli społeczeństwa w ochronie środowiska. <p>Kampania edukacyjna będzie miała kluczowe znaczenie w kształtowaniu postaw proekologicznych i może przyczynić się do rzeczywistej ochrony bioróżnorodności. Jej kluczowym założeniem jest, łączenie różnych form przekazu, angażowanie wszystkich grup społecznych oraz dostosowanie do lokalnych potrzeb i warunków.</p> <p>Zadanie będzie realizowane etapami, w miarę pozyskiwania funduszy zewnętrznych na realizację kolejnych działań.</p> <p>Pierwszy etap to dofinansowanie z projektu pn.: Odbudowa bioróżnorodności zbiornika wodnego oraz działania proekologiczne w Porębie” FESL.02.15-IZ.01-0CF7/24-003. Planowane dofinansowanie w kwocie 166 424.39 złotych</p> <p><u>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• tablice informacyjne w formacie łatwym do czytania (Easy To Read), z dużym kontrastem i odpowiednią wielkością czcionki,• Strona internetowa kampanii edukacyjnej przygotowana zgodnie z WCAG 2.1 AA (wytycznymi dotyczącymi dostępności treści internetowych),• Zapewnienie dostępnej przestrzeni podczas wydarzeń plenerowych (wyznaczenie miejsc dla osób z niepełnosprawnością ruchową)												
GRUPA DOCELOWA	Mieszkańcy Gminy Poręba, użytkownicy przestrzeni Gminy w granicach obszaru rewitalizacji												
SZACOWANY KOSZT PROJEKTU	<table border="1"><tr><td data-bbox="448 1131 724 1167">3 000 000,00 PLN</td><td data-bbox="724 1131 778 1167">1</td><td data-bbox="778 1131 1171 1167">z funduszy UE – łącznie</td><td data-bbox="1171 1131 1401 1167">2 550 000,00 PLN</td></tr><tr><td></td><td data-bbox="724 1167 778 1216">3</td><td data-bbox="778 1167 1171 1216">środki budżetu gminy</td><td data-bbox="1171 1167 1401 1216">450 000,00 PLN</td></tr><tr><td></td><td data-bbox="724 1216 778 1256">4</td><td data-bbox="778 1216 1171 1256">środki prywatne</td><td data-bbox="1171 1216 1401 1256">0,00PLN</td></tr></table>	3 000 000,00 PLN	1	z funduszy UE – łącznie	2 550 000,00 PLN		3	środki budżetu gminy	450 000,00 PLN		4	środki prywatne	0,00PLN
3 000 000,00 PLN	1	z funduszy UE – łącznie	2 550 000,00 PLN										
	3	środki budżetu gminy	450 000,00 PLN										
	4	środki prywatne	0,00PLN										
CELE PROJEKTU	<p>SFERA SPOŁECZNA: Projekt przyczyni się do podnoszenia świadomości mieszkańców na temat znaczenia bioróżnorodności i ochrony środowiska. Może zaangażować społeczność lokalną w działania na rzecz ochrony zbiornika w Porębie, np. poprzez wolontariat czy warsztaty ekologiczne. Ponadto promowanie aktywnego uczestnictwa mieszkańców w monitorowaniu i sprzątanii terenów wokół zbiornika wzmocni poczucie odpowiedzialności społecznej za stan lokalnego środowiska i może przyczynić się do integracji lokalnej społeczności.</p> <p>SFERA GOSPODARCZA: W sferze gospodarczej istotne znaczenie ma wspieranie lokalnych przedsiębiorstw oraz usług powiązanych z ekoturystyką i edukacją ekologiczną. Działania zaproponowane w projekcie mogą przyczynić się do wzrostu zainteresowania regionem wśród turystów, co przełoży się na rozwój lokalnej gospodarki. Kluczowe jest również promowanie zrównoważonych praktyk gospodarczych, takich jak ekologiczne rolnictwo, odpowiedzialne zarządzanie odpadami czy rozwój zielonych technologii. Stworzenie nowego obszaru rekreacyjnego połączone z poprawą stanu przyrodniczego zbiornika może wesprzeć nie tylko rozwój ekonomiczny, ale także sprzyja ochronie środowiska i podnosi jakość życia mieszkańców.</p> <p>SFERA ŚRODOWISKOWA: Realizacja projektu ma na celu odnowę i rewitalizację naturalnych siedlisk w rejonie zbiornika wodnego. Szczególne znaczenie ma ochrona bioróżnorodności poprzez wprowadzanie działań mających na celu zwiększenie liczebności rodzimych gatunków roślin i zwierząt oraz eliminację obcych i inwazyjnych gatunków, które zagrażają lokalnym ekosystemom. Równocześnie podejmowane powinny być działania mające na celu ochronę jakości wód i poprawę ogólnych warunków środowiskowych, co sprzyja odtworzeniu równowagi biologicznej i trwałemu rozwojowi przyrodniczemu obszaru.</p>												

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 1

	<p>SFERA PRZESTRZENNA: Zagospodarowanie terenów wokół zbiornika powinno sprzyjać ochronie przyrody i zrównoważonemu rozwojowi. Szczególnie istotne jest tworzenie infrastruktury, takiej jak ścieżki edukacyjne, punkty obserwacyjne czy przestrzenie rekreacyjne, które nie tylko integrują społeczność lokalną, lecz także promują postawy proekologiczne i podnoszą świadomość przyrodniczą. Jednocześnie projektowanie tych terenów powinno uwzględniać minimalizację ingerencji w środowisko naturalne, a także zapewnienie szerokiej dostępności terenów zielonych zarówno dla mieszkańców, jak i odwiedzających. Tego rodzaju rozwiązania przyczyniają się do harmonijnego łączenia funkcji przyrodniczych, edukacyjnych i społecznych tworząc wysokiej jakości przestrzeń publiczną, której do tej pory brakowało w Gminie.</p> <p>SFERA TECHNICZNA: W celu kompleksowego dbania o stan środowiska naturalnego w obrębie zbiornika niezbędne jest wdrożenie nowoczesnych systemów monitorowania jakości wód oraz stanu ekosystemu zbiornika, co umożliwi bieżącą ocenę efektywności podejmowanych działań. Istotne jest również zastosowanie zaawansowanych technologii w zakresie oczyszczania i zarządzania wodami, opartych na ekologicznych i energooszczędnych rozwiązaniach. Wszelkie działania rewitalizacyjne powinny opierać się na wykorzystaniu przyjaznych środowisku materiałów oraz technik wykonawczych ograniczających emisję zanieczyszczeń i hałasu. Takie podejście gwarantuje nie tylko skuteczność interwencji technicznych, lecz również ich zgodność z zasadami zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska.</p> <p><u>Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:</u></p> <p>Przedsięwzięcie odpowiada na złożony zestaw problemów środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz częściowo społecznych, które kumulują się w rejonie zbiornika Poręba I. Na obszarze rewitalizacji zidentyfikowano istotne problemy związane z degradacją środowiska naturalnego oraz utratą bioróżnorodności, szczególnie w rejonie zbiornika Poręba I. Tereny wokół zbiorników wodnych są obecnie zaniedbane, słabo zagospodarowane i mają ograniczoną dostępność, przez co nie pełnią funkcji rekreacyjnych ani społecznych na co wskazują sami mieszkańcy w odpowiedziach na badanie ankietowe. Jednocześnie diagnoza wskazuje na pogarszający się stan środowiska przyrodniczego, w tym utratę bioróżnorodności, zanieczyszczenia oraz konieczność oczyszczenia zbiorników wodnych i eliminacji nielegalnych zrzutów ścieków. Problemy te wpisują się w szerszy kontekst zaniedbania przestrzeni publicznych oraz niewystarczających działań w zakresie ochrony przyrody i kształtowania wysokiej jakości terenów zielonych. Istotnym problemem jest również deficyt atrakcyjnych, ogólnodostępnych przestrzeni rekreacyjnych i miejsc integracji społecznej. Mieszkańcy wskazują na brak odpowiednio zagospodarowanych terenów sprzyjających wypoczynkowi, aktywności fizycznej i kontaktowi z przyrodą, co ogranicza jakość życia oraz możliwości budowania więzi społecznych. Dodatkowo zauważalny jest niski poziom świadomości ekologicznej, co utrudnia skuteczną ochronę środowiska. Przedsięwzięcie odpowiada na te wyzwania poprzez poprawę stanu środowiska, zagospodarowanie przestrzeni oraz działania edukacyjne. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne odpowiada więc na zdiagnozowane problemy:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ degradację ekosystemów wodnych i terenów zielonych oraz utratę bioróżnorodności,▪ zanieczyszczenie środowiska,▪ niewykorzystany potencjał zbiorników wodnych jako przestrzeni publicznych,▪ niską jakość i funkcjonalność terenów rekreacyjnych,▪ deficyt miejsc sprzyjających integracji społecznej,▪ niewystarczającą świadomość ekologiczną mieszkańców.
REZULTATY	<ul style="list-style-type: none">▪ powierzchnia terenu poddanego rewitalizacji: ok. 90 000,00 m²▪ liczba zrealizowanych przedsięwzięć proekologicznych: 1 szt. <p><u>Sposób oceny osiągnięcia rezultatów:</u></p> <ul style="list-style-type: none">▪ na podstawie protokołów odbioru wykonanych prac

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 1

ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	Przedsięwzięcie nie należy do grupy przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu procesów odrębnych		
CZAS REALIZACJI	2024-2035	STOPIEŃ GOTOWOŚCI DO REALIZACJI	<ul style="list-style-type: none">▪ Sporządzony program funkcjonalno – użytkowy▪ Przygotowana koncepcja kampanii edukacyjnej

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 2

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 2

NAZWA PROJEKTU	Rozwój infrastruktury OZE drogą do bezpieczeństwa energetycznego w Gminie Poręba
PODMIOT REALIZUJĄCY	Gmina Poręba
PARTNERZY	nie dotyczy
LOKALIZACJA	Ul. Wojska Polskiego 7, 42-480 Poręba <i>Lokalizacja w obszarze rewitalizacji wyznaczonym Uchwałą nr XII/95/25 Rady Miasta Poręba z dnia 28 kwietnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Poręba</i>
OPIS PROJEKTU	<p>Projekt ma celu rozwiązanie problemu niskiej efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej w gminie Poręba oraz niskiej liczby osób korzystających z dofinansowań na OZE</p> <p>Przedmiotem projektu będzie poprawa efektywności cieplnej budynków publicznych w Gminie Poręba, tj. Ochotniczej Straży Pożarnej Poręba w Porębie oraz Samodzielnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Porębie poprzez dostawę i montaż instalacji Odnawialnych Źródeł Energii w postaci hybrydowych instalacji fotowoltaicznych. Realizacja projektu odbywać się będzie na terenie budynków pozostających własnością Gminy Poręba. Przyjęte rozwiązania technologiczne będą zgodne z najlepszą obowiązującą praktyką w dziedzinie OZE na dzień projektowania.</p> <p><u>Spójność z celami i kierunkami Gminnego Programu Rewitalizacji:</u></p> <p>Przedsięwzięcie wpisuje się w następujące cele i kierunki Gminnego Programu Rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Cel strategiczny 4: Rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej wspierającej zrównoważony rozwój obszaru rewitalizacji▪ Cele szczegółowe:<ul style="list-style-type: none">○ 4.1. Poprawa standardu i niezawodności infrastruktury technicznej na obszarze rewitalizacji○ 4.2. Podniesienie efektywności energetycznej budynków zlokalizowanych w obszarze rewitalizacji oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii○ 4.4. Poprawa stanu środowiska i ład przestrzennego na obszarze rewitalizacji▪ Kierunki działań:<ul style="list-style-type: none">○ wdrażanie rozwiązań opartych na odnawialnych źródłach energii,

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 2				
	○ podejmowanie działań na rzecz ograniczenia emisji zanieczyszczeń i poprawy jakości powietrza			
ZAKRES DZIAŁAŃ DO REALIZACJI	<p>W ramach zadania wykonane zostaną następujące działania:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Wykonanie dokumentacji projektowej dla instalacji OZE na 2 budynkach użyteczności publicznej. - Zrealizowane2. Wykonanie instalacji OZE na 2 budynkach użyteczności publicznej:<ul style="list-style-type: none">- Instalacja fotowoltaiczna o mocy 12 kW wraz z magazynem energii elektrycznej o mocy 25 kWh dla budynku OSP w Porębie- (01.01.2026 r.- 30.09.2026 r.)- Instalacja fotowoltaiczna o mocy 14 kW dla budynku SPZOZ w Porębie- (01.01.2026 r.- 30.09.2026 r.) <p><u>Ponadto zaplanowano szereg działań informacyjno - promocyjnych projektu, m.in.:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- zamieszczenie na oficjalnej stronie internetowej wnioskodawcy https://www.umporeba.pl/ oraz na stronie medium społecznościowego https://www.facebook.com/miasto.poreba opisu operacji, w tym jej celów i rezultatów, z podkreśleniem faktu otrzymania wsparcia finansowego z UE; - działanie realizowane podczas trwania umowy- umieszczenie trwałych tablic informacyjnych lub tablic pamiątkowych w sposób wyraźnie widoczny dla społeczeństwa, które przedstawiają symbol Unii zgodnie z parametrami technicznymi określonymi w załączniku IX, niezwłocznie po rozpoczęciu fizycznej realizacji operacji na terenie gminy; - koszt to ok 3000.00 zł, Realizacja niezwłocznie po podpisaniu umowy- promowanie rezultatów realizacji projektu na stronie internetowej wnioskodawcy oraz na stronie medium społecznościowego https://www.facebook.com/miasto.poreba;- zamieszczenie artykułu w lokalnej prasie "Nasza Poręba" poświęconego projektowi wraz z opisem operacji, celów i rezultatów z podkreśleniem faktu otrzymania dofinansowania z UE- Realizacja podczas trwania umowy <p><u>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:</u></p> <ul style="list-style-type: none">▪ Przygotowanie materiałów informacyjnych o inwestycji w formatach łatwych do czytania (Easy To Read), w wersji cyfrowej z ułatwieniami dostępności zgodne z WCAG 2.1 AA			
GRUPA DOCELOWA	Mieszkańcy Gminy Poręba w tym w szczególności mieszkańcy obszaru rewitalizacji			
SZACOWANY KOSZT PROJEKTU	188 202,30 PLN	1	z funduszy UE - łącznie	141 151,73 PLN
		2	środki budżetu państwa	18 820,22 PLN
		3	środki budżetu gminy	28 230,35 PLN
		4	środki prywatne	0,00 PLN
CELE PROJEKTU	<p>SFERA SPOŁECZNA: W sferze społecznej kluczowe znaczenie będzie miał aspekt edukacyjny projektu oraz zwiększanie świadomości mieszkańców na temat korzyści płynących z wykorzystania energii odnawialnej. Zaangażowanie społeczności lokalnej w inicjatywy związane z OZE sprzyja budowaniu poczucia odpowiedzialności za środowisko oraz wspiera kształtowanie proekologicznych postaw. Dodatkowo, rozwój sektora OZE stwarza nowe możliwości zatrudnienia, szczególnie w obszarze instalacji, obsługi i serwisu urządzeń. Wspieranie lokalnych organizacji i inicjatyw promujących zrównoważony rozwój przyczynia się do wzmocnienia kapitału społecznego i integracji mieszkańców wokół działań prośrodowiskowych.</p> <p>SFERA GOSPODARCZA: Działania w ramach projektu powinny być nakierowane na wspieranie lokalnych przedsiębiorstw zajmujących się montażem i obsługą systemów OZE, co stymuluje rozwój innowacyjnych usług i produktów. Rozbudowa infrastruktury odnawialnych źródeł energii zwiększa atrakcyjność inwestycyjną regionu, a promocja lokalnych produktów i usług powiązanych z ekologią i zrównoważonym rozwojem sprzyja budowie zielonej gospodarki. Współpraca z instytucjami finansowymi odgrywa</p>			

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 2

istotną rolę w ułatwianiu dostępu do kapitału niezbędnego dla realizacji inwestycji w OZE.

SFERA ŚRODOWISKOWA: wykorzystanie odnawialnych źródeł energii przyczynia się do znaczącej redukcji emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń, a także do ochrony zasobów naturalnych i poprawy jakości powietrza. Promowanie odpowiedzialności ekologicznej oraz działań na rzecz zrównoważonego rozwoju zwiększa efektywność podejmowanych inicjatyw. Istotne jest również wdrażanie rozwiązań minimalizujących negatywny wpływ na środowisko podczas samej instalacji oraz eksploatacji OZE na otoczenie oraz prowadzenie działań edukacyjnych wśród mieszkańców w każdym wieku w tym także najmłodszych dzięki edukacji ekologicznej w szkołach.

SFERA PRZESTRZENNA: Nowa infrastruktura OZE powinna być zintegrowana z istniejącym zagospodarowaniem przestrzennym oraz planowanie rozmieszczenia instalacji w sposób zapewniający efektywność energetyczną przy jednoczesnym zachowaniu walorów krajobrazowych i estetycznych. Niezbędne jest także zapewnienie odpowiednich terenów pod inwestycje oraz rozwój przestrzeni publicznych sprzyjających edukacji i upowszechnianiu idei zrównoważonego rozwoju.

SFERA TECHNICZNA: Priorytetem w sferze technicznej jest instalacja i uruchomienie nowoczesnych systemów OZE, takich jak panele fotowoltaiczne czy pompy ciepła, oraz ich skuteczna integracja z istniejącą infrastrukturą energetyczną, w tym z systemami magazynowania energii. Modernizacja sieci energetycznej pozwoli na efektywną obsługę rozproszonej produkcji energii i zwiększenie niezawodności dostaw. Istotnym elementem jest także zapewnienie odpowiednich szkoleń dla lokalnych techników i firm w zakresie obsługi i konserwacji urządzeń OZE, co wpływa na długoterminową trwałość i efektywność wdrażanych rozwiązań.

Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:

Przedsięwzięcie odpowiada na złożony zestaw problemów technicznych, środowiskowych oraz społecznych, związanych z wysokim udziałem tradycyjnych źródeł energii opartych na spalaniu paliw kopalnych oraz niewystarczającym wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii na obszarze rewitalizacji.

Na obszarze rewitalizacji zdiagnozowano problemy w sferze technicznej i środowiskowej wynikające z niskiej efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej oraz ich dużej zależności od konwencjonalnych źródeł energii, w tym węgla. Taki model zaopatrzenia w energię przyczynia się do zwiększonej emisji zanieczyszczeń powietrza oraz pogorszenia jakości środowiska, co jest spójne z diagnozowanymi problemami dotyczącymi zanieczyszczeń i ogólnego stanu przestrzeni publicznych.

Jednocześnie wskazuje się na niewystarczający poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii, co ogranicza możliwości poprawy efektywności energetycznej oraz redukcji emisji. Brak nowoczesnych instalacji OZE oraz niewielka liczba inwestycji w tym zakresie powodują utrzymywanie się energochłonnych i emisyjnych rozwiązań. Istotnym problemem jest również niski poziom świadomości mieszkańców w zakresie alternatywnych źródeł energii i korzyści wynikających z ich stosowania, co przekłada się na ograniczone zainteresowanie dostępnymi programami wsparcia. Diagnoza wskazuje na potrzebę działań edukacyjnych oraz promowania postaw proekologicznych wśród mieszkańców.

Problemy te wpisują się w szerszy kontekst potrzeby transformacji energetycznej obszaru rewitalizacji, poprawy jakości powietrza oraz zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego gminy. Przedsięwzięcie odpowiada na te wyzwania poprzez rozwój infrastruktury OZE, ograniczenie wykorzystania energii pochodzącej ze spalania węgla oraz działania edukacyjne, co przyczyni się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń i poprawy jakości życia mieszkańców.

Przedsięwzięcie rozwiązuje zatem następujące problemy obszaru rewitalizacji:

- niska efektywność energetyczna budynków publicznych,
- wysoka zależność od energii opartej na spalaniu węgla,
- wysoka emisja zanieczyszczeń powietrza

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 2

	<ul style="list-style-type: none">niski poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii,ograniczone inwestycje w nowoczesne technologie energetyczneniski poziom świadomości mieszkańców w zakresie OZE,niskie bezpieczeństwo energetyczne gminy.		
REZULTATY	<ul style="list-style-type: none">liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE 2 szt. jednostek wytwarzania energii elektrycznej OZEpoprawa efektywności energetycznej - całkowita moc zainstalowaną w instalacjach wytwarzających energię elektryczną lub ciepłą z OZE 0,0260 mWliczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych kształtujących świadomość ekologiczną 1 <p><u>Sposób oceny osiągnięcia rezultatów:</u></p> <ul style="list-style-type: none">na podstawie protokołów odbioru wykonanych prac		
ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	Przedsięwzięcie nie należy do grupy przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu procesów odrębnych		
CZAS REALIZACJI	2026	STOPIEŃ GOTOWOŚCI DO REALIZACJI	<ul style="list-style-type: none">Przygotowana koncepcja wykorzystania OZEOpracowana koncepcja kampanii informacyjno-promocyjnej

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 3

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 3

NAZWA PROJEKTU	Rozwój energetyki rozproszonej opartej o OZE w Porębie.
PODMIOT REALIZUJĄCY	Gmina Poręba
PARTNERZY	nie dotyczy
LOKALIZACJA	Gmina Poręba <i>Lokalizacja w obszarze rewitalizacji wyznaczonym Uchwałą nr XII/95/25 Rady Miasta Poręba z dnia 28 kwietnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Poręba</i>

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 3	
OPIS PROJEKTU	<p>Projekt ma na celu rozwiązanie problemu niskiej efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej w gminie Poręba oraz niskiego udziału mieszkańców korzystających z dofinansowań na OZE.</p> <p>Przedmiotem projektu będzie dostawa i montaż instalacji Odnawialnych Źródeł Energii w budynkach użyteczności publicznej w Gminie Poręba, w tym m.in. budynków oświatowych, OSP, ośrodkach kultury oraz pozostałych budynków i obiektów gminnych. Realizacja projektu odbywać się będzie na terenie budynków pozostających własnością Gminy Poręba. Przyjęte rozwiązania technologiczne będą zgodne z najlepszą obowiązującą praktyką w dziedzinie OZE na dzień projektowania.</p> <p><u>Spójność z celami i kierunkami Gminnego Programu Rewitalizacji:</u></p> <p>Przedsięwzięcie wpisuje się w następujące cele i kierunki Gminnego Programu Rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Cel strategiczny 4: Rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej wspierającej zrównoważony rozwój obszaru rewitalizacji▪ Cele szczegółowe:<ul style="list-style-type: none">○ 4.2. Podniesienie efektywności energetycznej budynków zlokalizowanych w obszarze rewitalizacji oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii○ 4.4. Poprawa stanu środowiska i ładu przestrzennego na obszarze rewitalizacji▪ Kierunki działań:<ul style="list-style-type: none">○ wdrażanie rozwiązań opartych na odnawialnych źródłach energii,○ podejmowanie działań na rzecz ograniczenia emisji zanieczyszczeń i poprawy jakości powietrza,○ realizacja programów edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska, efektywnego korzystania z zasobów naturalnych oraz ograniczania emisji zanieczyszczeń.
ZAKRES DZIAŁAŃ DO REALIZACJI	<p>Przedmiotem projektu będzie dostawa i montaż instalacji Odnawialnych Źródeł Energii w postaci hybrydowych instalacji fotowoltaicznych i pomp ciepła w budynkach użyteczności publicznej w Gminie Poręba.</p> <p><u>Kampania edukacyjno – informacyjna</u></p> <ul style="list-style-type: none">▪ zamieszczenie na oficjalnej stronie internetowej wnioskodawcy https://www.umporeba.pl/ oraz na stronie medium społecznościowego https://www.facebook.com/miasto.poreba opisu operacji, w tym jej celów i rezultatów, z podkreśleniem faktu otrzymania wsparcia finansowego z UE;▪ umieszczenie trwałych tablic informacyjnych lub tablic pamiątkowych w sposób wyraźnie widoczny dla społeczeństwa, które przedstawiają symbol Unii zgodnie z parametrami technicznymi określonymi w załączniku IX, niezwłocznie po rozpoczęciu fizycznej realizacji operacji na terenie gminy;▪ promowanie rezultatów realizacji projektu na stronie internetowej wnioskodawcy oraz na stronie medium społecznościowego https://www.facebook.com/miasto.poreba;▪ zamieszczenie artykułu w lokalnej prasie "Nasza Poręba" poświęconego projektowi wraz z opisem operacji, celów i rezultatów z podkreśleniem faktu otrzymania dofinansowania z UE <p><u>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:</u></p> <ul style="list-style-type: none">▪ Przygotowanie materiałów informacyjnych o inwestycji w formatach łatwych do czytania (Easy To Read), w wersji cyfrowej z ułatwieniami dostępności zgodne z WCAG 2.1 AA
GRUPA DOCELOWA	Mieszkańcy Gminy Poręba

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI
dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 3

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 3				
SZACOWANY KOSZT PROJEKTU	2 271 003,84 PLN	1	z funduszy UE – łącznie (w tym: Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji; dla Priorytetu: FESL.10.00-Fundusze Europejskie na transformację dla Działania: FESL.10.06-Rozwój energetyki rozproszonej opartej o odnawialne źródła energii)	1 703 252,88 PLN
		2	środki budżetu państwa	227 100,37 PLN
		3	środki budżetu gminy	340 650,59 PLN
		4	środki prywatne	0,00PLN
CELE PROJEKTU	<p>SFERA SPOŁECZNA: W sferze społecznej kluczowe znaczenie będzie miał aspekt edukacyjny projektu oraz zwiększanie świadomości mieszkańców na temat korzyści płynących z wykorzystania energii odnawialnej. Zaangażowanie społeczności lokalnej w inicjatywy związane z OZE sprzyja budowaniu poczucia odpowiedzialności za środowisko oraz wspiera kształtowanie proekologicznych postaw. Dodatkowo, rozwój sektora OZE stwarza nowe możliwości zatrudnienia, szczególnie w obszarze instalacji, obsługi i serwisu urządzeń. Wspieranie lokalnych organizacji i inicjatyw promujących zrównoważony rozwój przyczynia się do wzmacniania kapitału społecznego i integracji mieszkańców wokół działań prośrodowiskowych.</p> <p>SFERA GOSPODARCZA: Działania w ramach projektu powinny być nakierowane na wspieranie lokalnych przedsiębiorstw zajmujących się montażem i obsługą systemów OZE, co stymuluje rozwój innowacyjnych usług i produktów. Rozbudowa infrastruktury odnawialnych źródeł energii zwiększa atrakcyjność inwestycyjną regionu, a promocja lokalnych produktów i usług powiązanych z ekologią i zrównoważonym rozwojem sprzyja budowie zielonej gospodarki. Współpraca z instytucjami finansowymi odgrywa istotną rolę w ułatwianiu dostępu do kapitału niezbędnego dla realizacji inwestycji w OZE.</p> <p>SFERA ŚRODOWISKOWA: Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii przyczynia się do znaczącej redukcji emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń, a także do ochrony zasobów naturalnych i poprawy jakości powietrza. Promowanie odpowiedzialności ekologicznej oraz działań na rzecz zrównoważonego rozwoju zwiększa efektywność podejmowanych inicjatyw. Istotne jest również wdrażanie rozwiązań minimalizujących negatywny wpływ na środowisko podczas samej instalacji oraz eksploatacji OZE na otoczenie oraz prowadzenie działań edukacyjnych wśród mieszkańców w każdym wieku w tym także najmłodszych dzięki edukacji ekologicznej w szkołach.</p> <p>SFERA PRZESTRZENNA: Nowa infrastruktura OZE powinna być zintegrowana z istniejącym zagospodarowaniem przestrzennym oraz planowanie rozmieszczenia instalacji w sposób zapewniający efektywność energetyczną przy jednoczesnym zachowaniu walorów krajobrazowych i estetycznych. Niezbędne jest także zapewnienie odpowiednich terenów pod inwestycje oraz rozwój przestrzeni publicznych sprzyjających edukacji i upowszechnianiu idei zrównoważonego rozwoju.</p> <p>SFERA TECHNICZNA: Priorytetem w sferze technicznej jest instalacja i uruchomienie nowoczesnych systemów OZE, takich jak panele fotowoltaiczne czy pompy ciepła, oraz ich skuteczna integracja z istniejącą infrastrukturą energetyczną, w tym z systemami magazynowania energii. Modernizacja sieci energetycznej pozwoli na efektywną obsługę rozproszonej produkcji energii i zwiększenie niezawodności dostaw. Istotnym elementem jest także zapewnienie odpowiednich szkoleń dla lokalnych techników i firm w zakresie obsługi i konserwacji urządzeń OZE, co wpływa na długoterminową trwałość i efektywność wdrażanych rozwiązań. Szkolenia dla lokalnych techników i firm z zakresu obsługi i serwisu OZE.</p>			

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 3

	<p><u>Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:</u></p> <p>Projekt stanowi odpowiedź na powiązane ze sobą problemy techniczne, środowiskowe i społeczne, wynikające z dużego uzależnienia od energii wytwarzanej ze spalania paliw kopalnych oraz niedostatecznego rozwoju OZE w obszarze rewitalizacji Miasta Poręba. Na obszarze rewitalizacji zdiagnozowano niski poziom wykorzystania OZE w budynkach użyteczności publicznej. Infrastruktura energetyczna opiera się w dużej mierze na tradycyjnych źródłach, w tym węgla, co prowadzi do wysokiej emisji zanieczyszczeń i negatywnie wpływa na jakość powietrza oraz stan środowiska. Jednocześnie diagnoza wskazuje na ogólny problem niedostatecznej modernizacji infrastruktury technicznej oraz potrzebę wdrażania rozwiązań zwiększających efektywność energetyczną i ograniczających koszty eksploatacyjne budynków publicznych. Brak rozwoju energetyki rozproszonej powoduje także mniejszą odporność systemu energetycznego oraz uzależnienie od zewnętrznych dostaw energii. Istotnym problemem jest również niski poziom świadomości mieszkańców w zakresie możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz dostępnych form wsparcia, co ogranicza skalę inwestycji w tym obszarze. W diagnozie podkreślono potrzebę działań edukacyjnych i aktywizujących mieszkańców w zakresie postaw proekologicznych oraz zrównoważonego rozwoju.</p> <p>Problemy te wpisują się w szerszy kontekst konieczności transformacji energetycznej gminy, poprawy jakości powietrza oraz zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego. Przedsięwzięcie odpowiada na te wyzwania poprzez rozwój energetyki rozproszonej opartej na OZE, w tym instalację fotowoltaiki i pomp ciepła, co przyczyni się do ograniczenia spalania węgla, redukcji emisji oraz zwiększenia niezależności energetycznej obszaru rewitalizacji.</p> <p>Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na rozwiązanie następujących problemów występujących w obszarze rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ dominacja energii pochodzącej ze spalania paliw kopalnych,▪ wysoka emisja zanieczyszczeń powietrza,▪ ograniczone wykorzystanie OZE w budynkach publicznych,▪ uzależnienie od zewnętrznych dostaw energii,▪ niski poziom świadomości mieszkańców w zakresie OZE.		
REZULTATY	<ul style="list-style-type: none">▪ liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE 6 szt.▪ całkowita moc zainstalowaną w instalacjach wytwarzających energię elektryczną lub ciepłą z OZE min. 17,64 kWp, na każdym obiekcie▪ Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE 2 szt.▪ liczba przeprowadzonych konferencji informacyjno-edukacyjnych z zakresu OZE 1 szt. <p><u>Sposób oceny osiągnięcia rezultatów:</u></p> <ul style="list-style-type: none">▪ na podstawie protokołów odbioru wykonanych prac		
ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	Przedsięwzięcie nie należy do grupy przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu procesów odrębnych		
CZAS REALIZACJI	2026-2027	STOPIEŃ GOTOWOŚCI DO REALIZACJI	<ul style="list-style-type: none">▪ Audyty energetyczne▪ Program Funkcjonalno-Użytkowy

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 4

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 4	
NAZWA PROJEKTU	Odbudowa i remont wieży Gichtowej w Porębie
PODMIOT REALIZUJĄCY	Gmina Poręba
PARTNERZY	nie dotyczy
LOKALIZACJA	Ul. Fabryczna ,42-480 Poręba <i>Lokalizacja w obszarze rewitalizacji wyznaczonym Uchwałą nr XII/95/25 Rady Miasta Poręba z dnia 28 kwietnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Poręba</i>
OPIS PROJEKTU	<p>Projekt ma na celu rozwiązanie problemu występowania obiektów zabytkowych w złym stanie technicznym w Gminie</p> <p>Wieża Gichtowa, będąca wizytówką miasta i występująca w herbie, dawniej służyła do transportu wsadu wielkopiecowego do przetapiania rudy, a obecnie znajduje się w złym stanie technicznym i jest wyłączona z użytku. Projekt zakłada remont i konserwację zabytku zmiernające do jego odbudowy wraz z zagospodarowaniem terenu znajdującego się wokół celem zabezpieczenia obiektu o wysokiej wartości historycznej oraz stworzenia nowej unikatowej atrakcji turystycznej i przestrzeni publicznej dla mieszkańców Gminy. Realizacja projektu przyczyni się do wzmocnienia lokalnej tożsamości skupionej wokół poprzemysłowego dziedzictwa regionu.</p> <p><u>Spójność z celami i kierunkami Gminnego Programu Rewitalizacji:</u></p> <p>Przedsięwzięcie wpisuje się w następujące cele i kierunki Gminnego Programu Rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Cel strategiczny 1: Wzmocnienie aktywności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców▪ Cele szczegółowe:<ul style="list-style-type: none">○ 1.4. Zwiększenie dostępności oraz podniesienie jakości oferty społecznej, kulturalnej i rekreacyjnej na obszarze rewitalizacji▪ Kierunki działań:<ul style="list-style-type: none">○ rozwój dostępnej i zróżnicowanej oferty kulturalnej, edukacyjnej i sportowo rekreacyjnej, dostosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, seniorów oraz rodzin w trudnej sytuacji życiowej,▪ Cel strategiczny 3: Rewitalizacja przestrzeni publicznych i przywrócenia funkcji zdegradowanym obszarom▪ Cele szczegółowe:<ul style="list-style-type: none">○ 3.1. Przywrócenie funkcjonalności i atrakcyjności zdegradowanych przestrzeni publicznych○ 3.2. Nadanie nowych funkcji społecznych, edukacyjnych, kulturalnych i turystycznych obiektom poprzemysłowym oraz pustostanom○ 3.3. Poprawa jakości estetycznej i użytkowej przestrzeni miejskiej oraz zwiększenie bezpieczeństwa jej użytkowników▪ Kierunki działań:<ul style="list-style-type: none">○ zagospodarowanie przestrzeni wokół Wieży Gichtowej na cele społeczne, kulturalne i turystyczne, wzmacniające tożsamość lokalną i ofertę czasu wolnego,○ podejmowanie działań na rzecz adaptacji pustostanów i obiektów poprzemysłowych na potrzeby rozwoju usług publicznych, działalności społecznej, kulturalnej, edukacyjnej oraz inkubatorów przedsiębiorczości i inicjatyw lokalnych,○ tworzenie i modernizacja ogólnodostępnych miejsc rekreacji, wypoczynku i integracji społecznej,

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 4				
	<ul style="list-style-type: none">▪ Cel strategiczny 4: Rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej wspierającej zrównoważony rozwój obszaru rewitalizacji▪ Cele szczegółowe:<ul style="list-style-type: none">○ 4.3. Zwiększenie dostępności usług publicznych, w tym dla osób ze szczególnymi potrzebami▪ Kierunki działań:<ul style="list-style-type: none">○ likwidowanie barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej oraz przestrzeniach publicznych			
ZAKRES DZIAŁAŃ DO REALIZACJI	<p>W ramach zadania zaplanowano następujące prace:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Prace projektowe.▪ Prace konserwatorskie.▪ Prace budowlane.▪ Zagospodarowanie terenu.▪ Wdrożenie rozwiązań cyfrowych <p>W ramach zadania zaplanowano zakup rozwiązań cyfrowych – gogli VR oraz tabletów z audioprzewodnikiem – umożliwiających wirtualne zwiedzanie obiektu zabytkowego bez ingerencji w jego historyczne wnętrza. Przed wyborem technologii uwzględniono konieczność konsultacji z konserwatorem zabytków oraz zapewnienia pełnej funkcjonalności rozwiązań. Dodatkowo przewidziano szkolenie personelu, aby zapewnić profesjonalną obsługę nowych narzędzi. W projekcie przewidziane są broszury informacyjne oraz ulotki (elektroniczne oraz tradycyjne).</p> <p>Zadanie będzie realizowane etapami, w miarę pozyskiwania funduszy zewnętrznych na realizację kolejnych działań.</p> <p>Pierwszy etap to dofinansowanie z projektu pn.: Odbudowa i remont wieży Gichtowej w Porębie. FESL.09.01-IZ.01-09F4/24-003. Planowane dofinansowanie w kwocie 628 941,78 złotych.</p> <p>Termin zakończenia I etapu prac planowany jest na 31 maja 2026 rok.</p> <p><u>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:</u></p> <ul style="list-style-type: none">▪ wykonanie utwardzonych, równych i antypoślizgowych ścieżek prowadzących do Wieży Gichtowej, umożliwiających swobodne poruszanie się osób na wózkach, osób starszych oraz rodziców z wózkami dziecięcymi;▪ zapewnienie odpowiednich spadków terenu zgodnych z zasadami projektowania bez barier (łagodne nachylenia, brak stopni lub alternatywa w postaci pochylni);▪ wprowadzenie stref odpoczynku z ławkami z podłokietnikami i oparciem;▪ zastosowanie kontrastowych krawężników ułatwiających orientację osobom słabowidzącym,▪ tablice informacyjne z dużą, kontrastową czcionką wersje tekstów w formacie łatwym do czytania (Eeassy To Read),▪ tablety wyposażone w audiodeskrypcję dla osób niewidomych i słabowidzących▪ przygotowanie instrukcji obsługi VR i tabletów w formie uproszczonej oraz obrazkowej, zapewnienie asysty wolontariusza lub pracownika dla osób wymagających dodatkowego wsparcia,▪ zabezpieczenie medyczne - na każdej imprezie będzie znajdować się strefa pierwszej pomocy oraz personel medyczny, który w razie potrzeby udzieli pomocy, zwłaszcza osobom z przewlekłymi schorzeniami			
GRUPA DOCELOWA	Mieszkańcy Gminy Poręba, użytkownicy przestrzeni Gminy w granicach obszaru rewitalizacji			
SZACOWANY KOSZT PROJEKTU	2 424 196,64 PLN	1	z funduszy UE – łącznie (w tym m.in. EFRR dla Priorytetu: FESL.09.00-Fundusze Europejskie na rozwój terytorialny	2 060 567,14 PLN

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 4

		dla Działania: FESL.09.01- Zwiększenie roli kultury i turystyki w rozwoju subregionalnym – ZIT).		
	2	środki budżetu państwa		0,00PLN
	3	środki budżetu gminy		363 629,50PLN
	4	środki prywatne		0,00PLN
CELE PROJEKTU	<p>SFERA SPOŁECZNA: Projekt odbudowy i remontu wieży Gichtowej w sferze społecznej ma na celu wzmocnienie lokalnej tożsamości mieszkańców poprzez upowszechnianie wiedzy o przemysłowym dziedzictwie miasta. Jednocześnie rewitalizacja obiektu stwarza przestrzeń do działań edukacyjnych i kulturowych, które będą sprzyjać rozwojowi świadomości historycznej oraz integracji międzypokoleniowej. Rewitalizacja wieży stworzy również przestrzeń do spotkań, wydarzeń społecznych i aktywności lokalnej. Zaangażowanie mieszkańców w procesy rewitalizacyjne przyczyni się do budowania kapitału społecznego i wzmacniania więzi sąsiedzkich. Obiekt stanie się nie tylko symbolem przeszłości, lecz także ważnym elementem życia społecznego Poręby.</p> <p>SFERA GOSPODARCZA: Realizacja projektu przyczyni się do wzmocnienia lokalnej tradycji przemysłowej poprzez aktywne promowanie dziedzictwa kulturowego regionu. Stanowi to nie tylko formę utrwalenia tożsamości lokalnej, lecz również narzędzie marketingowe wspierające rozwój turystyki. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej regionu skutkuje wzrostem zainteresowania ze strony odwiedzających, co w bezpośredni sposób przekłada się na dochody lokalnych przedsiębiorstw, zwłaszcza tych działających w sektorach usługowych i gastronomicznych. W efekcie tworzone są nowe miejsca pracy oraz rozwijają się usługi związane z obsługą turystów i zwiedzających, co sprzyja dalszej aktywizacji gospodarczej regionu.</p> <p>SFERA ŚRODOWISKOWA: W aspekcie środowiskowym remont wieży zakłada ochronę i zachowanie historycznego obiektu jako istotnego składnika dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego. Dzięki temu możliwe jest nie tylko fizyczne zabezpieczenie zasobów materialnych, lecz również upowszechnianie wiedzy o znaczeniu przemysłowej przeszłości dla rozwoju cywilizacyjnego. Inicjatywy edukacyjne towarzyszące renowacji obiektu mogą przyczynić się do wzrostu świadomości ekologicznej społeczności lokalnej oraz turystów, promując zrównoważone podejście do korzystania z zasobów środowiskowych.</p> <p>SFERA PRZESTRZENNA: W sferze przestrzennej podejmowane działania koncentrują się na odrestaurowaniu Wieży i podniesieniu estetyki jej otoczenia, co bezpośrednio wpływa na poprawę jakości przestrzeni publicznej. Przywrócenie pierwotnych walorów architektonicznych wieży oraz uporządkowanie jej otoczenia sprzyja nie tylko zwiększeniu atrakcyjności wizualnej, lecz także integracji społecznej. Przestrzeń staje się bardziej dostępna, funkcjonalna i przyjazna zarówno dla mieszkańców, jak i odwiedzających, pełniąc rolę miejsca spotkań i aktywności społeczno-kulturalnych.</p> <p>SFERA TECHNICZNA: W sferze technicznej kluczowe znaczenie będzie miało zastosowanie nowoczesnych metod i technologii w procesie remontu i odbudowy obiektu. Prace konserwatorskie powinny być prowadzone z zachowaniem najwyższych standardów technicznych, uwzględniających wymogi ochrony dziedzictwa kulturowego. Zapewnienie trwałości, bezpieczeństwa konstrukcyjnego oraz zgodności z wytycznymi konserwatorskimi stanowi fundament dla długofalowego użytkowania i ochrony tego typu obiektów historycznych.</p> <p><u>Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:</u></p> <p>Przedsięwzięcie odpowiada na złożony zestaw problemów przestrzennych, społecznych i gospodarczych, związanych z degradacją kluczowego obiektu dziedzictwa przemysłowego – Wieży Gichtowej – będącej jednym z najważniejszych symboli miasta, znajdującej się w obszarze rewitalizacji Miasta Poręby. Wieża Gichtowa stanowi unikatowy obiekt zabytkowy o wysokiej wartości historycznej i tożsamościowej, jest rozpoznawalnym symbolem miasta, obecnym m.in. w jego herbie. Pomimo tego znaczenia, diagnoza wskazuje na jej zły stan techniczny oraz</p>			

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 4

	<p>wyłączenie z użytkowania, co prowadzi do postępującej degradacji i utraty jej funkcji społecznych oraz turystycznych. Taka sytuacja powoduje wyraźny dysonans – obiekt o najwyższej randze symbolicznej nie pełni obecnie roli reprezentacyjnej ani integrującej, a jego stan obniża jakość przestrzeni publicznej i negatywnie wpływa na wizerunek miasta. Problem ten wpisuje się w szersze zjawisko degradacji obiektów przemysłowych i niewystarczającego wykorzystania dziedzictwa kulturowego w rozwoju lokalnym. Diagnoza wskazuje również na brak atrakcyjnych, wysokiej jakości przestrzeni publicznych oraz deficyt miejsc pełniących funkcje społeczne i integracyjne, co ogranicza aktywność mieszkańców i osłabia więzi lokalne. Dodatkowo niewykorzystany potencjał turystyczny i kulturowy obiektów historycznych wpływa na ograniczenie rozwoju funkcji gospodarczych oraz budowania pozytywnego wizerunku miasta. W obecnym stanie Wieża Gichtowa nie pełni roli wizytówki miasta, mimo że posiada ku temu wyjątkowe predyspozycje.</p> <p>Przedsięwzięcie odpowiada na te problemy poprzez odbudowę i przywrócenie funkcji Wieży Gichtowej oraz zagospodarowanie jej otoczenia, co pozwoli na wykorzystanie jej potencjału jako symbolu miasta, miejsca integracji społecznej oraz atrakcji turystycznej, wzmacniając jednocześnie tożsamość lokalną i jakość przestrzeni publicznej.</p> <p>Realizacja tego przedsięwzięcia pozwoli na zniwelowanie następujących problemów występujących w obszarze rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ zły stan techniczny Wieży Gichtowej – obiektu zabytkowego o wysokiej wartości historycznej,▪ degradacja symbolu miasta i elementu tożsamości lokalnej,▪ wyłączenie obiektu z użytkowania społecznego i turystycznego,▪ niewykorzystany potencjał dziedzictwa przemysłowego,▪ obniżona estetyka przestrzeni publicznej,▪ brak atrakcyjnych miejsc integracji i aktywności społecznej,		
REZULTATY	<ul style="list-style-type: none">▪ Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem: 1 budynek▪ Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem: 1 budynek <p><u>Sposób oceny osiągnięcia rezultatów:</u></p> <ul style="list-style-type: none">▪ na podstawie protokołów odbioru wykonanych prac		
ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	Przedsięwzięcie nie należy do grupy przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu procesów odrębnych		
CZAS REALIZACJI	2026-2035	STOPIEŃ GOTOWOŚCI DO REALIZACJI	<ul style="list-style-type: none">▪ Sporządzony program funkcjonalno-użytkowy

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 5

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 5	
NAZWA PROJEKTU	Remont pomieszczenia Świetlicy Środowiskowej wraz z doposażeniem w sprzęt komputerowy
PODMIOT REALIZUJĄCY	Świetlica Środowiskowa w Porębie
PARTNERZY	Gmina Poręba
LOKALIZACJA	Świetlica Środowiskowa w Porębie ul. Mickiewicza 2 Poręba <i>Lokalizacja w obszarze rewitalizacji wyznaczonym Uchwałą nr XII/95/25 Rady Miasta Poręba z dnia 28 kwietnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Poręba</i>
OPIS PROJEKTU	<p>Projekt ma na celu rozwiązanie problemu występowania budynków gminnych w złym stanie technicznym oraz niskiej aktywności społecznej mieszkańców - zwłaszcza młodzieży.</p> <p>Remont pomieszczenia świetlicy środowiskowej polegający na wymianie drzwi wewnętrznych to inwestycja, która może znacząco poprawić jakość przestrzeni publicznej, zapewniając komfort i bezpieczeństwo wychowanków Świetlicy Środowiskowej w Porębie. Zapewni również odpowiedni poziom izolacji termicznej i akustycznej, co w przypadku funkcjonowania Świetlicy Środowiskowej nie będzie przeszkadzało pozostałym pracującym w budynku. Doposażenie świetlicy w sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem pozytywnie wpłynie na rozwój psychiczny i aktywizację wychowanków świetlicy środowiskowej oraz zmniejszy ryzyko wykluczenia cyfrowego tej grupy społecznej.</p> <p><u>Spójność z celami i kierunkami Gminnego Programu Rewitalizacji:</u></p> <ul style="list-style-type: none">▪ Cel strategiczny 1: Wzmocnienie aktywności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców▪ Cele szczegółowe:<ul style="list-style-type: none">○ 1.3. Wzrost zaangażowania mieszkańców w życie społeczne i obywatelskie oraz rozwój postaw odpowiedzialności i współpracy○ 1.4. Zwiększenie dostępności oraz podniesienie jakości oferty społecznej, kulturalnej i rekreacyjnej na obszarze rewitalizacji▪ Kierunki działań:<ul style="list-style-type: none">○ rozwijanie oferty animacyjnej i integracyjnej, obejmującej warsztaty, lokalne wydarzenia integracyjne, zajęcia rekreacyjne, programy środowiskowe itp.,○ wzmacnianie funkcji społecznych instytucji publicznych (m.in. szkół, Miejskiego Ośrodka Kultury, Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, Świetlicy środowiskowej itp.),○ wsparcie rozwoju kompetencji społecznych i życiowych,▪ Cel strategiczny 4: Rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej wspierającej zrównoważony rozwój obszaru rewitalizacji▪ Cele szczegółowe:<ul style="list-style-type: none">○ 4.2. Podniesienie efektywności energetycznej budynków zlokalizowanych w obszarze rewitalizacji oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii○ 4.3. Zwiększenie dostępności usług publicznych, w tym dla osób ze szczególnymi potrzebami▪ Kierunki działań:<ul style="list-style-type: none">○ termomodernizacja i modernizacja budynków publicznych zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji○ likwidowanie barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej oraz przestrzeniach publicznych

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 5				
ZAKRES DZIAŁAŃ DO REALIZACJI	W ramach zadania zaplanowano następujące prace: <ul style="list-style-type: none">Wymiana 4 kompletów drzwi wewnętrznych;Zakup 2 zestawów komputerowych wraz z oprogramowaniem <p><u>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:</u></p> <ul style="list-style-type: none">montaż drzwi o odpowiedniej szerokości (min. 90 cm) umożliwiającej wygodne wejście osobom poruszającym się na wózkach;utrzymanie szerokich ciągów komunikacyjnych, umożliwiających swobodny przejazd wózkiem;zastosowanie antypoślizgowej nawierzchni i stabilnych powierzchni;zakup komputerów z monitorami obsługującymi tryby powiększenia i wysokiego kontrastuoprogramowanie komputerów zgodne z WCAG lub wspierające dostępność (np. narrator, lupa,)zakup słuchawek dobrej jakości, umożliwiające odsłuch materiałów edukacyjnych, także dla osób niedosłyszących			
GRUPA DOCELOWA	Wychowankowie Świetlicy Środowiskowej – dzieci i młodzież w wieku od 7 do 18 lat			
SZACOWANY KOSZT PROJEKTU	35 000,00PLN	1	z funduszy UE - łącznie	29 750PLN
		2	środki budżetu państwa	0,00PLN
		3	środki budżetu gminy	8 750PLN
		4	środki prywatne	0,00PLN
CELE PROJEKTU	<p>SFERA SPOŁECZNA: Projekt remontu Świetlicy Środowiskowej wpisuje się w strategię przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu, szczególnie w kontekście społeczności zamieszkującej obszary objęte procesami rewitalizacyjnymi. Świetlica jako przestrzeń dostępna dla szerokiej grupy młodzieży może stać się miejscem aktywizacji społecznej. Poprzez zapewnienie dostępu do sprzętu komputerowego, projekt przyczynia się do wyrównywania szans edukacyjnych i zawodowych młodych mieszkańców, umożliwiając im pełniejsze uczestnictwo w życiu społecznym i gospodarczym.</p> <p>SFERA GOSPODARCZA: Poprawa jakości przestrzeni użytkowej wpływa na zwiększenie komfortu oraz poczucia bezpieczeństwa użytkowników, co sprzyja wzrostowi atrakcyjności lokalnej infrastruktury społecznej. Modernizacja obiektu oraz jego wyposażenie w nowoczesne narzędzia cyfrowe może również stymulować lokalną aktywność ekonomiczną poprzez tworzenie warunków do realizacji programów edukacyjnych, szkoleń czy warsztatów, które rozwijają kompetencje mieszkańców i podnoszą ich zdolność do uczestnictwa w rynku pracy.</p> <p>SFERA ŚRODOWISKOWA: Realizacja Projektu zapewni lepszy poziom izolacji termicznej budynku co może przyczynić się do poprawy jego efektywności energetycznej. Poprzez tworzenie przestrzeni sprzyjającej wspólnemu działaniu, remont świetlicy stymuluje aktywizację lokalnej społeczności oraz promuje postawy proekologiczne i obywatelskie. Obiekt po modernizacji może pełnić funkcję centrum lokalnej aktywności, zachęcając mieszkańców do częstszego korzystania z oferty świetlicy oraz angażowania się w działania wspólnotowe. Takie podejście sprzyja również zrównoważonemu rozwojowi lokalnemu i budowaniu odpowiedzialności za wspólne dobro wśród mieszkańców.</p> <p>SFERA PRZESTRZENNA: Rewitalizacja przestrzeni świetlicy środowiskowej jako miejsca aktywności i integracji lokalnej społeczności przyczyni się do zwiększenia estetyki i bezpieczeństwa obiektu a także jego otoczenia.</p> <p>SFERA TECHNICZNA: Remont pomieszczenia świetlicy przyczyni się do poprawy stanu technicznego obiektu a co za tym idzie do poprawy warunków użytkowania świetlicy i komfortu osób z niej korzystających. Wprowadzenie nowoczesnego wyposażenia komputerowego pozwala na efektywne wykorzystanie przestrzeni do</p>			

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 5

	<p>celów edukacyjnych i rozwojowych. Poprawa stanu technicznego obiektu jest fundamentem trwałości efektów rewitalizacji, zapewniając długofalową funkcjonalność i bezpieczeństwo użytkowników.</p> <p><u>Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:</u></p> <p>Przedsięwzięcie odpowiada na złożony zestaw problemów społecznych, związanych z niską aktywnością mieszkańców obszaru rewitalizacji, w szczególności dzieci i młodzieży, ryzykiem wykluczenia społecznego oraz ograniczonym dostępem do infrastruktury wspierającej rozwój i integrację lokalnej społeczności. Na obszarze rewitalizacji zdiagnozowano istotne problemy w sferze społecznej, w tym niski poziom uczestnictwa mieszkańców – zwłaszcza młodego pokolenia – w życiu społecznym i obywatelskim. Pomimo istniejącej infrastruktury, aktywność dzieci i młodzieży pozostaje ograniczona, co prowadzi do osłabienia więzi społecznych oraz zmniejszenia identyfikacji z miejscem zamieszkania. Diagnoza wskazuje również na potrzebę wzmocnienia integracji społecznej oraz tworzenia przestrzeni sprzyjających aktywizacji mieszkańców. Istniejące obiekty, takie jak świetlica środowiskowa, wymagają doposażenia i modernizacji, aby mogły pełnić funkcję atrakcyjnych miejsc spotkań i rozwoju dla młodych mieszkańców. Istotnym problemem występującym w obszarze rewitalizacji jest także ryzyko wykluczenia społecznego i cyfrowego, szczególnie wśród dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin wymagających wsparcia. Ograniczony dostęp do nowoczesnych narzędzi edukacyjnych oraz technologii cyfrowych może pogłębiać nierówności społeczne i edukacyjne. Dodatkowo diagnoza wskazuje na potrzebę prowadzenia działań integracyjnych, edukacyjnych i środowiskowych, które będą wspierać rozwój kompetencji społecznych oraz aktywne uczestnictwo mieszkańców w życiu lokalnym. Brak takich działań sprzyja utrwalaniu problemów społecznych oraz ogranicza potencjał rozwojowy młodego pokolenia.</p> <p>Przedsięwzięcie odpowiada na te wyzwania poprzez modernizację świetlicy oraz jej doposażenie w sprzęt komputerowy, co umożliwi stworzenie przestrzeni sprzyjającej integracji, edukacji i aktywizacji społecznej dzieci i młodzieży, a także ograniczy ryzyko ich wykluczenia społecznego i cyfrowego.</p> <p>Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na zniwelowanie następujących problemów obszaru rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ niska aktywność społeczna dzieci i młodzieży,▪ ryzyko wykluczenia społecznego młodych mieszkańców,▪ ograniczona oferta miejsc integracji i spędzania czasu wolnego,▪ niedostosowany stan techniczny infrastruktury społecznej,▪ ryzyko wykluczenia cyfrowego,▪ brak dostępu do nowoczesnych narzędzi edukacyjnych,▪ niewystarczające wsparcie środowiskowe dla młodzieży.		
REZULTATY	<ul style="list-style-type: none">▪ Liczba budynków gminnych objętych programem: 1 budynek▪ Liczba ludności korzystającej z zajęć w świetlicy środowiskowej: 100 os. <p><u>Sposób oceny osiągnięcia rezultatów:</u></p> <ul style="list-style-type: none">▪ na podstawie protokołów odbioru wykonanych prac		
ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	Przedsięwzięcie nie należy do grupy przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu procesów odrębnych		
CZAS REALIZACJI	2026	STOPIEŃ GOTOWOŚCI DO REALIZACJI	<ul style="list-style-type: none">▪ Sporządzone opracowanie szacunkowej wartości projektu

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 6

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 6	
NAZWA PROJEKTU	Dostępny samorząd 2.0
PODMIOT REALIZUJĄCY	Gmina Poręba
PARTNERZY	nie dotyczy
LOKALIZACJA	Ul. Dworcowa 1, ul. Chopina 1a, 42-480 Poręba <i>Lokalizacja w obszarze rewitalizacji wyznaczonym Uchwałą nr XII/95/25 Rady Miasta Poręba z dnia 28 kwietnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Poręba</i>
OPIS PROJEKTU	<p>Projekt ma na celu rozwiązanie problemu jakim jest utrudniony dostęp do budynków administracji publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami.</p> <p>Projekt zakłada poprawę dostępności komunikacyjno-informacyjnej, architektonicznej i cyfrowej obiektów użyteczności publicznej.</p> <p><u>Spójność z celami i kierunkami Gminnego Programu Rewitalizacji:</u></p> <p>Przedsięwzięcie wpisuje się w następujące cele i kierunki Gminnego Programu Rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Cel strategiczny 1: Wzmocnienie aktywności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców▪ Cele szczegółowe:<ul style="list-style-type: none">○ 1.3. Wzrost zaangażowania mieszkańców w życie społeczne i obywatelskie oraz rozwój postaw odpowiedzialności i współpracy▪ Kierunki działań:<ul style="list-style-type: none">○ wzmacnianie funkcji społecznych instytucji publicznych (m.in. szkół, Miejskiego Ośrodka Kultury, Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, Świetlicy środowiskowej itp.),▪ Cel strategiczny 4: Rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej wspierającej zrównoważony rozwój obszaru rewitalizacji▪ Cele szczegółowe:<ul style="list-style-type: none">○ 4.3. Zwiększenie dostępności usług publicznych, w tym dla osób ze szczególnymi potrzebami▪ Kierunki działań:<ul style="list-style-type: none">○ likwidowanie barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej oraz przestrzeniach publicznych
ZAKRES DZIAŁAŃ DO REALIZACJI	<p><u>Zadania w ramach poprawy dostępności architektonicznej:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Montaż platformy schodowej- Montaż/aktualizacja tabliczek w języku Braille.- Demontaż drzwi wewnętrznych (wiatrołap) wraz z montażem kurtyny powietrznej.- Obniżenie części lady na korytarzu oraz modernizacja lady w pokoju nr 1 (Kancelaria).- Projekt i montaż wspomagacza otwierania drzwi wejściowych.- Oznaczenie wystających elementów w obszarze dróg komunikacyjnych.- Oznakowanie schodów wewnętrznych profilami kontrastowymi.- Remont łazienki na parterze wraz z dostosowaniem jej dla osób ze specjalnymi potrzebami.- Zapewnienie miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnościami, tzw. niebieskie koperty, w ramach istniejącego parkingu. <p><u>Zadania w ramach poprawy dostępności cyfrowej:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Przeprowadzenie audytu dostępności cyfrowej strony internetowej przez podmiot zewnętrzny

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 6

	<p>Zadania w ramach poprawy dostępności informacyjno-komunikacyjnej:</p> <ul style="list-style-type: none">- Informacja o podmiocie - nagranie z napisami, dźwiękiem i tłumaczeniem na PJM.- Montaż tabliczki informującej o możliwości wejścia psa asystującego.- Zakup elektronicznych znaczników dźwiękowych w celu oznaczenia kluczowych pomieszczeń w budynku.- Zakup pętli indukcyjnej mobilnej wraz ze szkoleniem pracowników z obsługi pętli.- Zakup urządzeń bezprzewodowej komunikacji (wideo domofon) <p>Dodatkowo:</p> <ul style="list-style-type: none">-Aktualizacja procedury ewakuacji w tym uzupełnienie ich o elementy ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami.- Zakup lupy powiększającej na statywie.- Zakup sprzętu służącego ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami, wraz ze szkoleniem z obsługi. <p>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:</p> <p>Cały zakres projektu obejmuj działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami.</p>			
GRUPA DOCELOWA	Mieszkańcy Gminy Poręba w szczególności osoby ze szczególnymi potrzebami.			
SZACOWANY KOSZT PROJEKTU	300 000,00 PLN	1	z funduszy UE – łącznie (w tym Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego, 2021-2027 Priorytet III "Dostępność i usługi dla osób z niepełnosprawnościami" Działanie 3.3 "Systemowa poprawa dostępności")	247 560,00 PLN
		2	środki budżetu państwa	52 440,00 PLN
		3	środki budżetu gminy	0,00 PLN
		4	środki prywatne	0,00 PLN
CELE PROJEKTU	<p>SFERA SPOŁECZNA: zintegrowanie społeczności lokalnej, zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców, w tym rodzin z dziećmi i seniorów, przeciwdziałanie izolacji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizowanego. Zapewnienie równych szans i możliwości wszystkim obywatelom, niezależnie od ich możliwości.</p> <p>SFERA GOSPODARCZA: Poprawa infrastruktury obiektów użyteczności publicznej, co przekłada się na bezpieczeństwo, komfort i dostępność usług.</p> <p>SFERA ŚRODOWISKOWA: Stworzenie bardziej przyjaznego otoczenia dla wszystkich poprzez projektowanie uniwersalne.</p> <p>SFERA PRZESTRZENNA: Zapewnienie fizycznej dostępności obiektów i przestrzeni zarządzanych przez jednostki samorządu terytorialnego (JST) dla osób ze szczególnymi potrzebami. Obejmuje to dostosowanie i przestrzeni zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego lub poprzez wprowadzenie racjonalnych usprawnień.</p> <p>SFERA TECHNICZNA: Dostosowanie przestrzeni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (podjazd, miejsca postojowe)</p> <p>Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:</p> <p>Projekt stanowi odpowiedź na powiązane problemy społeczne i przestrzenne, wynikające z utrudnionego dostępu do usług publicznych oraz istniejących barier, które ograniczają pełne uczestnictwo części mieszkańców obszaru rewitalizacji w życiu społecznym. Na obszarze rewitalizacji zdiagnozowano istotne problemy społeczne, w tym ryzyko wykluczenia i izolacji osób wymagających szczególnego wsparcia, takich jak osoby starsze czy osoby z niepełnosprawnościami. W diagnozie podkreślono, że grupy te są szczególnie narażone na marginalizację, a niewystarczająca dostępność usług publicznych może pogłębiać ich wykluczenie społeczne. Jednocześnie wskazano na niedostosowanie części obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze</p>			

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 6

	<p>szczególnymi potrzebami – znacząca część budynków publicznych w obszarze rewitalizacji nie spełnia standardów dostępności, co ogranicza możliwość swobodnego korzystania z usług administracyjnych. Do taki budynków należy obecnie m. in. Urząd Miasta Poręba. Problemy z dostępnością do takich obiektów mają bezpośredni wpływ na poziom aktywności społecznej mieszkańców oraz ich uczestnictwo w życiu publicznym. Ograniczenia architektoniczne, komunikacyjne i cyfrowe utrudniają załatwianie spraw urzędowych, dostęp do informacji oraz korzystanie z usług publicznych, co może prowadzić do poczucia wykluczenia i braku wpływu na sprawy lokalne. Diagnoza wskazuje również na potrzebę wzmocnienia integracji społecznej oraz zapewnienia równych szans wszystkim mieszkańcom, niezależnie od ich ograniczeń. Brak dostępności przestrzeni publicznych i usług stanowi istotną barierę w budowaniu spójnej i aktywnej społeczności lokalnej. Przedsięwzięcie odpowiada na te problemy poprzez kompleksowe dostosowanie budynków administracji publicznej w zakresie dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjnej, co przyczyni się do zwiększenia dostępności usług publicznych, ograniczenia wykluczenia społecznego oraz wzmocnienia aktywnego uczestnictwa mieszkańców w życiu lokalnym.</p> <p>Realizacja tego przedsięwzięcia przyczyni się do rozwiązania problemów obszaru rewitalizacji takich jak:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ ograniczona dostępność budynków administracji publicznej dla osób z niepełnosprawnościami,▪ niedostosowanie usług cyfrowych do potrzeb mieszkańców,▪ ryzyko wykluczenia społecznego osób ze szczególnymi potrzebami,▪ utrudnione uczestnictwo w życiu publicznym,▪ niewystarczające wdrożenie zasad projektowania uniwersalnego.		
REZULTATY	<ul style="list-style-type: none">▪ Liczba budynków pozostających w dyspozycji JST, w których wdrożono rozwiązania zgodne ze Standardami Dostępności w Samorządzie mające na celu poprawę dostępności usług dla osób ze szczególnymi potrzebami: 3 budynki▪ Liczba budynków pozostających w dyspozycji JST, w których dokonano przebudowy pomieszczeń budynku zgodnie z wytycznymi wynikającymi ze Standardów Dostępności w Samorządzie: 2 budynki▪ Liczba budynków pozostających w dyspozycji JST, w których wprowadzono usprawnienia z zakresu zapewniania dostępności informacyjno-komunikacyjnej dla osób ze szczególnymi potrzebami zgodnie z wytycznymi wynikającymi ze Standardów Dostępności w Samorządzie: 3 budynki▪ Liczba zaktualizowanych procedur wewnętrznych JST, w zakresie zapisów dot. poprawy zapewniania dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami: 3 procedury▪ Liczba zmodernizowanych stron internetowych, portali lub aplikacji mobilnych prowadzonych przez JST, zgodnie z obowiązującymi standardami WCAG: 6 stron <p><u>Sposób oceny osiągnięcia rezultatów:</u></p> <ul style="list-style-type: none">▪ na podstawie protokołów odbioru wykonanych prac		
ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	Przedsięwzięcie nie należy do grupy przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu procesów odrębnych		
CZAS REALIZACJI	2026	STOPIEŃ GOTOWOŚCI DO REALIZACJI	▪ Projekt i kosztorys w opracowaniu

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 7

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 7	
NAZWA PROJEKTU	„Jesteśmy razem” – Edukacja włączająca w Szkole Podstawowej nr 1 w Porębie
PODMIOT REALIZUJĄCY	Szkoła Podstawowa nr1 im. Wojska Polskiego w Porębie
PARTNERZY	nie dotyczy
LOKALIZACJA	Szkoła Podstawowa nr1 im. Wojska Polskiego w Porębie Ul. Wojska Polskiego 4 42-480 Poręba <i>Lokalizacja w obszarze rewitalizacji wyznaczonym Uchwałą nr XII/95/25 Rady Miasta Poręba z dnia 28 kwietnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Poręba</i>
OPIS PROJEKTU	<p>Projekt ma na celu rozwiązanie problemu jakim jest niedostateczna integracja dzieci i młodzieży ze szczególnymi potrzebami z resztą społeczności szkolnej oraz ich gorsze wyniki w nauce a także niedostateczna świadomość rodziców i opiekunów na temat pracy z dziećmi ze szczególnymi potrzebami</p> <p>Projekt zakłada przede wszystkim bezpośrednie wsparcie uczniów ze szczególnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi i zwiększające ich udział w edukacji ogólnodostępnej, zapewnienie niezbędnej pomocy pedagogicznej i psychologicznej, zapewnienie personelu wspomagającego uczniów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi (pedagog specjalny, pomoc nauczyciela, asystent ucznia), integrację uczniów z różnych środowisk, prowadzenie współpracy z rodzicami i opiekunami wsparcie świetlic szkolnych, działania indywidualizujące proces kształcenia, wsparcie uczniów uzdolnionych – szczególnie znajdujących się w niekorzystnej sytuacji</p> <p><u>Spójność z celami i kierunkami Gminnego Programu Rewitalizacji:</u></p> <p>Przedsięwzięcie wpisuje się w następujące cele i kierunki Gminnego Programu Rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Cel strategiczny 2: Poprawa warunków edukacyjnych i wyrównywanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży▪ Cele szczegółowe:<ul style="list-style-type: none">○ 2.1. Podniesienie wyników edukacyjnych uczniów poprzez kompleksowe wsparcie dydaktyczne, motywacyjne i rozwojowe○ 2.2. Wzmocnienie systemu edukacji włączającej oraz zwiększenie dostępności wsparcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i rozwojowymi○ 2.4. Rozwijanie kompetencji zawodowych nauczycieli i kadry wspomagającej▪ Kierunki działań:<ul style="list-style-type: none">○ wspieranie organizacji zajęć dydaktyczno-wyrównawczych oraz programów rozwijających kompetencje uczniów,○ zapewnianie wsparcia psychologicznego, pedagogicznego i terapeutycznego dla uczniów doświadczających trudności edukacyjnych, emocjonalnych i adaptacyjnych,○ dostosowywanie metod nauczania i organizacji procesu edukacyjnego do zróżnicowanych potrzeb uczniów,○ doskonalenie kompetencji kadry nauczycielskiej i wspomagającej w zakresie nowoczesnych i aktywizujących metod nauczania,

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 7

	<ul style="list-style-type: none">○ rozwijanie kompetencji w obszarze edukacji włączającej, pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami oraz współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym.▪ Cel strategiczny 4: Rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej wspierającej zrównoważony rozwój obszaru rewitalizacji▪ Cele szczegółowe:<ul style="list-style-type: none">○ 4.3. Zwiększenie dostępności usług publicznych, w tym dla osób ze szczególnymi potrzebami▪ Kierunki działań:<ul style="list-style-type: none">○ likwidowanie barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej oraz przestrzeniach publicznych.
ZAKRES DZIAŁAŃ DO REALIZACJI	<p>Bezpośrednie wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami</p> <p>W ramach zadania zaplanowano następujące prace:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ zajęcia specjalistyczne z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej: korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, zajęcia o charakterze terapeutycznym;▪ zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze organizowane dla uczniów mających trudności w nauce, w szczególności w spełnianiu wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej, kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacji;▪ działania indywidualizujące proces kształcenia ukierunkowane na ucznia zgodnie z jego potrzebami i możliwościami edukacyjnymi, rozwojowymi czy psychofizycznymi z wykorzystaniem zróżnicowanych metod i technik pracy▪ zajęcia rozwijające umiejętność uczenia się, zajęcia rozwijające uzdolnienia (kółka zainteresowań, warsztaty laboratoryjne, zajęcia o nowatorskich rozwiązaniach programowych, organizacyjnych lub metodycznych);▪ działania wspierające zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży, indywidualne i grupowe spotkania np. z pedagogiem, psychologiem▪ zajęcia integracyjne dla dzieci z różnych środowisk prowadzone także we współpracy z rodzicami/opiekunami▪ wsparcie świetlic szkolnych np. kąpek/pokój ciszy, doposażenie▪ zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu▪ zatrudnienie personelu wspomagającego uczniów ze specjalnymi potrzebami pedagog/psycholog <p>Podnoszenie umiejętności kadry oraz rodziców/opiekunów dzieci do potrzeb edukacji ogólnodostępnej</p> <p>W ramach zadania zaplanowano:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Kursy w zakresie kompetencji zapobiegania dyskryminacji i przemocy rówieśniczej▪ Szkolenia▪ Studia podyplomowe Warsztaty▪ Współpraca między rodzicami a nauczycielami/specjalistami <p>Kompleksowe dostosowanie i wyposażenie placówek edukacyjnych</p> <p>W ramach zadania zaplanowano:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Zakup specjalistycznego oprogramowania▪ Zakup sprzętu ICT▪ Zakup materiałów,▪ Zakup sprzętu specjalistycznego,▪ Zakup pomocy dydaktycznych▪ Dostosowanie lub adaptacja pomieszczeń▪ Zakup mebli <p>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ wykorzystanie materiałów o zróżnicowanym stopniu trudności,▪ tworzenie treści w formatach alternatywnych: powiększonych, kontrastowych, uproszczonych (East To Read), audio, wizualnych,

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 7				
	<ul style="list-style-type: none">stosowanie pomocy multimedialnych i sensorycznych wspierających uczniów z trudnościami poznawczymi lub zaburzeniami przetwarzania bodźców;wydzielenie kąci ciszy / pokoju wyciszeni dla osób neuroroznorodnych,ergonomiczne meble (biurka i krzesła regulowane)specjalistyczne oprogramowanie komputerowe wspierające uczniów z niepełnosprawnościami (np. programy do komunikacji alternatywnej, czytniki ekranu, aplikacje edukacyjne, programy wspierające naukę czytania i pisanie)			
GRUPA DOCELOWA	Główną grupą docelową są uczniowie Szkoły Podstawowej nr1 im. Wojska Polskiego w Porębie, kadra pedagogiczna i niepedagogiczna szkoły, rodzice i opiekunowie uczniów			
SZACOWANY KOSZT PROJEKTU	738 522,00 PLN	1	z funduszy UE – łącznie <i>(w tym Europejski Fundusz Społeczny dla Priorytetu: FESL.06.00-Fundusze Europejskie dla edukacji dla Działania: FESL.06.02-Kształcenie ogólne)</i>	627 743,70 PLN
		2	środki budżetu państwa	73 852,20 PLN
		3	środki budżetu gminy	36 926,10 PLN
		4	środki prywatne	0,00 PLN
CELE PROJEKTU	<p>SFERA SPOŁECZNA: Projekt przyczyni się do zwiększenia integracji uczniów ze szczególnymi potrzebami ze społecznością szkolną, budując postawy akceptacji i wzajemnego wsparcia. Dzięki zajęciom specjalistycznym i działaniom włączającym wzrosną ich kompetencje społeczne oraz poczucie bezpieczeństwa. Współpraca z rodzicami i opiekunami podniesie świadomość w zakresie pracy z dziećmi o zróżnicowanych potrzebach, co przełoży się na bardziej spójną, wspierającą społeczność szkolną.</p> <p>SFERA GOSPODARCZA: Realizacja projektu przyczyni się do zwiększenia kapitału ludzkiego poprzez lepsze przygotowanie uczniów do przyszłej aktywności edukacyjnej i zawodowej. Wzmocnienie kompetencji uczniów o specjalnych potrzebach pozwoli ograniczyć przyszłe koszty związane z ich wykluczeniem społecznym i zawodowym. Projekt stworzy również możliwości zatrudnienia dodatkowych specjalistów, co pozytywnie wpłynie na lokalny rynek pracy.</p> <p>SFERA ŚRODOWISKOWA: Projekt zakłada działania edukacyjne wykorzystujące zasoby środowiska lokalnego, co sprzyja budowaniu postaw proekologicznych wśród uczniów. Integracyjne aktywności w terenie zwiększą świadomość dzieci na temat ochrony środowiska i odpowiedzialnego korzystania z przestrzeni publicznej. Dzięki włączaniu uczniów o różnych potrzebach projekt promuje ideę zrównoważonego rozwoju społecznego w zgodzie ze środowiskiem naturalnym.</p> <p>SFERA PRZESTRZENNA: Projekt wpłynie na bardziej funkcjonalne wykorzystanie przestrzeni szkolnych, w tym świetlic oraz sal przeznaczonych na zajęcia specjalistyczne. Dostosowanie przestrzeni do potrzeb uczniów ze zróżnicowanymi wymaganiami zwiększy komfort i dostępność edukacji dla wszystkich. Rozszerzenie oferty integracyjnej sprawi, że szkoła stanie się bardziej otwartym i przyjaznym miejscem dla całej społeczności.</p> <p>SFERA TECHNICZNA: W ramach projektu planuje się doposażenie szkoły w pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt wspierający edukację uczniów ze szczególnymi potrzebami. Nowoczesne narzędzia umożliwią prowadzenie bardziej efektywnych zajęć i indywidualizację pracy. Usprawnienia techniczne poprawią jakość usług edukacyjnych, tworząc lepsze warunki do rozwoju kompetencji wszystkich uczniów.</p> <p>Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie: Przedsięwzięcie odpowiada na złożony zestaw problemów społecznych i edukacyjnych, związanych z niewystarczającą integracją społeczną dzieci i młodzieży oraz ograniczonym wsparciem dla uczniów ze szczególnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi. Na obszarze rewitalizacji zdiagnozowano istotne problemy w sferze</p>			

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 7

	<p>edukacji i integracji społecznej, w tym koncentrację uczniów mających trudności w nauce, wysoką absencję oraz potrzebę uczestnictwa w zajęciach wyrównawczych. Jednocześnie zauważalny jest niski poziom integracji uczniów ze szczególnymi potrzebami z rówieśnikami oraz ryzyko ich izolacji w środowisku szkolnym. Diagnoza wskazuje również na deficyty w zakresie edukacji włączającej, w tym ograniczone możliwości kadrowe szkół oraz niewystarczające wsparcie specjalistyczne, co utrudnia skuteczne wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów. Problemem jest także potrzeba wzmocnienia kompetencji społecznych dzieci i młodzieży oraz budowania relacji opartych na współpracy i akceptacji różnorodności. Istotnym wyzwaniem jest również niewystarczające zaangażowanie rodziców i opiekunów w proces wsparcia dzieci ze szczególnymi potrzebami oraz ograniczona świadomość w zakresie metod pracy i możliwości wsparcia rozwoju dzieci. Brak spójnego systemu współpracy między szkołą a rodziną może pogłębiać trudności edukacyjne i społeczne uczniów. Problemy te wpisują się w szerszy kontekst ryzyka wykluczenia społecznego dzieci i młodzieży oraz osłabienia spójności społecznej na obszarze rewitalizacji. W dłuższej perspektywie mogą one wpływać na ograniczenie szans edukacyjnych i zawodowych młodego pokolenia. Przedsięwzięcie odpowiada na te wyzwania poprzez kompleksowe wsparcie uczniów ze szczególnymi potrzebami, rozwój edukacji włączającej, działania integracyjne oraz wzmocnienie współpracy z rodzicami i kadrami pedagogicznymi, co przyczyni się do budowania bardziej spójnej, otwartej i wspierającej społeczności szkolnej. Realizacja przedsięwzięcia może pomóc rozwiązać następujące problemy obszaru rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ niski poziom integracji uczniów ze szczególnymi potrzebami,▪ trudności edukacyjne (niska średnia, absencja, zajęcia wyrównawcze),▪ niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne uczniów,▪ ograniczone zasoby kadrowe specjalistów w szkołach,▪ niski poziom kompetencji społecznych uczniów,▪ niewystarczająca współpraca szkoły z rodzicami,▪ ryzyko długofalowego wykluczenia społecznego i edukacyjnego.		
REZULTATY	<ul style="list-style-type: none">▪ Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu 3 os.▪ Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu 103 os. <p><u>Sposób oceny osiągnięcia rezultatów:</u></p> <ul style="list-style-type: none">▪ Lista uczestników, którzy nabyli kwalifikacje, Certyfikaty/ Zaświadczenia/ Dyplomy),▪ Lista uczestników, którzy nabyli kwalifikacje w oparciu o indywidualne porównanie uzyskanych wyników z przyjętymi wymaganiami wraz ze wskazaniem uzyskanych wyników.		
ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	Przedsięwzięcie nie należy do grupy przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu procesów odrębnych		
CZAS REALIZACJI	01.09.2026-30.08.2028	STOPIEŃ GOTOWOŚCI DO REALIZACJI	<ul style="list-style-type: none">▪ Przyznane dofinansowanie – podpisana umowa o dofinansowanie

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 8

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 8	
NAZWA PROJEKTU	Aktywna Poręba – program artystycznej aktywizacji osób dorosłych
PODMIOT REALIZUJĄCY	Miejski Ośrodek Kultury w Porębie
PARTNERZY	Urząd Miasta Poręba, Miejska Biblioteka Publiczna, Stowarzyszenie emerytów, Rencistów i Inwalidów „Nestor”
LOKALIZACJA	Miejski Ośrodek Kultury w Porębie oraz przestrzeń miejska Ul. Mickiewicza 2 42-480 Poręba <i>Lokalizacja w obszarze rewitalizacji wyznaczonym Uchwałą nr XII/95/25 Rady Miasta Poręba z dnia 28 kwietnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Poręba</i>
OPIS PROJEKTU	<p>Projekt ma na celu rozwiązanie problemu niskiej aktywności społecznej i zawodowej osób dorosłych, w szczególności bezrobotnych, a także ich ograniczonych możliwości rozwoju kompetencji miękkich i kreatywnych oraz trudności w integracji ze społecznością lokalną.</p> <p>Projekt zakłada aktywizację społeczną i zawodową osób dorosłych, w szczególności bezrobotnych, poprzez udział w cyklu bezpłatnych warsztatów artystycznych. Uczestnicy będą mogli rozwijać kompetencje społeczne, kreatywność oraz pewność siebie poprzez działania z zakresu muzyki, plastyki, tańca, śpiewu i teatru. Projekt zakończy się wspólnym wydarzeniem artystycznym (np. występem lub wystawą), integrującym społeczność lokalną.</p> <p><u>Spójność z celami i kierunkami Gminnego Programu Rewitalizacji:</u></p> <p>Przedsięwzięcie wpisuje się w następujące cele i kierunki Gminnego Programu Rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Cel strategiczny 1: Wzmocnienie aktywności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców▪ Cele szczegółowe<ul style="list-style-type: none">○ 1.1. Zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób z niepełnosprawnościami○ 1.3 Wzrost zaangażowania mieszkańców w życie społeczne i obywatelskie oraz rozwój postaw odpowiedzialności i współpracy○ 1.4. Zwiększenie dostępności oraz podniesienie jakości oferty społecznej, kulturalnej i rekreacyjnej na obszarze rewitalizacji▪ Kierunki działań:<ul style="list-style-type: none">○ realizacja programów aktywizacji zawodowej, obejmującej doradztwo zawodowe, szkolenia, kursy podnoszące kwalifikacje, staże oraz praktyki zawodowe,○ wsparcie rozwoju kompetencji społecznych i życiowych,○ rozwijanie oferty animacyjnej i integracyjnej, obejmującej warsztaty, lokalne wydarzenia integracyjne, zajęcia rekreacyjne, programy środowiskowe itp.,○ wspieranie inicjatyw oddolnych mieszkańców, grup nieformalnych i liderów lokalnych, w tym poprzez mechanizmy mikrograntów i konkursów inicjatyw lokalnych,○ rozwijanie wolontariatu i działań międzypokoleniowych,○ wzmocnianie funkcji społecznych instytucji publicznych (m.in. szkół, Miejskiego Ośrodka Kultury, Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, Świetlicy środowiskowej itp.),

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 8

	<ul style="list-style-type: none">○ rozwój dostępnej i zróżnicowanej oferty kulturalnej, edukacyjnej i sportowo-rekreacyjnej, dostosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, seniorów oraz rodzin w trudnej sytuacji życiowej,▪ Cel strategiczny 4: Rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej wspierającej zrównoważony rozwój obszaru rewitalizacji▪ Cele szczegółowe:<ul style="list-style-type: none">○ 4.3 Zwiększenie dostępności usług publicznych, w tym dla osób ze szczególnymi potrzebami▪ Kierunki działań:<ul style="list-style-type: none">○ likwidowanie barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej oraz przestrzeniach publicznych.
ZAKRES DZIAŁAŃ DO REALIZACJI	<p>Przygotowanie i organizacja projektu</p> <ul style="list-style-type: none">▪ opracowanie szczegółowego programu warsztatów artystycznych (muzyka, plastyka, teatr, taniec, śpiew) dostosowanego do potrzeb uczestników;▪ rekrutacja uczestników projektu, w szczególności osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym;▪ zatrudnienie wykwalifikowanej kadry: instruktorów, animatorów kultury oraz koordynatora projektu;▪ przygotowanie harmonogramu zajęć oraz organizacja zaplecza lokalowego;▪ zakup niezbędnych materiałów i narzędzi artystycznych (np. farby, płótna, instrumenty, materiały sceniczne); <p>Przygotowanie i organizacja projektu</p> <ul style="list-style-type: none">▪ prowadzenie cyklicznych warsztatów artystycznych z różnych dziedzin sztuki (muzyka, plastyka, taniec, teatr, śpiew);▪ rozwijanie kompetencji społecznych uczestników, takich jak współpraca, komunikacja, praca w grupie;▪ działania wzmacniające kreatywność, samodzielność oraz poczucie własnej wartości;▪ organizacja zajęć integracyjnych sprzyjających budowaniu relacji i przeciwdziałaniu izolacji społecznej;▪ indywidualne wsparcie uczestników w zakresie motywacji i rozwoju osobistego; <p>Wydarzenie finałowe i integracja społeczności lokalnej</p> <ul style="list-style-type: none">▪ przygotowanie wspólnego wydarzenia artystycznego (np. spektaklu, koncertu, wystawy prac uczestników);▪ zaangażowanie uczestników w proces organizacji wydarzenia (np. scenografia, promocja, występy);▪ organizacja wydarzenia otwartego dla społeczności lokalnej;▪ działania integrujące uczestników projektu z mieszkańcami oraz wzmacniające ich aktywność społeczną; <p>Promocja i upowszechnianie rezultatów projektu</p> <ul style="list-style-type: none">▪ prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych (plakaty, media społecznościowe, strona internetowa);▪ dokumentowanie przebiegu projektu (zdjęcia, materiały wideo, relacje);▪ upowszechnianie efektów działań artystycznych uczestników; <p>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ dostosowanie miejsca realizacji warsztatów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (likwidacja barier architektonicznych, dostępność pomieszczeń);▪ zapewnienie materiałów dydaktycznych w formach dostępnych (np. powiększone teksty, materiały wizualne, uproszczone treści);▪ możliwość udziału w zajęciach w elastycznej formule (dostosowanie tempa pracy i metod do indywidualnych potrzeb uczestników);

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 8

	<ul style="list-style-type: none">▪ stosowanie różnorodnych metod pracy, w tym technik multisensorycznych wspierających osoby z trudnościami poznawczymi;▪ zapewnienie wsparcia asystenta lub animatora dla osób wymagających dodatkowej pomocy;▪ wykorzystanie prostego i zrozumiałego języka w komunikacji z uczestnikami;▪ umożliwienie udziału osobom z różnymi ograniczeniami poprzez dostosowanie form aktywności (np. alternatywne formy ekspresji artystycznej);▪ organizacja przestrzeni sprzyjającej komfortowi psychicznemu (np. możliwość wyciszenia się, przerwy);													
GRUPA DOCELOWA	<p>Główną grupą docelową projektu są osoby dorosłe, zamieszkujące obszar rewitalizacji, w szczególności osoby bezrobotne oraz biernie zawodowo, które doświadczają trudności w aktywnym uczestnictwie w życiu społecznym i zawodowym.</p> <p>Wsparciem objęte zostaną osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, w tym osoby o niskich kwalifikacjach, ograniczonych kompetencjach społecznych oraz niskiej pewności siebie, które wymagają wsparcia w zakresie aktywizacji i integracji.</p> <p>Dodatkową grupę odbiorców stanowi społeczność lokalna, w tym mieszkańcy obszaru rewitalizacji, którzy będą uczestniczyć w działaniach integracyjnych oraz korzystać z efektów projektu.</p>													
SZACOWANY KOSZT PROJEKTU	<table border="1"><tr><td rowspan="4">50 000,00 PLN</td><td>1</td><td>z funduszy UE - łącznie</td><td>0,00 PLN</td></tr><tr><td>2</td><td>środki budżetu państwa</td><td>30 000,00 PLN</td></tr><tr><td>3</td><td>środki budżetu gminy</td><td>20 000,00 PLN</td></tr><tr><td>4</td><td>środki prywatne</td><td>0,00 PLN</td></tr></table>	50 000,00 PLN	1	z funduszy UE - łącznie	0,00 PLN	2	środki budżetu państwa	30 000,00 PLN	3	środki budżetu gminy	20 000,00 PLN	4	środki prywatne	0,00 PLN
50 000,00 PLN	1		z funduszy UE - łącznie	0,00 PLN										
	2		środki budżetu państwa	30 000,00 PLN										
	3		środki budżetu gminy	20 000,00 PLN										
	4	środki prywatne	0,00 PLN											
CELE PROJEKTU	<p>SFERA SPOŁECZNA: Projekt przyczyni się do zwiększenia integracji społecznej mieszkańców obszaru objętego rewitalizacją poprzez wspólne uczestnictwo w działaniach artystycznych i kulturalnych. Realizacja warsztatów wpłynie na aktywizację osób bezrobotnych i biernych zawodowo, wzmacniając ich zaangażowanie w życie społeczne. Dzięki rozwijaniu kompetencji miękkich, takich jak komunikacja, współpraca czy kreatywność, uczestnicy zwiększą swoją pewność siebie oraz zdolność do funkcjonowania w grupie. Projekt będzie również przeciwdziałał wykluczeniu społecznemu, tworząc przestrzeń sprzyjającą budowaniu relacji i wzajemnemu wsparciu.</p> <p>SFERA GOSPODARCZA: Realizacja projektu przyczyni się do zwiększenia szans uczestników na zatrudnienie poprzez rozwój kompetencji przydatnych na rynku pracy, w szczególności kompetencji społecznych i organizacyjnych. Udział w warsztatach umożliwi nabywanie nowych umiejętności oraz wzmocni motywację do podejmowania aktywności zawodowej. Projekt wpłynie na rozwój kapitału ludzkiego na poziomie lokalnym, ograniczając ryzyko długotrwałego bezrobocia i jego negatywnych skutków. Dodatkowo realizacja działań projektowych stworzy możliwości zaangażowania i zatrudnienia kadry instruktorskiej oraz animatorów kultury.</p> <p>SFERA ŚRODOWISKOWA: Projekt nie wywiera bezpośredniego wpływu na środowisko naturalne, jednak w ramach prowadzonych warsztatów możliwe będzie wprowadzanie elementów edukacji ekologicznej. Uczestnicy będą zachęceni do wykorzystywania materiałów przyjaznych środowisku, ponownego użycia surowców oraz podejmowania działań artystycznych inspirowanych naturą. W ten sposób projekt będzie wspierał kształtowanie postaw proekologicznych i odpowiedzialnego podejścia do zasobów.</p> <p>SFERA PRZESTRZENNA: Projekt przyczyni się do ożywienia przestrzeni Miejskiego Ośrodka Kultury oraz innych lokalnych przestrzeni publicznych poprzez organizację warsztatów i działań artystycznych. Zwiększone wykorzystanie istniejącej infrastruktury wpłynie na jej większą dostępność i funkcjonalność dla mieszkańców. Działania projektowe sprawiają, że przestrzenie te staną się miejscem integracji, aktywności i rozwoju społecznego, wzmacniając ich rolę w życiu lokalnej społeczności.</p> <p>SFERA TECHNICZNA: W ramach projektu planuje się doposażenie Miejskiego Ośrodka Kultury w materiały oraz sprzęt niezbędny do realizacji warsztatów artystycznych. Zakupione wyposażenie umożliwi prowadzenie zajęć na wyższym</p>													

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 8

	<p>poziomie oraz zwiększy różnorodność oferowanych działań. Usprawnienia techniczne wpłyną na poprawę jakości infrastruktury kulturalnej, tworząc lepsze warunki do realizacji działań aktywizacyjnych i integracyjnych.</p> <p><u>Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:</u></p> <p>Projekt odpowiada na zdiagnozowane problemy społeczne i funkcjonalne obszaru rewitalizacji, które mają charakter strukturalny i kumulują się w szczególności wśród osób dorosłych pozostających poza rynkiem pracy oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym. W sferze społecznej kluczowym wyzwaniem jest niski poziom integracji mieszkańców, ograniczona aktywność społeczna oraz ryzyko izolacji, szczególnie wśród osób bezrobotnych i biernych zawodowo. Diagnoza wskazuje na potrzebę wzmocnienia więzi społecznych, rozwijania działań integracyjnych oraz budowania kapitału społecznego. Jednocześnie zauważalny jest niski poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym oraz niewystarczające wykorzystanie potencjału instytucji lokalnych, w tym ośrodków kultury. Istotnym problemem jest również koncentracja bezrobocia na obszarze rewitalizacji – aż 70% osób bezrobotnych w gminie zamieszkuje ten obszar, co wskazuje na jego szczególnie trudną sytuację społeczną i zawodową. Towarzyszy temu niedopasowanie kompetencji mieszkańców do potrzeb rynku pracy oraz ograniczone możliwości aktywizacji zawodowej. Kolejnym zdiagnozowanym problemem jest występowanie ubóstwa oraz zależności części mieszkańców od systemu pomocy społecznej, co wiąże się z trudnościami w samodzielnym funkcjonowaniu oraz ograniczoną mobilnością społeczną. Zjawiska te sprzyjają utrwalaniu wykluczenia społecznego i obniżeniu jakości życia mieszkańców. Diagnoza wskazuje również na deficyt atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego oraz ograniczoną ofertę działań integracyjnych i kulturalnych dostępnych dla dorosłych mieszkańców. Pomimo istnienia infrastruktury, takiej jak Miejski Ośrodek Kultury, jej potencjał nie jest w pełni wykorzystywany, a oferta nie zawsze odpowiada na potrzeby wszystkich grup społecznych. W sferze przestrzenno-funkcjonalnej problemem jest niedobór miejsc sprzyjających integracji społecznej oraz aktywności mieszkańców, a także niewystarczające wykorzystanie istniejących przestrzeni publicznych i infrastruktury lokalnej. Brakuje atrakcyjnych, ogólnodostępnych przestrzeni i inicjatyw, które sprzyjałyby budowaniu relacji i aktywności społecznej. Projekt odpowiada na powyższe problemy poprzez stworzenie kompleksowej oferty działań artystycznych i integracyjnych, które umożliwią aktywizację społeczną i zawodową uczestników, rozwój kompetencji oraz włączenie ich w życie lokalnej społeczności. Jednocześnie przedsięwzięcie przyczyni się do lepszego wykorzystania istniejącej infrastruktury, w szczególności Miejskiego Ośrodka Kultury jako miejsca integracji i aktywności mieszkańców.</p> <p>niski poziom integracji uczniów ze szczególnymi potrzebami,</p> <ul style="list-style-type: none">▪ niski poziom integracji społecznej mieszkańców oraz osłabione więzi lokalne;▪ ograniczona aktywność społeczna i zawodowa osób dorosłych, w tym bezrobotnych;▪ koncentracja bezrobocia oraz niedopasowanie kompetencji do potrzeb rynku pracy;▪ ryzyko wykluczenia społecznego i zależność od pomocy społecznej;▪ niewystarczająca oferta działań integracyjnych i aktywizujących dla dorosłych mieszkańców;▪ niewykorzystany potencjał lokalnej infrastruktury i instytucji (np. MOK);
REZULTATY	<ul style="list-style-type: none">▪ Liczba uczestników warsztatów 25 os.▪ Liczba godzin przeprowadzonych warsztatów 100 h.▪ Organizacja wydarzenia finałowego 1 wydarzenie▪ Wzrost aktywności społecznej uczestników warsztatów ▪ Poprawa kompetencji interpersonalnych uczestników warsztatów <p><u>Sposób oceny osiągnięcia rezultatów:</u></p> <ul style="list-style-type: none">▪ Listy obecności uczestników;

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 8

	<ul style="list-style-type: none">▪ Dokumentacja fotograficzna warsztatów;▪ Zbieranie opinii uczestników dotyczących przydatności zajęć (ankiety ewaluacyjne);▪ Liczba uczestników wydarzenia finałowego.		
ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	Przedsięwzięcie nie należy do grupy przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu procesów odrębnych		
CZAS REALIZACJI	2027	STOPIEŃ GOTOWOŚCI DO REALIZACJI	<ul style="list-style-type: none">▪ Przygotowany projekt koncepcyjny, możliwy do szybkiego wdrożenia po uzyskaniu finansowania

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 9

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 9

NAZWA PROJEKTU	Cyfrowy Start – aktywizacja osób dorosłych poprzez edukację komputerową
PODMIOT REALIZUJĄCY	Miejski Ośrodek Kultury w Porębie
PARTNERZY	Gmina Poręba, Mediateka, Pracownia Orange, Miejska Biblioteka Publiczna w Porębie
LOKALIZACJA	Miejski Ośrodek Kultury w Porębie Ul. Mickiewicza 2 42-480 Poręba Pracownia Orange Poręba Ul. Mickiewicza 2 42-480 Poręba <i>Lokalizacja w obszarze rewitalizacji wyznaczonym Uchwałą nr XII/95/25 Rady Miasta Poręba z dnia 28 kwietnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Poręba</i>
OPIS PROJEKTU	<p>Projekt odpowiada na problem niskiego poziomu kompetencji cyfrowych wśród osób dorosłych, co ogranicza ich możliwości funkcjonowania w społeczeństwie informacyjnym oraz utrudnia dostęp do rynku pracy i usług publicznych oraz przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu poprzez rozwój podstawowych umiejętności technologicznych, zwiększenie samodzielności uczestników oraz ich aktywności społecznej i zawodowej.</p> <p>Projekt zakłada aktywizację osób dorosłych, w szczególności bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, poprzez organizację cyklu bezpłatnych zajęć komputerowych. Uczestnicy zdobędą podstawowe kompetencje cyfrowe, takie jak obsługa komputera, korzystanie z internetu, komunikacja mailowa oraz praca w programach biurowych (np. Word).</p> <p>Zajęcia będą prowadzone w formie warsztatów praktycznych, dostosowanych do poziomu uczestników, z naciskiem na umiejętności przydatne w życiu codziennym i na rynku pracy.</p> <p><u>Spójność z celami i kierunkami Gminnego Programu Rewitalizacji:</u></p> <p>Przedsięwzięcie wpisuje się w następujące cele i kierunki Gminnego Programu Rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Cel strategiczny 1: Wzmocnienie aktywności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 9

	<ul style="list-style-type: none">▪ Cele szczegółowe<ul style="list-style-type: none">○ 1.1. Zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób z niepełnosprawnościami○ 1.3 Wzrost zaangażowania mieszkańców w życie społeczne i obywatelskie oraz rozwój postaw odpowiedzialności i współpracy○ 1.4. Zwiększenie dostępności oraz podniesienie jakości oferty społecznej, kulturalnej i rekreacyjnej na obszarze rewitalizacji▪ Kierunki działań:<ul style="list-style-type: none">○ realizacja programów aktywizacji zawodowej, obejmującej doradztwo zawodowe, szkolenia, kursy podnoszące kwalifikacje, staże oraz praktyki zawodowe,○ wsparcie rozwoju kompetencji społecznych i życiowych,○ rozwijanie oferty animacyjnej i integracyjnej, obejmującej warsztaty, lokalne wydarzenia integracyjne, zajęcia rekreacyjne, programy środowiskowe itp.,○ wzmacnianie funkcji społecznych instytucji publicznych (m.in. szkół, Miejskiego Ośrodka Kultury, Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, Świetlicy środowiskowej itp.),○ rozwój dostępnej i zróżnicowanej oferty kulturalnej, edukacyjnej i sportowo-rekreacyjnej, dostosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, seniorów oraz rodzin w trudnej sytuacji życiowej,▪ Cel strategiczny 4: Rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej wspierającej zrównoważony rozwój obszaru rewitalizacji▪ Cele szczegółowe:<ul style="list-style-type: none">○ 4.3 Zwiększenie dostępności usług publicznych, w tym dla osób ze szczególnymi potrzebami▪ Kierunki działań:<ul style="list-style-type: none">○ likwidowanie barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej oraz przestrzeniach publicznych.
ZAKRES DZIAŁAŃ DO REALIZACJI	<p>W ramach zadania zaplanowano następujące działania:</p> <p>Przygotowanie i organizacja projektu</p> <ul style="list-style-type: none">▪ opracowanie programu szkoleń komputerowych dostosowanego do poziomu i potrzeb uczestników;▪ przygotowanie materiałów dydaktycznych oraz scenariuszy zajęć;▪ organizacja zaplecza technicznego (sala komputerowa, sprzęt, oprogramowanie);▪ prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych (plakaty, media społecznościowe, współpraca z instytucjami lokalnymi);▪ <p>Rekrutacja uczestników</p> <ul style="list-style-type: none">▪ przeprowadzenie procesu rekrutacji uczestników, w szczególności osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym;▪ diagnoza poziomu kompetencji cyfrowych uczestników;▪ kwalifikacja uczestników do odpowiednich grup szkoleniowych; <p>Realizacja szkoleń i wsparcia uczestników</p> <ul style="list-style-type: none">▪ przeprowadzenie cyklu praktycznych szkoleń komputerowych obejmujących podstawy obsługi komputera;▪ nauka korzystania z internetu, w tym wyszukiwania informacji, korzystania z e-usług oraz bezpieczeństwa w sieci;▪ zajęcia z zakresu komunikacji elektronicznej (zakładanie i obsługa poczty e-mail);▪ realizacja zajęć z programów biurowych (np. Word) – tworzenie dokumentów, edycja tekstu;▪ zapewnienie indywidualnego wsparcia uczestnikom w trakcie zajęć, dostosowanego do ich potrzeb i tempa pracy;▪ rozwijanie samodzielności uczestników w korzystaniu z technologii cyfrowych w życiu codziennym i zawodowym

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 9

	<p>Podsumowanie i ewaluacja projektu</p> <ul style="list-style-type: none">▪ przeprowadzenie ewaluacji projektu (ankiety, opinie uczestników);▪ podsumowanie efektów działań oraz poziomu nabytych kompetencji;▪ opracowanie wniosków i rekomendacji na przyszłość;▪ upowszechnienie rezultatów projektu; <p>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ dostosowanie miejsca realizacji zajęć do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (np. dostępność architektoniczna, brak barier);▪ zapewnienie sprzętu komputerowego dostosowanego do różnych potrzeb (np. większe monitory, możliwość regulacji stanowiska pracy);▪ stosowanie prostego, zrozumiałego języka oraz instrukcji krok po kroku;▪ przygotowanie materiałów szkoleniowych w formach dostępnych (np. powiększone teksty, materiały wizualne, instrukcje obrazkowe);▪ możliwość indywidualnego wsparcia dla osób wymagających dodatkowej pomocy;▪ dostosowanie tempa pracy do możliwości uczestników;													
GRUPA DOCELOWA	<p>Główną grupą docelową projektu są osoby dorosłe zamieszkujące Gminę poręba i okolice, w szczególności osoby bezrobotne oraz zagrożone wykluczeniem cyfrowym zamieszkujące obszar rewitalizacji.</p> <p>Wsparciem objęte zostaną osoby, które posiadają niski poziom kompetencji cyfrowych lub nie korzystają na co dzień z technologii informacyjno-komunikacyjnych, co utrudnia im funkcjonowanie w życiu społecznym i zawodowym. Projekt skierowany jest do osób wymagających wsparcia w zakresie nabycia podstawowych umiejętności komputerowych, zwiększenia samodzielności oraz poprawy dostępu do usług cyfrowych i rynku pracy.</p>													
SZACOWANY KOSZT PROJEKTU	<table border="1"><tr><td rowspan="4">40 000,00 PLN</td><td>1</td><td>z funduszy UE - łącznie</td><td>0,00 PLN</td></tr><tr><td>2</td><td>środki budżetu państwa</td><td>30 000,00 PLN</td></tr><tr><td>3</td><td>środki budżetu gminy</td><td>10 000,00 PLN</td></tr><tr><td>4</td><td>środki prywatne</td><td>0,00 PLN</td></tr></table>	40 000,00 PLN	1	z funduszy UE - łącznie	0,00 PLN	2	środki budżetu państwa	30 000,00 PLN	3	środki budżetu gminy	10 000,00 PLN	4	środki prywatne	0,00 PLN
40 000,00 PLN	1		z funduszy UE - łącznie	0,00 PLN										
	2		środki budżetu państwa	30 000,00 PLN										
	3		środki budżetu gminy	10 000,00 PLN										
	4	środki prywatne	0,00 PLN											
CELE PROJEKTU	<p>SFERA SPOŁECZNA: Projekt przyczyni się do zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców poprzez rozwój kompetencji cyfrowych umożliwiających pełniejsze uczestnictwo w życiu społecznym. Realizacja działań wpłynie na przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu, które stanowi istotną barierę w dostępie do informacji, usług publicznych oraz komunikacji. Uczestnicy projektu zdobędą nowe umiejętności, co przełoży się na wzrost ich pewności siebie, samodzielności oraz zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie informacyjnym.</p> <p>SFERA GOSPODARCZA: Projekt przyczyni się do zwiększenia szans uczestników na zatrudnienie poprzez podniesienie ich kwalifikacji zawodowych w zakresie kompetencji cyfrowych. Nabycie umiejętności obsługi komputera, korzystania z internetu oraz programów biurowych zwiększy ich konkurencyjność na rynku pracy. Realizacja projektu wpłynie na rozwój kapitału ludzkiego oraz ograniczenie barier utrudniających powrót na rynek pracy.</p> <p>SFERA ŚRODOWISKOWA: Projekt nie wywiera bezpośredniego wpływu na środowisko naturalne, jednak może przyczynić się do jego ochrony poprzez promowanie korzystania z usług cyfrowych. Ograniczenie potrzeby załatwiania spraw w formie papierowej oraz większe wykorzystanie komunikacji elektronicznej sprzyja redukcji zużycia zasobów i wspiera postawy proekologiczne.</p> <p>SFERA PRZESTRZENNA: Projekt zakłada wykorzystanie istniejącej infrastruktury lokalnej, w szczególności Mediateki oraz Pracowni Orange, jako miejsc realizacji działań edukacyjnych. Dzięki temu zwiększy się poziom wykorzystania dostępnych przestrzeni publicznych oraz ich funkcjonalność. Działania projektowe przyczynią się do wzmocnienia roli tych miejsc jako lokalnych centrów aktywizacji i edukacji mieszkańców.</p>													

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 9

	<p>SFERA TECHNICZNA: Projekt przyczyni się do rozwoju kompetencji technicznych uczestników w zakresie obsługi sprzętu komputerowego oraz oprogramowania. Uczestnicy zdobędą praktyczne umiejętności korzystania z narzędzi cyfrowych, co umożliwi im sprawniejsze funkcjonowanie w życiu codziennym i zawodowym. Podniesienie kompetencji technicznych wpłynie na zwiększenie dostępności technologii dla osób dotychczas wykluczonych cyfrowo.</p> <p><u>Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:</u></p> <p>Projekt odpowiada na zdiagnozowane problemy społeczne obszaru rewitalizacji, w szczególności w zakresie niskiego poziomu kompetencji mieszkańców, ograniczonej aktywności społecznej oraz ryzyka wykluczenia cyfrowego. Jednym z kluczowych problemów jest koncentracja bezrobocia oraz niedopasowanie kompetencji mieszkańców do potrzeb współczesnego rynku pracy, co utrudnia podejmowanie zatrudnienia i sprzyja długotrwałemu wykluczeniu zawodowemu. Istotnym wyzwaniem jest również niski poziom aktywności społecznej części mieszkańców oraz ograniczone uczestnictwo w życiu publicznym, co prowadzi do osłabienia więzi lokalnych i kapitału społecznego. Pomimo istniejącej infrastruktury i instytucji, ich potencjał nie jest w pełni wykorzystywany. Diagnoza wskazuje także na potrzebę przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu, które ogranicza dostęp mieszkańców do informacji, usług publicznych oraz możliwości uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym. Brak podstawowych kompetencji cyfrowych stanowi istotną barierę w codziennym funkcjonowaniu. Dodatkowo na obszarze rewitalizacji obserwuje się zjawiska ubóstwa oraz zależności części mieszkańców od systemu pomocy społecznej, co wiąże się z trudnościami w samodzielnym funkcjonowaniu i ograniczoną mobilnością społeczną. Projekt odpowiada na powyższe problemy poprzez rozwój kompetencji cyfrowych mieszkańców, zwiększenie ich samodzielności oraz aktywizację społeczną i zawodową. Działania te przyczynią się do ograniczenia wykluczenia cyfrowego oraz lepszego wykorzystania istniejącej infrastruktury i potencjału lokalnych instytucji.</p> <p>Projekt odpowiada na następujące problemy zdiagnozowane w obszarze rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ niski poziom kompetencji cyfrowych mieszkańców;▪ ryzyko wykluczenia cyfrowego ograniczającego dostęp do usług i informacji;▪ ograniczona aktywność społeczna mieszkańców;▪ koncentracja bezrobocia oraz niedopasowanie kompetencji do rynku pracy;▪ niska samodzielność części mieszkańców w korzystaniu z nowoczesnych technologii;▪ niewystarczające wykorzystanie potencjału lokalnej infrastruktury (np. MOK)
REZULTATY	<ul style="list-style-type: none">▪ Liczba osób przeszkolonych w zakresie kompetencji cyfrowych 25 os.▪ Udział uczestników, którzy nabędą podstawowe kompetencje cyfrowe dzięki warsztatom 80% uczestników warsztatów▪ Organizacja wydarzenia finałowego 1 wydarzenie▪ Liczba osób, które po udziale w projekcie korzystają z usług publicznych online (np. e-rejestracja, profil zaufany); ▪ Wzrost aktywności społecznej uczestników warsztatów <p><u>Sposób oceny osiągnięcia rezultatów:</u></p> <ul style="list-style-type: none">▪ Listy obecności uczestników warsztatów;▪ Testy kompetencji dla uczestników;▪ Analiza postępów uczestników na podstawie obserwacji prowadzących▪ Zbieranie opinii uczestników dotyczących przydatności zajęć (ankiety ewaluacyjne);▪ Weryfikacja osiągnięcia wskaźników projektu (np. liczba osób korzystających z usług cyfrowych po zakończeniu udziału w projekcie);▪ Dokumentacja fotograficzna;

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 9

ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	Przedsięwzięcie nie należy do grupy przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu procesów odrębnych		
CZAS REALIZACJI	2027	STOPIEŃ GOTOWOŚCI DO REALIZACJI	<ul style="list-style-type: none">▪ Dostępna infrastruktura,▪ Wymagane zabezpieczenie finansowania▪ Rekrutacja uczestników

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 10

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 10

NAZWA PROJEKTU	Adaptacja dawnego biurowca Fabryki Urządzeń Mechanicznych „FUM” na nowe funkcje – etap przygotowawczy
PODMIOT REALIZUJĄCY	Gmina Poręba
PARTNERZY	Nie dotyczy
LOKALIZACJA	ul. Zakładowa 2 42-480 Poręba dz. nr ewid. 9891/8, 9891/9 obręb Poręba <i>Lokalizacja w obszarze rewitalizacji wyznaczonym Uchwałą nr XII/95/25 Rady Miasta Poręba z dnia 28 kwietnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Poręba</i>
OPIS PROJEKTU	<p>Projekt odpowiada na problem niewykorzystania i degradacji przemysłowego zasobu, jakim jest były biurowiec Fabryki Urządzeń Mechanicznych „FUM” w Porębie. Obiekt posiada duży potencjał przestrzenny i lokalizacyjny, jednak obecnie nie pełni funkcji użytkowych, co ogranicza rozwój społeczno-gospodarczy gminy oraz wpływa negatywnie na jakość przestrzeni publicznej.</p> <p>Celem projektu jest przygotowanie procesu rewitalizacji poprzez realizację etapu przygotowawczego (Etap 0), stanowiącego niezbędny krok do dalszej adaptacji budynku na funkcje publiczne, społeczne i gospodarcze. Projekt ma doprowadzić do „odblokowania” inwestycji i stworzenia podstaw do jej etapowej realizacji.</p> <p>Zakres działań obejmuje przeprowadzenie inwentaryzacji technicznej, wykonanie ekspertyz konstrukcyjnych i branżowych oraz analiz w zakresie bezpieczeństwa pożarowego i dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Kluczowym elementem będzie opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego opartego na modelu mieszanym, łączącym funkcje administracyjne, społeczne i zdrowotne z komponentem dochodowym.</p> <p>Projekt przewiduje również przygotowanie planu etapowania inwestycji oraz zabezpieczenie obiektu przed dalszą degradacją.</p> <p>Realizacja Etapu przygotowawczego nie wiąże się jeszcze z wprowadzeniem nowych funkcji użytkowych, jednak stanowi kluczowy warunek rozpoczęcia właściwej rewitalizacji. Dzięki przeprowadzonym analizom i opracowaniom możliwe będzie zaplanowanie optymalnego wykorzystania budynku, który w przyszłości będzie pełnił rolę lokalnego centrum administracji publicznej, usług społecznych i zdrowotnych oraz działalności gospodarczej.</p>

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 10

	<p><u>Spójność z celami i kierunkami Gminnego Programu Rewitalizacji:</u></p> <p>Przedsięwzięcie wpisuje się w następujące cele i kierunki Gminnego Programu Rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Cel strategiczny 3: Rewitalizacja przestrzeni publicznych i przywrócenia funkcji zdegradowanym obszarom▪ Cele szczegółowe<ul style="list-style-type: none">○ 3.1. Przywrócenie funkcjonalności i atrakcyjności zdegradowanych przestrzeni publicznych○ 3.2. Nadanie nowych funkcji społecznych, edukacyjnych, kulturalnych i turystycznych obiektom przemysłowym oraz pustostanom○ 3.3 Poprawa jakości estetycznej i użytkowej przestrzeni miejskiej oraz zwiększenie bezpieczeństwa jej użytkowników▪ Kierunki działań:<ul style="list-style-type: none">○ podejmowanie działań na rzecz adaptacji pustostanów i obiektów przemysłowych na potrzeby rozwoju usług publicznych, działalności społecznej, kulturalnej, edukacyjnej oraz inkubatorów przedsiębiorczości i inicjatyw lokalnych,○ tworzenie i modernizacja ogólnodostępnych miejsc rekreacji, wypoczynku i integracji społecznej,○ poprawa dostępności przestrzeni publicznych dla osób z niepełnosprawnościami, seniorów i rodzin z dziećmi
<p>ZAKRES DZIAŁAŃ DO REALIZACJI</p>	<p>W ramach zadania zaplanowano następujące działania:</p> <p>Przygotowanie i organizacja projektu</p> <ul style="list-style-type: none">▪ przygotowanie dokumentacji formalnej oraz organizacja procesu realizacji etapu przygotowawczego;▪ koordynacja działań projektowych oraz współpraca z podmiotami zewnętrznymi (eksperci, projektanci, rzeczoznawcy);▪ prowadzenie działań informacyjnych dotyczących planowanej rewitalizacji; <p>Inwentaryzacja i diagnoza stanu obiektu</p> <ul style="list-style-type: none">▪ przeprowadzenie szczegółowej inwentaryzacji architektoniczno-budowlanej budynku;▪ identyfikacja stanu technicznego elementów konstrukcyjnych oraz instalacyjnych;▪ opracowanie dokumentacji stanu istniejącego jako podstawy do dalszych analiz; <p>Ekspertyzy techniczne i branżowe</p> <p>wykonanie ekspertyz konstrukcyjnych określających możliwości adaptacyjne obiektu;</p> <ul style="list-style-type: none">▪ opracowanie analiz branżowych (instalacje sanitarne, elektryczne, wentylacyjne);▪ określenie zakresu niezbędnych prac modernizacyjnych w przyszłych etapach; <p>Analiza bezpieczeństwa i dostępności</p> <ul style="list-style-type: none">▪ przeprowadzenie analizy przeciwpożarowej obiektu zgodnie z obowiązującymi przepisami;▪ opracowanie wytycznych w zakresie dostosowania budynku do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami (dostępność architektoniczna i funkcjonalna);▪ identyfikacja barier oraz potencjalnych kierunków ich eliminacji; <p>Opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego</p> <ul style="list-style-type: none">▪ przygotowanie koncepcji zagospodarowania budynku w oparciu o model mieszany (funkcje administracyjne, społeczne, zdrowotne i dochodowe);▪ określenie docelowego układu funkcjonalnego poszczególnych kondygnacji;▪ dostosowanie programu do potrzeb mieszkańców oraz możliwości technicznych obiektu;

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 10

	<p>Opracowanie planu etapowania inwestycji</p> <ul style="list-style-type: none">przygotowanie harmonogramu realizacji kolejnych etapów rewitalizacji;określenie priorytetów inwestycyjnych oraz możliwości etapowego uruchamiania funkcji;dostosowanie planu do możliwości finansowych gminy; <p>Zabezpieczenie obiektu</p> <ul style="list-style-type: none">podjęcie działań mających na celu zabezpieczenie budynku przed dalszą degradacją;zabezpieczenie elementów konstrukcyjnych oraz instalacyjnych;ograniczenie dostępu osób nieuprawnionych do obiektu; <p>Podsumowanie i przygotowanie do kolejnych etapów</p> <ul style="list-style-type: none">uporządkowanie i zatwierdzenie opracowanej dokumentacji;opracowanie wniosków i rekomendacji dla etapu realizacyjnego;przygotowanie projektu do aplikowania o środki zewnętrzne na dalsze działania inwestycyjne; <p>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:</p> <ul style="list-style-type: none">uwzględnienie zasad projektowania uniwersalnego w programie funkcjonalno-użytkowym;analiza potrzeb różnych grup użytkowników, w tym osób z niepełnosprawnościami i seniorów;wskazanie rozwiązań eliminujących bariery architektoniczne i komunikacyjne;zaplanowanie dostępnych form komunikacji i obsługi przyszłych użytkowników budynku;													
GRUPA DOCELOWA	<p>Główną grupą docelową projektu są mieszkańcy Gminy Poręba, w szczególności osoby zamieszkujące obszar rewitalizacji, które w przyszłości będą korzystać z usług i funkcji zlokalizowanych w budynku dawnego biurowca FUM. Projekt skierowany jest również pośrednio do instytucji publicznych funkcjonujących na terenie gminy, w tym jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego, które docelowo znajdują swoją siedzibę w zrewitalizowanym obiekcie oraz będą świadczyć usługi na rzecz mieszkańców.</p> <p>Istotną grupę interesariuszy stanowią także osoby wymagające wsparcia społecznego i zdrowotnego, w szczególności seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami oraz osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, dla których w kolejnych etapach planowane jest uruchomienie dedykowanych usług. Pośrednimi odbiorcami projektu są również lokalni przedsiębiorcy oraz podmioty gospodarcze, które w przyszłości będą mogły korzystać z przestrzeni przeznaczonej na funkcje usługowe, biurowe i rozwojowe.</p> <p>Projekt przyczynia się do poprawy jakości życia mieszkańców poprzez stworzenie podstaw do powstania w przyszłości dostępnego, wielofunkcyjnego centrum usług publicznych, społecznych i gospodarczych.</p>													
SZACOWANY KOSZT PROJEKTU	<table border="1"><tr><td rowspan="4">2 500 000,00 PLN</td><td>1</td><td>z funduszy UE - łącznie</td><td>2 250 000,00PLN</td></tr><tr><td>2</td><td>środki budżetu państwa</td><td>0,00PLN</td></tr><tr><td>3</td><td>środki budżetu gminy</td><td>250 000,00PLN</td></tr><tr><td>4</td><td>środki prywatne</td><td>0,00PLN</td></tr></table>	2 500 000,00 PLN	1	z funduszy UE - łącznie	2 250 000,00PLN	2	środki budżetu państwa	0,00PLN	3	środki budżetu gminy	250 000,00PLN	4	środki prywatne	0,00PLN
2 500 000,00 PLN	1		z funduszy UE - łącznie	2 250 000,00PLN										
	2		środki budżetu państwa	0,00PLN										
	3		środki budżetu gminy	250 000,00PLN										
	4	środki prywatne	0,00PLN											
CELE PROJEKTU	<p>SFERA SPOŁECZNA: Projekt przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców Gminy Poręba poprzez przygotowanie do utworzenia dostępnego, wielofunkcyjnego centrum usług publicznych, społecznych i zdrowotnych. Realizacja etapu przygotowawczego umożliwi zaplanowanie przestrzeni odpowiadającej na potrzeby różnych grup, w tym seniorów, osób z niepełnosprawnościami oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W dłuższej perspektywie projekt wpłynie na integrację społeczną, zwiększenie dostępności usług oraz wzmocnienie aktywności mieszkańców.</p> <p>SFERA GOSPODARCZA: Projekt stworzy podstawy do rozwoju lokalnej gospodarki poprzez przygotowanie przestrzeni dla działalności usługowej i biurowej w kolejnych etapach rewitalizacji. Opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego i etapowania inwestycji umożliwi racjonalne planowanie funkcji dochodowych, takich jak wynajem</p>													

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 10

powierzchni czy rozwój przedsiębiorczości. W efekcie projekt przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej gminy oraz tworzenia nowych miejsc pracy.

SFERA ŚRODOWISKOWA: Projekt przyczynia się do racjonalnego wykorzystania istniejącej zabudowy poprzez przygotowanie do ponownego zagospodarowania zdegradowanego obiektu zamiast realizacji nowych inwestycji na terenach niezabudowanych. Takie podejście wspiera ideę zrównoważonego rozwoju oraz ogranicza presję na środowisko naturalne. Planowane analizy umożliwią również uwzględnienie rozwiązań proekologicznych w kolejnych etapach modernizacji budynku.

SFERA PRZESTRZENNA: Projekt zakłada uporządkowanie i ponowne włączenie istotnego obiektu w strukturę przestrzenną miasta. Przygotowanie dokumentacji projektowej oraz koncepcji zagospodarowania budynku umożliwi stworzenie spójnego, funkcjonalnego układu przestrzennego odpowiadającego na potrzeby mieszkańców. Wpłyne to na poprawę estetyki przestrzeni oraz ożywienie zdegradowanego obszaru rewitalizacji.

SFERA TECHNICZNA: Projekt pozwoli na dokładne rozpoznanie stanu technicznego budynku oraz określenie zakresu niezbędnych prac modernizacyjnych. Wykonanie inwentaryzacji, ekspertyz oraz analiz branżowych umożliwi przygotowanie bezpiecznych i efektywnych rozwiązań technicznych na kolejnych etapach inwestycji. Uwzględnienie wymogów przeciwpożarowych i dostępności zapewni zgodność przyszłej realizacji z obowiązującymi standardami oraz potrzebami użytkowników.

Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:

Projekt odpowiada na zdiagnozowane problemy społeczne, przestrzenne i techniczne występujące w obszarze rewitalizacji Gminy Poręba, w szczególności związane z degradacją infrastruktury, niewykorzystanym potencjałem terenów przemysłowych oraz ograniczonym dostępem do wysokiej jakości usług publicznych i społecznych.

Jednym z kluczowych problemów jest koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, takich jak bezrobocie, ubóstwo oraz ryzyko wykluczenia społecznego. Na obszarze rewitalizacji mieszka aż 70% wszystkich osób bezrobotnych w gminie, co wskazuje na silną koncentrację problemów rynku pracy oraz ich strukturalny charakter. Istotnym wyzwaniem jest również starzenie się społeczeństwa i rosnąca liczba osób wymagających wsparcia społecznego i zdrowotnego, co generuje potrzebę rozwoju dostępnych usług opiekuńczych i zdrowotnych.

Kolejnym istotnym problemem jest ponadprzeciętna koncentracja ubóstwa i zależności od systemu pomocy społecznej. Znaczna część beneficjentów świadczeń socjalnych zamieszkuje obszar rewitalizacji, co wskazuje na kumulację trudności ekonomicznych i społecznych oraz ograniczoną samodzielność części mieszkańców.

Diagnoza wskazuje także na ograniczoną aktywność społeczną mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży, oraz niewystarczające wykorzystanie potencjału istniejących instytucji lokalnych. Pomimo obecności infrastruktury społecznej i organizacji, poziom uczestnictwa w życiu publicznym pozostaje stosunkowo niski, co osłabia więzi społeczne i kapitał lokalny.

Istotnym obszarem problemowym jest również sfera przestrzenna i techniczna. Obszar rewitalizacji charakteryzuje się degradacją przestrzeni publicznych, brakiem atrakcyjnego i czytelnego centrum miasta oraz niewystarczającą liczbą miejsc sprzyjających integracji mieszkańców. Występują także opuszczone i niezagospodarowane obiekty przemysłowe, które negatywnie wpływają na estetykę i funkcjonalność przestrzeni, jednocześnie stanowiąc niewykorzystany potencjał rozwojowy.

Szczególnym przykładem takiego zasobu jest dawny biurowiec Fabryki Urządzeń Mechanicznych „FUM”, który obecnie pozostaje nieużytkowany i znajduje się w stanie technicznej degradacji. Brak funkcji użytkowej tego obiektu ogranicza jego rolę w strukturze miasta, mimo że posiada on znaczący potencjał do pełnienia funkcji publicznych i społecznych.

Dodatkowym problemem jest niedostosowanie części obiektów publicznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz ogólnie ograniczona dostępność usług publicznych w przestrzeni miejskiej.

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 10

	<p>Projekt odpowiada na powyższe problemy poprzez przygotowanie procesu rewitalizacji kluczowego obiektu przemysłowego i stworzenie podstaw do jego adaptacji na funkcje administracyjne, społeczne i zdrowotne. Umożliwi to w przyszłości poprawę dostępności usług, aktywizację mieszkańców oraz lepsze wykorzystanie potencjału przestrzennego i instytucjonalnego obszaru rewitalizacji.</p> <p><u>Projekt odpowiada na następujące problemy zdiagnozowane w obszarze rewitalizacji:</u></p> <ul style="list-style-type: none">▪ koncentracja bezrobocia i ograniczone możliwości zatrudnienia;▪ postępujące starzenie się społeczeństwa i rosnące potrzeby usług społecznych i zdrowotnych;▪ wysoki poziom ubóstwa i zależności od pomocy społecznej;▪ ograniczona aktywność społeczna mieszkańców i niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym;▪ niewystarczające wykorzystanie potencjału instytucji lokalnych i infrastruktury społecznej;▪ degradacja przestrzeni publicznych oraz brak atrakcyjnego centrum miasta;▪ obecność opuszczonych obiektów przemysłowych, w tym budynku FUM;▪ zły stan techniczny części obiektów oraz ich niedostosowanie do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.		
REZULTATY	<ul style="list-style-type: none">▪ Liczba opracowanych dokumentacji inwentaryzacyjnych i technicznych 1 komplet dokumentacji▪ Liczba opracowanych analiz (ppoż. i dostępności) 2 opracowania▪ Opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego budynku 1 dokument▪ Opracowanie koncepcji etapowania inwestycji 1 dokument▪ Opracowanie rekomendacji w zakresie dostosowania obiektu do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami 1 opracowanie▪ Wzrost gotowości inwestycyjnej projektu <p><u>Sposób oceny osiągnięcia rezultatów:</u></p> <ul style="list-style-type: none">▪ odbiór i weryfikacja kompletności dokumentacji projektowej (inwentaryzacja, ekspertyzy, analizy);▪ protokoły odbioru opracowań branżowych przygotowanych przez ekspertów;▪ ocena jakości i zgodności dokumentów z obowiązującymi przepisami (m.in. ppoż., dostępność);▪ weryfikacja opracowania programu funkcjonalno-użytkowego przez inwestora (Gminę);▪ weryfikacja opracowania koncepcji etapowania inwestycji;		
ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	Przedsięwzięcie nie należy do grupy przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu procesów odrębnych		
CZAS REALIZACJI	2027-2029	STOPIEŃ GOTOWOŚCI DO REALIZACJI	▪ przygotowany plan działań dla przedsięwzięcia

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 11

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 11	
NAZWA PROJEKTU	Modernizacja i przywrócenie dawnej funkcji rekreacyjnej basenu miejskiego – <u>etap przygotowawczy</u>
PODMIOT REALIZUJĄCY	Gmina Poręba
PARTNERZY	Nie dotyczy
LOKALIZACJA	ul. Zakładowa 13 42-480 Poręba dz. nr ewid. 7458/89 obręb Poręba <i>Lokalizacja w obszarze rewitalizacji wyznaczonym Uchwałą nr XII/95/25 Rady Miasta Poręba z dnia 28 kwietnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Poręba</i>
OPIS PROJEKTU	<p>Projekt odpowiada na problem degradacji i niewykorzystania terenu dawnego basenu miejskiego w Porębie. Obiekt ten, który w przeszłości pełnił istotną funkcję rekreacyjną i społeczną, obecnie pozostaje nieczynny, a jego infrastruktura ulega stopniowej degradacji. Skutkuje to ograniczeniem dostępności przestrzeni rekreacyjnych dla mieszkańców oraz negatywnie wpływa na estetykę i funkcjonalność obszaru rewitalizacji.</p> <p>Celem projektu jest przygotowanie kompleksowego procesu rewitalizacji terenu dawnego basenu poprzez realizację etapu przygotowawczego, który umożliwi jego dalsze zagospodarowanie na funkcje rekreacyjne i społeczne. Projekt stanowi pierwszy, niezbędny krok w kierunku przywrócenia temu miejscu znaczenia jako ważnej przestrzeni aktywności mieszkańców.</p> <p>Zakres projektu obejmuje działania przygotowawcze, które pozwolą „odblokować” inwestycję i stworzyć podstawy do jej dalszej realizacji. W ramach tego etapu planowane jest przeprowadzenie szczegółowej inwentaryzacji terenu i istniejącej infrastruktury, wykonanie ekspertyz technicznych oraz analiz w zakresie bezpieczeństwa i dostępności.</p> <p>Kluczowym elementem projektu będzie opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego, który wskaże najbardziej racjonalny kierunek zagospodarowania terenu. Zakłada się rozwój funkcji rekreacyjnych, sportowych i integracyjnych, przy jednoczesnym zachowaniu elastyczności w zakresie ostatecznego sposobu wykorzystania obiektu (np. przywrócenie funkcji basenowej lub realizacja alternatywnych form rekreacji).</p> <p>Projekt przewiduje również przygotowanie koncepcji etapowania inwestycji, umożliwiającej jej realizację w sposób racjonalny i dostosowany do możliwości finansowych gminy. Dodatkowo zaplanowane zostaną działania zabezpieczające teren przed dalszą degradacją.</p> <p>Realizacja tego etapu nie wiąże się jeszcze z uruchomieniem nowych funkcji użytkowych, jednak stanowi kluczowy warunek ich wprowadzenia w przyszłości. Dzięki przygotowanej dokumentacji możliwe będzie podjęcie decyzji o docelowym zagospodarowaniu terenu oraz pozyskanie środków na realizację inwestycji.</p> <p>Projekt wpisuje się w cele rewitalizacji Gminy Poręba poprzez przygotowanie do przywrócenia funkcji rekreacyjnych i społecznych zdegradowanemu obszarowi, poprawę jakości przestrzeni publicznej oraz stworzenie warunków do aktywizacji mieszkańców i integracji lokalnej społeczności.</p> <p><u>Spójność z celami i kierunkami Gminnego Programu Rewitalizacji:</u></p> <p>Przedsięwzięcie wpisuje się w następujące cele i kierunki Gminnego Programu Rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Cel strategiczny 3: Rewitalizacja przestrzeni publicznych i przywrócenia funkcji zdegradowanym obszarom

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 11

	<ul style="list-style-type: none">▪ Cele szczegółowe<ul style="list-style-type: none">○ 3.1. Przywrócenie funkcjonalności i atrakcyjności zdegradowanych przestrzeni publicznych○ 3.2. Nadanie nowych funkcji społecznych, edukacyjnych, kulturalnych i turystycznych obiektom przemysłowym oraz pustostanom○ 3.3 Poprawa jakości estetycznej i użytkowej przestrzeni miejskiej oraz zwiększenie bezpieczeństwa jej użytkowników▪ Kierunki działań:<ul style="list-style-type: none">○ podejmowanie działań na rzecz adaptacji pustostanów i obiektów przemysłowych na potrzeby rozwoju usług publicznych, działalności społecznej, kulturalnej, edukacyjnej oraz inkubatorów przedsiębiorczości i inicjatyw lokalnych,○ tworzenie i modernizacja ogólnodostępnych miejsc rekreacji, wypoczynku i integracji społecznej,○ poprawa dostępności przestrzeni publicznych dla osób z niepełnosprawnościami, seniorów i rodzin z dziećmi,
ZAKRES DZIAŁAŃ DO REALIZACJI	<p>W ramach zadania zaplanowano następujące działania:</p> <p>Przygotowanie i organizacja projektu</p> <ul style="list-style-type: none">▪ przygotowanie dokumentacji formalnej oraz organizacja procesu realizacji etapu przygotowawczego;▪ koordynacja działań projektowych oraz współpraca z podmiotami zewnętrznymi (eksperci, projektanci, rzeczoznawcy);▪ prowadzenie działań informacyjnych dotyczących planowanej rewitalizacji terenu; <p>Inwentaryzacja i diagnoza stanu obiektu</p> <ul style="list-style-type: none">▪ przeprowadzenie szczegółowej inwentaryzacji terenu dawnego basenu oraz istniejącej infrastruktury;▪ identyfikacja stanu technicznego obiektów, instalacji oraz zagospodarowania terenu;▪ opracowanie dokumentacji stanu istniejącego jako podstawy do dalszych analiz;▪ <p>Ekspertyzy techniczne i branżowe</p> <ul style="list-style-type: none">▪ wykonanie ekspertyz technicznych dotyczących możliwości adaptacji istniejącej infrastruktury;▪ opracowanie analiz branżowych (instalacje, zagospodarowanie terenu, infrastruktura rekreacyjna)▪ określenie zakresu niezbędnych prac modernizacyjnych w przyszłych etapach; <p>Analiza bezpieczeństwa i dostępności</p> <ul style="list-style-type: none">▪ przeprowadzenie analiz w zakresie bezpieczeństwa użytkownika terenu;▪ opracowanie wytycznych dotyczących dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami;▪ identyfikacja barier przestrzennych i funkcjonalnych; <p>Opracowanie koncepcji zagospodarowania (warsztaty i konsultacje)</p> <ul style="list-style-type: none">▪ przeprowadzenie warsztatów i spotkań konsultacyjnych z mieszkańcami i interesariuszami;▪ identyfikacja potrzeb i oczekiwań społecznych dotyczących przyszłej funkcji terenu;▪ wypracowanie możliwych scenariuszy zagospodarowania (np. funkcja basenowa, rekreacyjna, sportowa, integracyjna); <p>Opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego</p> <ul style="list-style-type: none">▪ przygotowanie programu funkcjonalno-użytkowego dla wybranego wariantu zagospodarowania;▪ określenie docelowych funkcji terenu (rekreacyjnych, społecznych, sportowych);

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 11

	<ul style="list-style-type: none">▪ dostosowanie programu do potrzeb mieszkańców oraz możliwości przestrzennych i technicznych; <p>Opracowanie planu etapowania inwestycji</p> <ul style="list-style-type: none">▪ przygotowanie harmonogramu realizacji kolejnych etapów zagospodarowania;▪ określenie priorytetów inwestycyjnych oraz możliwości etapowej realizacji;▪ dostosowanie planu do możliwości finansowych gminy; <p>Zabezpieczenie terenu</p> <ul style="list-style-type: none">▪ podjęcie działań mających na celu zabezpieczenie terenu przed dalszą degradacją;▪ uporządkowanie i zabezpieczenie elementów infrastruktury;▪ ograniczenie dostępu osób nieuprawnionych; <p>Podsumowanie i przygotowanie do kolejnych etapów</p> <ul style="list-style-type: none">▪ uporządkowanie i zatwierdzenie opracowanej dokumentacji;▪ opracowanie rekomendacji dotyczących docelowego zagospodarowania;▪ przygotowanie projektu do aplikowania o środki zewnętrzne na realizację inwestycji; <p>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ uwzględnienie zasad projektowania uniwersalnego na etapie koncepcji;▪ analiza potrzeb różnych grup użytkowników (dzieci, młodzieży, seniorów, osób z niepełnosprawnościami);▪ wskazanie rozwiązań eliminujących bariery w przestrzeni rekreacyjnej;▪ zaplanowanie dostępnych i inkluzywnych form korzystania z przyszłej infrastruktury;																
GRUPA DOCELOWA	<p>Główną grupą docelową projektu są mieszkańcy Gminy Poręba, w szczególności osoby zamieszkujące obszar rewitalizacji, które w przyszłości będą korzystać z zagospodarowanego terenu dawnego basenu jako przestrzeni rekreacji, wypoczynku i integracji społecznej.</p> <p>Projekt skierowany jest do szerokiego grona użytkowników przestrzeni publicznej, w tym dzieci, młodzieży, rodzin z dziećmi oraz osób starszych, które obecnie mają ograniczony dostęp do atrakcyjnych, bezpiecznych i funkcjonalnych miejsc rekreacji. Istotną grupę stanowią również osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, dla których dostęp do ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej ma znaczenie dla integracji i poprawy jakości życia.</p> <p>Ważną grupą interesariuszy są także lokalne instytucje publiczne, organizacje społeczne oraz podmioty działające w obszarze kultury, sportu i rekreacji, które w przyszłości będą mogły współtworzyć i wykorzystywać przestrzeń do organizacji działań społecznych i aktywizacyjnych.</p> <p>Na etapie realizacji projektu szczególne znaczenie mają mieszkańcy jako uczestnicy procesu planowania – w tym osoby biorące udział w warsztatach i konsultacjach społecznych, których celem będzie wspólne wypracowanie optymalnego kierunku zagospodarowania terenu.</p> <p>Projekt przyczynia się do stworzenia podstaw pod przyszłe powstanie ogólnodostępnej, wielofunkcyjnej przestrzeni rekreacyjnej, odpowiadającej na potrzeby różnych grup mieszkańców i wspierającej ich aktywność społeczną oraz integrację.</p>																
SZACOWANY KOSZT PROJEKTU	<table border="1"><tr><td data-bbox="448 1749 724 1794">500 000,00 PLN</td><td data-bbox="724 1749 783 1794">1</td><td data-bbox="783 1749 1171 1794">z funduszy UE - łącznie</td><td data-bbox="1171 1749 1394 1794">450 000,00PLN</td></tr><tr><td data-bbox="448 1794 724 1839"></td><td data-bbox="724 1794 783 1839">2</td><td data-bbox="783 1794 1171 1839">środki budżetu państwa</td><td data-bbox="1171 1794 1394 1839">0,00PLN</td></tr><tr><td data-bbox="448 1839 724 1883"></td><td data-bbox="724 1839 783 1883">3</td><td data-bbox="783 1839 1171 1883">środki budżetu gminy</td><td data-bbox="1171 1839 1394 1883">50 000,00PLN</td></tr><tr><td data-bbox="448 1883 724 1906"></td><td data-bbox="724 1883 783 1906">4</td><td data-bbox="783 1883 1171 1906">środki prywatne</td><td data-bbox="1171 1883 1394 1906">0,00PLN</td></tr></table>	500 000,00 PLN	1	z funduszy UE - łącznie	450 000,00PLN		2	środki budżetu państwa	0,00PLN		3	środki budżetu gminy	50 000,00PLN		4	środki prywatne	0,00PLN
500 000,00 PLN	1	z funduszy UE - łącznie	450 000,00PLN														
	2	środki budżetu państwa	0,00PLN														
	3	środki budżetu gminy	50 000,00PLN														
	4	środki prywatne	0,00PLN														

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 11

CELE PROJEKTU

SFERA SPOŁECZNA: Projekt przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców poprzez przygotowanie do utworzenia ogólnodostępnej przestrzeni rekreacyjnej i integracyjnej. Etap przygotowawczy umożliwi rozpoznanie potrzeb społecznych oraz wypracowanie funkcji odpowiadających różnym grupom użytkowników, w tym dzieciom, młodzieży, rodzinom i seniorom. W przyszłości projekt będzie sprzyjał zwiększeniu aktywności fizycznej, integracji społecznej oraz ograniczeniu wykluczenia społecznego.

SFERA GOSPODARCZA: Projekt stworzy podstawy do rozwoju lokalnej gospodarki poprzez przygotowanie terenu pod funkcje rekreacyjne i usługowe, które mogą generować ruch użytkowników i pośrednio wspierać działalność gospodarczą. Opracowanie programu funkcjonalnego i etapowania inwestycji umożliwi w przyszłości wprowadzenie funkcji dochodowych, zwiększających atrakcyjność inwestycyjną obszaru oraz wspierających lokalnych przedsiębiorców.

SFERA ŚRODOWISKOWA: Projekt przyczynia się do racjonalnego wykorzystania zdegradowanego terenu poprzez przygotowanie go do ponownego zagospodarowania zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. W ramach analiz możliwe będzie uwzględnienie rozwiązań sprzyjających poprawie jakości środowiska, takich jak zagospodarowanie zieleni, retencja wody czy ograniczenie negatywnego wpływu na otoczenie. Projekt wspiera odnowę przestrzeni bez konieczności zajmowania nowych terenów.

SFERA PRZESTRZENNA: Projekt zakłada uporządkowanie i przywrócenie funkcjonalności zdegradowanemu obszarowi dawnego basenu. Opracowanie koncepcji zagospodarowania oraz programu funkcjonalnego umożliwi stworzenie atrakcyjnej, bezpiecznej i dostępnej przestrzeni odpowiadającej na potrzeby mieszkańców. W dłuższej perspektywie wpłynie to na poprawę estetyki, spójności przestrzennej oraz ożywienie obszaru rewitalizacji.

SFERA TECHNICZNA: Projekt umożliwi szczegółowe rozpoznanie stanu technicznego istniejącej infrastruktury oraz określenie możliwości jej adaptacji lub przekształcenia. Wykonanie inwentaryzacji, ekspertyz i analiz branżowych pozwoli zaplanować optymalne rozwiązania techniczne w kolejnych etapach inwestycji. Uwzględnienie zasad bezpieczeństwa oraz dostępności zapewni zgodność przyszłej realizacji z obowiązującymi standardami oraz potrzebami użytkowników.

Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:

Projekt odpowiada na zdiagnozowane problemy przestrzenne, społeczne i techniczne występujące w obszarze rewitalizacji Gminy Poręba, w szczególności związane z degradacją terenów rekreacyjnych oraz niewykorzystaniem ich potencjału do pełnienia funkcji integracyjnych i społecznych.

Jednym z kluczowych problemów jest brak atrakcyjnych, ogólnodostępnych przestrzeni rekreacyjnych i miejsc spotkań dla mieszkańców. Diagnoza wskazuje, że na terenie rewitalizacji występuje ograniczona liczba miejsc sprzyjających integracji społecznej, a istniejące przestrzenie wymagają modernizacji i dostosowania do potrzeb różnych grup wiekowych. Problem ten wpływa bezpośrednio na niski poziom aktywności społecznej oraz ogranicza możliwości spędzania czasu wolnego w przestrzeni publicznej.

Istotnym problemem jest również degradacja dawnego basenu miejskiego, który w przeszłości pełnił ważną funkcję rekreacyjną i integracyjną. Obecnie obiekt pozostaje nieczynny, a jego infrastruktura ulega pogarszaniu, co negatywnie wpływa na estetykę przestrzeni oraz ogranicza dostęp mieszkańców do usług rekreacyjnych.

Projekt odpowiada także na problem niewykorzystanego potencjału terenów rekreacyjnych oraz przestrzeni publicznych, w tym obszarów wymagających kompleksowego zagospodarowania. Diagnoza wskazuje na potrzebę rozwoju infrastruktury służącej aktywnemu wypoczynkowi oraz tworzenia nowych funkcji społecznych i rekreacyjnych, odpowiadających na oczekiwania mieszkańców.

Kolejnym wyzwaniem jest niska jakość przestrzeni publicznych, przejawiająca się m.in. zaniedbaniami, brakiem estetyki oraz niedostatecznym zagospodarowaniem terenów. Mieszkańcy wskazują na potrzebę poprawy funkcjonalności i atrakcyjności przestrzeni miejskiej, w tym rozwijania miejsc wypoczynku, sportu i rekreacji.

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO 11

	<p>Istotnym problemem pozostaje również niedostosowanie części przestrzeni publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Brak dostępnej infrastruktury ogranicza możliwość korzystania z przestrzeni rekreacyjnych przez osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami oraz rodziny z dziećmi.</p> <p>Projekt odpowiada na powyższe problemy poprzez przygotowanie procesu rewitalizacji zdegradowanego terenu rekreacyjnego oraz stworzenie podstaw do jego ponownego zagospodarowania zgodnie z potrzebami mieszkańców. Przeprowadzenie analiz, ekspertyz i konsultacji społecznych umożliwi wybór optymalnej funkcji obiektu oraz zaplanowanie jego przekształcenia w nowoczesną, dostępną i atrakcyjną przestrzeń rekreacyjną.</p> <p>Projekt odpowiada na następujące problemy zdiagnozowane w obszarze rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ brak atrakcyjnych i dostępnych przestrzeni rekreacyjnych i miejsc spotkań;▪ degradacja dawnego basenu miejskiego i jego infrastruktury;▪ niewykorzystany potencjał terenów rekreacyjnych;▪ niska jakość i estetyka przestrzeni publicznych;▪ ograniczona oferta spędzania czasu wolnego dla mieszkańców;▪ niedostosowanie przestrzeni do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.		
REZULTATY	<ul style="list-style-type: none">▪ Liczba opracowanych dokumentacji inwentaryzacyjnych i technicznych 1 komplet dokumentacji▪ Liczba opracowanych analiz w zakresie bezpieczeństwa i dostępności 2 opracowania▪ Liczba przeprowadzonych warsztatów/konsultacji społecznych Min. 2 spotkania▪ Opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego terenu 1 dokument▪ Opracowanie koncepcji etapowania inwestycji 1 dokument▪ Opracowanie rekomendacji w zakresie dostosowania obiektu do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami 1 opracowanie▪ Wzrost poziomu dopasowania planowanej funkcji do potrzeb mieszkańców (na podstawie konsultacji) <p>Sposób oceny osiągnięcia rezultatów:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ odbiór i weryfikacja kompletności dokumentacji projektowej (inventaryzacja, ekspertyzy, analizy);▪ protokoły odbioru opracowań branżowych przygotowanych przez ekspertów;▪ weryfikacja liczby i przebiegu warsztatów/konsultacji społecznych (listy obecności, dokumentacja spotkań, raporty);▪ weryfikacja opracowania programu funkcjonalno-użytkowego oraz jego zgodności z wynikami konsultacji;▪ weryfikacja opracowania koncepcji etapowania inwestycji;▪ analiza poziomu akceptacji społecznej dla zaproponowanych rozwiązań (np. udział pozytywnych opinii);		
ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	Przedsięwzięcie nie należy do grupy przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu procesów odrębnych		
CZAS REALIZACJI	2027-2029	STOPIEŃ GOTOWOŚCI DO REALIZACJI	▪ przygotowany plan działań dla przedsięwzięcia

6.2. PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCE

Do grupy pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (przedsięwzięć uzupełniających) zaliczono typy przedsięwzięć realizujących kierunki działań określone w **Gminnym Programie Rewitalizacji**, dotyczące wyznaczonego obszaru rewitalizacji, które z różnych względów nie spełniały kryteriów podstawowego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego (np. z uwagi na zbyt małą szczegółowość, sektorowy charakter działania, niska gotowość do realizacji zadania itp.).

Pozostałe dopuszczalne przedsięwzięcia uzupełniające w **Gminnym Programie Rewitalizacji** sporządzonym dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba obejmują w szczególności następujące obszary tematyczne, bezpośrednio powiązane z celami strategicznymi i kierunkami działań GPR:

Działania społeczne i integracyjne

W ramach **celu strategicznego 1 „Wzmocnienie aktywności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców”** zakłada się m.in. realizację działań charakterze:

- ❖ animacyjnym i integracyjnym, skierowane do mieszkańców obszaru rewitalizacji (z wykorzystaniem istniejących jednostek, m.in. takich jak: MOK, Mediateka, NGO's),
- ❖ wspierającym aktywność obywatelską, wolontariat oraz inicjatywy oddolne,
- ❖ uzupełniającym ofertę Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, świetlicy środowiskowej, Miejskiego Ośrodka Kultury w Porębie, Mediateki, Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Porębie i innych,
- ❖ krótkoterminowe programy wsparcia rodzin, seniorów oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Działania edukacyjne i wychowawcze

W odniesieniu do **celu strategicznego 2 „Poprawa warunków edukacyjnych i wyrównywanie szans dzieci i młodzieży”** przedsięwzięcia uzupełniające będą obejmować:

- ❖ dodatkowe zajęcia dydaktyczne, wyrównawcze i rozwijające kompetencje uczniów,
- ❖ działania wspierające edukację włączającą oraz pomoc psychologiczno-pedagogiczną,
- ❖ doposażenie placówek oświatowych zlokalizowanych w obszarze rewitalizacji w sprzęt i materiały edukacyjne,
- ❖ inicjatywy podnoszące kompetencje kadry pedagogicznej i wspomagającej.

Działania porządkujące i funkcjonalne w przestrzeni publicznej

W ramach **celu strategicznego 3 „Rewitalizacja przestrzeni publicznych i przywrócenia funkcji zdegradowanym obszarom”** do przedsięwzięć uzupełniających zalicza się m.in.:

- ❖ drobne działania poprawiające estetykę i funkcjonalność przestrzeni publicznych,
- ❖ elementy małej architektury, poprawę oświetlenia, uporządkowanie terenów zielonych,
- ❖ działania organizacyjne i społeczne nadające nowe funkcje zdegradowanym przestrzeniom i obiektom (w szczególności dla terenu dawnego odkrytego basenu miejskiego, dawnego biurowca Fabryki Urządzeń Mechanicznych FUM oraz innych terenów funkcjonowania dawnych zakładów),

- ❖ renowacja infrastruktury kulturalnej oraz sportowo-rekreacyjnej w obszarze rewitalizacji (np. stadionu miejskiego),
- ❖ inicjatywy wspierające wykorzystanie terenów przyrodniczych i rekreacyjnych.

Działania infrastrukturalne i środowiskowe o mniejszej skali

W kontekście **celu strategicznego 4 „Rozwój infrastruktury technicznej i wspierającej zrównoważony rozwój obszaru rewitalizacji”** przedsięwzięcia uzupełniające obejmują:

- ❖ modernizacja infrastruktury technicznej na obszarze rewitalizacji,
- ❖ działania zwiększające dostępność przestrzeni i usług publicznych, w tym dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- ❖ inwestycje poprawiające efektywność energetyczną i jakość środowiska obszaru rewitalizacji,
- ❖ działania edukacyjne i informacyjne w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Wskazane powyżej przedsięwzięcia uzupełniające mają charakter elastyczny i otwarty, co oznacza możliwość ich uzupełniania, modyfikowania lub zastępowania w trakcie realizacji **Gminnego Programu Rewitalizacji** dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba, w odpowiedzi na zmieniające się potrzeby obszaru rewitalizacji oraz pojawiające się nowe inicjatywy i źródła finansowania. Za realizację przedsięwzięć odpowiadać będzie Gmina Poręba, jej jednostki organizacyjne, a także w zależności od charakteru zadania partnerzy społeczni, organizacje pozarządowe oraz inne podmioty zaangażowane w proces rewitalizacji.

Jednocześnie zakłada się, że przedsięwzięcia uzupełniające:

- lokalizowane będą na obszarze rewitalizacji;
- pozostawać będą w bezpośredniej zgodności z celami i kierunkami działań rewitalizacyjnych określonymi w Gminnym Programie Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba, przyczyniając się do eliminowania lub ograniczania zdiagnozowanych problemów obszaru rewitalizacji.

Przyjęcie wymienionych kryteriów oraz katalogu przykładowych przedsięwzięć uzupełniających sprzyja kompleksowemu i zintegrowanemu podejściu do rewitalizacji, umożliwia osiągnięcie efektu synergii pomiędzy realizowanymi działaniami oraz wzmacnia efekty przedsięwzięć podstawowych, przyczyniając się do trwałej poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Wśród działań uzupełniających o charakterze infrastrukturalnych wskazuje się w szczególności:

- **renowację amfiteatru;**
- **adaptację terenu dawnego odkrytego basenu miejskiego na nowoczesną przestrzeń rekreacyjno-kulturalną** zgodnie z potrzebami mieszkańców. Na obecnym etapie rozważa się różnorodne funkcje dla tego terenu, m.in. stworzenie parku wodnego i miejskiej plaży, jak i utworzenie stref piknikowych;

- **modernizację dawnego biurowca Fabryki Urządzeń Mechanicznych „FUM”.** Założeniem jest dostosowanie obiektu i jego otoczenia do rozwoju wszelkiego rodzaju usług, przedsiębiorczości, działalności kulturalnej i społecznej oraz mieszkalnictwa, Kluczowym elementem będzie również przygotowanie infrastruktury towarzyszącej (w tym budowy dróg dojazdowej, uzbrojenie terenu w media oraz zapewnienie odpowiednich warunków do rozwoju funkcji usługowych, biznesowych i społecznych).
- **renowację i przebudowę historycznego Stadionu Miejskiego przy ul. Mickiewicza 1 w Porębie** - projekt zakłada kompleksową rewitalizację ponad 100-letniego stadionu miejskiego poprzez jego modernizację i przekształcenie w nowoczesną, wielofunkcyjną przestrzeń sportowo-rekreacyjną o znaczeniu społecznym. Inwestycja obejmuje rozbiórkę zdegradowanych elementów, budowę nowej infrastruktury (boisko z nawierzchnią syntetyczną, zaplecze socjalne, oświetlenie, trybuny) oraz zagospodarowanie terenu z uwzględnieniem dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Projekt ma na celu zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz stworzenie miejsca integracji lokalnej społeczności. Dzięki zastosowaniu nowoczesnych i energooszczędnych rozwiązań obiekt będzie funkcjonował całorocznie, oferując przestrzeń dla sportu, rekreacji i wydarzeń kulturalnych, przy jednoczesnym efektywnym wykorzystaniu istniejącego potencjału lokalizacji.

Tabela 21. Zestawienie głównych uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa projektu	Podmiot realizujący	Lokalizacja	Okres realizacji	Szacunkowy koszt projektu
1	Adaptacja dawnego biurowca Fabryki Urządzeń Mechanicznych „FUM” na nowe funkcje	Gmina Poręba	ul. Zakładowa 2 42-480 Poręba dz. nr ewid. 9891/8, 9891/9 obręb Poręba (obszar rewitalizacji)	2026-2035	60 000 000,00 PLN
2	Modernizacja i przywrócenie dawnej funkcji rekreacyjnej basenu miejskiego	Gmina Poręba	dz. nr ewid. 7458/89 obręb Poręba (obszar rewitalizacji)	2026-2035	30 000 000,00 PLN
3	Działania społeczne i integracyjne	Gmina Poręba	obszar rewitalizacji Gminy Poręba	2026-2035	1 000 000,00 PLN
4	Działania edukacyjne i wychowawcze	Gmina Poręba	obszar rewitalizacji Gminy Poręba	2026-2035	2 000 000,00 PLN
5	Działania porządkujące i funkcjonalne w przestrzeni publicznej	Gmina Poręba	obszar rewitalizacji Gminy Poręba	2026-2035	1 000 000,00 PLN
6	Działania infrastrukturalne i środowiskowe o mniejszej skali	Gmina Poręba	obszar rewitalizacji Gminy Poręba	2026-2035	1 000 000,00 PLN
7	Modernizacja Parku Miejskiego w Porębie	Gmina Poręba	dz. nr ewid. 7451/56 Poręba (obszar rewitalizacji)	2026-2035	3 000 000,00 PLN
8	Rewitalizacja amfiteatru plenerowego	Gmina Poręba	dz. nr ewid. 7458/89 obręb Poręba (obszar rewitalizacji)	2026-2035	4 000 000,00 PLN

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

Lp.	Nazwa projektu	Podmiot realizujący	Lokalizacja	Okres realizacji	Szacunkowy koszt projektu
9	„Aktywna Poręba –program aktywizacji zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji”	Gmina Poręba	obszar rewitalizacji Gminy Poręba	2026-2035	500 000,00 PLN
10	„Pozbawieni Barrier”	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Porębie	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Porębie ul. Chopina 1 42-480 Poręba (obszar rewitalizacji)	2026-2035	1 000 000,00 PLN
11	Rewitalizacja i kompleksowa przebudowa historycznego Stadionu Miejskiego przy ul. Mickiewicza 1 w Porębie wraz z utworzeniem ogólnodostępnej, wielofunkcyjnej przestrzeni sportowej, rekreacyjnej i społecznej – centrum integracji międzypokoleniowej mieszkańców	Gmina Poręba	Stadion Miejski ul. Mickiewicza 1 42-480 Poręba (obszar rewitalizacji)	2027-2032	7 500 000,00 PLN

Źródło: Urząd Miasta Poręba

7. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Ważnym elementem Gminnego Programu Rewitalizacji jest komplementarność, obejmująca wzajemne powiązania pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi. Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi projektami skutkować może lepszym i bardziej efektywnym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację. Wskazanie tych powiązań umożliwi efektywniejsze wykorzystanie środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację. Komplementarność rozpatrywana jest na pięciu poziomach: przestrzennym, problemowym, międzyokresowym, proceduralno-instytucjonalnym oraz finansowym.

7.1. KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA

Projekty wpisane do Gminnego Programu Rewitalizacji realizowane są w najbardziej zdegradowanych częściach miasta, które jednocześnie posiadają największy potencjał rozwojowy. Obszary rewitalizacji oddziałują również na inne tereny zdegradowane, które znajdują się poza granicami obszaru rewitalizacji. Odnowiona przestrzeń publiczna, zasoby mieszkaniowe, zabytki mają przede wszystkim przyczynić się do podniesienia jakości życia mieszkańców rewitalizowanego obszaru. Cel ten realizowany jest poprzez łączenie działań inwestycyjnych z działaniami społecznymi, co trwale podniesie jakość życia mieszkańców Poręby, a także poprawi obiektywny odbiór przestrzeni. Realizacja projektów w wyznaczonym obszarze będzie ponadto wywierać pośredni wpływ na pozostałe obszary miasta. Przedsięwzięcia ujęte w programie są ze sobą powiązane i oddziałują jednocześnie w sferze społecznej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej.

Komplementarność przestrzenna zostanie zapewniona poprzez identyfikację podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ukierunkowanych na rozwiązanie problemów zdiagnozowanych w obszarze rewitalizacji. Podczas tworzenia projektów rewitalizacyjnych wzięto również pod uwagę ich wpływ na przestrzeń nie tylko na obszarze rewitalizacji, ale również w pozostałej części miasta. Na pozostałym terenie miasta będą pojawiać się pośrednie efekty przeprowadzonych zmian na obszarze rewitalizacji. Realizacja ewentualnych przedsięwzięć w obszarze występowania zjawisk kryzysowych, poza wyznaczonym obszarem rewitalizacji, uzasadniona będzie z punktu widzenia zapewnienia spójności funkcjonalnej obszaru.

Istotne jest również zwrócenie uwagi na komplementarność między procesem rewitalizacji, a rozwojem miasta. Działania rewitalizacyjne zaplanowano w sposób taki, aby m.in.:

- ❖ dążyły do zatrzymania koncentracji problemów społecznych w obszarach zdegradowanych, przeciwdziałając ich utrwaleniu oraz rozprzestrzenianiu się na kolejne części miasta,
- ❖ oddziaływały pośrednio na tereny pozostające poza obszarem rewitalizacji, poprzez poprawę dostępności usług, jakości przestrzeni publicznych, rynku mieszkaniowego oraz atrakcyjności inwestycyjnej miasta jako całości,
- ❖ dążyły do równoważenia procesów rozwojowych w całym mieście, tak aby efekty rewitalizacji przekładały się na poprawę jakości życia wszystkich mieszkańców, a nie wyłącznie społeczności z obszaru wsparcia,
- ❖ tworzyły impulsy rozwojowe rozchodzące się poza granice obszaru rewitalizacji, m.in. poprzez zwiększenie aktywności gospodarczej, ruchu usługowego oraz poprawę wizerunku miasta w skali ponadlokalnej.

7.2. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA

Komplementarność problemowa dotyczy wymagań odnoszących się do uwzględnienia w projektach rewitalizacyjnych zakresu wszystkich sfer. Spójne ujęcie problemów stanowi warunek efektywnego prowadzenia rewitalizacji. Przedsięwzięcia realizujące cele Gminnego Programu Rewitalizacji są komplementarne i rozwiązują problemy w sferze społecznej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. Przygotowanie Gminnego Programu Rewitalizacji oparto na pogłębionej, wieloaspektowej diagnozie miasta oraz identyfikacji obszaru wymagającego rewitalizacji. Przeprowadzona analiza pozwoliła na kompleksowe scharakteryzowanie tych obszarów, z uwzględnieniem zarówno występujących problemów, jak i potencjałów rozwojowych. Trafne rozpoznanie uwarunkowań stało się podstawą do wypracowania ukierunkowanej wizji rozwiązania problemów oraz docelowego rozwoju obszaru rewitalizacji. W całym procesie identyfikowania problemów, a następnie także wizji, celów i kierunków ściśle współpracowano ze społecznościami lokalnymi (co zostało opisane w innych rozdziałach dokumentu). W trakcie prac diagnostycznych operowano pogłębionymi analizami – takimi które nie tylko identyfikowały problem, lecz również wskazywały przyczyny. Takie podejście pozwoliło na postrzeganie problemu całościowo – w odniesieniu do przyczyn oraz w powiązaniu z problemami występującymi na obszarze rewitalizacji oraz całym mieście. Wśród przykładowych działań do realizacji w ramach GPR określono m.in. m.in. działania proekologiczne w Porębie, odbudowa

bioróżnorodności zbiornika wodnego, poprawa efektywności energetycznej budynków, ograniczanie niskiej emisji, odnowa zdegradowanych przestrzeni publicznych i wspólnotowych, poprawa warunków i poziomów kształcenia, modernizacja obiektów zabytkowych miasta, wspieranie oddolnych inicjatyw i pobudzanie aktywności obywatelskiej (zwłaszcza wśród młodzieży), poprawa dostępu do budynków administracji publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami, wsparcie uczniów ze szczególnymi potrzebami oraz ich rodziców w społeczności szkolnej.

Przedsięwzięcia są zgodne z wizją miasta opisaną w rozdziale 5, a także wpisują się w założenia dokumentów strategicznych Poręby, opisanych w rozdziale 3.

7.3. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTYTUCJONALNA

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna obejmuje wyznaczenie zasad dotyczących zarządzania procesem rewitalizacji. Prowadzenie całościowego procesu rewitalizacji determinowane jest przede wszystkim przez wybór właściwego systemu zarządzania projektami. Dotyczy to zagadnień tj. wybór biorących udział w procesie rewitalizacji, monitoringiem działań czy też sposobem podejmowania decyzji. Zapewnienie efektywności procesu zapewnia system wdrażania, zawarty w rozdziałach: **9. STRUKTURA ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI** oraz **10. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI**.

Określone w **Gminnym Programie Rewitalizacji** dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba przedsięwzięcia, uzupełniają się wzajemnie i są zgodne z celami i kierunkami działań programu. Co więcej, większość projektów realizuje jednocześnie kilka celów.

Ścisła spójność występuje między Gminnym Programem Rewitalizacji, a przyjętą w roku 2025 „Strategią Rozwoju Miasta Poręba 2035”. W GPR nawiązano do celów operacyjnych zawartych w Strategii (także odnoszących się do kierunków). Wszystkie cele są ze sobą zbieżne, wśród celów zbieżnych w bardzo wysokim stopniu wymienić można m.in.:

- ❖ 1.1. Rozwijanie lokalnej infrastruktury i adaptacja terenów przemysłowych na funkcje usługowe i społeczne,
- ❖ 1.2. Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości,
- ❖ 2.1. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej i poprawa jakości infrastruktury miejskiej,
- ❖ 2.2. Tworzenie i modernizacja przestrzeni publicznych dla integracji społecznej,
- ❖ 2.3. Podniesienie estetyki i atrakcyjności otoczenia centrum oraz miejsc kluczowych dla miasta,
- ❖ 3.1. Usprawnienie zarządzania gospodarką odpadami i gospodarką wodno-kanalizacyjną,
- ❖ 3.2. Poprawa jakości powietrza i wdrażanie przyjaznych środowisku rozwiązań energetycznych,
- ❖ 3.3. Ochrona terenów przyrodniczych i rozwój bioróżnorodności,
- ❖ 3.4. Edukacja prośrodowiskowa i zaangażowanie mieszkańców,
- ❖ 4.2. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych,

- ❖ 4.3. Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjnej oraz wzmacnianie aktywności społecznej mieszkańców,
- ❖ 4.4. Poprawa zdrowia i bezpieczeństwa mieszkańców

Wskaźniki do monitoringu GPR także zostały ustalone w odniesieniu do wcześniej wspomnianej strategii.

Gminny Program Rewitalizacji sporządzony dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba realizuje kilka obszarów zarządzania gminą:

- ❖ Zarządzanie strategiczne i finansowe – program stanowi narzędzie o charakterze strategicznym, przyjmowane przez władze Miasta Poręba do realizacji w perspektywie wieloletniej. Program uwzględnia dokumenty strategiczne wyższego rzędu oraz uwzględnia ramy finansowe na cały okres wdrażania, co umożliwia racjonalne gospodarowanie środkami budżetowymi oraz efektywne pozyskiwanie funduszy zewnętrznych.
- ❖ Stymulowanie rozwoju gospodarczego – realizacja działań rewitalizacyjnych przyczynia się do wzrostu zatrudnienia oraz liczby podmiotów funkcjonujących na obszarze miasta. Wdrażanie projektów poprawia atrakcyjność inwestycyjną przestrzeni miejskiej, co sprzyja rozwojowi przedsiębiorczości.
- ❖ Partycypacja społeczna, stymulowanie rozwoju społecznego i aktywności obywatelskiej – udział społeczny stanowi jeden z fundamentów rewitalizacji. Cele te będą osiągnięte m.in. poprzez powierzanie zadań organizacjom pozarządowym, stosowanie klauzul społecznych preferujących jako podwykonawców lub wykonawców podmioty lokalne czy też podmioty angażujące osoby zagrożone wykluczeniem społecznym.
- ❖ Zarządzanie projektami – Gminny Program Rewitalizacji porządkuje proces realizacji przedsięwzięć, określając ich harmonogramy, źródła finansowania, system wdrażania, monitorowania oraz ewaluacji. Dzięki temu miasto dysponuje spójnym mechanizmem realizacji projektów.

Program stanowi ważny element systemu zarządzania gminą. Określa on zintegrowane kierunki działań umożliwiających rozwój miasta w różnych sferach oraz tworzy podstawę do planowania przedsięwzięć o charakterze długofalowym.

7.4. KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA

Komplementarność międzyokresowa dotyczy wzajemnego oddziaływania na siebie projektów rewitalizacyjnych w wymiarze czasowym. Projekty rewitalizacyjne zaprezentowane w rozdziale **8. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE** stanowią kontynuację działań, podejmowanych na terenie miasta w poprzednich latach, w ramach różnych programów operacyjnych.

W szczególności – dokonując wyboru przedsięwzięć – wzięto pod uwagę wnioski z realizacji poprzednich działań. Doświadczenia z poprzednich okresów finansowania wpłynęły na sformułowanie projektów przewidzianych w obecnej perspektywie finansowej.

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz wybranych projektów zrealizowanych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+.

Tabela 22. Miasto Poręba - wykaz wybranych projektów zrealizowanych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+

Lp.	Nazw projektu	Wartość dofinansowania	Źródło dofinansowania	Czas realizacji
1.	Rewitalizacja podobszaru porębskiego poprzez budowę placu miejskiego - Agory miasta Poręba na placu "targowym"	6280909,01 zł	Polski Ład + środki własne	2023 - 2024
2.	Klub Seniora	473618 zł	budżet państwa + wkład własny	2021 - 2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Poręba.

7.5. KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Komplementarność źródeł finansowania opiera się na fundamentalnych zasadach: uzupełniania i łączenia się środków z różnych programów. Mechanizm finansowania projektów zapewnia komplementarność wydatkowania środków europejskich, z zasobami finansowymi programów krajowych i środków prywatnych.

Szczegółowe zestawienie form finansowania projektów rewitalizacyjnych znajduje się w rozdziałach: **8. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE** i **9. STRUKTURA ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI**.

7.6. PODSUMOWANIE KOMPLEMENTARNOŚCI

O kompleksowym charakterze **Gminnego Programu Rewitalizacji** dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba świadczą jego następujące właściwości:

- ❖ przedsięwzięcia przewidziane w Programie finansowane będą z wielu źródeł,
- ❖ projekty tworzą spójny system działań, wzajemnie się uzupełniają oraz pozostają ze sobą powiązane pod względem celów, zakresu oddziaływania, jak i zasad realizacji,
- ❖ projekty ujęte w Programie mają zróżnicowany zakres i charakter, a ich dób ukierunkowano na wyprowadzenie obszaru problemowego ze stanu kryzysowego poprzez ograniczenie negatywnych zjawisk w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej oraz środowiskowej,
- ❖ obok projektów podstawowych przewidziano również przedsięwzięcia uzupełniające, których szczegółowe założenia będą doprecyzowywane w trakcie wdrażania Programu, w odpowiedzi na ujawniające się potrzeby,
- ❖ program zawiera wstępny harmonogram realizacji zadań, wskazujący projekty priorytetowe na etapie jego opracowania, przy czym dopuszcza się jego modyfikację w trakcie wdrażania w związku ze zmianami uwarunkowań zewnętrznych,
- ❖ zgodnie z przyjętymi kryteriami dopuszcza się realizację przedsięwzięć poza obszarem rewitalizacji, o ile przyczyniają się one do osiągnięcia celów Programu, przy czym włączenie takich projektów wymaga każdorazowego uzasadnienia na etapie ich szczegółowego opisu.

8. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE

Zgodnie z *art. 15 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji*, gminny program rewitalizacji zawiera szacunkowe ramy finansowe wraz z orientacyjnym wskazaniem środków finansowych pochodzących ze źródeł publicznych i prywatnych

W niniejszym rozdziale przedstawiono skalę nakładów finansowych planowanych na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w **Gminnym Programie Rewitalizacji** sporządzonym dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba oraz identyfikacja potencjalnych źródeł ich finansowania, z uwzględnieniem zasad komplementarności (opisanych w podrozdziale [7.5. Komplementarność źródeł finansowania](#)).

Szacunkowe ramy finansowe obejmują zestawienie kosztów przedsięwzięć podstawowych wraz z podziałem na główne kategorie źródeł finansowania (**Tabela 23**), a także orientacyjną analizę kosztów przedsięwzięć uzupełniających (**Tabela 24**), których realizacja może następować w odpowiedzi na zmieniające się potrzeby obszaru rewitalizacji. Przyjęte wartości mają charakter indykacyjny i wynikają z informacji zawartych w opisach poszczególnych przedsięwzięć, w szczególności w zakresie ich wartości, planowanego poziomu dofinansowania oraz struktury wkładu własnego.

Ramy finansowe zostały opracowane w sposób umożliwiający łączenie środków pochodzących z polityki spójności Unii Europejskiej, krajowych instrumentów wsparcia oraz innych publicznych i prywatnych źródeł finansowania. Takie podejście sprzyja zachowaniu zasady dodatkowości środków UE oraz wzmacnia efekt dźwigni finansowej, polegający na stymulowaniu zaangażowania kapitału prywatnego w proces rewitalizacji.

W rozdziale uwzględniono również szacunkowe koszty zarządzania i wdrażania GPR (**Tabela 25**) wynikające z przyjętego przez Gminę Poręba modelu realizacji Programu. Koszty te zostały określone w oparciu o dotychczasowe doświadczenia samorządu oraz zakres zadań związanych z koordynacją, monitorowaniem i ewaluacją procesu rewitalizacji, przy założeniu wykorzystania istniejących struktur organizacyjnych gminy.

Na podstawie prowadzonych szacunków ogólny koszt realizacji wszystkich podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wynosi **12 046 924,78 PLN**.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

Tabela 23. Szacunkowe ramy finansowe wraz z orientacyjnym wskazaniem środków finansowych pochodzących ze źródeł publicznych i prywatnych
- PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWE

PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWE						
Lp.	Tytuł przedsięwzięcia	Cel interwencji GPR	Wartość przedsięwzięcia	Dofinansowanie ze środków polityki spójności (z funduszy UE)	Wkład własny finansowany ze środków publicznych	Wkład własny finansowany ze środków prywatnych
1)	Odbudowa bioróżnorodności zbiornika wodnego oraz działania proekologiczne w Porębie	1.4., 3.1., 3.4., 4.4,	3 000 000,00 PLN	2 550 000,00 PLN	450 000,00 PLN	0,00 PLN
2)	Rozwój infrastruktury OZE drogą do bezpieczeństwa energetycznego w Gminie Poręba	4.1., 4.2., 4.4.	188 202,30 PLN	141 151,73 PLN	47 050,57 PLN	0,00 PLN
3)	Rozwój energetyki rozproszonej opartej o OZE w Porębie	4.2, 4.4,	2 271 003,84 PLN	1 703 252,88 PLN	567 750,96 PLN	0,00 PLN
4)	Odbudowa i remont wieży Gichtowej w Porębie	1.4., 3.1., 3.2., 3.3., 4.3.	2 424 196,64 PLN	2 060 567,14 PLN	363 629,50 PLN	0,00 PLN
5)	Remont pomieszczenia Świetlicy Środowiskowej wraz z doposażeniem w sprzęt komputerowy	1.3., 1.4., 4.2., 4.3.,	35 000,00 PLN	29 750 PLN	8 750 PLN	0,00 PLN
6)	Dostępny samorząd 2.0	1.3., 4.3.,	300 000,00 PLN	247 560,00 PLN	52 440,00 PLN	0,00 PLN
7)	„Jesteśmy razem” – Edukacja włączająca w Szkole Podstawowej nr 1 w Porębie	2.1., 2.2., 2.4., 4.3.,	738 522,00 PLN	627 743,70 PLN	110 778,3 PLN	0,00 PLN
8)	Aktywna Poręba – program artystycznej aktywizacji osób dorosłych	1.1, 1.3., 1.4., 4.3.,	50 000,00 PLN	0,00 PLN	50 000,00 PLN	0,00 PLN
9)	Cyfrowy Start – aktywizacja osób dorosłych poprzez edukację komputerową	1.1., 1.3., 1.4., 4.3.,	40 000,00 PLN	0,00 PLN	40 000,00 PLN	0,00 PLN
10)	Adaptacja dawnego biurowca Fabryki Urządzeń Mechanicznych „FUM” na nowe funkcje – etap przygotowawczy	3.1., 3.2., 3.3.,	2 500 000,00 PLN	2 250 000,00 PLN	250 000 ,00 PLN	0,00 PLN
11)	Modernizacja i przywrócenie dawnej funkcji rekreacyjnej basenu miejskiego – etap przygotowawczy	3.1., 3.2., 3.3.,	500 000,00 PLN	450 000,00 PLN	50 000,00 PLN	0,00 PLN
Razem			9 046 924,78 PLN	10 060 025,45 PLN	1 990 399,13 PLN	0,00 PLN

Źródło: opracowanie własne

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

Tabela 24. Szacunkowe ramy finansowe wraz z orientacyjnym wskazaniem środków finansowych pochodzących ze źródeł publicznych i prywatnych - PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCE

PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCE				
Lp.	Tytuł przedsięwzięcia	Cel interwencji GPR	Wartość przedsięwzięcia	Źródło dofinansowania
1)	Adaptacja dawnego biurowca Fabryki Urządzeń Mechanicznych „FUM” na nowe funkcje	1.4., 3.2., 3.3., 4.1., 4.2., 4.4.,	60 000 000,00 PLN	Środki własne gminy Fundusze UE Programy wspieranie NEB (<i>New European Bauhaus</i>) Fundusze krajowe
2)	Modernizacja i przywrócenie dawnej funkcji rekreacyjnej basenu miejskiego	1.4., 3.1., 3.3., 3.4.,	30 000 000,00 PLN	Środki własne gminy Fundusze krajowe: Ministerstwo Sportu i Turystyki Fundusze Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego na rozwój sportu i rekreacji Fundusze UE Programy międzynarodowe tj. Interreg, EUI
3)	Działania społeczne i integracyjne	1.1., 1.3.,	1 000 000,00 PLN	Środki własne gminy, Fundusze UE, np. Erasmus Plus, Fundusze Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego Inne fundusze NGO np. Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności, Fundacja Batorego
4)	Działania edukacyjne i wychowawcze	2.1., 2.2., 2.3., 2.4.,	2 000 000,00 PLN	Środki własne gminy, Fundusze UE Fundusze Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach Inne fundusze
5)	Działania porządkujące i funkcjonalne w przestrzeni publicznej	3.1.	1 000 000,00 PLN	Środki własne gminy, Fundusze UE Fundusze Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
6)	Działania infrastrukturalne i środowiskowe o mniejszej skali	3.4., 4.1., 4.4.,	1 000 000,00 PLN	Środki własne gminy, Fundusze UE Fundusze Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
7)	Modernizacja Parku Miejskiego w Porębie	1.4., 3.1., 3.3., 3.4., 4.4.,	3 000 000,00 PLN	Środki własne gminy, Fundusze UE Fundusze Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCE

Lp.	Tytuł przedsięwzięcia	Cel interwencji GPR	Wartość przedsięwzięcia	Źródło dofinansowania
				Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
8)	Rewitalizacja amfiteatru plenerowego	1.4., 3.1., 3.3., 3.4., 4.4.,	4 000 000,00 PLN	Środki własne gminy, Fundusze UE Fundusze Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
9)	„Aktywna Poręba –program aktywizacji zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji”	1.1., 1.3.,	500 000,00 PLN	Środki własne gminy, Fundusze UE Fundusze Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego
10)	„Pozbawieni Barrier”	1.1., 1.4., 4.3.,	1 000 000,00 PLN	Środki własne gminy, Fundusze UE Fundusze Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego
11)	Rewitalizacja i kompleksowa przebudowa historycznego Stadionu Miejskiego przy ul. Mickiewicza 1 w Porębie	1.3, 1.4, 3.1	7 500 000,00 PLN	Środki własne gminy Fundusze krajowe: Ministerstwo Sportu i Turystyki Fundusze Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego na rozwój sportu i rekreacji Fundusze UE Programy międzynarodowe tj. Interreg, EUI
Razem			111 000 000,00 PLN	

Źródło: opracowanie własne

Koszty zarządzania

Jak wskazano w rozdziale **9. OPIS STRUKTURY ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI**, zarządzanie i wdrażanie **Gminnego Programu Rewitalizacji** przez Gminę Poręba oparte będzie na wykorzystaniu istniejących struktur organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Porębie. Przyjęty model realizacji Programu nie zakłada tworzenia odrębnych struktur organizacyjnych ani generowania nowych, stałych kosztów związanych z zarządzaniem i wdrażaniem GPR.

Całość procesu wdrażania, monitoringu oraz ewaluacji Programu realizowana będzie przez pracowników Urzędu Miejskiego w Porębie w ramach obowiązków służbowych, finansowanych z bieżącego budżetu gminy. W związku z powyższym nie przewiduje się ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z obsługą procesu zarządzania GPR. Również praca Komitetu Rewitalizacji, pełniącego funkcję opiniotwórczo-doradczą w procesie realizacji Programu, ma charakter społeczny i nie wiąże się z wypłatą wynagrodzeń dla jego członków.

Zakłada się, że działania ewaluacyjne będą realizowane z wykorzystaniem zasobów własnych gminy, w ramach bieżącej działalności jednostek organizacyjnych oraz pracowników urzędu. Jednocześnie dopuszcza się możliwość zlecenia opracowania badań ewaluacyjnych podmiotowi zewnętrznemu, w szczególności w sytuacji pozyskania wolnych środków w budżecie gminy lub środków zewnętrznych przeznaczonych na ten cel. Decyzja o poniesieniu tego rodzaju wydatków będzie każdorazowo uzależniona od aktualnych możliwości finansowych gminy.

Ujęte w poniższej tabeli (**Tabela 25**) szacowanie kosztów ma charakter orientacyjny i służy wyłącznie zobrazowaniu rzędu wielkości potencjalnych wydatków związanych z zarządzaniem i wdrażaniem GPR. Przedstawione wartości nie stanowią odrębnych, nowych zobowiązań finansowych gminy, lecz odzwierciedlają wydatki ponoszone w ramach bieżącego funkcjonowania Urzędu Miejskiego, finansowane corocznie z budżetu gminy.

Koszty osobowe zostały oszacowane w sposób indykatywny, na podstawie przewidywanego nakładu pracy pracowników realizujących zadania związane z zarządzaniem i wdrażaniem GPR w ramach posiadanych etatów. Pozostałe koszty określono w oparciu o dotychczasowe doświadczenia gminy oraz orientacyjne ceny rynkowe usług o podobnym charakterze. Szacunkowe koszty wdrażania GPR mogą ulegać zmianom w trakcie realizacji Programu, w zależności od faktycznego zakresu działań oraz aktualnych możliwości budżetowych gminy.

Tabela 25. Koszty zarządzania i wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

Lp.	Kategoria i zakres kosztów	Liczba	Szacunkowy koszt	Źródła finansowania
1)	Koszty osobowe pracowników zaangażowanych we wdrażanie GPR <u>przyjęto:</u> średni miesięczny koszt etatu równy 10 818, 79 PLN brutto;	1 etat	58 421,52 PLN	Budżet gminy

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

Lp.	Kategoria i zakres kosztów	Liczba	Szacunkowy koszt	Źródła finansowania
	5% etatu na zaangażowanie we wdrażanie GPR (tj. 540,94 PLN); Liczbę miesięcy: 108 (do 2035 r.)			
2)	Obsługa Komitetu Rewitalizacji, organizacja posiedzeń <u>przyjęto:</u> spotkania Komitetu Rewitalizacji 1 x rocznie przez 9 lat	9 spotkań	2 000 PLN	Budżet gminy
3)	Szkolenia pracowników zaangażowanych we wdrażanie GPR i realizację projektów <u>przyjęto:</u> Szkolenia dla 4 pracowników; 1000 PLN rocznie	9 usług	9 000 PLN	Budżet gminy
4)	Informacja i promocja procesu rewitalizacji <u>przyjęto:</u> realizację działań online, niegenerujących dodatkowych kosztów	-	0 PLN	-
5)	Usługi zewnętrzne – ocena stopnia wdrażania GPR (ewaluacja) Nie planuje się usług zewnętrznych, ocena stopnia wdrażania (ewaluacja) w ramach wydatków	-	-	Budżet gminy
Razem			69 421,52 PLN	

Źródło: opracowanie własne

9. STRUKTURA ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Zgodnie z *art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji* przygotowanie, koordynowanie oraz tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej realizacja, stanowią zadania własne gminy. **Gminny Program Rewitalizacji** dla obszaru rewitalizacji wyznaczonego w Gminie Poręba stanowi dokument o charakterze wieloletnim i ponadkadencyjnym, określający kierunki oraz zakres interwencji rewitalizacyjnych w perspektywie kilku lat. Rewitalizacja jest procesem złożonym i wieloaspektowym, wymagającym współdziałania wielu komórek organizacyjnych Urzędu Miasta, jednostek organizacyjnych oraz interesariuszy zewnętrznych, w tym mieszkańców, organizacji pozarządowych, podmiotów gospodarczych i instytucji publicznych. Skuteczna realizacja założeń Programu wymaga zapewnienia sprawnego, spójnego i zintegrowanego systemu zarządzania, umożliwiającego koordynację działań wielu podmiotów oraz elastyczne reagowanie na zmieniające się uwarunkowania społeczne, przestrzenne i organizacyjne.

Zarządzanie realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji prowadzone będzie w sposób ciągły przez cały okres obowiązywania Programu, z uwzględnieniem etapowego charakteru realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Przyjęty model wdrażania opiera się na wykorzystaniu istniejących struktur organizacyjnych Urzędu Miasta Poręba oraz współpracy z jednostkami organizacyjnymi gminy i interesariuszami procesu rewitalizacji (w tym Komitetu Rewitalizacji). Model ten nie zakłada tworzenia odrębnych struktur organizacyjnych, lecz bazuje na koordynacji działań realizowanych w ramach bieżących kompetencji i obowiązków służbowych.

Podmioty odpowiedzialne za realizację GPR

Za wdrażanie, koordynację oraz nadzór nad realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji w Gminie Poręba odpowiadają w szczególności następujące podmioty:

Burmistrz Miasta Poręba - jako organ wykonawczy Gminy pełni kluczową rolę w procesie realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Do jego zadań należy w szczególności organizacja i koordynacja działań rewitalizacyjnych, zapewnienie spójności realizowanych przedsięwzięć z celami Programu oraz bieżący nadzór nad ich wdrażaniem. Burmistrz realizuje zadania związane z GPR przy wsparciu Urzędu Miasta Poręba oraz jego komórek organizacyjnych.

Kluczową rolę w strukturze zarządzania pełni **koordynator Gminnego Programu Rewitalizacji**, wyznaczony w ramach struktur Urzędu Miasta Poręba po przyjęciu Programu. Do zadań koordynatora należy w szczególności:

- ❖ integracja działań komórek organizacyjnych Urzędu Miasta oraz jednostek organizacyjnych Gminy zaangażowanych w realizację GPR,
- ❖ bieżąca koordynacja realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- ❖ współpraca z interesariuszami procesu rewitalizacji,
- ❖ wsparcie merytoryczne i organizacyjne zespołu zadaniowego,
- ❖ współpraca z podmiotami zewnętrznymi realizującymi zadania na rzecz Gminy w ramach GPR.

W celu sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych Burmistrz Miasta Poręba, w uzgodnieniu z koordynatorem GPR może powoływać **międzywydziałowe zespoły zadaniowe**, odpowiedzialne za przygotowanie i realizację poszczególnych projektów. Zespół zapewnia koordynatorowi niezbędne wsparcie merytoryczne i organizacyjne, w szczególności w zakresie planowania, przygotowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych (m.in. opracowanie dokumentacji projektowej, przygotowanie warunków zamówień publicznych, przeprowadzenie postępowań przetargowych oraz nadzór nad realizacją i rozliczeniem poszczególnych etapów prac). W skład zespołu zadaniowego wchodzić będą przedstawiciele komórek organizacyjnych Urzędu Miasta oraz jednostek organizacyjnych Gminy, właściwych ze względu na zakres realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Członkowie zespołu realizować będą powierzone zadania w ramach obowiązków służbowych, przy zapewnieniu współpracy i zaangażowania kierowników poszczególnych komórek organizacyjnych i jednostek gminnych.

Rada Miasta Poręba - jako organ stanowiący i kontrolny odpowiada za uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji oraz jego ewentualnych zmian. Do kompetencji Rady Miasta należy

również zatwierdzanie środków finansowych przeznaczonych na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach budżetu gminy oraz wieloletniej prognozy finansowej.

Istotnym elementem struktury zarządzania realizacją GPR jest **Komitet Rewitalizacji**, który stanowi forum współpracy i dialogu pomiędzy interesariuszami procesu rewitalizacji a organami gminy. Komitet pełniący funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza Miasta Poręba w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia oraz oceny rewitalizacji, wspierając zapewnienie zgodności realizowanych działań z założeniami GPR oraz zidentyfikowanymi potrzebami obszaru rewitalizacji. Komitet może również inicjować współpracę i partnerstwa pomiędzy gminą a podmiotami zewnętrznymi, w tym organizacjami pozarządowymi, instytucjami publicznymi oraz innymi interesariuszami, w celu wspólnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Do zadań Komitetu Rewitalizacji należy w szczególności:

- ❖ opiniowanie projektów dokumentów oraz zmian i aktualizacji związanych z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji;
- ❖ monitorowanie postępów realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz formułowanie rekomendacji dotyczących kierunków i sposobów wdrażania Programu;
- ❖ wspieranie organów gminy w ocenie skuteczności podejmowanych działań rewitalizacyjnych, w tym w zakresie ich zgodności z celami i kierunkami działań określonymi w GPR;
- ❖ inicjowanie i wspieranie dialogu pomiędzy interesariuszami rewitalizacji, w szczególności mieszkańcami obszaru rewitalizacji, podmiotami społecznymi, gospodarczymi oraz instytucjami publicznymi;
- ❖ formułowanie opinii i rekomendacji dotyczących potrzeb obszaru rewitalizacji, w tym w zakresie ewentualnych korekt działań lub kierunków interwencji;
- ❖ opiniowanie wyników monitoringu i ewaluacji Gminnego Programu Rewitalizacji oraz formułowanie wniosków służących usprawnieniu procesu rewitalizacji;
- ❖ wspieranie działań informacyjnych i edukacyjnych dotyczących rewitalizacji oraz upowszechnianie wiedzy o celach i efektach realizacji GPR.

Zasady wyznaczania składu oraz tryb działania Komitetu Rewitalizacji określa *Uchwała nr XXXIV/354/22 Rady Miasta Poręba z dnia 28 lutego 2022 r. w sprawie określenia zasad wyznaczenia składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji w Gminie Poręba*, zapewniająca przejrzysty i otwarty mechanizm wyłaniania przedstawicieli interesariuszy. Podjęcie uchwały zostało poprzedzone konsultacjami społecznymi przeprowadzonymi w terminie od 21 stycznia 2022 r. do 4 lutego 2022 r.

Aby Komitet Rewitalizacji mógł efektywnie realizować przypisane mu funkcje opiniodawczo-doradcze oraz zapewniać bieżący dialog pomiędzy interesariuszami a organami gminy, niezbędne jest organizowanie regularnych posiedzeń. Częstotliwość spotkań Komitetu powinna być dostosowana do potrzeb oraz dynamiki procesu rewitalizacji prowadzonego w Gminie Poręba, przy czym posiedzenia nie powinny odbywać się rzadziej niż raz w roku. Jednocześnie dopuszcza się możliwość zwoływania dodatkowych posiedzeń Komitetu, w miarę potrzeb wynikających z etapu realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji,

konieczności zaopiniowania istotnych kwestii programowych lub wystąpienia okoliczności wymagających pilnej konsultacji i wymiany stanowisk.

Ryc. 18. Struktura zarządzania realizacją GPR
Źródło: opracowanie własne

System wdrażania GPR obejmuje również działania z zakresu monitoringu, ewaluacji oraz aktualizacji Programu, które opisano w rozdziale **10. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI**.

Harmonogram realizacji GPR

W poniższej tabeli przedstawiony został ramowy harmonogram realizacji **Gminnego Programu Rewitalizacji** sporządzonego dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba, w odniesieniu do czynności proceduralnych niezbędnych do pojęcia w procedurze wdrażania GPR, zgodnie z założeniami *ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji*.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

Tabela 26. Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

Lp.	Etapy i rodzaje działań	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
1.	Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji przez Radę Miasta Poręba										
2.	Wprowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych do Wieloletniej Prognozy Finansowej										
3.	Posiedzenia Komitetu Rewitalizacji (co najmniej raz w roku)										
4.	Działania informacyjno-edukacyjne i promocyjne Gminnego Programu Rewitalizacji										
5.	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych (w tym, przygotowanie projektów do realizacji, pozyskiwanie finansowania zewnętrznego, wdrożenie projektów)										
	w tym:										
	PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 1										
	PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 2										
	PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 3										
	PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 4										
	PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 5										
	PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 6										
	PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 7										

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba

Lp.	Etapy i rodzaje działań	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
	PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 8										
	PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 9										
	PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 10										
	PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE 11										
	PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCE										
6.	Monitoring realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych										
7.	Ocena aktualności stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji										
8.	Podsumowanie działań rewitalizacyjnych realizowanych ze wsparciem finansowym ze środków zewnętrznych w perspektywie finansowej na lata 2021- 2027										
9.	Przygotowanie do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach kolejnej perspektywy finansowej po 2027 roku										

Źródło: opracowanie własne

Kwestie związane z finansowaniem procesu zarządzania, monitoringu i realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji zostały przedstawione w rozdziale **8. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE (Tabela 25)**. Przyjęty system wdrażania nie generuje dodatkowych stałych kosztów administracyjnych, a zadania związane z obsługą Programu realizowane są przez pracowników Urzędu Miasta Poręba w ramach bieżących obowiązków służbowych. Takie rozwiązanie zapewnia racjonalność organizacyjną i finansową procesu rewitalizacji oraz sprzyja jego trwałości i efektywności.

10. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Skuteczna realizacja **Gminnego Programu Rewitalizacji** wymaga wdrożenia spójnego systemu monitorowania i oceny, który umożliwi bieżące śledzenie postępów wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz analizę efektów podejmowanych działań. Monitoring i ewaluacja stanowią element zarządzania Programem, pozwalający na identyfikację postępów w realizacji celów rewitalizacji, a także na wprowadzanie ewentualnych korekt w przypadku pojawienia się nowych wyzwań lub zmian w uwarunkowaniach społeczno-gospodarczych.

Procedury monitoringu i oceny zostały zaplanowane w taki sposób, aby zapewnić zarówno bieżącą kontrolę realizacji przedsięwzięć, jak i okresową ocenę skuteczności całego Programu. System obejmuje dwie komplementarne procedury:

- procedurę stałego monitoringu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych – realizowana co roku,
- procedurę okresowej oceny aktualności i stopnia realizacji Programu, o której mowa *art. 22 ustawy z 9 października 2015 r. o rewitalizacji* - realizowana co 3 lata w okresie obowiązywania GPR.

Procedura stałego monitoringu prowadzona będzie w cyklu corocznym. Jej celem jest systematyczna weryfikacja postępów we wdrażaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych zapisanych w **Gminnym Programie Rewitalizacji** dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba oraz bieżąca identyfikacja efektów realizowanych działań. Monitoring umożliwi ocenę stopnia realizacji projektów, analizę osiągniętych wskaźników produktu i rezultatu oraz identyfikację ewentualnych barier w realizacji przedsięwzięć.

Podstawowym narzędziem wykorzystywanym w ramach monitoringu będzie **Karta monitoringu stanu wdrażania przedsięwzięcia rewitalizacyjnego**, która pozwala na syntetyczne przedstawienie informacji dotyczących realizacji poszczególnych projektów. Karta umożliwi dokumentowanie działań zrealizowanych w danym roku sprawozdawczym, analizę wartości osiągniętych wskaźników produktu oraz ocenę efektów w postaci wskaźników rezultatu. Narzędzie to pozwala także na identyfikację problemów napotkanych podczas realizacji przedsięwzięć oraz formułowanie rekomendacji dotyczących dalszych działań.

Tabela 27. Wzór Karty monitoringu stanu wdrażania przedsięwzięcia rewitalizacyjnego.

Lp	Nazwa przedsięwzięcia	Opis działań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym	Wartość wskaźnika produktu	Wskaźniki rezultatu	Status realizacji	Uwagi / problemy / rekomendacje
1.	[1] zrealizowane [2] planowane do realizacji [3] niezrealizowane / brak planów realizacji [4] w trakcie realizacji	...
2.
...						

Źródło: opracowanie własne

Monitoring realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie uzupełniony o analizę stopnia realizacji wizji i celów rewitalizacji określonych w Gminnym Programie Rewitalizacji. W corocznym monitoringu ocenione zostaną postępy w realizacji działań prowadzących do osiągnięcia założonych celów oraz wizji obszaru rewitalizacji. W celu zapewnienia przejrzystości i porównywalności danych w kolejnych latach, zakłada się wykorzystanie **Karty oceny stopnia realizacji wizji i celów rewitalizacji**, która stanowić będzie syntetyczne narzędzie analityczne zestawiające informacje dotyczące realizowanych przedsięwzięć z celami Programu.

Tabela 28. Wzór Karty oceny stopnia realizacji wizji i celów rewitalizacji

Cel szczegółowy GPR	Zrealizowane kierunki działań w roku sprawozdawczym	Powiązane przedsięwzięcia realizowane w danym roku	Ocena stopnia realizacji celu	Wnioski / rekomendacje
Cel szczegółowy 1.1	[1] wysoki [2] umiarkowany [3] niski	...
Cel szczegółowy 1.2
(...)

Źródło: opracowanie własne

Wyniki monitoringu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jak i oceny stopnia realizacji wizji i celów rewitalizacji będą corocznie ujmowane w **Raporcie o stanie Miasta Poręba**. Zapewni to przejrzystość procesu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji oraz dostępność informacji zarówno dla organów samorządowych, jak i mieszkańców. Takie

rozwiązanie umożliwi także analizę zmian w kolejnych latach oraz ocenę skuteczności podejmowanych działań rewitalizacyjnych.

Uzupełnieniem bieżącego monitoringu będzie procedura okresowej oceny aktualności i stopnia realizacji programu. Zgodnie z *art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji* **Gminny Program Rewitalizacji** podlegać będzie ocenie nie rzadziej niż raz na trzy lata. Ocena ta będzie miała charakter kompleksowy i obejmie:

- analizę stopnia realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- ocenę zmian zachodzących w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Ocena opierać się będzie na danych ilościowych i jakościowych, w tym na analizie rezultatów realizowanych przedsięwzięć, wybranych wskaźników wykorzystanych na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz informacji pozyskanych w ramach działań monitoringowych i procesów partycypacyjnych.

Efektom przeprowadzonej oceny będzie **raport ewaluacyjny** zawierający analizę skuteczności realizowanych działań rewitalizacyjnych oraz rekomendacje dotyczące ewentualnych zmian w Gminnym Programie Rewitalizacji. W szczególności raport może wskazywać potrzebę aktualizacji katalogu przedsięwzięć, modyfikacji harmonogramu ich realizacji lub dostosowania systemu wdrażania programu do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych. Dzięki temu system monitorowania i oceny stanowić będzie istotny element zarządzania procesem rewitalizacji w Gminie Poręba, umożliwiającą prowadzenie działań w sposób elastyczny, efektywny i dostosowany do potrzeb lokalnej społeczności.

Zgodnie z *art.22 ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji* raport ewaluacyjny podlegał będzie zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji i ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej.

Za koordynację monitoringu oraz przygotowanie materiałów sprawozdawczych odpowiedzialny będzie **Referat Środków Pomocowych Urzędu Miasta Poręba** (wraz z głównym specjalistą do spraw inwestycji), który pełnić będzie funkcję jednostki koordynującej realizację **Gminnego Programu Rewitalizacji**. Referat odpowiadać będzie w szczególności za gromadzenie danych dotyczących realizacji przedsięwzięć, przygotowywanie kart monitoringu do zamieszczenia w corocznych Raportach o stanie Miasta, współpracę z podmiotami realizującymi projekty rewitalizacyjne oraz opracowanie raportów ewaluacyjnych. Dopuszcza się możliwość zlecenia raportów ewaluacyjnych podmiotom zewnętrznym.

W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się możliwość dostosowania wskazanej jednostki odpowiedzialnej za realizację zadań do aktualnej struktury organizacyjnej Urzędu oraz bieżących uwarunkowań kadrowo-organizacyjnych.

11. SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI

Ze względu na specyfikę przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz plany inwestycyjne gminy, na terenie Gminy Poręba nie przewiduje się ustanawiania Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w *art. 25 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji*.

12. SPOSÓB REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Zgodnie z *art. 15 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji*, Gminny Program Rewitalizacji powinien określać sposób jego realizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, w tym wskazywać ewentualne zmiany w dokumentach planistycznych gminy. Zapewnienie spójności pomiędzy założeniami GPR a lokalną polityką przestrzenną stanowi jeden z kluczowych warunków skutecznej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności projektów o charakterze inwestycyjnym.

Plan ogólny gminy oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego stanowią podstawowe narzędzia realizacji polityki przestrzennej gminy, określające przeznaczenie terenów, zasady ich zagospodarowania oraz warunki realizacji inwestycji. Ustalenia tych dokumentów bezpośrednio wpływają na możliwość wdrażania przedsięwzięć przewidzianych w Gminnym Programie Rewitalizacji.

W związku z powyższym, na etapie opracowania GPR dokonano analizy obowiązujących dokumentów planistycznych w granicach obszaru rewitalizacji, obejmującej w szczególności:

- etap opracowania planu ogólnego gminy,
- identyfikację obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- analizę przeznaczenia terenów oraz dopuszczalnych funkcji,
- ocenę zgodności ustaleń planistycznych z kierunkami działań rewitalizacyjnych,
- weryfikację możliwości realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych wskazanych w niniejszym Programie.

Plan ogólny Miasta Poręba jest aktualnie⁸ w trakcie opracowania. Rada Miasta Poręba podjęła *uchwałę nr LXII/621/24 z dnia 21 marca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania planu ogólnego Miasta Poręba*. Na dzień opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji plan ogólny nie został jeszcze uchwalony.

Dla większości wyznaczonego obszaru rewitalizacji Gminy Poręba obowiązuje *miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów śródmieścia wraz z częścią zachodnią miasta Poręba – etap I*, przyjęty *uchwałą nr XI/89/25 Rady Miasta Poręba z dnia 31 marca 2025 r.* Ustalenia tego dokumentu stanowią podstawowe ramy realizacji działań przestrzennych i inwestycyjnych przewidzianych w niniejszym Programie.

⁸ według stanu na luty 2026 r.

Analiza zapisów obowiązującego planu miejscowego wykazała zasadniczą zgodność jego ustaleń z celami rewitalizacji, w szczególności w zakresie porządkowania struktury funkcjonalno-przestrzennej, poprawy jakości przestrzeni publicznych oraz wzmocnienia funkcji usługowych i społecznych obszaru śródmiejskiego. Jednocześnie, mając na uwadze założenia **Gminnego Programu Rewitalizacji** dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba, w tym realizację przedsięwzięć wynikających z **celu operacyjnego 3.2. Nadanie nowych funkcji społecznych, edukacyjnych, kulturalnych i turystycznych obiektom przemysłowym oraz pustostanom**, konieczna może okazać się szczegółowa weryfikacja ustaleń planistycznych dla wybranych terenów i obiektów objętych interwencją.

W przypadku stwierdzenia ograniczeń planistycznych utrudniających lub uniemożliwiających realizację planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, Gmina Poręba dopuszcza podjęcie procedury zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w szczególności w zakresie:

- rozszerzenia katalogu dopuszczalnych funkcji dla terenów przemysłowych i zdegradowanych,
- umożliwienia adaptacji istniejących obiektów do nowych funkcji społecznych, kulturalnych, edukacyjnych i turystycznych,
- wprowadzenia rozwiązań sprzyjających rewitalizacji przestrzeni publicznych i poprawie dostępności,
- dostosowania parametrów i wskaźników zagospodarowania do planowanych funkcji rewitalizacyjnych.

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji będzie prowadzona z zachowaniem zasady komplementarności planistycznej, polegającej na bieżącym monitorowaniu zgodności przedsięwzięć rewitalizacyjnych z dokumentami planowania przestrzennego oraz inicjowaniu zmian planistycznych w przypadku pojawienia się nowych potrzeb inwestycyjnych.

Zakłada się również, że ustalenia GPR będą uwzględniane w przyszłych pracach planistycznych gminy, w tym w procesie sporządzania lub aktualizacji planu ogólnego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, co pozwoli na trwałe powiązanie polityki rewitalizacji z polityką przestrzenną i rozwojową Gminy Poręba.

13. OKREŚLENIE Niezbędnych zmian w uchwałach o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego

Zgodnie z *art. 15 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji*, Gminny Program Rewitalizacji powinien określać niezbędne zmiany w uchwałach, o których mowa w *art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego*, jeżeli realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych wpływa na sposób prowadzenia lokalnej polityki mieszkaniowej.

Punktem wyjścia do przeprowadzenia analizy była identyfikacja obowiązujących w Gminie Poręba uchwał regulujących zasady gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, w szczególności:

- wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy:
 - *Uchwała Nr XVIII/203/20 Rady Miasta Poręba w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Poręba na lata 2020-2025*),
- zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, a także innych dokumentów powiązanych z polityką mieszkaniową, w tym dotyczących gospodarowania lub zbywania lokali mieszkalnych:
 - *Uchwała Nr XXVII/283/21 Rady Miasta Poręba z dnia 28 czerwca 2021 r. w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasoby Gminy Poręba (z późn. zm.)*,
 - *Zarządzenie nr 3/2026 Burmistrza Miasta Poręba z dnia 02.01.2026 r. w sprawie przyjęcia planu wykorzystania zasobu nieruchomości Gminy Poręba na lata 2026-2028*.

Na podstawie analizy listy przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w **Gminnym Programie Rewitalizacji** dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba (**6. OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH**), w szczególności przedsięwzięć podstawowych pod kątem ich potencjalnego wpływu na politykę mieszkaniową gminy oraz funkcjonowanie mieszkaniowego zasobu gminnego nie wskazano przedsięwzięć odnoszących się bezpośrednio lub pośrednio do:

- rozwoju społecznego budownictwa czynszowego,
- modernizacji lub przebudowy mieszkaniowego zasobu gminy,
- zmian zasad gospodarowania lokalami komunalnymi,
- działań wymagających modyfikacji obowiązujących zasad wynajmowania lokali lub kierunków gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne koncentrują się na działaniach społecznych, przestrzennych, funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych, nie ingerując w obowiązujący system zarządzania mieszkaniowym zasobem gminy.

W związku z powyższym na etapie opracowania niniejszego **Gminnego Programu Rewitalizacji** nie stwierdzono konieczności wprowadzania zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.

Jednocześnie wskazuje się, iż w przypadku rozszerzenia zakresu działań rewitalizacyjnych w przyszłości o przedsięwzięcia związane z polityką mieszkaniową gminy, zasadnym będzie dokonanie ponownej analizy obowiązujących regulacji oraz ewentualne dostosowanie dokumentów lokalnej polityki mieszkaniowej do celów rewitalizacji.

14. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWALE, O KTÓREJ MOWA W ART. 7 UST. USTAWY Z DNIA 9 PAŹDZIERNIKA 2015 r. O REWITALIZACJI

Zgodnie z art. 7 ust.5 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji „w przypadku, gdy Komitet Rewitalizacji został powołany przed uchwaleniem gminnego programu rewitalizacji, w programie tym określa się niezbędne zmiany w uchwale, o której mowa w ust. 3, w tym dotyczące powołania Komitetu Rewitalizacji dla podobszaru rewitalizacji objętego tym programem”.

Zasady wyznaczania składu oraz tryb działania Komitetu Rewitalizacji w Gminie Poręba określa *Uchwała nr XXXIV/354/22 Rady Miasta Poręba z dnia 28 lutego 2022 r. w sprawie określenia zasad wyznaczenia składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji w Gminie Poręba.*

Uchwała ta reguluje w sposób kompleksowy skład Komitetu, tryb jego powoływania, zakres kompetencji oraz zasady funkcjonowania, zapewniając reprezentację interesariuszy rewitalizacji oraz przejrzysty mechanizm ich udziału w procesie rewitalizacji.

Analiza zapisów **Gminnego Programu Rewitalizacji** dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba oraz obowiązującej *uchwały nr XXXIV/354/22 Rady Miasta Poręba z dnia 28 lutego 2022 r. w sprawie określenia zasad wyznaczenia składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji w Gminie Poręba*, o której mowa w art. 7 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, nie wykazała konieczności wprowadzania zmian w tym akcie prawnym. Zakres terytorialny obszaru rewitalizacji, cele, kierunki działań oraz przyjęty model zarządzania procesem rewitalizacji pozostają spójne z obowiązującymi regulacjami dotyczącymi funkcjonowania Komitetu Rewitalizacji.

Jednocześnie podkreśla się, że w przypadku ewentualnych przyszłych zmian Gminnego Programu Rewitalizacji, w szczególności dotyczących obszaru rewitalizacji lub zasad jego realizacji, kwestia aktualności zapisów uchwały regulującej funkcjonowanie Komitetu Rewitalizacji powinna każdorazowo podlegać ponownej analizie.

15. UDZIAŁ INTERESARIUSZY W PROCESIE REWITALIZACJI, W TYM W RAMACH KOMITETU REWITALIZACJI

Gminny Program Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba został opracowany w oparciu o zasadę szerokiej i wieloetapowej partycypacji społecznej, stanowiącej jeden z kluczowych fundamentów procesu rewitalizacji. Partycypacja społeczna towarzyszyła wszystkim zasadniczym etapom prac nad dokumentem, począwszy od diagnozy stanu kryzysowego, poprzez wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, aż po formułowanie celów, kierunków działań oraz identyfikację i selekcję przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Proces ten prowadzony był w oparciu o zasadę partnerstwa i współodpowiedzialności różnych środowisk, umożliwiając interesariuszom aktywne włączenie się w kształtowanie założeń

Programu. Wnioski płynące z przeprowadzonych działań partycypacyjnych znajdują się w poszczególnych rozdziałach niniejszego dokumentu, natomiast w rozdziale tym przedstawiona została procedura tychże działań partycypacyjnych, pokazująca techniki opracowania dokumentu GPR.

[Interesariusze procesu rewitalizacji](#)

Partycypacja społeczna prowadzona w ramach opracowania **Gminnego Programu Rewitalizacji** dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba została zaplanowana w sposób umożliwiający udział wszystkim interesariuszom rewitalizacji, wskazanym w *art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji*. Proces ten był otwarty i inkluzyjny, a jego formuła zapewniała możliwość zgłaszania uwag, opinii oraz propozycji przez szerokie grono podmiotów. Do udziału w procesie rewitalizacji zapraszani byli w szczególności:

- ❖ mieszkańcy Gminy Poręba, w tym przede wszystkim mieszkańcy obszaru rewitalizacji,
- ❖ właściciele, użytkownicy wieczysti oraz zarządcy nieruchomości zlokalizowanych na obszarze objętym Programem,
- ❖ przedstawiciele organizacji pozarządowych, w tym podmiotów działających na rzecz włączenia społecznego,
- ❖ przedstawiciele podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na obszarze rewitalizacji,
- ❖ instytucje publiczne, w tym Urząd Miejski w Porębie oraz podmioty powiązane z administracją publiczną.

Zakres i forma udziału interesariuszy dostosowane były do specyfiki poszczególnych etapów prac nad GPR, przy zachowaniu zasady równego dostępu do informacji i możliwości zgłaszania uwag oraz propozycji.

Działania partycypacyjne realizowane w ramach opracowania **Gminnego Programu Rewitalizacji** prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w *art. 3 ust. 2 ustawy o rewitalizacji*, w szczególności z zachowaniem jawności i przejrzystości procesu oraz zapewnieniem interesariuszom możliwości udziału w pracach nad dokumentem.

Zastosowane formy partycypacji miały na celu umożliwienie włączenia interesariuszy, rozpoznanie potencjalnych potrzeb i oczekiwań społecznych oraz zebranie propozycji dotyczących kierunków działań rewitalizacyjnych. Gmina Poręba stosowała zróżnicowane kanały komunikacji oraz narzędzia partycypacyjne, w tym spotkania stacjonarne i zdalne, formularze zgłaszania propozycji przedsięwzięć oraz działania informacyjne, minimalizując bariery dostępu do procesu i zapobiegając wykluczeniu interesariuszy.

W toku prac nad **Gminnym Programem Rewitalizacji** dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba podejmowano działania zmierzające do zapewnienia udziału partnerów społeczno-gospodarczych, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 oraz ustawie wdrożeniowej. Partnerzy ci byli identyfikowani i zapraszani do udziału w procesie, zarówno poprzez ogólnodostępne kanały informacyjne, jak i bezpośrednie zaproszenia.

Pomimo skierowania zaproszeń oraz prowadzenia działań informacyjno-promocyjnych, aktywność partnerów społeczno-gospodarczych w ramach wybranych form partycypacji była ograniczona. Niemniej jednak działania te potwierdzają, że Gmina Poręba w sposób

świadomy i zgodny z obowiązującymi przepisami dążyła do zapewnienia możliwie szerokiego udziału podmiotów istotnych z punktu widzenia skuteczności i trwałości procesu rewitalizacji.

W ramach prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba wykorzystano następujące mechanizmy partycypacji społecznej:

1

Badanie ankietowe dotyczące proponowanych kierunków rozwoju Gminy Poręba, w tym potrzeb rewitalizacyjnych

Istotnym elementem procesu partycypacji społecznej na etapie przygotowania **Gminnego Programu Rewitalizacji** było badanie ankietowe przeprowadzone wśród mieszkańców Gminy w okresie od 30 września 2024 r. do 14 października 2024 r. Badanie to zostało zrealizowane pierwotnie na potrzeby gminnych dokumentów strategicznych i programowych, jednak ze względu na zakres tematyczny oraz charakter uzyskanych odpowiedzi jego wyniki zostały wykorzystane również w procesie opracowania GPR.

Celem badania było poznanie opinii, oczekiwań oraz postulatów mieszkańców dotyczących kierunków rozwoju Gminy Poręba w najbliższych latach, w tym identyfikacja problemów wymagających interwencji publicznej oraz potencjałów rozwojowych. Konstrukcja ankiety opierała się w dużej mierze na pytaniach otwartych, co umożliwiło respondentom swobodne formułowanie szczegółowych opisów problemów społecznych, przestrzennych, technicznych, środowiskowych i gospodarczych, a także wskazywanie obszarów wymagających działań naprawczych.

Ankieta zawierała część dedykowaną delimitacji obszarów problemowych na obszarze Gminy. Respondenci mieli możliwość przestrzennego wskazania deficytów oraz obszarów o istotnym potencjale rozwojowym, poprzez zaznaczenie lokalizacji na mapie obejmującej cały obszar Gminy Poręba. Pozwoliło to na powiązanie zgłaszanych problemów i potrzeb z ich lokalizacją, co stanowiło cenne uzupełnienie analiz ilościowych prowadzonych na etapie diagnozy w zakresie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Badanie ankietowe zostało przeprowadzone w formie elektronicznej. Formularz ankiety on-line został udostępniony za pośrednictwem oficjalnej strony internetowej Gminy Poręba (<https://www.umporeba.pl/>) oraz kanałów komunikacji w mediach społecznościowych, co zapewniło powszechny i równy dostęp do udziału w badaniu.

W badaniu ankietowym udział wzięło łącznie 149 mieszkańców Gminy Poręba. Uzyskane wyniki stanowiły istotne źródło informacji jakościowych, które zostały wykorzystane w procesie identyfikacji problemów i potencjałów obszaru rewitalizacji oraz przy formułowaniu kierunków działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w niniejszym Programie.

2

Spotkanie partycypacyjne na etapie diagnozy

Pierwszym etapem, na którym włączono wymienionych interesariuszy w proces opracowania GPR był etap opracowania Diagnozy w zakresie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Poręba. Na tym etapie szczególny nacisk położono na działania informacyjne, edukacyjne oraz umożliwiające identyfikację lokalnych problemów i potrzeb z perspektywy społeczności lokalnej.

W dniu 16 października 2024 r. zorganizowano [spotkanie partycypacyjne o charakterze informacyjnym i warsztatowym](#) skierowane do mieszkańców Gminy Poręba oraz pozostałych interesariuszy rewitalizacji. Spotkanie pełniło funkcję wprowadzającą do procesu rewitalizacji i miało na celu zapoznanie uczestników z istotą Gminnego Programu Rewitalizacji, jego rolą jako narzędzia polityki rozwoju lokalnego oraz kolejnymi etapami opracowania dokumentu, w których interesariusze mogli brać aktywny udział.

W części informacyjnej spotkania szczegółowo omówiono metodologię wyznaczania obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, w tym zakres analiz diagnostycznych oraz zestaw kluczowych wskaźników społecznych, gospodarczych, przestrzennych, technicznych i środowiskowych wykorzystywanych w procesie delimitacji. Przedstawiono również zasady wynikające z ustawy o rewitalizacji, w tym znaczenie koncentracji działań oraz kompleksowego podejścia do rozwiązywania zidentyfikowanych problemów.

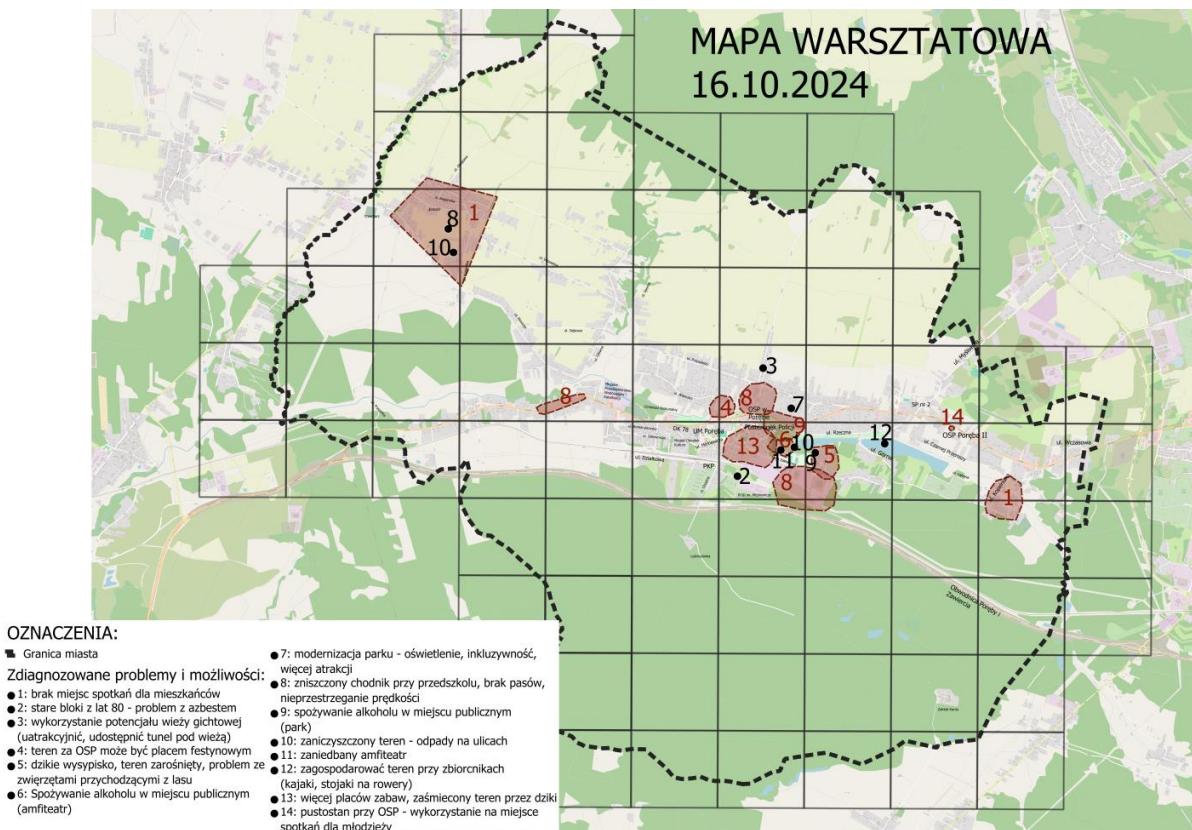
Kolejnym elementem spotkania była [część warsztatowa, ukierunkowana na wstępne rozpoznanie problemów występujących na terenie Gminy oraz ich przestrzenne rozmieszczenie](#). Uczestnicy pracowali z mapą Gminy Poręba, wskazując obszary, które w ich ocenie wymagają szczególnej interwencji rewitalizacyjnej. Zgłaszane uwagi dotyczyły m.in. ograniczonego dostępu do usług publicznych, niedostatecznego stanu infrastruktury technicznej, występowania problemów społecznych oraz deficytów w zagospodarowaniu przestrzeni publicznych. Zebrane wnioski stanowiły istotny materiał pomocniczy w dalszych pracach diagnostycznych.

W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele różnych środowisk lokalnych, w tym:

- Radni Miasta Poręba,
- Radni Młodzieżowej Rady Miasta Poręba,
- Przedstawiciel Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Członek zarządu Ochotniczej Straży Pożarnej,
- Przedstawiciel Klubu Senior +,
- Mieszkańcy Gminy Poręba.

Ryc. 19. Praca przy mapie w trakcie spotkania warsztatowego dnia 16.10.2024 r.
Źródło: fotografia własna.

Ryc. 20. Mapa warsztatowa - obszary kryzysowe wskazywane przez uczestników spotkania z dnia 16.10.2024 r.
Źródło: opracowanie własna na podstawie wyników spotkania partycypacyjnego

Przeprowadzone spotkanie stanowiło realizację zasad partycypacji społecznej określonych w art. 5 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, w szczególności w zakresie poznania potrzeb i oczekiwań interesariuszy, prowadzenia działań informacyjnych i edukacyjnych dotyczących procesu rewitalizacji, inicjowania dialogu pomiędzy interesariuszami oraz zapewnienia możliwości wypowiedzenia się i zgłaszania opinii na etapie przygotowania dokumentów dotyczących rewitalizacji.

3

Konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Konsultacje społeczne przeprowadzone zostały na podstawie *art. 6 ust. 2 oraz art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2024 poz. 278)*.

Konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Poręba **prowadzone były w terminie od 17 marca 2025 r. do 22 kwietnia 2025 r.**, co spełnia ustawowy wymóg min. 35 dni.

Informację o konsultacjach społecznych podano do wiadomości publicznej **w dniu 14 marca 2025 r.** poprzez:

- publikację w prasie lokalnej („Dziennik Zachodni – Nasz Tygodnik”) w rozumieniu *art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 1914)*,
- wywieszenie ogłoszenia w Urzędzie Miasta w Porębie oraz na słupach i tablicach ogłoszeniowych na terenie miasta,
- publikację Obwieszczenia Burmistrza Miasta Poręba o terminie i formach konsultacji społecznych na Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Poręba (BIP), oficjalnej stronie internetowej gminy,
- post informacyjny z ogłoszeniem o konsultacjach społecznych w mediach społecznościowych gminy (platforma Facebook).

Informacje o konsultacjach społecznych zostały udostępnione przed rozpoczęciem konsultacji społecznych, zgodnie z art.6 ust.2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 278), tj. nie później niż w dniu rozpoczęcia konsultacji społecznych.

Konsultacje prowadzone były w następujących formach:

1. Zbieranie uwag w postaci papierowej oraz elektronicznej poprzez wypełnienie formularza zgłaszania uwag. Formularz stanowił załącznik do obwieszczenia a także poinformowano o jego dostępności w wersji papierowej dostępny w siedzibie Urzędu Miasta Poręba, Referacie Nieruchomości i Gospodarki Komunalnej (ul. Dworcowa 1, 42-480 Poręba). Wypełniony formularz mógł zostać dostarczony:

- za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres e-mail: sod@umporeba.pl – z dopiskiem „Konsultacje - Rewitalizacja”

- drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miasta Poręba, ul. Dworcowa 1, 42-480 Poręba z dopiskiem „Konsultacje - Rewitalizacja”.
 - osobiście w Urzędzie Miasta Poręba, ul. Dworcowa 1, w godzinach pracy urzędu
 - poprzez wypełnienie formularza uwag on-line – dostępnego na stronie oraz w BIP Urzędu Miasta Poręba
2. Zbieranie uwag ustnych. Uwagi można było składać telefonicznie pod numerem telefonu: 32 67 71 203 lub osobiście w Urzędzie Miasta Poręba, ul. Dworcowa 1, pokój nr 5 – Referat Nieruchomości i Gospodarki Komunalnej w godzinach pracy urzędu.
 3. Spotkanie otwarte dla zainteresowanych mieszkańców gminy - prezentacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz warsztaty dotyczące ich problemów i potencjałów - w dniu 02 kwietnia 2025 r. w godzinach 16:00-18:00 w Miejskim Ośrodku Kultury, sala nr 28.

Zgodnie z art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2024 poz. 278) niezwłocznie po zakończeniu konsultacji społecznych opracowano raport podsumowujący ich przebieg, zawierający wykaz zgłoszonych uwag wraz z propozycją ich rozpatrzenia i uzasadnieniem oraz protokoły z przeprowadzonych w ramach konsultacji czynności. Raport z konsultacji społecznych opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Poręba⁹.

Następnie, na podstawie art.52. ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2024 poz. 278) Rada Miasta Poręba podjęła uchwałę nr XII/95/25 z dnia 28 kwietnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Poręba (Dz. Urz. Woj. Śląskiego 2025 poz. 3022)¹⁰.

4

Przystąpienie do opracowania GPR

Na podstawie art. 17 ust.1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, Rada Miasta Poręba podjęła Uchwałę Nr XV/118/25 z dnia 25 sierpnia 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji¹¹.

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt.1) ww. ustawy Burmistrz Miasta Poręba ogłosił informację podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji, uwzględniając zapisy art. 6 ust.2. ustawy z dnia

⁹ <https://www.umporeba.pl/dla-mieszkanow/konsultacje-spoleczne/Obwieszczenie-Burmistrza-Miasta-Poreba-o-rozporzeczniu-konsultacji-spolecznych-projektu-uchwaly-Rady-Miasta-Poreba-w-sprawie-wyznaczenia-obszaru-zdegradowanego-i-obszaru-rewitalizacji-Gminy-Poreba/idn:1370> [dostęp dnia 27.02.2026]

¹⁰ <https://dzienniki.slask.eu/legalact/2025/3022/> oraz <https://bip.umporeba.pl/download/25-Rady-Miasta-Poreba-z-dnia-28-kwietnia-2025-roku-w-sprawie-wyznaczenia-obszaru-zdegradowanego-i-obszaru-rewitalizacji-Gminy-Poreba,9220.pdf/view> [dostęp dnia 27.02.2026]

¹¹ <https://bip.umporeba.pl/download/25-Rady-Miasta-Poreba-z-dnia-25-sierpnia-2025-roku-w-sprawie-przystapienia-do-sporzadzenia-Gminnego-Programu-Rewitalizacji,9749.pdf/view> [dostęp dnia 27.02.2026]

9 października 2015 r. o rewitalizacji. Informację o podjęciu uchwały podano do wiadomości publicznej poprzez:

- publikację w prasie lokalnej dnia 12 grudnia 2025 r. oraz 27.02.2026 r. („Dziennik Zachodni – Nasz Tygodnik”) w rozumieniu *art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 1914)*,
- wywieszenie ogłoszenia w Urzędzie Miasta w Porębie oraz na słupach i tablicach ogłoszeniowych na terenie miasta,
- publikację Ogłoszenia Burmistrza Miasta Poręba na Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Poręba (BIP)¹²,
- post informacyjny z ogłoszeniem o przystąpieniu do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji w mediach społecznościowych gminy (platforma Facebook)¹³.

5

Spotkanie partycypacyjne na etapie opracowanie GPR

Na etapie opracowywania **Gminnego Programu Rewitalizacji** zorganizowano spotkanie partycypacyjne ukierunkowane na włączenie interesariuszy w proces przygotowania dokumentu programowego.

Spotkanie odbyło się **25 listopada 2025 r. w Mediatece w Porębie** i miało charakter **informacyjno-edukacyjny oraz konsultacyjny**. Jego celem było przedstawienie aktualnego stanu prac nad GPR, omówienie kolejnych etapów procesu rewitalizacji oraz stworzenie przestrzeni do wymiany informacji i wstępnych dyskusji dotyczących planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele kluczowych interesariuszy lokalnych, w tym m.in.:

- przedstawiciel Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Porębie,
- Dyrektor Przedszkola Miejskiego nr 1 im. Misia Uszatka w Porębie,
- przedstawiciel klubu „Senior +” w Porębie,
- przedstawiciel serwisu kulturalno-informacyjnego „Lokalni Kulturalni”¹⁴,
- zarządca firmy A2M Nieruchomości, obsługującej wspólnoty mieszkaniowe w Porębie,
- przedstawiciel Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Porębie,
- przedstawiciel Ochotniczej Straży Pożarnej Poręba,
- członkowie Rady Miasta Poręba.

¹² <https://bip.umporeba.pl/menu-przedmiotowe/gminny-program-rewitalizacji/Ogloszenie-Burmistrza-Miasta-Poreba-nr-NiGK.671.0001.2026-z-dnia-27.02.2026r.-w-sprawie-przystapienia-do-sporzadzenia-Gminnego-Programu-Rewitalizacji/idn:2957> [dostęp dnia 27.02.2026]

¹³ <https://www.facebook.com/photo/?fbid=1151486970501506&set=a.389244593392418> [dostęp dnia 27.02.2026]

¹⁴ <https://lokalnikulturalni.pl/>

W części informacyjnej zaprezentowano przyjętą uchwałą obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji, wskazując ich zakres przestrzenny, znaczenie dla prowadzenia działań rewitalizacyjnych oraz konsekwencje wynikające z ich wyznaczenia. Omówiono również etap, na którym znajduje się proces przygotowania GPR, wraz z harmonogramem dalszych prac.

Istotnym elementem spotkania było **przedstawienie zasad zgłaszania przedsięwzięć rewitalizacyjnych**, w tym omówienie roli fiszek projektowych, zakresu wymaganych informacji oraz trybu ich składania. W części konsultacyjnej prowadzono **rozmowy dotyczące potencjalnych projektów rewitalizacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem projektów o charakterze społecznym („miękkim”)**, zgłaszanych przez interesariuszy i odpowiadających na zidentyfikowane potrzeby obszaru rewitalizacji.

Spotkanie stanowiło element realizacji zasady partycypacji społecznej w procesie opracowania GPR, służący wzmocnieniu współpracy z interesariuszami, podnoszeniu poziomu wiedzy na temat rewitalizacji oraz przygotowaniu lokalnych podmiotów do aktywnego udziału w realizacji działań rewitalizacyjnych w kolejnych latach.

Ryc. 21. Uczestnicy spotkania partycypacyjnego z dnia 23.11.2025 r. w Mediatece w Porębie.
Źródło: fotografia własna

6

Nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych

W terminie od 11 grudnia do 31 grudnia 2025 r. Gmina Poręba zorganizowała otwarty nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych, skierowany do wszystkich interesariuszy rewitalizacji, w szczególności mieszkańców obszaru rewitalizacji, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, instytucji

publicznych oraz właścicieli i zarządców nieruchomości zlokalizowanych na tym obszarze.

Ogłaszając nabór zastosowano różnorodne formy dotarcia do interesariuszy oraz zapewniono możliwość zgłaszania przedsięwzięć zarówno w formule standardowej, jak i uproszczonej (formularz pomysłów rewitalizacyjnych). Informacje o naborze zostały podane do publicznej wiadomości m.in. poprzez:

- oficjalną stronę internetową Gminy Poręba,
- Biuletyn Informacji Publicznej,
- media społecznościowe Gminy,
- materiały informacyjne oraz komunikaty zachęcające do udziału w procesie rewitalizacji.

W trakcie trwania naboru zorganizowano następujące działania partycypacyjne:

- [spotkanie stacjonarne w dniu 18.12.2025 r. w Mediatece w Porębie](#), zaplanowane w formule warsztatów z wykorzystaniem fiszek przedsięwzięć, którego celem było poznanie propozycji zgłaszanych przez mieszkańców, organizacje pozarządowe, przedsiębiorców i instytucje publiczne;
- [spotkanie online w dniu 19.12.2025 r.](#) zorganizowane w formule dyżuru konsultacyjnego, umożliwiającego uzyskanie pomocy przy wypełnianiu fiszek przedsięwzięć¹⁵;;
- wywiad i materiał informacyjny dla inicjatywy „Lokalni Kulturalni” (ukazany w dniu 27.01.2026 r.)¹⁶, mający na celu promocję prowadzonego procesu rewitalizacji w Gminie Poręba i zachęcenie do zgłaszania pomysłów,
- systematyczne zachęcanie do udziału w naborze poprzez posty w mediach społecznościowych,
- publikację informacji wraz z formularzem zgłaszania przedsięwzięć w wersji pełnej i uproszczonej na stronie internetowej oraz w BIP.

7

Konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji

Konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji w Gminie Poręba odbyły się w terminie od 21 stycznia 2022 r. do 4 lutego 2022 r. W trakcie konsultacji społecznych nie wpłynęły uwagi, w związku z czym podjęta została *Uchwała nr XXXIV/354/22 Rady Miasta Poręba z dnia 28 lutego 2022 r. w sprawie określenia zasad wyznaczenia składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji w Gminie Poręba.*

¹⁵ <https://www.umporeba.pl/nieruchomosci/gminny-program-rewitalizacji/Gmina-Poreba-kontynuuje-proces-partycypacji-spoecznej-nad-Gminnym-Programem-Rewitalizacji/idn:1520> [dostęp dnia 29 marca 2026 r.]

¹⁶ <https://www.youtube.com/watch?v=1BZAspxqa2M> [dostęp dnia 11.02.2026]

8

Konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji

Konsultacje społeczne Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba odbyły się w terminie **od 10 kwietnia 2026 r. do 15 maja 2026 r.**, co spełnia ustawy wymóg min. 35 dni.

O rozpoczęciu konsultacji społecznych, sposobach, miejscach i terminach ich prowadzenia Burmistrz Miasta Poręba ogłosił w dzień rozpoczęcia konsultacji poprzez:

- publikację w prasie - zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1) ustawy o rewitalizacji;
- wywieszenie w widocznym miejscu na terenie objętym dokumentem poddanym konsultacjom (tj. na obszarze rewitalizacji) oraz w siedzibie urzędu obsługującego go urzędu (tj. Urzędu Miasta Poręba) - zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 2) ustawy o rewitalizacji;
- udostępnienie informacji na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej¹⁷ oraz na swojej stronie internetowej¹⁸;
- w sposób zwyczajowo przyjęty w miejscowości.

Informacje o konsultacjach społecznych zostały udostępnione przed rozpoczęciem konsultacji społecznych, zgodnie z art.6 ust.2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 278), tj. nie później niż w dniu rozpoczęcia konsultacji społecznych.

Konsultacje społeczne prowadzono w następujących formach:

1. zbierania uwag w postaci papierowej oraz elektronicznej, poprzez wypełnienie formularzy zamieszczonych na stronie internetowej Urzędu Miasta Poręba <https://www.umporeba.pl/nieruchomosci/gminny-program-rewitalizacji> a także w Biuletynie Informacji Publicznej <https://bip.umporeba.pl/menu-przedmiotowe/gminny-program-rewitalizacji>, dostępnych również w wersji papierowej w siedzibie Urzędu Miasta Poręba, pokój nr 5 (ul. Dworcowa 1, 42-480 Poręba), od dnia 10 kwietnia 2026 r. do dnia 15 maja 2026 r. Wypełnione formularze należało dostarczyć:

- za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres email: sos@umporeba.pl z dopiskiem „Konsultacje - Rewitalizacja”; lub
- drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miasta Poręba, ul. Dworcowa 1, 42-480 Poręba, z dopiskiem „Konsultacje - Rewitalizacja”; lub
- osobiście w sekretariacie Urzędu Miasta Poręba, ul. Dworcowa 1, 42-480 Poręba; od poniedziałku do piątku w godzinach pracy urzędu;

¹⁷ <https://bip.umporeba.pl/menu-przedmiotowe/gminny-program-rewitalizacji/Konsultacje-spoeczne-w-ramach-prac-nad-opracowaniem-Gminnego-Programu-Rewitalizacji-Gminy-Poreba/idn:3004>

¹⁸ <https://www.umporeba.pl/dla-mieszkancow/konsultacje-spoeczne/Konsultacje-spoeczne-w-ramach-prac-nad-opracowaniem-Gminnego-Programu-Rewitalizacji-Gminy-Poreba/idn:1600>

2. spotkania z mieszkańcami w formule on-line w dniu 20 kwietnia 2026 r. w godz. 15:00 – 16:00 na platformie MsTeams. Informacja zawierała link, pozwalający na dołączenie do spotkania on-line.
3. dyżur konsultacyjny w dniu 7 maja 2026 r. w godz. 15:00-16:00, spotkanie w formule on-line na platformie MsTeams. Informacja zawierała link, pozwalający na dołączenie do spotkania on-line. Zapisy na dyżur konsultacyjny odbywały się pod wskazanym w ogłoszeniu numerem telefonu w godzinach pracy urzędu gminy.

W terminie trwania konsultacji społecznych projektu dokumentu nie wpłynęły uwagi ani zgłoszenia mieszkańców i innych interesariuszy.

Zgodnie z art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2024 poz. 278) niezwłocznie po zakończeniu konsultacji społecznych opracowano raport podsumowujący ich przebieg, zawierający m.in. protokoły z przeprowadzonych w ramach konsultacji czynności. Raport z konsultacji społecznych opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Poręba.

9

Prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych w procesie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji

W procesie opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji prowadzone były działania informacyjne i edukacyjne dotyczące rewitalizacji, obejmujące w szczególności przekazanie podstawowych informacji na temat istoty dokumentu jakim jest GPR, jego znaczenia oraz możliwości udziału interesariuszy w procesie jego przygotowania. Działania te realizowane były w oparciu o *art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji* i stanowiły element zapewnienia dostępu do informacji o prowadzonych pracach.

Podstawowym kanałem komunikacji z interesariuszami były media społecznościowe Gminy Poręba (oficjalny profil gminy na platformie Facebook), za pośrednictwem których opublikowano:

- **informację o przystąpieniu do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji**¹⁹, wraz z wyjaśnieniem czym jest GPR, jakie pełni funkcje w polityce rozwoju gminy oraz jakie znaczenie ma dla możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. W przekazie podkreślano rolę partycypacji społecznej oraz zachęcano interesariuszy (mieszkańców, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe i inne podmioty) do aktywnego udziału w procesie, wskazując na znaczenie uwzględnienia rzeczywistych potrzeb lokalnych dla skutecznej realizacji Programu;

Zakres prowadzonych działań informacyjnych koncentrował się na przekazaniu kluczowych informacji na początkowym etapie prac nad dokumentem. W publikowanych materiałach stosowano przystępny język, umożliwiający odbiorcom zapoznanie się z podstawowymi zagadnieniami związanymi

¹⁹ <https://www.facebook.com/share/p/182oVbKMM7/> [dostęp dnia 18.02.2026]

z rewitalizacji. Niniejsze stanowiło również element inicjowania dialogu z interesariuszami, tworząc integrację wokół tematyki rewitalizacji, m.in. poprzez możliwość zadawania pytań i zgłaszania opinii w komentarzach.

Prowadzone działania stanowiły element inicjujący proces informowania interesariuszy o opracowywanym dokumencie oraz tworzyły podstawy do ich dalszego udziału w procesie rewitalizacji.

10

Inicjatywy zmierzające do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

W procesie opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji podejmowano działania ukierunkowane na zwiększanie udziału interesariuszy w przygotowaniu oraz przyszłej realizacji Programu, zgodnie z *art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji*. Działania te miały charakter informacyjny, promocyjny i aktywizujący, a ich celem było zachęcanie mieszkańców oraz pozostałych interesariuszy do włączania się w proces rewitalizacji.

Podstawowym narzędziem inicjowania udziału interesariuszy były działania informacyjno-edukacyjne z wykorzystaniem mediów społecznościowych, opisane w poprzednim punkcie. Opublikowana informacja zawierała bezpośrednią zachętę do udziału w procesie opracowania GPR, w tym do zgłaszania pomysłów, projektów rewitalizacyjnych oraz uczestnictwa w spotkaniach i innych formach partycypacji społecznej.

Uzupełnieniem działań prowadzonych przez Gminę była współpraca z lokalną inicjatywą „Lokalni Kulturalni”, w ramach której zrealizowano wywiad oraz przygotowano materiał informacyjny poświęcony procesowi rewitalizacji w Gminie Poręba. Materiał ten miał na celu przybliżenie mieszkańcom założeń Gminnego Programu Rewitalizacji, podkreślenie znaczenia aktywnego udziału społeczności lokalnej w jego przygotowaniu oraz zachęcenie do zgłaszania własnych pomysłów i inicjatyw rewitalizacyjnych. Materiał został opublikowany 27 stycznia 2026 roku²⁰.

Podejmowane inicjatywy stanowiły element konsekwentnej polityki Gminy Poręba ukierunkowanej na wzmacnianie dialogu z interesariuszami, zwiększanie świadomości społecznej w zakresie rewitalizacji oraz tworzenie warunków do możliwie szerokiego udziału mieszkańców i partnerów lokalnych w procesie przygotowania i wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji.

²⁰ <https://www.youtube.com/watch?v=1BZAspxqa2M> [dostęp dnia 11.02.2026 r.]

Ryc. 22. Materiał informacyjny dla „Lokalni Kulturalni” dotyczący procesu rewitalizacji w Gminie Poręba
Źródło: <https://www.youtube.com/watch?v=1BZApxqa2M> [dostęp dnia 11.02.2026 r.]

11

Komitet rewitalizacji

Zasady wyznaczania składu oraz tryb działania Komitetu Rewitalizacji określa *Uchwała nr XXXIV/354/22 Rady Miasta Poręba z dnia 28 lutego 2022 r. w sprawie określenia zasad wyznaczenia składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji w Gminie Poręba*, zapewniająca przejrzysty i otwarty mechanizm wyłaniania przedstawicieli interesariuszy. Podjęcie uchwały zostało poprzedzone konsultacjami społecznymi przeprowadzonymi w terminie od 21 stycznia 2022 r. do 4 lutego 2022 r.

Istotną kwestią realizacji **Gminnego Programu Rewitalizacji** dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba będzie również **zapewnienie aktywnego uczestnictwa mieszkańców i lokalnych interesariuszy w procesie wdrażania zaplanowanych działań rewitalizacyjnych**. Wdrażanie projektów rewitalizacyjnych nie powinno odbywać się w izolacji – zaangażowanie społeczności lokalnej, przedsiębiorców i organizacji jest kluczowe dla skuteczności przedsięwzięć, ich dostosowania do lokalnych potrzeb oraz budowania poczucia współodpowiedzialności za rozwój obszaru rewitalizacji.

Przewidywane formy włączania lokalnej społeczności w ramach wdrażania **Gminnego Programu Rewitalizacji** sporządzonego dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba określono w poniższej tabeli.

Tabela 29. Formy włączenia interesariuszy na etapie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji

Interesariusze	Działania	Cel działania
Mieszkańcy obszaru rewitalizacji	Bieżące informowanie o postępach wdrażania GPR poprzez informacje na stronie internetowej i w mediach społecznościowych	Utrzymywanie wysokiego poziomu świadomości procesu wśród mieszkańców, aktywizacja lokalnych społeczności
	Informowanie o wydarzeniach związanych z działaniami na obszarze rewitalizacji i aktywne zapraszanie do udziału mieszkańców obszaru	
	Włączanie mieszkańców w przygotowanie i realizację działań, zgodnie z założeniami poszczególnych przedsięwzięć	
Lokalne organizacje pozarządowe, kulturalne i edukacyjne	Partnerstwo przy realizacji projektów rewitalizacyjnych	Wzmocnienie kapitału społecznego i animacja życia lokalnego
	Organizacja wspólnych wydarzeń, warsztatów i inicjatyw uzupełniających	
	Wsparcie przy animacji społecznej i edukacyjnej	
Przedsiębiorcy i lokalni producenci	Konsultacje dotyczące wsparcia przedsiębiorczości	Wsparcie lokalnej gospodarki, rozwój przedsiębiorczości
	Możliwość promocji produktów i usług w ramach przestrzeni rewitalizowanej	
Ogół społeczności i odwiedzający gminę	Wydarzenia otwarte: koncerty, festyny, warsztaty Informacja o dostępnych przestrzeniach publicznych	Promocja gminy, integracja społeczna, budowanie poczucia wspólnoty

Źródło: opracowanie własne

Dodatkowo przewiduje się organizowanie wydarzeń integracyjnych, wykorzystując zmodernizowaną infrastrukturę i pogłębiając realizację wyznaczonych celów. Przykładowe formy takich działań obejmują:

- pikniki rodzinne, umożliwiające włączenie różnych grup wiekowych;
- wystawy w zmodernizowanych obiektach przewidzianych pod obiekty kultury, wspierające budowanie tożsamości lokalnej;
- wydarzenia sportowe i kulturalne, włączające zmodernizowaną infrastrukturę, integrujące mieszkańców obszaru rewitalizacji z pozostałymi mieszkańcami gminy.

Stałe kanały komunikacji między Urzędem Miasta Poręba a interesariuszami pozwalają na bieżące informowanie o kolejnych etapach wdrażania programu oraz ułatwiają wprowadzanie ewentualnych korekt w działaniach rewitalizacyjnych.

Celem wszystkich działań partycypacyjnych na etapie wdrażania jest maksymalne wykorzystanie lokalnych zasobów, wzmocnienie współpracy z mieszkańcami i partnerami oraz zapewnienie trwałości efektów rewitalizacji.

W przyszłych działania partycypacyjnych należy uwzględnić również **udział mieszkańców na etapie monitorowania wdrażania opracowanego Gminnego Programu Rewitalizacji**.

Monitorowanie realizacji GPR obejmuje zarówno ocenę efektów społecznych, gospodarczych, jak i przestrzennych działań rewitalizacyjnych. Udział społeczności lokalnej w tym etapie pozwala nie tylko ocenić skuteczność projektów, ale również wskazać kierunki ewentualnych modyfikacji i usprawnień.

Formy włączenia interesariuszy na etapie monitorowania wskazano w poniższej tabeli.

Tabela 30. Formy włączenia interesariuszy na etapie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji

Interesariusze	Działania	Cel działania
Mieszkańcy obszaru rewitalizacji	Spotkania informacyjne i konsultacyjne dotyczące efektów projektów	Ocena skuteczności działań, identyfikacja potrzeb i problemów.
	Udział w grupach fokusowych i spacerach ewaluacyjnych	
	Możliwość zgłaszania uwag i propozycji modyfikacji projektów	
Komitet Rewitalizacji	Regularne posiedzenia z udziałem ekspertów i przedstawicieli mieszkańców	Wsparcie w podejmowaniu decyzji dotyczących kolejnych działań, zapewnienie przejrzystości
	Analiza efektów realizacji GPR i rekomendacje dla Wójta Gminy	
Lokalne organizacje pozarządowe, kulturalne i edukacyjne	Współdziałanie w ocenie skuteczności działań edukacyjnych, kulturalnych i społecznych	Zapewnienie rzetelnej ewaluacji działań społecznych
	Konsultacje wsparcia projektów i ewaluacji	
Przedsiębiorcy i lokalni producenci	Współpraca w ocenie efektów projektów gospodarczych i infrastrukturalnych	Weryfikacja wpływu rewitalizacji na rozwój lokalnej gospodarki
	Sugestie dotyczące usprawnienia wsparcia przedsiębiorczości	
Ogół społeczności i odwiedzający gminę	Ankiety konsultacyjne oceniające poziom i efekty wdrożenia GPR	Ocena efektów społecznych
	Informacja o wynikach rewitalizacji	

Źródło: opracowanie własne

Kanały komunikacji i udostępniania wyników monitoringu:

- publikacja wyników monitoringu i ewaluacji w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej gminy,
- prezentacja wyników na wydarzeniach lokalnych i spotkaniach z mieszkańcami,
- regularne aktualizacje dotyczące stanu wdrażania projektów oraz osiągniętych rezultatów,
- możliwość zgłaszania uwag i propozycji poprzez dedykowane formularze elektroniczne lub kontakt z Urzędem Miasta Poręba.

Celem monitorowania z udziałem społeczności jest zapewnienie przejrzystości procesu rewitalizacji, weryfikacja skuteczności działań oraz adaptacja programu do aktualnych potrzeb mieszkańców i lokalnych podmiotów.

16. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Podstawą prawną dla opracowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest *Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 r. poz. 1112 ze zm.)*.

Zgodnie z *art. 48* ww. ustawy organ opracowujący projekt dokumentu, o którym mowa w *art. 46 ust. 1 i 2* może, po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w *art. 57 i art. 58* odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W związku z powyższym, Burmistrz Miasta Poręba, na podstawie *art. 48* ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.) **pismem z dnia 2026 r.** wystąpił do właściwych organów (tj. Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach) o uzgodnienie możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba.

Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny **pismem znak: z dnia r.** uzgodnił bez zastrzeżeń odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentu. **Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach pismem znak z dnia 2026 r.** uzgodnił odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba, uznając, że realizacja postanowień niniejszego programu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

Biorąc pod uwagę powyższe, Burmistrz Miasta Poręba postanowił o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Gminnego Programu Rewitalizacji, podając informację poprzez obwieszczenie do publicznej wiadomości.

17. SPIS TABEL I RYCIN

Spis rycin:

Ryc. 1. Etapy prac diagnostycznych przeprowadzonych na potrzeby Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba	8
Ryc. 2. Podział Gminy Poręba na jednostki statystyczne	12
Ryc. 3. Podsumowanie wskaźników syntetycznych w sferze społecznej.....	19
Ryc. 4. Zbiorcze zestawienie sumy wskaźników syntetycznych we wszystkich analizowanych sferach.....	20
Ryc. 5. Obszar zdegradowany Gminy Poręba.....	24
Ryc. 6. Obszar zdegradowany Gminy Poręba na tle ortofotomapy.....	25
Ryc. 7. Obszar rewitalizacji i obszar zdegradowany Gminy Poręba	27
Ryc. 8. Natężenie występowania rodzin pobierających dodatek mieszkaniowy oraz rodziny objęte procedurą niebieskiej karty w zasięgu obszaru rewitalizacji Gminy Poręba.	34
Ryc. 9. Lokalizacja organizacji pozarządowych na obszarze rewitalizacji Gminy Poręba	38
Ryc. 10. Dostępność do instytucji kultury dla mieszkańców obszaru rewitalizacji w zasięgu 15 minut (pieszo).....	42
Ryc. 11. Obiekty użyteczności publicznej nieprzystosowane do osób z niepełnosprawnościami - w całej Gminie i w obszarze rewitalizacji	47
Ryc. 12. Formy ochrony przyrody w Gminie Poręba i w obszarze rewitalizacji.....	58
Ryc. 13. Geozagrożenia na obszarze Gminy Poręba i obszaru rewitalizacji.....	62

Ryc. 14. Gospodarstwa domowe wykorzystujące węgiel jako nośnik ciepła w Gminie i w obszarze rewitalizacji.....	64
Ryc. 15. Liczba zainstalowanych OZE/skorzystania z dofinansowań na wymianę nieekologicznych źródeł ciepła w Gminie Poręba oraz w obszarze rewitalizacji	65
Ryc. 16. Logika interwencji rewitalizacji Gminy Poręba.	84
Ryc. 17. Struktura zarządzania realizacją GPR.....	152
Ryc. 18. Praca przy mapie w trakcie spotkania warsztatowego dnia 16.10.2024 r.	165
Ryc. 19. Mapa warsztatowa - obszary kryzysowe wskazywane przez uczestników spotkania z dnia 16.10.2024 r.	165
Ryc. 20. Uczestnicy spotkania partycypacyjnego z dnia 23.11.2025 r. w Mediatece w Porębie.	169
Ryc. 21. Materiał informacyjny dla „Lokalni Kulturalni” dotyczący procesu rewitalizacji w Gminie Poręba	174

Spis fotografii:

Fotografia 1. Miejski Ośrodek Kultury w Porębie.....	41
Fotografia 2. Ulica Wojska Polskiego w Porębie	44
Fotografia 3. Basen Miejski w przeszłości	45
Fotografia 4. Nieczynny Basen Miejski – obecnie	45
Fotografia 5. Tereny wokół zbiorników wodnych - Staw Poręba I oraz Staw Poręba II	46
Fotografia 6. Zieleń w obszarze zbiorników wodnych	46
Fotografia 7. Archiwalne zdjęcie miasta – Poręba jako ośrodek przemysłowy	49
Fotografia 8. Dawny biurowiec Fabryki Urządzeń Mechanicznych „FUM”	52
Fotografia 9 - Wieża Gichtowa w Porębie - zabytek w złym stanie technicznym (stan na 2025 r.).....	54

Spis tabel:

Tabela 1. Struktura Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba według wytycznych ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji	7
Tabela 2. Schemat etapów prac diagnostycznych przy delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Poręba	13
Tabela 3. Zestawienie wskaźników delimitacji obszaru zdegradowanego.	14
Tabela 4. Analiza kryteriów ustawowych wyznaczenia obszaru zdegradowanego.	21
Tabela 5. Charakterystyka jednostek analitycznych w granicach obszaru zdegradowanego (opracowanie własne).....	22
Tabela 6. Porównanie udziału ludności w wieku poprodukcyjnym w Gminie Poręba i na obszarze rewitalizacji (dane na 2023 r.).....	30
Tabela 7. Podsumowanie wskaźników sfery społecznej w zakresie ubóstwa dla obszaru rewitalizacji.....	34
Tabela 8. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Poręba w 2023 r.	37
Tabela 9. Porównanie - liczba przystanków w Gminie oraz liczba przystanków w Obszarze Rewitalizacji	48
Tabela 10. Porównanie - udział mieszkańców wykorzystujących węgiel jako nośnik ciepła.....	63
Tabela 11. Porównanie - liczba instalowanych OZE, skorzystania z dofinansowań na wymianę nieekologicznych źródeł ciepła	65
Tabela 12. Podsumowanie diagnozy w obszarze rewitalizacji.....	68
Tabela 13. Zbieżność celów strategicznych Gminnego Programu Rewitalizacji z założeniami Strategii Rozwoju Miasta Poręba 2035.	71
Tabela 14. Zbieżność celów strategicznych Gminnego Programu Rewitalizacji z założeniami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Poręba na lata 2022 - 2026.....	72

Tabela 15. Zbieżność celów strategicznych Gminnego Programu Rewitalizacji z założeniami Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” – Zielone Śląskie	75
Tabela 16. Zbieżność celów strategicznych Gminnego Programu Rewitalizacji z założeniami Strategii Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030.	76
Tabela 17. Zbieżność celów strategicznych Gminnego Programu Rewitalizacji z założeniami Regionalnej Polityki Rewitalizacji Województwa Śląskiego	77
Tabela 18. Zbieżność celów strategicznych Gminnego Programu Rewitalizacji z założeniami Wojewódzkiego Programu Opieki nad Zabytkami w województwie śląskim na lata 2022-2025	81
Tabela 19. Zbieżność celów strategicznych Gminnego Programu Rewitalizacji z założeniami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+	81
Tabela 20. Zestawienie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	91
Tabela 21. Zestawienie głównych uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych	138
Tabela 22. Miasto Poręba - wykaz wybranych projektów zrealizowanych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+	143
Tabela 23. Szacunkowe ramy finansowe wraz z orientacyjnym wskazaniem środków finansowych pochodzących ze źródeł publicznych i prywatnych - PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWE	145
Tabela 24. Szacunkowe ramy finansowe wraz z orientacyjnym wskazaniem środków finansowych pochodzących ze źródeł publicznych i prywatnych - PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCE.....	146
Tabela 25. Koszty zarządzania i wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba	148
Tabela 26. Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Poręba	153
Tabela 27. Wzór Karty monitoringu stanu wdrażania przedsięwzięcia rewitalizacyjnego. ...	156
Tabela 28. Wzór Karty oceny stopnia realizacji wizji i celów rewitalizacji.....	156
Tabela 29. Formy włączenia interesariuszy na etapie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji	175
Tabela 30. Formy włączenia interesariuszy na etapie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji	176